ORLEN

Raport Roczny 2012

PKN ORLEN

Misja:
Odkrywając i przetwarzając zasoby naturalne, napędzamy przyszłość.

Credo:
ORLEN. Napędzamy przyszłość.

NAJWAŻNIEJSZE NAGRODY I WYRÓŻNIENIA PRZYZNANE SPÓŁKOM Z GRUPY ORLEN W 2012 ROKU

PKN ORLEN

- Laureat prestiżowego rankingu „Najcenniejszych Polskich Marek MARQA" (już po raz szósty z rzędu) organizowanego przez dziennik *Rzeczpospolita*. Autorzy Rankingu wycenili markę ORLEN na ponad 3,8 mld zł. Marka BLISKA uplasowała się na 15 miejscu z wyceną 737 mln zł.
- I miejsce w rankingu „Top 250 Global Energy Company" w kategorii Refining & Marketing dla regionu EMEA (Europa, Afryka i Bliski Wschód) oceniającym największe firmy branży rafineryjnej i energetycznej na świecie.
- Nagroda specjalna za prowadzenie relacji inwestorskich przy wykorzystaniu nowoczesnych metod komunikacji internetowej w V edycji konkursu „Złota Strona Emitenta".
- I miejsce w VII edycji rankingu odpowiedzialnych firm w kategorii „Paliwa, energetyka, wydobycie" oraz V miejsce w klasyfikacji ogólnej.
- Laureat VII edycji rankingu „Filary Polskiej Gospodarki" wyłaniającego firmy, które są ważnymi pracodawcami, umożliwiają rozwój przedsiębiorczości, angażują się w działania dla społeczności lokalnych. PKN ORLEN uhonorowano jako czołową firmę zaangażowaną w rozwój województwa mazowieckiego.
- Tytuł „Marka Godna Zaufania" przyznany w kategorii stacja benzynowa w największym europejskim sondażu konsumenckim organizowanym przez miesięcznik *Reader's Digest*.
- „Godło Jakości Obsługi 2012" w kategorii stacje paliwowe za szybką, profesjonalną i przyjazną obsługę oraz dobry kontakt z klientem. PKN ORLEN znalazł się na liście TOP 100 Najprzyjaźniejszych Firm w Polsce.
- PKN ORLEN nieprzerwanie w elitarnym gronie spółek wchodzących w skład RESPECT Index, indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie.
- Tytuł „Top Employers Polska 2012" przyznany przez niezależną międzynarodową organizację – Instytut Corporate Research Foundation (CRF) za bardzo dobre warunki pracy oferowane pracownikom.
- Tytuł „Pracodawca Godny Zaufania" przyznany w kategorii przemysł wydobywczy za godne naśladowania praktyki w obszarze polityki pracowniczej i socjalnej.
- I miejsce w rankingu „Najbardziej pożądani pracodawcy 2012 w opinii specjalistów i menedżerów" w kategorii energetyka, paliwa i gaz.
- II miejsce w ogólnopolskim konkursie „Poprawy warunków pracy" w kategorii „Rozwiązania techniczne i organizacyjne zastosowane w praktyce" za program „Zgłoś zagrożenie bezpieczeństwa".
- „Europejska Nagroda Ekologiczna" nadana przez Narodową Radę Ekologiczną w ramach XIII edycji konkursu Przyjaźni Środowisku.
- Srebrny Listek CSR dla PKN ORLEN za spełnienie wysokich standardów społecznej odpowiedzialności w biznesie. Koncern znalazł się w wąskim gronie firm sklasyfikowanych w rankingu tygodnika *Polityka*.
- „Paliwowy Lider Odpowiedzialnego Biznesu 2012" w konkursie organizowanym przez Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej.
- Laureat konkursu „Raporty społeczne 2011", który wyróżnia najlepsze sprawozdania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu.
- Wyróżnienie za wieloletnie zaangażowanie i owocną współpracę we wdrażaniu idei Programu Responsible Care.
- Wyróżnienie „Pozytywista Roku 2011" w kategorii „Nauka i edukacja" dla portalu chemicznego „Poczuj chemię" – interaktywnego narzędzia do nauki chemii.
- Tytuł „Inicjatywa Edukacyjna Roku" przyznany już po raz drugi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Tygodnik Społeczno-Oświatowy „Głos Nauczycielski" za autorski program edukacyjny „Lekcja Chemii".
- Prestiżowa nagroda „Mecenas Polskiego Sportu" przyznana w plebiscycie organizowanym przez CANAL+ oraz Krajową Izbę Sportu.
- Tytuł „Strona Roku 2012" dla www.vervastreetracing.pl w konkursie Webstarfestival w kategorii Sport i Rekreacja.

UNIPETROL

- Nagroda w konkursie „PETROLawards 12" w kategorii „Stacja benzynowa roku 2012" przyznana spółce z Grupy UNIPETROL – Benzina, s.r.o.
- Nagroda w konkursie „PETROLawards 12" w kategorii „Projekt roku" za przebudowę załadunkowej rampy kolejowej przyznana spółce z Grupy UNIPETROL – Ceska rafinerska.

ORLEN Lietuva

- VIII miejsce w rankingu „Coface CEE TOP 500".
- Tytuł „Litewskiego eksportera roku 2012" przyznany przez Litewską Konfederację Przemysłu (LPK).
- VIII miejsce wśród najbardziej porządanych pracodawców na Litwie według CV Market.
- Najlepiej rozpoznawalna polska marka na Litwie w rankingu Ambasady Polskiej na Litwie.

ORLEN Deutschland

- II miejsce w rankingu Niemieckiego Instytutu Jakości Usługi dla stacji paliw działających pod marką star za wysoką jakość usług.
- ORLEN Deutschland po raz kolejny wśród trzech najlepszych firm z największą liczbą sprzedaży na liście największych przedsiębiorstw w kraju związkowym Szlezwiku-Holsztynie.
- Stacje paliw star laureatem „German Servicepreis 2013" rankingu Niemieckiego Instytutu Jakości Usług.

ANWIL

- Tytuł „FILAR POLSKIEJ GOSPODARKI" w rankingu „Najlepsze firmy z województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz kujawsko-pomorskiego" przygotowanym przez Puls Biznesu i czołową agencję badawczą TNS Pentor.
- Tytułu „Ambasador Polskiej Gospodarki 2012" w kategorii MARKA EUROPEJSKA w konkursie organizowanym przez Business Centre Club pod Honorowym Patronatem Ministra Spraw Zagranicznych.
- Europejski Certyfikat AEO (Authorised Economic Operator).
- Przedłużenie do 2014 roku Certyfikatu potwierdzającego realizację Programu Product Stewardship.

ORLEN OIL

- Tytuł „Jakość Roku 2011" za rodzinę olejów Platinum.
- Tytuł „Solidny Pracodawca Roku 2011".
- Tytuł „Ambasadora Polskiej Gospodarki 2012" w kategorii EKSPORTER w konkursie zorganizowanym przez Business Centre Club pod honorowym patronatem Ministra Spraw Zagranicznych.
- Nagroda w programie „Rzetelni w biznesie 2012".
- Tytuł „Top Marka 2012" dla produktów Platinum ORLEN OIL w kategorii oleje silnikowe w ogólnopolskim plebiscycie Laur Konsumenta badającym sympatie konsumentów i klientów.
- Nagroda w konkursie „Label Awards 2012" dla etykiety Platinum MaxExpert XD 5W.
- Godło „Najwyższa Jakość Quality International 2012".
- Certyfikat i Medal 20-lecia „Teraz Polska".
- Medal Europejski 2012 w XXIII Edycji Medalu Europejskiego za oleje silnikowe Platinum.
- Certyfikat „Solidna Firma" za terminowe regulowanie wszelkich zobowiązań oraz poszanowanie ekologii i praw konsumenta.
- Nagroda „Złota Idea 2011" za reklamę Platinum MaxExpert w kategorii produkty i usługi telewizyjne w konkursie Idea Awards.

ORLEN Asfalt

- Certyfikat Wiarygodności Biznesowej nadawany firmom o najwyższej stabilności i wiarygodności finansowej wg D&B Poland.
- Złoty medal za najlepsze stoisko wystawiennicze podczas rumuńskich targów branżowych Expo Traffic 2012.

ORLEN Eko

- Tytuł „Gazela Biznesu" w rankingu najdynamiczniej rozwijających się polskich przedsiębiorstw.
- Tytuł „Partner Polskiej Ekologii" w XIII Edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku".

ORLEN Upstream

- Certyfikat potwierdzający zgodność wdrożonego systemu z wymaganiami normy PN-N 18001:2004 w zakresie nadzoru oraz realizacji projektów poszukiwań i wydobycia węglowodorów, przyznany przez Polską Izbę Handlu Zagranicznego.

ORLEN Ochrona

- Tytuł promocyjny „Gepard Biznesu 2012" nadany przez Magazyn Przedsiębiorców „Europejska Firma".

ORLEN Laboratorium

- Certyfikat „Solidna Firma" i brązowa statuetka za terminowe regulowanie wszelkich zobowiązań oraz poszanowanie ekologii i praw konsumenta. Spółka była już siedmiokrotnym laureatem programu.
- Przedłużenie Certyfikatu Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 484 na kolejne 4 lata, przyznanego przez Polskie Centrum Akredytacji.
- Certyfikat Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wg PN-ISO/IEC 27001:2007 przyznany przez jednostkę certyfikującą TUV NORD Polska Sp. z o.o.

Rafineria Trzebinia

- List gratulacyjny i medal „Wybitny Eksporter Roku 2012" dla Fabryki Parafin Naftowax należącej do Grupy Kapitałowej Rafineria Trzebinia.

ORLEN Centrum Serwisowe

- GRAND PRIX targów oraz nagroda główna „Produkt Roku 2012" w kategorii logistyka i dystrybucja paliw w XIX Międzynarodowych Targach Stacja Paliw 2012.

Rafineria Nafty Jedlicze

- Tytuł „Panteon Polskiej Ekologii" przyznany na Międzynarodowych Targach Ochrony Środowiska POLEKO 2012 za projekt pn. „Rafineria Nafty Jedlicze SA – recykling olejów odpadowych – od odpadu do produktu".

ORLEN PetroCentrum

- Nagroda „Diament Forbes 2012" miesięcznika *Forbes*.

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

Raport roczny

2012

SPIS TREŚCI

» RADA NADZORCZA PKN ORLEN 5
» LIST PRZEWODNICZĄCEGO RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN 6
» ZARZĄD PKN ORLEN 8
» LIST PREZESA ZARZĄDU PKN ORLEN 11
» KIM JESTEŚMY 14
Nasze wartości 16
Grupa ORLEN na rynku kapitałowym 18
Marka ORLEN 19
Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) 20
Sponsoring 21
Projekty własne 22
» STRATEGIA GRUPY ORLEN 24
Aktualizacja Strategii Koncernu na lata 2013-2017 26
Rafineria 27
Petrochemia 27
Detal 27
Energetyka 28
Wydobycie 28
» OPIS DZIAŁALNOŚCI 30
Rafineria 32
Asfalty 36
Oleje 37
Petrochemia 39
Petrochemikalia 40
Tworzywa sztuczne 42
Chemia 43
» SPRZEDAŻ 44
Logistyka 46
Zapasy obowiązkowe 46
Rurociągi 47
Terminale paliw 48
Przewozy kolejowe 49
Transport samochodowy 49
Przeładunek morski 49
Hurt 50
Paliwa 51
Inne produkty rafineryjne 56
Detal 56
» ENERGETYKA 62
» WYDOBYCIE (UPSTREAM) 66
Projekty niekonwencjonalne 69
Projekty konwencjonalne 70
» GRUPA ORLEN 72
Zmiany właścicielskie w 2012 roku 74
Perspektywa na kolejne lata 74
» PRACOWNICY 76
Struktura zatrudnienia 78
Polityka kadrowa i realizowane programy 78
» OCHRONA ŚRODOWISKA 80
» ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA RYNKOWEGO 88
» ŁAD KORPORACYJNY 96
» SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE 124
Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta 126
» DANE ADRESOWE 228

RADA NADZORCZA PKN ORLEN

MACIEJ MATACZYŃSKI
Przewodniczący Rady Nadzorczej

LESZEK JERZY PAWŁOWICZ
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – Niezależny Członek Rady Nadzorczej

CEZARY BANASIŃSKI
Niezależny Członek Rady Nadzorczej

PAWEŁ BIAŁEK
Członek Rady Nadzorczej

GRZEGORZ BOROWIEC
Członek Rady Nadzorczej

ARTUR GABOR
Niezależny Członek Rady Nadzorczej

MICHAŁ GOŁĘBIOWSKI
Członek Rady Nadzorczej

ANGELINA SAROTA
Sekretarz Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN na 31 maja 2013 roku.

LIST PRZEWODNICZĄCEGO RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN

SZANOWNI PAŃSTWO,

najważniejszym wydarzeniem dla PKN ORLEN w roku 2012 było ogłoszenie Strategii Rozwoju Grupy ORLEN na lata 2013-2017. Spółka zapowiedziała w niej ambitny program inwestycyjny oraz gotowość wypłaty dywidendy przy utrzymaniu zadłużenia na bezpiecznym poziomie. Oparcie nowej Strategii na wspomnianych poniżej trzech filarach było możliwe dzięki realizowanym konsekwentnie w ostatnich latach procesom optymalizacyjnym w ramach Grupy.

O skuteczności tych działań świadczą wyniki finansowe Koncernu. Pomimo obniżenia tempa wzrostu PKB i spadku konsumpcji paliw na rynkach, na których operują Spółki Grupy Kapitałowej, w 2012 roku osiągnęły one łączne wolumeny sprzedaży w wysokości 35 mln ton. Pozwoliło to na wypracowanie rekordowo wysokich przychodów ze sprzedaży na poziomie 120 mld zł oraz osiągnięcie zysku operacyjnego wg LIFO w wysokości prawie 2,2 mld zł.

Jednym z najważniejszych elementów nowej strategii jest bez wątpienia zwiększenie nakładów inwestycyjnych na sektor poszukiwań i wydobycia węglowodorów oraz energetykę. Jest to kontynuacja drogi obranej przez PKN ORLEN kilka lat temu, zmierzającej do przekształcenia się w koncern multi-utility. Celem tych działań jest dywersyfikacja źródeł przychodów, co zagwarantuje stabilny rozwój Spółki. Ma to szczególnie znaczenie w zmiennym otoczeniu makroekonomicznym.

Miniony rok był dla Koncernu okresem intensywnych prac w obszarze poszukiwań gazu. W ciągu kilkunastu miesięcy wykonano pięć odwiertów w poszukiwaniu złóż niekonwencjonalnych, w tym dwa odwierty horyzontalne. Obecnie, po zakończeniu wiercenia szóstego pionowego otworu badawczego, trwają prace przygotowawcze do przeprowadzenia pierwszego szczelinowania hydraulicznego. Sukcesem zakończyło się pozyskanie dwóch nowych koncesji poszukiwawczych w rejonie Mazowsza. W minionym roku kontynuowano także prace w obszarze poszukiwań gazu konwencjonalnego. Obecnie trwa realizacja kolejnego odwiertu rozpoznawczego na Niżu Polskim oraz przygotowania do wiercenia na Morzu Bałtyckim. Łącznie w perspektywie objętej strategią ORLEN zamierza wykonać co najmniej 50 odwiertów w poszukiwaniu złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

Drugim obszarem intensywnych działań Spółki w 2012 roku były projekty energetyczne. Kluczową inwestycją w tym sektorze pozostaje budowa bloku parowo-gazowego we Włocławku, który będzie zapewniał energię elektryczną i cieplną na potrzeby Grupy ANWIL, PKN ORLEN oraz odbiorców zewnętrznych. W grudniu 2012 roku podpisano kontrakt z generalnym wykonawcą prac, a 18 kwietnia 2013 roku wmurowano kamień węgielny pod budowę elektrociepłowni. Przewidywany termin oddania bloku do eksploatacji to IV kwartał 2015 roku. Na etapie analiz ekonomicznych znajduje się obecnie podobny projekt – tym razem miejscem budowy bloku energetycznego ma stać się Płock. W 2012 roku prowadzono analizy wariantów koncepcji budowy, studium wykonalności dla tej inwestycji oraz pozyskano decyzję środowiskową.

2012 rok był również okresem wzmacniania efektywności zarządzania w Grupie ORLEN. Dzięki wykupowi mniejszościowych pakietów akcji, Koncern stał się wyłącznym akcjonariuszem ANWILU, Rafinerii Jedlicze, IKS „Solino" oraz Petrolotu. Dzięki zakupowi udziałów w tej ostatniej spółce Koncern stał się wiodącym graczem na polskim rynku paliwa lotniczego. Obecnie trwają prace nad strategią rozwoju Petrolotu, z uwzględnieniem możliwości ekspansji na inne rynki europejskie.

W warunkach wciąż niestabilnego otoczenia makroekonomicznego w spółkach zagranicznych koncentrowano się głównie na poprawie efektywności. Na rynku czeskim zdecydowano o trwałym zaprzestaniu przerobu ropy w zakładzie Paramo, natomiast na rynku litewskim kontynuowano restrukturyzację ORLEN Lietuva. Dzięki temu, pomimo cyklicznego postoju remontowego, litewska rafineria ORLENU osiągnęła w 2012 roku satysfakcjonujące wyniki. Pozytywnym czynnikiem wpływającym na wyniki ORLEN Deutschland była natomiast stopniowa odbudowa marż detalicznych na tamtejszym rynku.

Ważnym z punktu widzenia Koncernu wydarzeniem minionego roku było również przyjęcie nowych wartości korporacyjnych PKN ORLEN, będących odpowiedzią na dynamicznie zmieniające się otoczenie biznesowe. O znaczeniu dokumentu zawierającego „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN", kształtującego nowoczesną kulturę korporacyjną, świadczy fakt, że prace nad nim trwały równolegle z aktualizacją Strategii Rozwoju Grupy ORLEN, a przyjęte w nim rozwiązania stanowią jej ważne uzupełnienie.

Tradycyjnie PKN ORLEN, jako największa polska firma, inicjował w minionym roku debatę publiczną na kluczowe tematy gospodarcze i społeczne. Koncern wspierał również szereg najważniejszych inicjatyw z dziedziny kultury, sztuki, sportu, angażując się także w istotne projekty w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu.

W trudnym otoczeniu makroekonomicznym w roku 2012 udało się wzmocnić pozycję rynkową PKN ORLEN, ale przede wszystkim wytyczyć ścieżkę dalszego rozwoju. Jestem przekonany, że pierwsze pożądane efekty zaktualizowanej strategii będą widoczne już w roku 2013.

Maciej Mataczyński

Przewodniczący Rady Nadzorczej PKN ORLEN

ZARZĄD PKN ORLEN

DARIUSZ JACEK KRAWIEC – *Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny*

Stanowisko Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego Pan Dariusz Jacek Krawiec objął w dniu 18 września 2008 roku. Po raz pierwszy w historii PKN ORLEN został wybrany przez Radę Nadzorczą, w dniu 24 marca 2011 roku, na stanowisko Prezesa Zarządu na kolejną kadencję. Wcześniej, od czerwca do września 2008 roku w Zarządzie PKN ORLEN pełnił funkcję Wiceprezesa.

Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. W latach 1992–1997 pracował w Banku PEKAO SA oraz firmach konsultingowych Ernst & Young i Price Waterhouse. W 1998 roku był odpowiedzialny za rynek polski w brytyjskim oddziale japońskiego banku inwestycyjnego Nomura plc w Londynie. W okresie 1998–2002 pełnił funkcję Prezesa Zarządu, Dyrektora Generalnego w Impexmetal SA. W 2002 roku objął stanowisko Prezesa Zarządu Elektrim SA. W latach 2003–2004 był Dyrektorem Zarządzającym Sindicatum Ltd London. Od 2006 do 2008 roku zajmował stanowisko Prezesa Zarządu Action SA. Posiada bogate doświadczenie w pracy w organach nadzorczych spółek. Przewodniczył Radom Nadzorczym: Huty Aluminium „Konin" SA, Metalexfrance SA Paryż, S and I SA Lozanna, ce-market.com SA. Był także Członkiem Rad Nadzorczych: Impexmetal SA, Elektrim SA, PTC Sp. z o.o., Elektrim Telekomunikacja Sp. z o.o., Elektrim Magadex SA, Elektrim Volt SA oraz PTE AIG. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej Unipetrol, a.s.

SŁAWOMIR JĘDRZEJCZYK – *Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych*

Do Zarządu PKN ORLEN Pan Sławomir Jędrzejczyk został powołany w czerwcu 2008 roku. Do września 2008 roku pełnił funkcję Członka Zarządu PKN ORLEN, a w dniu 18 września objął stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKN ORLEN. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę o powołaniu go na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKN ORLEN na kolejną, wspólną trzyletnią kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Pan Sławomir Jędrzejczyk odpowiada za obszar finansów, kontroling, księgowość, zarządzanie łańcuchem dostaw, relacje inwestorskie, M&A oraz IT. Do jego najważniejszych zadań należy realizacja strategii ukierunkowanej na wzrost wartości, budowanie relacji z rynkiem kapitałowym, zapewnienie finansowania oraz zwiększanie przepływów pieniężnych poprzez doskonałość operacyjną, dezinwestycje i projekty dotyczące kapitału pracującego. Od 2008 roku do maja 2013 roku pełnił funkcję Członka Zarządu AB ORLEN Lietuva. Obecnie jest Wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Unipetrol, a.s.

Ukończył Politechnikę Łódzką oraz uzyskał tytuł biegłego rewidenta w ramach stowarzyszenia audytorów ACCA. W latach 2005–2008 pełnił funkcję Prezesa Zarządu, Dyrektora Generalnego w spółce Emitel. Wcześniej pracował dla firm notowanych na GPW w Warszawie: jako Dyrektor Pionu Kontrolingu w Telekomunikacji Polskiej SA oraz Członek Zarządu, Dyrektor Finansowy w Impexmetal SA, a także w Dziale Audytu i Doradztwa Biznesowego w Price Waterhouse.

Skład Zarządu PKN ORLEN na 31 maja 2013 roku.

PIOTR CHEŁMIŃSKI – *Członek Zarządu ds. Petrochemii*

Stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN ds. Petrochemii Pan Piotr Chełmiński objął w dniu 10 marca 2012 roku. Jednocześnie Rada Nadzorcza PKN ORLEN zezwoliła na zajmowanie przez niego stanowiska w zarządzie spółki Unipetrol, a.s., spółki zależnej PKN ORLEN.

Jest absolwentem SGGW w Warszawie. Posiada doświadczenie w pracy w zarządach polskich i zagranicznych spółek, w tym spółek giełdowych. W latach 1995–1996 pracował na stanowisku Wiceprezesa ds. Sprzedaży, Marketingu i Eksportu w Okocimskich Zakładach Piwowarskich SA. Od 1996 do 1999 roku pełnił funkcję Dyrektora Regionalnego na Europę Środkowo-Wschodnią Eckes Granini GmbH & Co. KG i Prezesa jej spółki zależnej Aronia SA. W latach 1999–2001 był Członkiem Zarządu Browar Dojlidy Sp. z o.o., a w latach 2001–2002 Członkiem Zarządu i Członkiem Rady Nadzorczej Werner i Merz Polska Sp. z o.o. W okresie 2001–2006 pełnił funkcję Członka Zarządu i Członka Rady Nadzorczej w Kamis-Przyprawy SA sprawując bezpośredni nadzór operacyjny nad sprzedażą i marketingiem. Od 2006 do 2009 roku był Wiceprezesem ds. Sprzedaży i Marketingu w Gamet SA w Toruniu oraz Członkiem Zarządu Gamet Holdings SA w Luxemburgu. W grudniu 2009 roku został powołany na stanowisko Prezesa Zarządu oraz Dyrektora Generalnego Unipetrol, a.s., które zajmował do kwietnia 2013 roku. Obecnie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej spółki ANWIL SA, Przewodniczącego Rady Nadzorczej spółki Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. oraz Członka Rady Nadzorczej Unipetrol, a.s.

KRYSTIAN PATER – *Członek Zarządu ds. Rafinerii*

Na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN Pan Krystian Pater został powołany w marcu 2007 roku. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę o powierzeniu mu stanowiska Członka Zarządu PKN ORLEN na kolejną, wspólną trzyletnią kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Jest absolwentem Wydziału Chemii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ukończył podyplomowe studium Inżynieria i Aparatura Chemiczna na Politechnice Warszawskiej (1989 rok), Zarządzanie i Marketing w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica (1997 rok), Zarządzanie dla Sektora Naftowego (1998 rok), Zarządzanie Wartością Firmy (2001–2002) w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie oraz program rozwoju menedżerów Management 2012 ICAN Institute. Od 1993 roku był związany z Petrochemią Płock SA, a następnie z PKN ORLEN, gdzie od 2005 do 2007 roku pełnił funkcję Dyrektora Wykonawczego ds. Produkcji Rafineryjnej. Obecnie jest Członkiem Zarządu AB ORLEN Lietuva i Członkiem Rady Nadzorczej Unipetrol, a.s. Ponadto pełni funkcje Członka Zarządu CONCAWE i Prezesa Stowarzyszenia Płockich Naftowców.

MAREK PODSTAWA – *Członek Zarządu ds. Sprzedaży*

Na stanowisko Członka Zarządu ds. Sprzedaży Rada Nadzorcza powołała Pana Marka Podstawę z dniem 19 marca 2012 roku. Od stycznia 2009 roku zajmował w PKN ORLEN stanowisko Dyrektora Wykonawczego ds. Sprzedaży Detalicznej.

Jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie – specjalność elektroenergetyka. Posiada również tytuł MBA uzyskany w University of Minnesota i Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Ma bogate doświadczenie m.in. w zakresie przywództwa i kierowania zespołami międzynarodowymi, budowania strategii, zarządzania projektowego, operacyjnego i kryzysowego.

W latach 1990–1992 pracował w Centralnych Zakładach Automatyzacji Hutnictwa, następnie do 1996 roku, w firmie DuPont Conoco Poland. Po przekształceniu firmy w koncern paliwowy ConocoPhillips pracował do roku 2008 m.in. w obszarach handlu detalicznego i hurtowego, marketingu, rozwoju biznesu i w zarządzie firmy w Polsce, a potem w krajach Europy Środkowej, w Niemczech i w Stanach Zjednoczonych, gdzie w centrali firmy w Houston, Texas pełnił funkcję Dyrektora ds. Programów Sprzedaży Hurtowej, a następnie Dyrektora ds. Planowania Strategicznego. W latach 2009–2010 był Członkiem Zarządu spółki Benzina, s.r.o. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej ORLEN Deutschland GmbH.

SZANOWNI PAŃSTWO, DRODZY AKCJONARIUSZE,

rok 2012 obfitował w niezwykle istotne wydarzenia z punktu widzenia Grupy ORLEN i zakończył się przyjęciem w listopadzie Strategii Rozwoju Grupy ORLEN na lata 2013–2017.

Na przyjęcie nowej strategii zdecydowaliśmy się w sytuacji wyraźnych, pozytywnych efektów prowadzonych przez nas działań stabilizacyjnych. Strategia zakłada dalszy zrównoważony rozwój Grupy ORLEN przy pełnym wykorzystaniu jej potencjału. Budowanie i wzrost wartości Koncernu zostaną osiągnięte m.in. poprzez wzrost średniorocznych przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej o ponad 40% w porównaniu z okresem 2008–2012 oraz planowane nakłady inwestycyjne na kolejnych 5 lat, obejmujące wydatkowanie do 22,5 mld zł. Priorytetem pozostanie bezpieczeństwo finansowe i utrzymanie dźwigni finansowej na poziomie poniżej 30%. Jesteśmy przekonani, że realizacja założeń strategicznych pozwoli uruchomić program dywidendy dla akcjonariuszy, zakładający jej systematyczny wzrost do 5% kapitalizacji giełdowej Spółki liczonej według średniego kursu akcji w roku poprzedzającym wypłatę.

Plany opieramy na dobrej sytuacji płynnościowej Koncernu, która jest przede wszystkim wynikiem realizacji założeń operacyjnych i inwestycyjnych strategii w latach 2008–2012 oraz działań optymalizujących kapitał pracujący i zmniejszających zadłużenie. Redukcja zadłużenia netto do poziomu poniżej 6,8 mld zł pozwoliła obniżyć dźwignię finansową do bezpiecznego poziomu 26%. Działania Koncernu zostały docenione przez agencje ratingowe Moody`s i Fitch, które podniosły perspektywę ratingu długoterminowego do pozytywnej.

Biorąc pod uwagę otoczenie gospodarcze, w którym prowadziliśmy działalność w minionym roku, należy stwierdzić, że Grupa ORLEN niewątpliwie umocniła swoją pozycję rynkową. W warunkach obniżenia tempa wzrostu PKB i konsumpcji paliw na wszystkich rynkach działalności oraz wpływu szarej strefy w Polsce i w Czechach, Koncern osiągnął wysoki, porównywalny do roku poprzedniego, poziom łącznej sprzedaży wolumenowej w wysokości 35 mln ton. Grupa ORLEN wypracowała najwyższe w historii przychody ze sprzedaży na poziomie 120 mld zł oraz osiągnęła rekordowy poziom ponad 5,2 mld zł zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację przed uwzględnieniem wyceny zapasów (EBITDA wg LIFO) i odpisów aktualizujących wartość majątku trwałego.

Sprzyjające otoczenie makroekonomiczne, obejmujące wpływ modelowych marż rafineryjnych oraz kursów walutowych, znacząco poprawiło wynik operacyjny segmentu rafineryjnego. Przed uwzględnieniem wpływu wyceny zapasów oraz odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych, zysk z działalności operacyjnej segmentu wyniósł 1,8 mld zł. Wzrost zysku operacyjnego segmentu detalicznego do poziomu blisko 0,7 mld zł przed odpisami aktywów trwałych to przede wszystkim efekt strategii cenowej ukierunkowanej na stymulację popytu na paliwa, stopniowej odbudowy marż na rynku polskim i niemieckim, a także dalszego rozwoju oferty pozapaliwowej.

Wyniki segmentu petrochemicznego w 2012 roku wzmocniły pozycję Grupy ORLEN jako największej firmy petrochemicznej w regionie oraz lidera w obszarze produkcji olefin i poliolefin. Był to pierwszy pełny rok działania instalacji PTA we Włocławku, co pozwoliło zwiększyć sprzedaż kwasu tereftalowego o ponad 40%, do poziomu blisko 0,5 mln ton. Wzrosły również wolumeny sprzedaży nawozów sztucznych oraz polimerów. Zysk operacyjny segmentu przed wpływem wyceny zapasów (EBIT wg LIFO) i odpisami wartości środków trwałych wyniósł blisko 1,3 mld zł.

Mając na uwadze konieczność dywersyfikacji źródeł dochodów, prowadzimy działania zmierzające do budowy koncernu typu multi-utility. Dlatego konsekwentnie inwestujemy w rozwój nowych obszarów działalności – wydobycie oraz sektor energetyczny. Do końca 2012 roku koncentrowaliśmy się na wykonaniu i analizie pięciu odwiertów na złożach niekonwencjonalnych, w tym dwóch odwiertów horyzontalnych. Podjęliśmy również działania w celu pozyskania nowych koncesji należących uprzednio do Exxon Mobil. Proces został sfinalizowany na początku 2013 roku. Rozpoczęliśmy wiercenie ósmego już otworu poszukiwawczego, przeprowadziliśmy też pierwszy zabieg szczelinowania hydraulicznego na odcinku poziomym i przygotowujemy się do jego powtórzenia w kolejnej lokalizacji. Zrealizowaliśmy również plany na rok 2012 w zakresie poszukiwań węglowodorów w złożach konwencjonalnych, w tym zakończyliśmy prace przygotowawcze do wykonania odwiertu rozpoznawczego na Niżu Polskim (Sieraków). O skali naszego zaangażowania w sektor wydobycia najlepiej świadczy wysokość nakładów przewidzianych na ten cel w nowej strategii, mająca wynieść do 5,1 mld zł w kolejnych pięciu latach. W tym czasie, poprzez naszą spółkę ORLEN Upstream, planujemy wykonać co najmniej 50 odwiertów poszukiwawczych.

W 2012 roku zintensyfikowaliśmy prace nad projektami sektora energetycznego. W efekcie podpisany został kontrakt z generalnym wykonawcą bloku gazowoparowego we Włocławku, a na początku marca 2013 roku przekazaliśmy wykonawcy teren budowy. Blok będzie wytwarzał energię elektryczną w kogeneracji z produkcją ciepła na potrzeby m.in. Grupy ANWIL i PKN ORLEN, przy czym około połowa wytwarzanej we Włocławku energii elektrycznej będzie trafiała na rynek zewnętrzny. Drugi z projektów energetycznych, zakładający budowę bloku opartego na podobnej technologii w Płocku, przeszedł w etap analizy wariantów koncepcji budowy i studium wykonalności. Pozyskaliśmy również decyzję środowiskową. Obecnie prowadzimy analizy ekonomiczne projektu.

Niejednokrotnie podkreślaliśmy znaczenie bezpieczeństwa dostaw surowca dla Grupy ORLEN. Dlatego ważnym wydarzeniem było pomyślne zakończenie procesu uzgodnienia warunków handlowych i podpisanie aneksu do umowy z Mercuria Energy Trading, dotyczącego dostaw ropy naftowej do rafinerii w Płocku rurociągiem „Przyjaźń" na kolejne 3 lata. Kontrakt o wartości 26 mld zł obejmuje dostawy 3,6 mln ton ropy REBCO rocznie. Na uwagę zasługuje również sfinalizowany na początku stycznia 2013 roku kontrakt z Rosneft Oil Company – największym rosyjskim producentem ropy naftowej. Po raz pierwszy Rosneft podpisał bezpośredni kontrakt na dostawy ropy naftowej z europejską spółką rafineryjną. Dzięki umowie o wartości 46 mld zł nasz partner dostarczy rocznie na potrzeby Grupy ORLEN około 6 mln ton ropy naftowej przez kolejne 3 lata.

W minionym roku wzmacnialiśmy efektywność zarządzania w Grupie ORLEN m.in. poprzez wykup mniejszościowych pakietów akcji części polskich spółek Grupy. W rezultacie PKN ORLEN stał się wyłącznym akcjonariuszem ANWILU, Rafinerii Jedlicze, IKS „Solino" oraz Petrolotu. Dzięki zakupowi od PLL LOT udziałów w spółce Petrolot staliśmy się wiodącym podmiotem w hurtowej sprzedaży paliwa

lotniczego. Obecnie prowadzimy prace nad strategią rozwoju tych aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem innych rynków europejskich. W ramach optymalizacji hurtowego handlu paliwami, prowadzonego dotychczas zarówno bezpośrednio przez PKN ORLEN, jak i ORLEN PetroCentrum, w roku 2012 prowadziliśmy intensywne prace nad centralizacją tego kanału sprzedaży. Jednym z elementów prowadzonych zmian było przekształcenie ORLEN PetroCentrum w ORLEN Paliwa.

Na rynkach zagranicznych koncentrowaliśmy się na poprawie efektywności naszych spółek w Czechach i na Litwie. W czeskim Unipetrolu m.in. trwale zaprzestaliśmy przerobu ropy w zakładzie Paramo. W ORLEN Lietuva kontynuowaliśmy wdrożenie szeregu działań restrukturyzacyjnych. Pomyślnie przeprowadziliśmy także postój remontowy całej rafinerii, realizowany cyklicznie co 4 lata. Warto odnotować, iż pomimo 84% wykorzystania mocy produkcyjnych z powodu postoju, nasza litewska spółka osiągnęła około 180 mln USD zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację (wskaźnik EBITDA).

W minionym roku Koncern aktywnie angażował się w dyskusję na najważniejsze tematy społeczne i gospodarcze. Kluczowe debaty z udziałem przedstawicieli Grupy ORLEN odbyły się m.in. podczas Europejskiego Forum Nowych Idei, Europejskiego Kongresu Finansowego oraz Forum Ekonomicznego w Krynicy. Koncern był również reprezentowany podczas Forum Ekonomicznego w Sankt Petersburgu, gdzie dyskutowano na temat wpływu liderów na światową sytuację gospodarczą.

Stale poprawiającą się pozycję Koncernu potwierdzają liczne nagrody i wyróżnienia przyznawane przez grona eksperckie w 2012 roku. PKN ORLEN nieprzerwanie od 2009 roku utrzymuje pozycję w elitarnym RESPECT Index Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych. Raportowanie Grupy ORLEN zostało wyróżnione nagrodą „The Best Annual Report 2011" za najlepszy raport roczny w kategorii: przedsiębiorstwa. Koncern otrzymał również nagrodę specjalną za prowadzenie relacji inwestorskich przy wykorzystaniu nowoczesnych metod komunikacji internetowej w konkursie „Złota Strona Emitenta". W uznaniu bardzo dobrych warunków pracy Koncern został uhonorowany certyfikatem TOP Employers Polska. O naszej pozycji świadczy także pierwsze miejsce w kategorii EMEA Refining & Marketing w prestiżowym Platts 250 Global Energy Company Rankings.

W obliczu wciąż niestabilnego otoczenia, w którym funkcjonuje Koncern, możemy być spokojni o to, że jego pozycja została zbudowana na solidnych fundamentach. Wysiłki podjęte w ciągu ostatnich czterech lat, a jednocześnie klarowne, strategiczne kierunki rozwoju pozwalają z optymizmem spoglądać w przyszłość i myśleć o dalszym rozwoju Grupy ORLEN. Ta sytuacja nie byłaby możliwa bez wysiłków wszystkich pracowników, obarczonych szczególną odpowiedzialnością w czasie kryzysu, którzy podejmując setki codziennych działań decydują o pozycji Grupy ORLEN. Dziękuję wszystkim Pracownikom oraz Członkom Rady Nadzorczej za udaną współpracę, która jest kluczem do budowania wartości Koncernu.

Dariusz Jacek Krawiec

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny PKN ORLEN

Gaz łupkowy w Polsce

„Pas łupkowy" w Polsce rozciąga się od północy kraju (Słupsk, Gdańsk), w kierunku południowo-wschodnim przez Warszawę, aż po Lublin i Zamość. W 2012 roku Państwowy Instytut Geologiczny wydał raport, w którym oszacował, że wielkość niekonwencjonalnych złóż gazu ziemnego w naszym kraju prawdopodobnie mieści się w przedziale od 346 do 768 mld m^3.

ORLEN Upstream

Spółka ORLEN Upstream, powołana do realizacji strategii PKN ORLEN w zakresie eksploatacji złóż węglowodorów, posiada obecnie 10 koncesji na poszukiwanie ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym ze złóż niekonwencjonalnych (typu *shale gas* oraz *tight gas*) na terenie całego kraju: osiem na terenie Lubelszczyzny i Mazowsza oraz dwie w centralnej Polsce (w okolicach Łodzi i Sieradza). Łącznie Koncern posiada 10% powierzchni wszystkich obszarów koncesyjnych na terenie których prowadzone są poszukiwania węglowodorów.

■ Koncesje należące do ORLEN Upstream

Koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów

Jesteśmy jednym z największych i najbardziej nowoczesnych koncernów paliwowo-energetycznych w Europie Środkowej. Równolegle z umacnianiem obszarów, w których zawsze byliśmy i jesteśmy silni, aktywnie poszukujemy nowych źródeł wzrostu wartości, komplementarnych wobec naszego podstawowego biznesu. Zgodnie z naszym credo „ORLEN. Napędzamy przyszłość" chcemy odgrywać aktywną rolę w wytyczaniu kierunku i tempa zmian w regionie.

Od 14 lat, czyli momentu utworzenia PKN ORLEN, udaje nam się w wyjątkowy sposób łączyć dorobek naszych poprzedników z ambitną wizją rozwoju, innowacyjnością i nowoczesnym zarządzaniem.

Nasze produkty i usługi od lat są cenione zarówno przez odbiorców indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Marka PKN ORLEN, choć relatywnie młoda, niezmiennie od pięciu lat znajduje się na czele zestawienia najbardziej wartościowych polskich marek w prestiżowym rankingu dziennika „Rzeczpospolita".

Naszą wizytówką jest największa w regionie sieć blisko 2 700 nowoczesnych stacji paliw, zlokalizowanych w Polsce, Niemczech, Czechach i na Litwie. Na klientów czekają tu nie tylko najwyższej jakości paliwa, ale także bogata oferta produktów i usług dodatkowych, w tym kącików gastronomicznych Stop Cafe, Stop Cafe Bistro oraz Star Cafe. Zapleczem naszej sieci detalicznej jest efektywna infrastruktura logistyczna, składająca się z naziemnych i podziemnych baz magazynowych oraz sieci rurociągów dalekosiężnych.

Zarządzamy siedmioma rafineriami położonymi w Polsce, Czechach i na Litwie. Zintegrowany kompleks rafineryjno-petrochemiczny w Płocku zaliczany jest do najnowocześniejszych i najefektywniejszych obiektów tego typu w Europie. W 2012 roku łączny przerób ropy naftowej w Grupie ORLEN wyniósł blisko 28 mln ton.

Zajmujemy się przerobem ropy naftowej na benzyny bezołowiowe, olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze, tworzywa sztuczne i wyroby petrochemiczne. „Cząstkę" ORLENU można znaleźć praktycznie w każdym produkcie: asfalcie, soli kuchennej, zabawkach, nawozach, kosmetykach, lekach czy materiałach budowlanych.

Posiadamy koncesje na lądowe i morskie poszukiwania ropy naftowej oraz gazu ziemnego na terenie całego kraju. Jednym z naszych priorytetów jest rozpoznawanie i eksploatacja gazu ze złóż niekonwencjonalnych. Nasza strategia zakłada dalszą ewolucję w nowoczesny koncern multi-utility, aktywnie poszukujący wartości dodanej w obszarach komplementarnych wobec podstawowej działalności.

Szybki rozwój nie byłby możliwy, gdyby nie najważniejszy składnik naszych aktywów – ludzie. Na nasz sukces składa się codzienna praca i zaangażowanie blisko 22 tys. osób zatrudnionych w Grupie ORLEN.

NASZE WARTOŚCI

ORLEN. NAPĘDZAMY PRZYSZŁOŚĆ

Kierowanie się uniwersalnymi, zrozumiałymi dla wszystkich wartościami, na których opiera się wewnętrzna kultura organizacji, wspiera realizację celów firmy i chroni przed nieprawidłowościami w prowadzeniu biznesu. Dziś widać bardzo wyraźnie, że wygrywają te firmy, których deklarowane wartości oraz działanie stanowią jedność. Spójny system wartości ułatwia też przygotowanie organizacji do pożądanych zmian (w naszym przypadku nowej strategii, zakładającej przekształcenie PKN ORLEN w koncern multi-utiity oraz wejścia w segment wydobycia gazu niekonwencjonalnego).

To przekonanie znalazło wyraz w podjętej 4 września przez Zarząd PKN ORLEN uchwały o wprowadzeniu w życie nowego dokumentu pod nazwą „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN SA". Dokument wprowadza nową misję i credo, zawiera także nowy zestaw wartości, odpowiadający wyobrażeniom o koncernie, który tworzą ludzie z pasją i energią, odpowiedzialni i niezawodni.

Nowe wartości – **Odpowiedzialność, Rozwój, Ludzie, Energia, Niezawodność** – stanowią drogowskazy, które wytyczają nam drogę do osiągania ambitnych celów.

Dokument „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN SA", będąc uzupełnieniem Strategii PKN ORLEN, wskazuje sposób, w jaki pracownicy mają dążyć do określenia biznesowych celów. „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN SA" to przewodnik po relacjach wewnątrz firmy, ale i wobec otoczenia zewnętrznego – partnerów biznesowych, społeczności lokalnych, środowiska naturalnego oraz konkurencji. Kładzie istotny nacisk na budowę relacji i wzajemnego zaufania w organizacji, zapewnia pracownikom możliwości wyjaśnienia wątpliwości, pytań i zauważonych nieprawidłowości. Wskazuje, że pierwszą instancją w takich kwestiach zawsze powinien być bezpośredni przełożony, a jeśli charakter sprawy uniemożliwiałby taki kontakt, pracownicy mogą zwrócić się – z gwarancją zachowania anonimowości i poufności – do Komitetu Etyki bądź Rzecznika ds. Etyki.

Zdefiniowanie nowej misji, credo i wartości, wprowadzenie dokumentu „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN SA" oraz systemu zgłaszania nadużyć uporządkowało kwestie związane z kulturą korporacyjną Koncernu. Nowe podejście do tematyki etyki pozycjonuje naszą organizację w gronie liderów przygotowanych na wyzwania przyszłości. Mamy świadomość, że przewagę konkurencyjną w dzisiejszym świecie buduje kultura organizacyjna, która hołduje współpracy, zaufaniu, wzmacnianiu kapitału społecznego. Tworzony dzięki temu potencjał pozytywnej energii przekłada się na wyniki rynkowe i realizację celów biznesowych.

NASZE WARTOŚCI

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Szanujemy naszych klientów, akcjonariuszy, środowisko naturalne oraz lokalne społeczności.

ROZWÓJ

Poszukujemy nowych możliwości.

LUDZIE

Naszymi atutami są: kompetencje, współpraca i uczciwość.

ENERGIA

Działamy z entuzjazmem.

NIEZAWODNOŚĆ

Można na nas polegać.

GRUPA ORLEN NA RYNKU KAPITAŁOWYM

Kapitał akcyjny PKN ORLEN wynosi 534 636 326,25 zł i dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 zł każda akcja.

Od listopada 1999 roku akcje Koncernu są notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych. Akcje PKN ORLEN wchodzą w skład indeksów największych spółek WIG20 i WIG oraz indeksu branżowego WIG-paliwa, a od 19 listopada 2009 roku – także indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – RESPECT Index. Nieprzerwanie należymy do tego elitarnego grona pozytywnie przechodząc regularne (w 2012 roku już po raz szósty) aktualizacje składu tego indeksu.

W 2012 roku cena akcji ORLENU zwiększyła się o 46%, czyli znacznie powyżej średniej dla największych spółek (WIG20 odnotował 20,4% wzrostu). 2012 rok zamknęliśmy z ceną na poziomie 49,50 zł i kapitalizacją równą 21,172 mld zł.

Na rynku notowań ciągłych w trakcie minionego roku właściciela zmieniło 286 mln akcji PKN ORLEN, czyli 66,9% liczby wyemitowanych akcji. Najwyższą wartość kurs osiągnął 19 grudnia 2012 roku (52,95 zł).

Od 1999 roku akcje PKN ORLEN notowane były w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Od 2001 roku obrót kwitami depozytowymi (ADR) odbywał się również w USA na pozagiełdowym rynku OTC. W 2012 roku PKN ORLEN podjął decyzję o zakończeniu obu programów kwitów depozytowych ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi.

27 czerwca 2012 roku na rynku obligacji Catalyst zadebiutowały obligacje PKN ORLEN, wyemitowane w lutym 2012 roku. Do obrotu giełdowego w alternatywnym systemie obrotu wprowadzone zostały obligacje o łącznej wartości 1 mld zł. W obrocie znajduje się 10 000 obligacji Spółki z 7-letnim terminem zapadalności, czyli datą wykupu 27 lutego 2019 roku.

Na rynku kapitałowym reprezentuje nas także jedna ze spółek zależnych – Unipetrol a.s. Jej akcje notowane są na rynku głównym Giełdy Papierów Wartościowych w Pradze oraz na rynku OTC (RM-SYSTÉM, a.s.). Kapitał akcyjny spółki dzieli się na 181 334 764 akcji zwykłych o wartości nominalnej 100 CZK, z czego w wolnym obrocie znajduje się 67 111 996 akcji, stanowiących 37,01%.

Na rynku sektora korporacyjnego Giełdy Papierów Wartościowych w Pradze notowane są również obligacje wyemitowane przez Unipetrol. W obrocie znajduje się 2 000 obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 000 000 000 CZK, z datą wykupu 28 grudnia 2013 roku.

AKCJONARIAT PKN ORLEN

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 31.12.2012 roku

2012

** wg informacji przekazanych przez Fundusz*

MARKA ORLEN

Mamy przyjemność i zaszczyt współtworzyć najbardziej wartościową polską markę. ORLEN kolejny rok z rzędu triumfował w zestawieniu Najcenniejszych Polskich Marek – MARQA, przygotowywanym przez dziennik „Rzeczpospolita", a wartość naszego flagowego brandu wyceniono na ponad 3,8 mld zł.

Marka ORLEN jest osią naszych działań komunikacyjnych i marketingowych. Choć relatywnie młoda – funkcjonuje na rynku zaledwie od 2000 roku – szybko stała się symbolem modelowej ekspansji. Milionom klientów indywidualnych i biznesowych ORLEN kojarzy się dziś z nowoczesnością, profesjonalizmem, innowacyjnymi produktami i rozwiązaniami na światowym poziomie.

ORLEN służy ludziom w ich codziennym życiu, ale również odpowiedzialnie współtworzy przyszłość, zgodnie z naszym credo „ORLEN. Napędzamy przyszłość".

Rynkowy wizerunek Koncernu kształtuje sieć stacji paliw ORLEN. Jej brandem oznaczone są również oleje silnikowe, płyny eksploatacyjne, smary samochodowe oraz inne produkty chemii motoryzacyjnej.

Klienci cenią nasze stacje za dostępność, dobrą lokalizację oraz gwarancję najwyższej jakości produktów. Cyklicznie monitorujemy jakość obsługi dbając o stałe podnoszenie jej standardu. Klientom indywidualnym proponujemy nowoczesne programy lojalnościowe Club VITAY i Club SUPERVITAY, a instytucjonalnym – obsługę flot samochodowych w ramach Programu FLOTA.

Spełniając oczekiwania coraz bardziej wymagających grup klientów indywidualnych i biznesowych sukcesywnie rozszerzamy i doskonalimy naszą ofertę pozapaliwową. Przy stacjach premium funkcjonują nie tylko dobrze zaopatrzone sklepy, ale także punkty gastronomiczne sygnowane markami Stop Cafe i Stop Cafe Bistro, w których serwuje się m.in. wyjątkową kawę oraz smaczne i szybkie posiłki, w tym cieszące się dużą popularnością hot-dogi (jesteśmy ich największym sprzedawcą w Polsce). Dla najbardziej wymagających klientów, którzy chcą efektywnie wykorzystać każdą minutę, stworzyliśmy Meeting Point Stop Cafe, pierwsze w kraju miejsca biznesowych spotkań na stacji paliw.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Liczne nagrody są potwierdzeniem słuszności obranej przez nas drogi rozwoju, ale przede wszystkim stanowią zobowiązanie do dalszego doskonalenia naszej oferty, jakości obsługi klientów oraz modelu zarządzania.

» Najcenniejsza Polska Marka

Autorzy rankingu Najcenniejszych Polskich Marek – MARQA, przygotowywanego od lat przez dziennik „*Rzeczpospolita*" wycenili markę ORLEN w 2012 roku na ponad 3,8 mld zł, co pozwoliło nam po raz kolejny znaleźć się na szczycie tego prestiżowego zestawienia.

» Marka Godna Zaufania

Dzięki zaufaniu, jakim darzą nas klienci, już po raz jedenasty z rzędu zostaliśmy wyróżnieni tytułem Marka Godna Zaufania w kategorii: stacja benzynowa w największym europejskim sondażu konsumenckim, organizowanym przez miesięcznik „*Reader's Digest*". Marka ORLEN otrzymała największą liczbę spontanicznie oddanych głosów. Konsumenci wysoko ocenili takie parametry jak: jakość, wartość, wizerunek czy zrozumienie ich potrzeb.

» Złoty Laur Klienta

Program FLOTA, już po raz czwarty z rzędu, otrzymał złoty Laur Klienta w kategorii: stacje paliw – oferta dla klienta biznesowego. Nagrodzone karty paliwowe umożliwiają bezgotówkowe zakupy paliw, towarów i usług na stacjach sieci ORLEN i BLISKA w całym kraju. Ofertę programów uzupełniają karty BIZNESTANK i TANKBANK.

» Europejska Nagroda Ekologiczna

Dbałość o klienta rozumiemy wielowymiarowo, także jako dbałość o jego otoczenie. Nasze działania na rzecz środowiska przyniosły nam w 2012 roku Europejską Nagrodę Ekologiczną, nadaną przez Narodową Radę Ekologiczną w ramach XIII edycji konkursu Przyjaźni Środowisku, odbywającego się pod patronatem Prezydenta RP.

» Top 250 Global Energy Company

W 2012 roku zajęliśmy 83. pozycję w klasyfikacji generalnej rankingu „Top 250 Global Energy Company", uzyskując jednocześnie pierwsze miejsce w kategorii: Refining & Marketing dla regionu Europy, Afryki i Bliskiego Wschodu.

» Lider Odpowiedzialnego Biznesu

W 2012 roku po raz drugi otrzymaliśmy tytuł Lider Odpowiedzialnego Biznesu, przyznawany przez organizację Pracodawcy RP. Utrzymaliśmy także wysoką pozycję w Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2012, tworzonym przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu oraz firmę doradczą PwC. Zostaliśmy uhonorowani Srebrnym Listkiem CSR, przyznawanym przez tygodnik „Polityka". Nasze praktyki CSR są też od lat wyróżniane przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu i publikowane w wydawnictwie „Raport odpowiedzialny biznes w Polsce. Dobre praktyki".

Konsekwentnie prowadzonym działaniom społecznym towarzyszy ich wszechstronna komunikacja. Jesteśmy jedną z niewielu w Polsce firm, która publikuje raporty społeczne stosując światowy standard GRI. Do licznych, już posiadanych, wyróżnień, w ostatniej edycji konkursu Raporty Społeczne dołączyła Nagroda Dziennikarzy 2012.

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU (CSR)

Patrzymy na otaczający nas świat szerzej, starając się poprzez swoją aktywność zmieniać teraźniejszość i współtworzyć lepszą przyszłość dla ludzi i całego środowiska. Wierzymy, że jednym z filarów zrównoważonego rozwoju jest kapitał społeczny. Dlatego wiele naszych projektów CSR nastawionych jest na wzmacnianie wysokiej jakości relacji społecznych i poziomu zaufania, a w efekcie – na tworzenie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki.

Każda działalność gospodarcza powinna być zgodna z wartościami i uwzględniać w swoich rachunkach nie tylko zysk, ale także potrzeby interesariuszy – pracowników, klientów, partnerów, lokalnych społeczności. W codziennym zarządzaniu staramy się uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju, definiowanego przez UNDP jako zaspokajanie „aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń następnym pokoleniom". Wiele uwagi poświęcamy budowaniu właściwych relacji z otoczeniem w skali lokalnej i globalnej. Współpracujemy ze społecznościami lokalnymi, władzami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi.

Jako jedni z pierwszych w Polsce zaczęliśmy tworzyć partnerstwa międzysektorowe. Efekty działania wspieranych przez nas Fundacji Fundusz Grantowy dla Płocka i Stowarzyszenia Fundusz Grantowy Dobrego Sąsiedztwa dla Ostrowa Wielkopolskiego potwierdzają słuszność przyjętych założeń i wartość dialogu z lokalnymi partnerami.

Jednym z naszych priorytetów jest wszechstronna edukacja, realizowana przez takie autorskie projekty jak „Poczuj chemię" (multimedialna, nieszablonowa promocja wiedzy o chemii) czy ORLEN. Bezpieczne Drogi. Zależy nam także na tworzeniu warunków do rozwoju kapitału społecznego, wysokiej jakości relacji społecznych i wysokiego poziomu zaufania, a w efekcie – wzrostu konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki.

W 2001 roku powołaliśmy korporacyjną Fundację ORLEN – Dar Serca, która jest istotnym ogniwem realizacji naszej misji społecznej, zapisanej w „Polityce dobroczynności PKN ORLEN SA". Składają się na nią przede wszystkim programy wsparcia rodzinnych domów dziecka, programy stypendialne, własne projekty w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz wsparcie społeczności lokalnej.

ORLEN. BEZPIECZNE DROGI

Od 2006 roku realizujemy autorski program poświęcony promocji bezpieczeństwa ruchu drogowego – ORLEN. Bezpieczne Drogi.

W ramach akcji „Chroń życie, załóż odblask!" rozdaliśmy 200 tys. odblaskowych naklejek i opasek zwiększających bezpieczeństwo pieszych na drogach. Kampania, realizowana we współpracy z Biurem Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, Wojewódzką Komendą Policji, powiatowymi i miejskimi komendami policji oraz blisko tysiącem parafii rzymskokatolickich, objęła zasięgiem gminy wiejskie i wiejsko-miejskie województwa mazowieckiego. Głównym celem tej akcji było bowiem zwiększenie bezpieczeństwa pieszych poruszających się poboczem dróg, poza miastem.

Kampania wyróżniała się na tle innych podobnych przedsięwzięć nie tylko skalą działania, ale przede wszystkim grupą odbiorców. Byli nimi dorośli (40+) mieszkańcy terenów wiejskich, do których zazwyczaj nie docierają akcje edukacyjne.

SPONSORING

SPONSORING SPOŁECZNY

W ramach sponsoringu społecznego koncentrujemy się na promocji kultury i sztuki oraz wsparciu projektów edukacyjnych i promocji nauk ścisłych.

Jako mecenas sztuki prowadzimy swą działalność w ramach kilku programów skoncentrowanych na wybranych obszarach tematycznych.

Pierwszym z nich jest wsparcie najważniejszych wydarzeń związanych z promocją szeroko rozumianej sztuki filmowej (udział w sponsorowaniu Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni czy też współuczestnictwo w projekcie digitalizacji najważniejszych polskich filmów).

Wspieramy także ważne wydarzenia teatralne, kontynuując współpracę z Teatrem IMKA, sponsorując występ amerykańskiego zespołu tańca nowoczesnego Ailey II, jak również biorąc udział w organizacji Konfrontacji Teatralnych w Lublinie.

Kolejny obszar związany jest z promocją muzyki poważnej. Ponownie wsparliśmy Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena oraz kontynuowaliśmy współpracę z Teatrem Wielkim w Warszawie, m.in. przy inscenizacji opery „Wojna i pokój" Sergiusza Prokofiewa w wykonaniu Teatru Maryjskiego z Sankt Petersburga. Mając na uwadze oczekiwania społeczności lokalnej, wspieraliśmy działalność Płockiej Orkiestry Symfonicznej.

Wyraz naszej troski o zachowanie dziedzictwa historycznego stanowi współpraca z płockim Muzeum Mazowieckim i udział w rekonstrukcji dachu synagogi z Gwoździca, który stanie się elementem ekspozycji stałej w nowo powstającym Muzeum Historii Żydów Polskich.

Działając na rzecz społeczności lokalnej zrealizowaliśmy szereg projektów adresowanych do mieszkańców Płocka i okolic. Najważniejsze inicjatywy to budowa nowoczesnego skate parku oraz kolejnego placu zabaw. W ramach działalności Funduszu Stypendialnego do blisko 200 uczniów trafiły stypendia stanowiące nagrodę za wyniki w nauce i zaangażowanie społeczne.

Działania w obszarze edukacji koncentrują się wokół naszych autorskich projektów, takich jak m.in. „Lekcja Chemii ORLEN", w ramach którego w 500 gimnazjach na terenie całej Polski odbyły się multimedialne zajęcia poświęcone tematyce pochodzenia, pozyskania, przerobu i zastosowania ropy naftowej.

We współpracy z Fundacją ORLEN – Dar Serca uruchomiony został program „Mistrzowie chemii", dzięki któremu dziesięcioro stypendystów otrzymało możliwość bezpłatnego kontynuowania edukacji w renomowanych szkołach kształcących przyszłych studentów kierunków ścisłych. Działania były realizowane wspólnie z Zespołem Szkół Uniwersytetu Mikołaja Kopernika – Gimnazjum i Liceum Akademickim w Toruniu oraz Technikum Chemicznym i Ochrony Środowiska nr 3 w Zespole Szkół Chemicznych im. Marii Skłodowskiej -Curie w Krakowie.

Wraz z Politechniką Warszawską podjęliśmy również szereg działań zachęcających uczniów szkół średnich do kontynuacji nauki na kierunkach ścisłych.

SPONSORING SPORTOWY

Sponsoring sportowy od lat jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi budowania wizerunku naszych marek handlowych i umacniania pozycji zarówno na rynku krajowym, jak i globalnym. Dzięki naszym działaniom najwybitniejsi polscy sportowcy mogą rozwijać swoje talenty i z sukcesami reprezentować Polskę na najważniejszych zawodach międzynarodowych.

Lekkoatletyka, siatkówka i sporty motorowe to dyscypliny, które nie tylko cieszą się ogromną popularnością wśród kibiców, ale także najlepiej oddają nasz charakter. Dlatego to wokół nich koncentrujemy działania w zakresie sponsoringu sportowego.

Społeczny wymiar w obszarze sportu

Program stypendialny „Pełnia życia", zainicjowany w listopadzie 2012 roku przez PKN ORLEN i Fundację ORLEN – Dar Serca, objął sześciu najlepszych polskich niepełnosprawnych lekkoatletów, którzy, zdobywając złote medale na letnich igrzyskach paraolimpijskich w Londynie w 2012 roku dowiedli, że możliwe jest pokonywanie barier.

Stypendystami Fundacji ORLEN – Dar Serca zostali: Karolina Kucharczyk (skok w dal), Barbara Niewiedział (bieg na 1 500 m), Ewa Durska (pchnięcie kulą), Mateusz Michalski (bieg na 200 m), Maciej Lepiato (skok wzwyż) oraz Katarzyna Piekart (rzut oszczepem).

Grupa Sportowa ORLEN

W 2012 roku sponsorowaliśmy polską reprezentację olimpijską podczas igrzysk olimpijskich w Londynie.

Od kliku lat wspieramy również najlepszych lekkoatletów, którzy tworzą Grupę Sportową ORLEN (GSO). W jej składzie znajdują się obecnie: kulomiot Tomasz Majewski, dyskobol Piotr Małachowski, młociarka Anita Włodarczyk, biegacze średniodystansowi: Adam Kszczot i Marcin Lewandowski oraz maratończyk Henryk Szost.

Członkom GSO kibice zawdzięczają w 2012 roku wiele sportowych radości i wzruszeń. Tomasz Majewski obronił na igrzyskach olimpijskich w Londynie mistrzowski tytuł, zdobyty po raz pierwszy w Pekinie. Potwierdził tym samym, że jest najlepszym sportowcem na świecie w tej dyscyplinie. Anita Włodarczyk do bogatej kolekcji swoich trofeów dołączyła srebrny medal olimpijski oraz zwycięstwo w Memoriale Kamili Skolimowskiej. Złoty medal na tych ostatnich zawodach wywalczył również Piotr Małachowski.

Siatkówka

W 2012 roku kolejnym – obok lekkoatletyki oraz sportów motorowych – filarem naszego marketingu sportowego stała się siatkówka. Na mocy porozumienia z Polskim Związkiem Piłki Siatkowej zostaliśmy sponsorem głównym reprezentacji Polski w piłce siatkowej kobiet i mężczyzn oraz sponsorem tytularnym zawodowej ligi siatkówki kobiet, która przyjęła nazwę ORLEN Liga.

W sezonie 2012 byliśmy obecni na wybranych turniejach, w tym zawodach siatkówki plażowej ORLEN Mazury Grand Slam w Starych Jabłonkach. Wspieraliśmy także Grzegorza Fijałka oraz Mariusza Prudela, najlepszy polski duet siatkarski rywalizujący w turniejach rangi międzynarodowej i igrzyskach olimpijskich w Londynie.

Wspaniałe wyniki sportowe polskiej siatkówki w 2012 roku, a zwłaszcza zwycięstwo siatkarzy w Lidze Światowej, przełożyły się na bardzo duże zainteresowanie tą dyscypliną kibiców oraz mediów.

Zwiększenie naszego zaangażowania w siatkówkę, będącą jedną z najpopularniejszych dyscyplin w kraju, jest konsekwencją długofalowej strategii Koncernu, opartej o sponsoring sportów drużynowych oraz imprez rangi międzynarodowej.

PROJEKTY WŁASNE

ORLEN TEAM

Nasz kluczowy projekt w obszarze sportów motorowych przyniósł ponownie w minionym roku zamierzone rezultaty sportowe i wysokie zwroty marketingowe. Zawodnicy ORLEN Team rozpoczęli sezon od rajdu Dakar. W swoim dwunastym starcie w tym najtrudniejszym maratonie rajdowym świata Jacek Czachor był trzynasty. Jacek, jako jedyny w historii zawodnik, może pochwalić się stuprocentową skutecznością dojeżdżania do mety przy tak dużej liczbie startów. Po raz ósmy w swoim jedenastym starcie linię mety Dakaru osiągnął Marek Dąbrowski, zajmując 29. miejsce. Rajdu nie ukończył niestety Kuba Przygoński, który miał awarię silnika już na trzecim etapie. Z awariami musiała walczyć również załoga samochodowa: Krzysztof Hołowczyc i Jean-Marc Fortin, która ostatecznie została sklasyfikowana na dobrej, dziewiątej pozycji.

Sezon mistrzostw świata 2012 wypadł jeszcze lepiej – wszyscy motocykliści ORLEN Team zakończyli go na podium. Kuba Przygoński zajął trzecie miejsce w Mistrzostwach Świata w rajdach terenowych cross-country FIM (to piąty tytuł Kuby w Mistrzostwach Świata zdobyty w barwach ORLEN Team). W klasie Open Trophy triumfował Jacek Czachor, a Marek Dąbrowski zajął drugą pozycję.

Dodatkowo pod koniec roku do zespołu dołączył Tadeusz Błażusiak – dwukrotny Mistrz Świata w SuperEnduro, czterokrotny Mistrz Stanów Zjednoczonych w AMA Endurocross oraz Mistrz Europy i wielokrotny Mistrz Polski w trialu, zawodnik, który jako jedyny na świecie ma na swym koncie pięć zwycięstw w Erzbergrodeo. Tadeusz Błażusiak w barwach ORLEN Team będzie startował w Endurocrossie, SuperEnduro i w cyklu zawodów Xgames oraz Erzbergrodeo. W perspektywie długoterminowej zawodnik będzie startował w rajdach cross-country, w tym oczywiście w rajdzie Dakar.

PLEBISCYT „POLACY Z WERWĄ"

Nową platformą naszych działań CSR jest plebiscyt „Polacy z werwą" – bezprecedensowa inicjatywa, której celem jest pokazanie największego potencjału naszego kraju, czyli ludzi, którzy mają pomysły, pasję i wytrwałość oraz tworzą wielkie rzeczy, nieznane opinii publicznej.

W plebiscycie „Polacy z werwą" chcemy nagradzać młodych twórców, naukowców, odkrywców i biznesmenów, którzy mając talent i pasję, sprawiają, że Polska staje się krajem nowoczesnym i innowacyjnym. „Polaków z werwą" szukamy w siedmiu kategoriach, które uznajemy za niezwykle istotne dla dynamicznego rozwoju kraju: nauce, medycynie, kulturze i sztuce, ochronie środowiska, innowacjach w biznesie, designie oraz sporcie.

Projekt został zainaugurowany 14 września 2012 roku podczas uroczystej gali w Warszawie, w której uczestniczyło 1,5 tys. osób, w tym najwybitniejsi przedstawiciele świata polityki, biznesu, kultury i sztuki. Transmisję z gali w telewizji publicznej obejrzało ponad 2,2 mln widzów.

VERVA RACING TEAM

2012 rok był trzecim sezonem startów zespołu VERVA Racing Team w prestiżowej serii Porsche Supercup. Na początku roku do zespołu dołączył debiutant – Patryk Szczerbiński, który wygrał ogólnopolski otwarty nabór na nowego kierowcę VERVA Racing Team, zastępując w teamie Stefana Rosinę. W sezonie 2012 Kuba Giermaziak zajął ostatecznie siódme miejsce w klasyfikacji generalnej kierowców, stając na trzecim stopniu podium w wyścigu na węgierskim torze Hungaroring. Patryk Szczerbiński, jako debiutant i zarazem najmłodszy kierowca w stawce, cieszył się z bardzo dobrej, dziesiątej pozycji w klasyfikacji generalnej kierowców oraz trzeciej w klasyfikacji Rookie. VERVA Racing Team zajął ostatecznie wysokie piąte miejsce w klasyfikacji zespołowej.

VERVA Racing Team to nie tylko przedsięwzięcie sportowe, ale również platforma komunikacji marketingowej, wspierająca sprzedaż paliw VERVA, których wspomagana znajomość wynosiła w 2012 roku 82%.

VERVA STREET RACING

15 września 2012 roku Warszawa gościła światową elitę sportów motorowych podczas III edycji VERVA Street Racing. Na torze zbudowanym wokół placu Teatralnego ponad 100 tys. widzów obejrzało największe motoryzacyjne show w Polsce i tej części Europy. VERVA Street Racing jest unikatowym wydarzeniem, podczas którego prezentowanych jest wiele dyscyplin, samochodów i motocykli. W 2012 roku do stolicy przyjechał sam Mika Häkkinen, dwukrotny mistrz świata Formuły 1. Na VERVA Street Racing po raz pierwszy pojawił się także aktualny zespół Formuły 1, czyli reprezentacja Red Bull Racing. Swoje możliwości pokazał bolid RB7, w którym zespół triumfował m.in. w klasyfikacji generalnej konstruktorów. Za jego kierownicą zasiadł Jean-Eric Vergne.

Na imprezie nie zabrakło również kierowców VERVA Racing Team oraz ORLEN Team, a także lekkoatletów Grupy Sportowej ORLEN. Trzecia edycja jedynych organizowanych na tak wielką skalę wyścigów ulicznych pobiła wszelkie rekordy. W Warszawie pojawiło się ponad 210 wyczynowych samochodów i motocykli, które wystartowały aż w 38 przejazdach w ciągu prawie 5 godzin imprezy.

Relacje z wydarzenia na antenie czołowej komercyjnej stacji telewizyjnej obejrzało ponad 2,5 mln telewidzów.

MOBILNE STOP CAFE

Mobilny punkt Stop Cafe to jedyne w kraju tego typu bistro na 16 kołach, które od ponad czterech lat przemierza polskie drogi. Stylowa, amerykańska ciężarówka wraz z 11-metrową restauracją odwiedza największe imprezy w kraju, serwując świeżą kawę i chrupiące hot-dogi. Dotychczas bistro uczestniczyło m.in. w takich wydarzeniach, jak: Parada Schumana, festiwal Audioriver czy pokazy lotnicze AIR SHOW. Tradycją stała się coroczna wizyta Mobilnego Stop Cafe w górach – w 2012 roku ciężarówka była częścią imprezy Snow Sport Show – charytatywnej akcji na rzecz propagowania transplantologii, organizowanej w Wiśle przez Przemysława Saletę.

W grudniu 2012 roku marka Stop Cafe cieszyła się rozpoznawalnością na poziomie 66%, czyli o 6 punktów procentowych wyższą niż w badaniu prowadzonym dwanaście miesięcy wcześniej.

Lokalizacja instalacji

Powierzchnia obszaru zajmowanego na potrzeby prac wiertniczych i intensyfikacyjnych, w pojedynczej lokalizacji, wynosi ok. 1,5-3 ha. Na tym terenie montowane są urządzenia wiertnicze i szczelinujące, a po zakończeniu fazy poszukiwawczej, tworzona jest napowierzchniowa infrastruktura, służąca do oczyszczania i przesyłu pozyskiwanego gazu. Zwykle obszar zajmowany przez instalację wydobywczą jest około 10-krotnie mniejszy od pierwotnego, wykorzystywanego na potrzeby poszukiwań (0,1–0,3 ha).

Niekonwencjonalne złoża gazu

Rok 2012 był zwieńczeniem okresu realizacji pięcioletniej Strategii, której założenia zostały osiągnięte pomimo wyjątkowo trudnych okoliczności zewnętrznych. Fundamentalne zmiany, które przeprowadziliśmy, wzmocniły nasz potencjał i dziś możemy wyznaczać sobie nowe, ambitne cele, odzwierciedlone w zaktualizowanej Strategii na lata 2013-2017, zgodnej z naszym credo „ORLEN. Napędzamy przyszłość".

Realizacja Strategii PKN ORLEN na lata 2008-2012 przypadła na wyjątkowo trudny okres spowolnienia gospodarczego, głębokiego kryzysu finansowego oraz pogorszenia warunków dla działalności biznesu rafineryjnego, zwłaszcza w Europie.

Mimo obiektywnych trudności zrealizowaliśmy wszystkie główne założenia Strategii, a przede wszystkim:

- znacząco obniżyliśmy zadłużenia m.in. poprzez redukcję dźwigni finansowej do poziomu poniżej 30% oraz przeprowadzenie jednej z największych europejskich transakcji M&A w roku 2011 – sprzedaży udziałów w Polkomtelu,
- zakończyliśmy inwestycje w podstawowe aktywa produkcyjne: Hydroodsiarczanie ON i PX/PTA,
- przygotowaliśmy fundamenty pod dalszy rozwój w segmencie energetycznym i wydobywczym.

W trakcie realizacji Strategii 2008-2012 zadłużenie Grupy PKN ORLEN spadło o ponad 8 mld zł. Na koniec 2012 roku poziom dźwigni finansowej osiągnął 26%, a wskaźnik dług netto/EBITDA wyniósł 1,58. Odzyskaliśmy także ratingi inwestycyjne (Fitch BB+, Moody's Ba1) ze wzrostem perspektywy ze stabilnej na pozytywną. Dzięki ustabilizowaniu sytuacji finansowej mogliśmy przyjąć na kolejne lata podejście prorozwojowe, wiążące się m.in. z planowaniem i realizacją perspektywicznych inwestycji.

Rok 2012 był pierwszym rokiem pełnego wykorzystania powstałego w 2011 roku kompleksu PX/PTA – najnowocześniejszej tego typu instalacji w Europie oraz jednej z największych inwestycji przemysłowych w Polsce oddanych do użytku w ostatnich latach. Ponadto zrealizowaliśmy szereg mniejszych projektów modernizacyjnych, związanych z poprawą stanu technicznego istniejących instalacji, obniżeniem energochłonności czy poprawą niezawodności. W celu dalszego zwiększania wartości i poprawy efektywności segmentu petrochemicznego przygotowaliśmy do realizacji kolejne rentowne projekty inwestycyjne.

W segmencie energetycznym podpisaliśmy kontrakt na wykonawstwo w formule „pod klucz" bloku gazowo-parowego we Włocławku. Realizowaliśmy także kolejne etapy przygotowawcze projektów budowy elektrowni gazowo-parowej (CCGT) w Płocku oraz projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii (OZE).

Jesteśmy liderem poszukiwań gazu łupkowego w Polsce. W 2012 roku przeprowadziliśmy łącznie pięć odwiertów pionowych i poziomych, kontynuując jednocześnie przedsięwzięcia związane z wydobyciem węglowodorów ze źródeł konwencjonalnych.

AKTUALIZACJA STRATEGII KONCERNU NA LATA 2013–2017

Dążymy do tego, aby Grupa ORLEN stała się koncernem multienergetycznym, bazującym na trzech filarach: downstream (rafineria, petrochemia, detal), energetyka i wydobycie.

30 listopada 2012 roku zaprezentowaliśmy kierunki strategicznych działań PKN ORLEN na lata 2013-2017. Zaktualizowana „Strategia PKN ORLEN na lata 2013-2017" opiera się na trzech filarach:

- **akcjonariusze** – potwierdziliśmy dążenie do regularnych wypłat z zysku zakładając systematyczny wzrost stopy dywidendy do 5% w odniesieniu do średniego kursu akcji za poprzedni rok,
- **wzrost wartości** – w obszarach rafinerii, petrochemii i sprzedaży (downstream) koncentrujemy się na doskonaleniu efektywności i maksymalizacji wartości, a w obszarze energetyki i wydobycia zakładamy wykorzystanie lokalnego potencjału jako dźwigni budowy wartości z wykorzystaniem mocnych stron PKN ORLEN,
- **fundamenty finansowe** – z uwagi na ryzyko utrzymania się kryzysu finansowego w dłuższym okresie oraz niestabilność otoczenia makroekonomicznego, szczególną wagę przywiązujemy do kwestii bezpieczeństwa finansowego. Stąd planujemy dalsze wzmacnianie i utrzymywanie silnych fundamentów finansowych poprzez utrzymanie bezpiecznego tj. poniżej 30% poziomu dźwigni finansowej.

Aktualizacja Strategii zakłada dwukrotny (z 7,7 do 15,1 mld zł) wzrost środków na inwestycje w obszarach rozwojowych. Łącznie na projekty inwestycyjne, ukierunkowane na rozwój i niezbędne modernizacje w Grupie ORLEN, zamierzamy przeznaczyć w ciągu pięciu lat do 22,5 mld zł. Na tę kwotę składa się: 6,1 mld zł na działalność rafineryjną, 4,7 mld zł na petrochemię, 2,4 mld zł na projekty w obszarze działalności detalicznej, 4,2 mld zł na energetykę oraz 5,1 mld zł na wydobycie (w tym głównie gaz z łupków).

Suma 6,9 mld zł z 22,5 mld zł będzie uruchamiana w zależności od ekonomiki poszczególnych projektów i sytuacji finansowej Grupy oraz warunków makroekonomicznych. Plan inwestycji dodatkowych oparty jest o sektory najbardziej perspektywiczne, tj. energetykę (2,4 mld zł) oraz wydobycie (2,7 mld zł). Pozostała jego część dzieli się między segment rafineryjny (0,5 mld zł), petrochemiczny (1,2 mld zł) oraz detaliczny (0,1 mld zł).

RAFINERIA

Segment rafineryjny pozostanie podstawą działalności Grupy. Dysponuje on wysokiej klasy zintegrowanymi aktywami produkcyjnymi, pozwalającymi utrzymać silną pozycję na konkurencyjnym rynku, przede wszystkim dzięki doskonaleniu efektywności.

Zakładana poprawa efektywności w tym segmencie ukierunkowana będzie na osiągnięcie w 2017 roku:

- zwiększenia przerobu ropy naftowej o dalsze 2,2 mln ton rocznie do poziomu 30 mln ton,
- zwiększenia do 78% uzysku paliw,
- zmniejszenia o 4 jednostki (wskaźnik Solomona EII) energochłonności procesów.

Zakładane nakłady inwestycyjne segmentu na lata 2013–2017 to ponad 6 mld zł. Środki zostaną przeznaczone głównie na optymalizację działalności rafinerii poprzez nakłady remontowe i obligatoryjne. Projekty rozwojowe będą skoncentrowane selektywnie wyłącznie na projektach o wysokiej rentowności.

Planujemy wzrost średniego poziomu EBITDA według LIFO w segmencie o 0,7 mld zł w latach 2013–2017 (w porównaniu z okresem 2008–2012).

PETROCHEMIA

Aktywa i pozycja największej firmy petrochemicznej w regionie oraz lidera w produkcji olefin oraz poliolefin, w połączeniu z prognozami stałego wzrostu popytu na te produkty w naszym regionie, tworzą potencjał dalszego wzrostu wartości, przy uwzględnieniu przebiegu cyklu koniunkturalnego.

Plany segmentu petrochemicznego przewidują wykorzystanie potencjału PKN ORLEN poprzez dociążenie kluczowych instalacji i uzyskanie wyższej efektywności w produkcji olefin, a także zwiększenie sprzedaży polimerów oraz PTA.

Po zakończeniu kluczowej inwestycji – instalacji PTA we Włocławku – segment nie wymaga znaczących inwestycji rozwojowych, dlatego nakłady tego rodzaju w tym obszarze będą niższe niż w ostatnich pięciu latach. Niemniej wciąż będą one znaczące i wyniosą do 4,7 mld zł. Rozwój zostanie skoncentrowany na projektach mogących poszerzyć ofertę produktów wysokomarżowych.

Zakładamy, że zwiększenie wolumenu sprzedaży oraz poszerzenie oferty przyczyni się do wzrostu średniego EBITDA według LIFO w segmencie o 1 mld zł w latach 2013-2017 (w porównaniu z okresem 2008-2012).

DETAL

Działalność segmentu detalicznego opierać się będzie na największej sieci sprzedaży w Europie Środkowej. Zakładamy wzrost udziału w rynkach macierzystych o 3 punkty procentowe przy średnim wzroście sprzedaży na stację o 0,6 mln litrów. Będziemy dążyli również do wzrostu marży pozapaliwowej o 55%.

Nakłady inwestycyjne wiązać się będą z rozwojem sieci, w tym w lokalizacjach autostradowych. Ważnym kierunkiem rozwoju będzie intensyfikacja oferty pozapaliwowej. Poziom nakładów inwestycyjnych zwiększy się w latach 2013-2017 o 0,2 mld zł w porównaniu z okresem 2008-2012, przy czym większa część budżetu będzie przeznaczona na wydatki rozwojowe.

Oczekujemy, że średnie EBITDA według LIFO w segmencie w latach 2013–2017 wzrośnie o 0,4 mld zł (w porównaniu z okresem 2008–2012).

ENERGETYKA

Perspektywy rozwoju rynku energetyki w połączeniu z posiadanymi dobrymi lokalizacjami oraz możliwą do uzyskania synergią z pozostałymi segmentami, przesądziły o kontynuacji przez nas działań rozwojowych w tym obszarze.

PKN ORLEN posiada bogate doświadczenie w dziedzinie energetyki – Koncern zarządza największym zakładowym blokiem wytwórczym w Polsce, a do produkcji energii i ciepła wykorzystujemy olej opałowy i gaz ziemny. Jest też największym odbiorcą gazu w Polsce i aktywnym uczestnikiem liberalizacji rynku gazu ziemnego.

Sprzyjające okoliczności rynkowe (przewidywana przewaga popytu nad podażą) oraz względy wewnętrzne (dobre lokalizacje, potencjał synergii) sprawiły, że rozwój segmentu energetycznego stał się jednym z filarów zaktualizowanej Strategii.

Na najbardziej zaawansowany projekt elektrowni CCGT we Włocławku przeznaczyliśmy 1,6 mld zł. Przewidujemy dodatkowe 2,4 mld zł m.in. na CCGT Płock, EC Litvinov oraz OZE (w zależności od ostatecznych parametrów wspomnianych projektów i sytuacji finansowej).

Osiągnięcie stabilnych, pozytywnych przepływów pieniężnych w segmencie energetyki planujemy już na 2016 rok. Zakładamy, że w roku 2017 EBITDA segmentu według LIFO osiągnie 0,3 mld zł.

WYDOBYCIE

Kontynuacja poszukiwań na posiadanych perspektywicznych koncesjach, szczególnie obejmujących już zaawansowane projekty związane z gazem ze złóż niekonwencjonalnych oraz stały monitoring możliwości uczestniczenia w atrakcyjnych transakcjach M&A w regionach stabilnych politycznie.

Przewidujemy dalszy rozwój działalności wydobywczej, realizowany w rejonach politycznie bezpiecznych, takich jak Europa Środkowa, ewentualnie Ameryka Północna. W naszych scenariuszach rozwoju tego obszaru uwzględniamy także partnerstwa strategiczne oraz ewentualne transakcje M&A.

Naszym priorytetem jest działalność poszukiwawcza gazu łupkowego w oparciu o posiadane koncesje. Wydobycie może rozpocząć się już w roku 2016, a rok później wynieść 160 mln m^3. Będziemy również wydobywać ropę, a wolumen własnej produkcji może sięgnąć 1 mln baryłek ropy w 2017 roku.

Planujemy, że segment wydobycia osiągnie rentowność w horyzoncie Strategii 2013–2017. W 2017 roku spodziewamy się z tego tytułu dodatkowego 0,4 mld zł EBITDA według LIFO.

Inwestycje w segmencie wydobycia wyniosą co najmniej 2,4 mld zł i przeznaczone będą na odwierty poszukiwawcze i eksploatacyjne gazu łupkowego. Kolejne 2,7 mld zł pochłonie rozszerzenie fazy produkcyjnej, dodatkowe koncesje i/lub opcje M&A (w zależności od ostatecznych parametrów projektów i sytuacji finansowej).

Poszukiwanie złóż

Proces poszukiwań złóż jest długotrwały i wymaga przeprowadzenia szeregu badań, które są podstawą do określenia miejsc występowania nagromadzeń ropy i gazu, ich zasobów oraz opłacalności wydobycia. Jednym z etapów prac poszukiwawczych są badania sejsmiczne, wykorzystywane w przemyśle naftowo-gazowniczym od ponad 80 lat.

Mapy geologiczne

Gromadzenie danych sejsmicznych wymaga specjalistycznych urządzeń, w tym ciężarówek z aparaturą wzbudzającą wibracje oraz geofonów, czyli urządzeń rejestrujących fale. Zebrane w ten sposób dane, a następnie odpowiednio przetworzone i zinterpretowane, dostarczają informacji na temat budowy ziemi, co pozwala sporządzać mapy geologiczne obszarów perspektywicznych pod kątem występowania złóż.

Badania sejsmiczne

Jesteśmy największym producentem i dystrybutorem paliw, a także innych produktów rafineryjnych oraz petrochemicznych w Polsce. Zajmujemy się przerobem ropy naftowej na benzyny bezołowiowe, oleje napędowe, oleje opałowe, paliwo lotnicze, tworzywa sztuczne i wyroby petrochemiczne. Łączne moce przerobowe 7 rafinerii zarządzanych przez Grupę w Polsce, Czechach i na Litwie wynoszą blisko 28 mln ton. Inwestujemy w nowe obszary działalności aktywnie poszukując ropy i gazu oraz rozwijając segment wytwarzania energii elektrycznej.

RAFINERIA

Filarami rozwoju segmentu rafineryjnego są doskonalenie efektywności i wzmacnianie wartości aktywów poprzez optymalne nakłady remontowe oraz realizację projektów rozwojowych o wysokiej rentowności.

Branża rafineryjna stoi przed szeregiem wyzwań znacząco wpływających na jej długoterminowe perspektywy strategiczne. W Europie oczekuje się dalszego spadku popytu na paliwa, do roku 2030 konsumpcja ropy obniży się o ok. 20% w porównaniu z zapotrzebowaniem z 2010 roku. Kluczowymi czynnikami zmniejszenia popytu na Starym Kontynencie są m.in. spadek emisyjności oraz wzrost efektywności energetycznej gospodarki europejskiej, zarówno przemysłu, jak i gospodarstw domowych oraz starzenie się społeczeństwa.

Kolejnym ważnym trendem wpływającym na ekonomikę branży jest strukturalna zmiana popytu. Rok 2012 był na rynku Europy Środkowej kolejnym rokiem pogłębiającej się nadpodaży benzyn przy deficycie oleju napędowego. Do 2020 roku przewiduje się dalszy wzrost popytu na diesel.

Spadek popytu na benzyny spowodowany jest zarówno mniejszym popytem wewnętrznym, jak i mniejszym eksportem (głównie do USA). Nierównowaga pomiędzy podażą a popytem implikować będzie konieczność dodatkowych inwestycji branży rafineryjnej.

Rok 2012 to również okres ożywionej dyskusji nad przyszłością sektora naftowego na forum paneuropejskim. Wielkim wyzwaniem dla całego sektora w Europie jest konkurencja ze strony koncernów amerykańskich i azjatyckich – napływ produktów z tych kierunków wywiera dodatkową presję zarówno na marże, jak i utylizację.

PALIWA

Mimo trudnego otoczenia rynkowego przerób ropy w Grupie Kapitałowej utrzymany został na poziomie z roku poprzedniego. Wyższy przerób ropy został zrealizowany w PKN ORLEN o 4,4%, w Unipetrolu utrzymał się na porównywalnym poziomie, obniżony został natomiast w ORLEN Lietuva o 5,3% głównie w efekcie cyklicznego postoju remontowego rafinerii.

Filarami rozwoju segmentu rafineryjnego są doskonalenie efektywności (wzrost przerobu ropy i uzysku paliw, poprawa energochłonności) i wzmacnianie wartości aktywów poprzez optymalne nakłady remontowe i inwestycje obligatoryjne oraz realizację projektów rozwojowych o wysokiej rentowności.

W 2012 roku Grupa ORLEN zarządzała kompleksem siedmiu rafinerii zlokalizowanych w Polsce (Płock, Trzebinia, Jedlicze), na Litwie (Możejki) oraz w Republice Czeskiej (Litvinov, Kralupy i Pardubice). W Rafinerii w Pardubicach w 2012 roku zaprzestano przerobu ropy naftowej.

Nasz największy kompleks rafineryjno-petrochemiczny, zlokalizowany w Płocku, uznawany jest za jeden z najnowocześniejszych zintegrowanych zakładów produkcyjnych w Europie. W 2012 roku przerób ropy naftowej w rafinerii w Płocku osiągnął poziom 15,2 mln ton.

Rafineria w Możejkach jest jedyną rafinerią na rynku państw bałtyckich (Litwa, Łotwa i Estonia). W 2012 roku przerób ropy naftowej wyniósł tam 8,5 mln ton. Aktualne zdolności produkcyjne litewskiej rafinerii znacznie przewyższają zapotrzebowanie lokalnego rynku, co pozwala ORLEN Lietuva kierować znaczną część produktów na rynki zagraniczne.

Przerób ropy naftowej w Republice Czeskiej prowadzi Ceska Rafinerska, a.s. (rafinerie Kralupy i Litvinov). W 2012 roku przerobiły one łącznie 3,9 mln ton ropy naftowej. Rynek czeski jest bilansowany przede wszystkim rodzimą produkcją. Jedynie w przypadku paliwa lotniczego rosnący rynek jest uzupełniany importem.

W ramach działań restrukturyzacyjnych w Czechach w rafinerii Paramo trwale zatrzymaliśmy przerób ropy. Ta decyzja była jednym z elementów restrukturyzacji aktywów tej spółki. W 2012 roku zrealizowaliśmy przejęcie asfaltowej działalności handlowej z Paramo przez nową spółkę Paramo Asfalt oraz przejęcie Paramo Asfalt przez ORLEN Asfalt.

Polska

Płock

W październiku 2012 roku w Zakładzie Rafineryjnym w Płocku przerobiliśmy 500-milionową tonę ropy naftowej.

Projekty ukończone w latach 2010-2012 ukierunkowane były przede wszystkim na zwiększenie zdolności przerobowych rafinerii, poprawę parametrów jakościowych surowca oraz dostosowanie produkcji do wymogów środowiskowych w zakresie emisji zanieczyszczeń. Kluczowymi elementami było oddanie nowej jednostki Hydroodsiarczania Oleju Napędowego (HON VII) oraz nowej jednostki Clausa, a także modernizacja Alkilacji Fluorowodorowej oraz budowa Kotła OOG 420.

W 2012 roku kontynuowaliśmy również program poprawy efektywności energetycznej w płockiej rafinerii. Zidentyfikowaliśmy ponad 130 inicjatyw efektywnościowych, które będą realizowane do roku 2017. W samym roku 2012 wdrażane inicjatywy pozwoliły na osiągnięcie zysków na poziomie ponad 30 mln zł (według cen z 2012 roku).

W drugim kwartale 2012 roku podpisaliśmy umowę z firmą Honeywell na wdrożenie systemów zaawansowanego sterowania (APC) na części reaktorowej instalacji Hydrokrakingu oraz na instalacji Krakingu Katalitycznego II. Prace wdrożeniowe planujemy zakończyć w połowie 2013 roku.

We wrześniu 2012 roku zakończyliśmy testy na instalacji Hydroodsiarczania Gudronu, sprawdzające możliwości uzyskiwania większej ilości produktów białych. Kontynuowaliśmy również modernizację i odbudowę zbiorników produktowych rafinerii.

Produkcja paliw

Producenci paliw, którzy zapewnili w swojej rocznej strukturze dostaw minimum 70% biokomponentów spełniających kryteria określone w ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, w 2012 roku mogli skorzystać z obniżonego poziomu Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW) w wysokości 5,65% energetycznie. Spełnienie przez PKN ORLEN wszystkich wymogów pozwoliło nam skorzystać z obniżonego poziomu wskaźnika NCW, który standardowo

Przerób ropy naftowej Grupy ORLEN w poszczególnych krajach w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	» » » 2012	DYNAMIKA 2012/2011
Rafinerie w Polsce	14 836	15 479	4%
Rafinerie w Czechach	3 942	3 927	0%
Rafineria na Litwie	9 007	8 533	-5%
Razem	**27 785**	**27 939**	**1%**

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2011-2012 (Płock, w tys. ton)

	2011	» » » 2012	DYNAMIKA 2012/2011
Przerób ropy naftowej	14 547	15 191	4%
Benzyny razem	2 469	2 491	1%
Oleje napędowe razem	5 646	5 829	3%
Lekki olej opałowy	372	745	100%
Paliwo lotnicze	393	388	-1%
Frakcja propano-butanowa	186	225	21%
Paliwa ogółem	9 066	9 678	7%
Uzysk paliw (%)	76,1	77,0	0,9 p.p.

w 2012 roku wynosił 6,65% energetycznie. Łącznie w 2012 roku w ramach NCW na rynek wprowadziliśmy:

- 2 316,8 tys. ton benzyn z biokomponentami,
- 6 171,0 tys. ton olejów napędowych z biokomponentami,

w tym:

- 155 tys. ton etanolu w benzynach,
- 389 tys. ton estrów metylowych w olejach napędowych,
- 45,7 tys. ton estrów stanowiących samoistne paliwo BIO100,
- 15,3 tys. litrów BIO85 (pilotaż).

Trzebinia

Działalność Rafinerii Trzebinia w 2012 roku zmierzała do zapewnienia konkurencyjności oraz odpowiedniej efektywności działania w kluczowych obszarach działalności: produkcji biopaliw, przerobie ropy, hydrorafinacji parafin oraz usługowej działalności terminalu paliw.

Modyfikacje elementów instalacji BIO, optymalizacja kosztowa i technologiczna oraz monitoring procesów produkcyjnych umożliwiły w 2012 roku przekroczenie nominalnych zdolności produkcyjnych instalacji. W kolejnych latach przewidywana jest jej dalsza optymalizacja i modernizacja, która pozwoli na intensyfikację zdolności produkcyjnych estrów.

W 2012 roku rafineria wyprodukowała 122 tys. ton estrów metylowych kwasów tłuszczowych, stanowiących biokomponent do konwencjonalnego oleju napędowego. Były one także stosowane jako samoistne paliwo, występujące pod nazwą handlową Bioester, a potocznie zwane BIO100.

Rafineria Trzebinia prowadziła również produkcję parafin dzięki uruchomionej w 2005 roku, jedynej tego typu instalacji w tej części kontynentu, która czyni ze Spółki najnowocześniejszy podmiot w branży parafinowej w Europie Środkowo-Wschodniej. Produkcja parafin w 2012 roku wyniosła blisko 44,9 tys. ton i była o 3,0 tys. ton niższa w porównaniu z rokiem 2011.

Bezpieczeństwo i najwyższa jakość produktów z tego segmentu są możliwe dzięki nowoczesnym instalacjom, doświadczeniu wykwalifikowanych pracowników oraz selekcji najlepszych dostawców wysokogatunkowego surowca do produkcji. W przypadku parafin porozumienie dotyczące dostaw gaczy parafinowych, zawarte ze spółką ORLEN OIL, zapewnia dostęp do doskonałego jakościowo wsadu do przerobu, budując jednocześnie łańcuch wartości Grupy ORLEN.

Jedlicze

Rafineria Nafty Jedlicze swoją produkcję opiera na trzech głównych grupach wyrobów: olejach opałowych (54%), olejach bazowych (21%) i rozpuszczalnikach (17%). Oleje opałowe lekkie produkowane są na licencji PKN ORLEN i w całości sprzedawane do baz Koncernu. Natomiast oleje ciężkie sprzedawane są do elektrowni, elektrociepłowni oraz wykorzystywane m.in. przy produkcji mas bitumicznych.

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2011-2012 (Trzebinia, w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Przerób ropy	234	230	-2%
Zakład produkcji biopaliw	129	135	5%
Estry metylowe oleju rzepakowego	116	122	5%

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2011-2012 (Jedlicze, w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Przerób ropy naftowej	55	58	5%
Przerób olejów przepracowanych	40	60	50%
Oleje ciężkie	34	38	12%
Lekki olej opałowy	41	29	-29%
Oleje bazowe z regeneracji	19	27	42%
Rozpuszczalniki	21	21	0%

Oleje bazowe pochodzą z regeneracji olejów przepracowanych, a ich głównymi odbiorcami są krajowi i zagraniczni producenci olejów smarowych i smarów. Rafineria Nafty Jedlicze jest obecnie jedynym w Polsce producentem niskosiarkowych i niskoaromatycznych rozpuszczalników naftowych. Są one produkowane na nowoczesnej instalacji przy wykorzystaniu nowoczesnych katalitycznych procesów wodorowych, dzięki którym z rozpuszczalników usuwane są niepożądane substancje, takie jak kancerogenny benzen oraz szkodliwe dla środowiska związki siarki.

Czechy

W 2012 roku w czeskich rafineriach Grupy przerób ropy naftowej zrealizowano na podobnym poziomie w stosunku do roku poprzedniego. W omawianym okresie przeprowadzono szereg programów i przedsięwzięć, zmierzających do podniesienia zarówno wartości firmy, jak i jej konkurencyjności. Duży nacisk położyliśmy m.in. na efektywność energetyczną, efektywność pracy oraz wskaźnik wykorzystania instalacji rafineryjnych.

Litwa

W 2012 roku odnotowaliśmy 5% spadek przerobu ropy naftowej, związany z przeprowadzonym w drugim kwartale, największym w historii Rafinerii remontem kapitalnym, przy jednoczesnym utrzymaniu uzysku paliw na poziomie 75%. Równolegle realizowaliśmy budowę instalacji odgazowania i granulacji siarki, dostosowującej zakład do wymogów prawnych, a także program VCP, mający na celu zwiększenie wartości Spółki m.in. poprzez zmniejszenie energochłonności rafinerii w Możejkach.

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2011-2012 (Unipetrol, w tys. ton)

	2011	» » » 2012	DYNAMIKA 2012/2011
Przerób ropy naftowej	3 942	3 927	0%
Benzyny razem	748	787	5%
Oleje napędowe razem	1 732	1 741	1%
Lekki olej opałowy	54	29	-46%
Paliwo lotnicze	80	91	14%
Gaz płynny	153	155	1%
Paliwa ogółem	2 767	2 803	1%
Uzysk paliw (%)	77,9	79,0	1,1 p.p.

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2011-2012 (ORLEN Lietuva, w tys. ton)

	2011	» » » 2012	DYNAMIKA 2012/2011
Przerób ropy naftowej	9 007	8 533	-5%
Inne wsady	468	554	18%
Wsady razem	9 475	9 087	-4%
Benzyny razem	2 781	2 548	-8%
Oleje napędowe	3 682	3 618	-2%
Lekki olej opałowy	9	10	11%
Paliwo JET	275	253	-8%
LPG	248	221	-11%
Paliwa razem	6 995	6 650	-5%
Uzysk paliw (%)	74,8	75,0	0,2 p.p.

ASFALTY

W 2012 ORLEN Asfalt odnotował najwyższą w historii sprzedaż produktów, lokując na rynku polskim i zagranicznym ponad 800 tys. ton asfaltów. Spółka zwiększyła swoje udziały w kurczącym się rynku krajowym, zwiększając jednocześnie eksport aż o ponad 70%. Najważniejszym kierunkiem eksportowym w roku 2012 była Rumunia, gdzie ORLEN Asfalt odnotował prawie dwukrotny wzrost sprzedaży w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Prowadziliśmy również aktywną działalność na rynku asfaltów w Czechach. W ramach konsolidacji segmentu asfaltowego Grupy ORLEN w 2012 roku ze struktur spółki Paramo wydzielona została spółka Paramo Asfalt, zarządzająca sprzedażą asfaltów produkowanych zarówno w Czechach (Litvinov, Pardubice), jak i w Polsce (Płock, Trzebinia). W październiku 2012 roku ORLEN Asfalt zakupił 100% udziałów spółki Paramo Asfalt, zmieniając w listopadzie jej nazwę na ORLEN Asfalt Česká republika.

Litwa

W 2012 roku produkcja asfaltów drogowych na Litwie była niższa o 12% w stosunku do roku 2011, co było spowodowane spadkami sprzedaży na rynku polskim, litewskim i estońskim. W analogicznym okresie o 6% wzrósł udział w sprzedaży na rynek łotewski.

Wielkość sprzedaży w ORLEN Asfalt w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Asfalty drogowe	788,89	788,81	-0,01%
Asfalty przemysłowe	15,57	16,18	3,92%
Razem (asfalty i pozostałe produkty)	**804,47**	**804,99**	**0,06%**

Wielkość sprzedaży asfaltów w Paramo w latach 2011-2012 (w tys. ton)*

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Asfalty drogowe	209	180	-13,88%
Asfalty modyfikowane	8	7	-12,50%
Asfalty przemysłowe	30	28	-6,67%
Razem (asfalty i pozostałe produkty)	**259**	**215**	**-16,99%**

** zawiera wolumen rafinerii Litvinov*

Wielkość sprzedaży asfaltów przez ORLEN Lietuva w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Polska	3,9	0,4	-89,74%
Litwa	69,9	62,3	-10,87%
Łotwa	34,2	36,5	6,73%
Estonia	24,3	15,9	-34,57%

OLEJE

Obszar olejowy, tworzony przez grupę kapitałową ORLEN OIL (Polska) oraz Paramo (Czechy), odnotował w 2012 roku sprzedaż na poziomie 471 tys. ton, uzyskując wynik lepszy o 3% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Polska

Pomimo pogarszającej się koniunktury oraz słabnącego popytu ze strony sektora przedsiębiorstw wolumen sprzedaży środków smarnych, olejów bazowych, gaczy, ekstraktów i pozostałych produktów ORLEN OIL wzrósł w 2012 roku o 8%.

ORLEN OIL, z 27,5% udziału w rynku, jest liderem branży środków smarnych w Polsce. W 2012 roku Spółka osiągnęła sukcesy w zakresie sprzedaży na rynku krajowym i zwiększyła udział w rynku zagranicznym.

Na rynku środków smarnych widoczna jest zmiana trendów sprzedaży olejów silnikowych w kierunku wyższych klas. Tendencja ta jest obserwowana zarówno w segmencie produktów dla motoryzacji, jak i dla rolnictwa.

Wizytówką ORLEN OIL jest szeroka gama syntetycznych i mineralnych olejów silnikowych Platinum, przeznaczonych do samochodów osobowych z silnikami benzynowymi oraz Diesla. Do kompleksowej oferty firmy w 2012 roku dołączyły nowe produkty – oleje Platinum MaxPower 0W-30 oraz Platinum MaxPower 0W-40 w segmentach olejów silnikowych wyższych klas. W 2012 roku rozszerzyliśmy również linię nowoczesnych olejów Platinum MaxExpert, przeznaczonych do poszczególnych marek samochodów osobowych.

W roku 2012 projekt modernizacji blendingu w Trzebini postępował zgodnie z przyjętym harmonogramem, zapewniającym kontynuację procesu optymalizacji kosztowej, związanej z przyjętą alokacją produkcji olejów smarowych. Kolejnym punktem tego planu jest podjęcie modernizacji blendingu olejów smarowych w Jedliczu. Zakład w Jedliczu zapoczątkował również działania służące specjalizacji procesu produkcji chemii samochodowej i olejów specjalnych (emulgujące, hydrokopy).

Na Instalacji Odparafinowania Rozpuszczalnikowego MEKTOL w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku w 2012 roku wykonana została modyfikacja systemu rozcieńczeń na węźle krystalizacji, która przyczyniła się do znacznego zwiększenia produkcji oraz zwiększenia efektywności procesu. Działania te, połączone z wdrożonym APC na instalacji FURFUROL oraz ze wzrostem mocy przerobowych instalacji MEKTOL, przyczyniły się do zmniejszenia energochłonności, a więc i kosztów procesu produkcyjnego.

Wielkość sprzedaży ORLEN OIL w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	» » » 2012	DYNAMIKA 2012/2011
Środki smarne	91	92	1%
Oleje bazowe	76	78	3%
Pozostałe produkty	193	218	13%
Razem	**360**	**388**	**8%**

Wielkość produkcji ORLEN OIL w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	» » » 2012	DYNAMIKA 2012/2011
Środki smarne	92	95	3%
Oleje bazowe*	147	163	11%
Pozostałe produkty	184	201	9%
Razem	**423**	**459**	**9%**

** wielkość produkcji olejów bazowych zawiera produkcję na zużycie własne*

Czechy

W 2012 roku, w związku z sytuacją ekonomiczną na czeskim rynku olejowym utrzymywał się niski popyt. Całkowita wielkość produkcji środków smarnych w Paramo w 2012 roku wyniosła 35 tys. ton, o 29% mniej niż w 2011 roku.

Mimo spadku łącznej sprzedaży, liczonej rok do roku, Paramo zwiększyło sprzedaż w najbardziej konkurencyjnym segmencie olejów silnikowych o 4,5%.

Wielkość produkcji segmentu olejowego Paramo w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Środki smarne	49	35	-29%
Oleje bazowe*	70	56	-20%
Oleje procesowe	16	15	-6%
Pozostałe produkty	14	13	-7%
Razem	**149**	**119**	**-20%**

** wielkość produkcji olejów bazowych zawiera produkcję na zużycie własne*

Wielkość sprzedaży Paramo w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Środki smarne, oleje bazowe i procesowe	85	71	-16%
Pozostałe produkty	14	12	-14%
Razem	**99**	**83**	**-16%**

PETROCHEMIA

Jesteśmy jednym z najsilniejszych graczy segmentu petrochemicznego w Europie Środkowo-Wschodniej, cenionym za wysoką jakość oferowanych produktów i sprawną sieć dystrybucji.

Jesteśmy jedynym producentem olefin, poliolefin (tj. polietylenu i polipropylenu), PTA oraz większości petrochemikaliów w Polsce i Czechach.

Nasz segment petrochemiczny tworzyły w 2012 roku instalacje Zakładu Petrochemicznego w Płocku, Zakład Kwasu Tereftalowego (PTA) we Włocławku, Grupa Unipetrol, Grupa ANWIL oraz Basell Orlen Polyolefins (BOP). Kluczową instalacją segmentu petrochemicznego jest instalacja Olefin o maksymalnych mocach wytwórczych sięgających 700 tys. ton etylenu oraz 380 tys. ton propylenu w skali roku. Pełna integracja instalacji rafineryjnych i petrochemicznych w PKN ORLEN oraz infrastruktura rurociągowa, łącząca je z Grupą ANWIL i BOP stanowi istotny element naszej przewagi konkurencyjnej w tym segmencie. Produkowane przez PKN ORLEN monomery stanowią wsad na instalacje Polimerów w Basell Orlen Polyolefins oraz instalację Polichlorku Winylu w Grupie ANWIL. Pozostałe produkty są kierowane zarówno na rynek polski, jak i na eksport (Czechy, Dania, Niemcy, Litwa).

Grupa Unipetrol jest jednym z największych producentów petrochemikaliów w Republice Czeskiej. Kluczowymi instalacjami segmentu są zlokalizowane w Litvinovie, instalacje Poliolefin i Olefin o rocznych mocach produkcyjnych odpowiednio ok. 600 tys. ton i 540 tys. ton.

Grupa ANWIL jest jednym z największych przedsiębiorstw chemicznych w Europie Środkowej, wiodącym producentem polichlorku winylu (PCW) i jednym z głównych producentów wodorotlenku sodu i nawozów sztucznych w Polsce. Potencjał produkcyjny Grupy ANWIL wynosi 1 160 tys. ton nawozów azotowych, ok. 560 tys. ton PCW i granulatów, ok. 360 tys. ton wodorotlenku sodu oraz ok. 50 tys. ton kaprolaktamu. Produkty Grupy ANWIL są kierowane zarówno na rynki lokalne, jak i na eksport.

Basell Orlen Polyolefins specjalizuje się w produkcji polimerów i posiada instalacje do produkcji polietylenu i polipropylenu o łącznych mocach wytwórczych na poziomie 820 tys. ton w skali roku. Produkty Basell Orlen Polyolefins dystrybuowane są zarówno w kraju, jak i na rynkach zagranicznych, gdzie znajdują szerokie zastosowanie przy produkcji opakowań, folii, wyrobów włókienniczych i tekstylnych, a także części samochodowych.

Wielkość sprzedaży produktów petrochemicznych Grupy ORLEN w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011			» » 2012		
	Polska	Czechy	Razem	Polska	Czechy	Razem
Polietylen	179	261	**440**	167	288	**455**
Polipropylen	167	212	**379**	162	237	**399**
Etylen	189	102	**291**	171	111	**282**
Propylen	169	39	**208**	164	38	**202**
PTA	336	—	**336**	484	—	**484**
Benzen	159	202	**361**	162	205	**367**
Aceton	26	—	**26**	22	—	**22**
Butadien	67	59	**126**	58	67	**125**
Glikol	79	1	**80**	68	—	**68**
Tlenek etylenu	28	—	**28**	27	—	**27**
Fenol	41	—	**41**	35	—	**35**
PCW i przetwórstwo PCW	385	11	**396**	353	16	**369**
Nawozy sztuczne	1 115	175	**1 290**	1 142	175	**1 317**
Pozostałe	479	587	**1 066**	472	609	**1 081**
Razem petrochemiczne	**3 419**	**1 649**	**5 068**	**3 487**	**1 746**	**5 233**

PETROCHEMIKALIA

Najważniejszym wydarzeniem w 2012 roku w segmencie petrochemicznym było przeprowadzenie planowanego postoju remontowego instalacji w Płocku i Włocławku. Pomimo przestoju polskie i czeskie zakłady Grupy wyprodukowały łącznie ponad 954 tys. ton etylenu, co stanowi jedynie o 1% mniej niż w 2011 roku. Produkcja propylenu w omawianym okresie osiągnęła poziom 628 tys. ton i była o ok. 1% wyższa od uzyskanej rok wcześniej.

W 2012 roku sprzedaż wolumenowa segmentu petrochemicznego zwiększyła się o 3,3% w stosunku do 2011 roku. Udało się to osiągnąć głównie dzięki wyższej sprzedaży kwasu tereftalowego (PTA), która wyniosła 484 tys. ton i wzrosła o 44%, oraz wzrostowi sprzedaży polimerów w Unipetrol RPA, która w 2012 roku zwiększyła się o 11,0%, osiągając poziom 525 tys. ton i stanowiąc 30% łącznej sprzedaży produktów petrochemicznych, realizowanej przez Grupę Unipetrol.

Polska

Wolumenowa sprzedaż petrochemiczna zlokalizowanych w Polsce petrochemicznych jednostek Grupy w 2012 roku zwiększyła się o 2% w stosunku do 2011 roku, głównie dzięki kontynuacji rozwoju sprzedaży kwasu tereftalowego PTA w wysokości 484 tys. ton. Koncentrowaliśmy się na maksymalizacji sprzedaży w celu dociążenia instalacji produkcyjnych, przy jednoczesnej optymalizacji ceny dla produktów.

Na poziom produkcji petrochemicznej w 2012 roku największy wpływ miał planowy postój remontowy wszystkich kluczowych instalacji petrochemicznych PKN ORLEN zlokalizowanych w Płocku i we Włocławku oraz instalacji powiązanych surowcowo, tj. instalacji Basell Orlen Polyolefins oraz instalacji Obszaru Tworzyw Sztucznych ANWIL.

Z uwagi na przewidziane zakresy prac oraz liczbę wyłączonych do remontów instalacji było to największe tego typu przedsięwzięcie w naszej historii. W 2012 roku zakończyliśmy także intensyfikację pracy instalacji Tlenku Etylenu II, co w rezultacie przełożyło się na zwiększenie wydajności instalacji z 76 tys. ton do 95 tys. ton tlenku etylenu rocznie.

Wielkość produkcji kwasu tereftalowego (PTA), wykorzystywanego głównie do produkcji granulatu PET, wyniosła blisko 470 tys. ton. Głównymi odbiorcami PTA są Niemcy, Rosja, Oman, Litwa, Turcja i Chiny. Sprzedaż PTA w 2012 roku wyniosła 484 tys. ton (wzrost o 44%) i spowodowana była głównie intensyfikacją zbytu na rynku tureckim, rosyjskim oraz wejściem na rynki Bliskiego Wschodu.

Zanotowaliśmy również prawie 2-procentowy wzrost sprzedaży benzenu, dzięki uplasowaniu na rynku dodatkowych ilości tego produktu, pochodzących z uruchomionej w 2011 roku instalacji Paraksylenu (PX) oraz możliwości zgromadzenia zapasu i – w efekcie – zniwelowania skutków postoju remontowego instalacji w trzecim kwartale 2012 roku.

Wielkość produkcji całkowitej wybranych petrochemikaliów w PKN ORLEN w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Etylen*	555	513	-8%
Propylen**	359	344	-4%
Butadien	67	57	-15%
Benzen	201	197	-2%
Toluen	193	190	-2%
Fenol	41	35	-15%
Aceton	26	22	-15%
Glikole	87	74	-15%
Płyny chłodnicze	10	7	-30%
Tlenek etylenu	27	27	0%
PTA	365	470	29%

** całkowita produkcja na sprzedaż i zużycia własne*
*** łączna produkcja propylenu w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku*

Poprawa koniunktury na rynku nawozów sztucznych obserwowana w pierwszej połowie 2012 roku wpłynęła na blisko 2-procentowy wzrost sprzedaży w stosunku do 2011 roku.

Wiodący udział w strukturze odbiorców naszych surowców petrochemicznych mieli producenci tworzyw sztucznych (polietylen, polipropylen, PCW, PET). Istotnymi nabywcami byli również producenci kauczuków syntetycznych, włókien poliestrowych, etoksylatów (wykorzystywanych do produkcji środków powierzchniowo czynnych), polioli, kaprolaktamu, żywic fenolowych, płynów chłodniczych, bezwodnika ftalowego oraz nawozów sztucznych.

Produkty petrochemiczne znajdowały także nabywców w krajach ościennych, przede wszystkim w Niemczech, Rosji, na Litwie, w Czechach, Słowacji oraz w Turcji, na Węgrzech i w Rumunii. W 2012 roku zasięg sprzedaży produktów petrochemicznych (PTA) został poszerzony o kraje Bliskiego Wschodu.

Czechy

Czeskie zakłady Unipetrol RPA wyprodukowały ponad 441 tys. ton etylenu, czyli o 7% więcej niż w 2011 roku. Produkcja propylenu w omawianym okresie osiągnęła poziom 284 tys. ton i była o 8% wyższa od uzyskanej rok wcześniej. Jedną z przyczyn wzrostu wolumenu produkcji był prowadzony w cyklu czteroletnim postój remontowy kluczowych instalacji produkcyjnych, który miał miejsce w drugiej połowie 2011 roku.

Sytuacja na czeskim rynku petrochemicznym nie odbiegała od sytuacji na pozostałych rynkach europejskich, gdzie cena ropy i jej pochodnych była najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na faktyczne ceny produktów petrochemicznych, ale także na ogólną efektywność kosztową ich produkcji. Rynek agrochemiczny charakteryzował się fluktuacjami popytu i cen. Podobnie jak w latach ubiegłych większość amoniaku produkowanego przez Unipetrol RPA trafiła na rynek miejscowy. Ponad 90% całkowitego wolumenu sprzedano dzięki długoterminowej umowie na dostawy tego produktu do największych producentów nawozów w kraju.

2012 rok był ostatnim rokiem produkcji mocznika. Unipetrol RPA, w ramach realizacji strategii optymalizacji kosztowej, 2 stycznia 2013 roku trwale wycofał się z wytwarzania tego produktu. W przypadku sprzedaży mocznika udział eksportu w całkowitym wolumenie sprzedaży w 2012 roku wyniósł 35%.

Petrochemikalia były wykorzystywane m.in. w przemyśle włókienniczym i spożywczym, do produkcji opakowań, artykułów gospodarstwa domowego i zabawek.

Wielkość produkcji wybranych petrochemikaliów w Unipetrol RPA w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Etylen	412	441	7%
Propylen	264	284	8%
Benzen	199	204	3%
Mocznik	170	174	2%
Amoniak	223	232	4%

Alokacja sprzedaży głównych petrochemikaliów Unipetrol RPA w 2012 roku (w %)

	Etylen	Propylen	Benzen	Amoniak	Mocznik
Sprzedaż krajowa	80	31,2	100	90,1	64,9
Eksport	20	68,8	—	9,9	35,1

TWORZYWA SZTUCZNE

Grupa ORLEN wyprodukowała w 2012 roku o 2% mniej poliolefin niż w 2011 roku. Wielkość produkcji polipropylenu w 2012 roku wyniosła 559 tys. ton i była wyższa o 1% od wolumenu uzyskanego w 2011 roku. W omawianym okresie produkcja polietylenu w instalacjach w Polsce i Czechach ukształtowała się na poziomie 605 tys. ton, a więc była o 4% niższa niż w 2011 roku.

Polska

Instalacje Basell Orlen Polyolefins (BOP) wytworzyły łącznie o 51 tys. ton mniej produktów niż w 2011 roku. Rok 2012 był produkcyjnie krótszy od roku 2011 ze względu na najdłuższy od momentu uruchomienia, 45-dniowy remont instalacji Spheripol i Hostalen.

W 2012 roku wysłano dwumilionową tonę poliolefin na polski rynek z nowych instalacji Basell Orlen Polyolefins. W kraju ulokowana została blisko połowa (49%) sprzedaży tworzyw sztucznych z płockich instalacji. Pozostała część dystrybuowana była w ramach europejskiego systemu łańcucha dostaw firmy LyondellBasell. Głównymi zagranicznymi odbiorcami produktów z Płocka w 2012 roku byli klienci z Niemiec, Włoch, Francji, Belgii i Szwecji, a także z Rosji i Hiszpanii. W minionym roku rozpoczęliśmy komercyjną produkcję nowej rodziny polipropylenów na instalacji Spheripol – kopolimerów statystycznych (random copolymers). Główne zastosowanie tych tworzyw to produkcja butelek o wysokiej przezroczystości i połysku.

Czechy

Udział sprzedaży eksportowej w całkowitym wolumenie sprzedaży wyniósł 72% dla HDPE i 43% dla PP. Stosunkowo wysoki udział eksportu był rezultatem konsekwentnej realizacji strategii sprzedaży,

Wielkość produkcji poliolefin w BOP w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Polietylen niskiej gęstości (LDPE)	98	87	-11%
Polietylen wysokiej gęstości (HDPE)	267	240	-10%
Polipropylen (PP)	337	324	-4%
Razem	**702**	**651**	**-7%**

Wielkość sprzedaży poliolefin w BOP w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
HDPE	265	244	-8%
LDPE	94	89	-5%
PP	334	323	-3%
Razem	**693**	**656**	**-5%**

Wielkość produkcji poliolefin w Unipetrolu w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
HDPE	268	278	4%
PP	219	235	7%
Razem	**487**	**513**	**5%**

Wielkość sprzedaży poliolefin w Unipetrolu w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
HDPE	261	288	10%
PP	212	237	12%
Razem	**473**	**525**	**11%**

mającej na celu maksymalną alokację wolumenu na rynkach generujących najlepsze marże ze sprzedaży. Spółka Unipetrol RPA zdołała ograniczyć udział pośredników handlowych (trawers) w ogólnej sprzedaży polimerów, co dodatkowo pomogło poprawić potencjał marż.

Unipetrol w 2012 roku zanotował wzrost produkcji HDPE o 4%, zaś polipropylenu o 7%. Sprzedaż HDPE i polipropylenu była w 2012 roku wyższa w stosunku do roku poprzedniego odpowiednio o 10 i 12%. Eksport HDPE w 2012 roku wzrósł o 10%, a eksport polipropylenu o 25%.

CHEMIA

Najważniejszymi podmiotami obszaru chemicznego w 2012 roku były spółki ANWIL (Polska) oraz Spolana (Czechy), których głównymi produktami są:

- polichlorek winylu,
- wodorotlenek sodu,
- granulaty i mieszanki na bazie PCW,
- nawozy azotowe,
- kaprolaktam.

POLICHLOREK WINYLU (PCW)

Na polskim i czeskim rynku firmy ANWIL i Spolana są jedynymi producentami PCW. Zdolności produkcyjne Grupy ANWIL w zakresie polichlorku winylu wynoszą 475 tys. ton (340 tys. ton we Włocławku i 135 tys. ton w Neratovicach). Sprzedaż prowadzona jest głównie do Unii Europejskiej. Najważniejszym rynkiem dla PCW jest rynek polski, gdzie lokowane jest znaczna część sprzedaży. Rynek czeski nie stanowi istotnego udziału w sprzedaży PCW. Jest to produkt silnie zależny od koniunktury gospodarczej. Wykorzystywany jest głównie w branży budowlanej, w tym m.in. do produkcji rur kanalizacyjnych, stolarki drzwiowej i okiennej, parapetów, izolacji kabli elektrycznych, wykładzin podłogowych i okładzin ściennych.

NAWOZY AZOTOWE

Grupa ANWIL jest producentem rolniczych nawozów azotowych, takich jak saletra amonowa i saletrzak CANWIL (wytwarzany w ANWILU) oraz siarczan amonu (wytwarzany w Spolanie). Potencjał produkcyjny Grupy kształtuje się na poziomie 1 190 tys. ton nawozów azotowych w masie. W 2012 roku w zakładach Grupy ANWIL wyprodukowanych zostało łącznie ok. 1 141 tys. ton nawozów azotowych (o ok. 4% więcej niż w roku 2011). Głównym odbiorcą nawozów azotowych z ANWILU jest rynek polski. Pozostałe ilości kierowane są na rynki Unii Europejskiej. Produkowany w Spolanie siarczan amonu sprzedawany był przede wszystkim na rynku czeskim i polskim oraz na pozostałych rynkach unijnych.

Wprowadzona z początkiem kwietnia 2012 roku nowa taryfa gazowa, która przyniosła spółce ANWIL oraz innym przedsiębiorstwom chemicznym w Polsce podwyżkę ceny o kilkanaście procent, miała negatywny wpływ na koszty produkcji nawozów.

Wielkość produkcji ANWILU w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Polichlorek winylu	276	256	93%
Przetwórstwo PCW	50	53	106%
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100% NaOH)	135	144	107%
Nawozy azotowe (w przeliczeniu na azot)*	277	294	106%
Razem	**738**	**747**	**101%**

** obejmuje saletrę i CANWIL*

Wielkość produkcji Spolany w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011	2012	DYNAMIKA 2012/2011
Polichlorek winylu	99	94	95%
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100% NaOH)	72	70	97%
Kaprolaktam	46	45	98%
Siarczan amonu (w przeliczeniu na azot)	44	43	98%
Razem	**261**	**252**	**97%**

Analiza danych

Na podstawie analizy archiwalnych danych (otworowych i sejsmicznych) oraz nowych badań sejsmicznych, podejmowana jest decyzja o lokalizacji otworu poszukiwawczo-badawczego. Dopiero w chwili, gdy wyniki prac badawczych okazują się być obiecujące, realizowane są kolejne etapy działań.

Próbki rdzenia

W celu pobrania próbek skały łupkowej do analizy, wykonywany jest pionowy odwiert poszukiwawczo-badawczy. W przypadku pozytywnych wyników analiz pobranego rdzenia, podejmowana jest decyzja o kontynuacji prac na danym terenie. W tym celu wykonywany jest kolejny odwiert – horyzontalny, a w dalszej kolejności stosuje się zabiegi intensyfikacyjne, w tym tzw. szczelinowanie hydrauliczne, mające na celu uwolnienie gazu ze skały do otworu wiertniczego, tak aby możliwe było zbadanie przepływu surowca.

Próbki skały łupkowej

Posiadamy istotny udział w hurtowej i detalicznej sprzedaży paliw silnikowych w Polsce. Jesteśmy właścicielem największej w Europie Centralnej sieci nowoczesnych stacji paliw zlokalizowanych w Polsce, Niemczech, Czechach i na Litwie. Wyróżnia nas nie tylko oferta najwyższej jakości paliw i produktów, lecz także wyjątkowe standardy obsługi, bogata oferta gastronomiczna oraz wiodący w regionie program lojalnościowy i flotowy.

LOGISTYKA

Sprawna infrastruktura logistyczna to gwarancja bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz podstawa naszej konkurencyjności na rynku paliw. Kluczem do skutecznej logistyki jest maksymalizacja efektywności oraz płynności przesyłu i magazynowania zarówno produktów, jak i surowców.

Osiągamy ten cel, wykorzystując sieć uzupełniających się elementów infrastruktury: terminali paliw, lądowych i morskich baz przeładunkowych, sieci przesyłowych rurociągów surowcowo-produktowych oraz transportu samochodowego i kolejowego.

Kluczowymi ogniwami obszaru logistyki Grupy są spółki: ORLEN KolTrans i ORLEN Transport (Polska) oraz Unipetrol Doprava i Unipetrol Petrotrans (Czechy).

ZAPASY OBOWIĄZKOWE

Polska

Uregulowania prawne nakładają na przedsiębiorców i handlowców, funkcjonujących na polskim rynku ropy i paliw, obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych. W 2012 roku, podobnie jak rok wcześniej, pułap ten utrzymany został na poziomie równowartości co najmniej 76 dni średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim. Utrzymanie zapasu na poziomie 14 dni pozostawało w gestii Agencji Rezerw Materiałowych.

W 2012 roku zapasy ropy PKN ORLEN składowane były w podziemnych kawernach IKS „Solino" oraz w naziemnych magazynach w Płocku. Zapasy paliw przechowywaliśmy w ponad dwudziestu lokalizacjach na terenie całego kraju, głównie w naziemnych terminalach będących własnością Grupy ORLEN, naziemnych zbiornikach wynajmowanych od podmiotów zewnętrznych, a także w podziemnych kawernach IKS „Solino".

W 2012 roku kontynuowaliśmy działania ukierunkowane na zmianę formuły utrzymywania części zapasów obowiązkowych ropy naftowej. Zawarliśmy również dwie umowy sprzedaży części zapasów ropy, zlecając ich utrzymywanie stronie trzeciej, z jednoczesnym zagwarantowaniem ciągłości realizacji obowiązku przez PKN ORLEN.

Z powodu kontynuowanych w 2012 roku przez Ministerstwo Gospodarki działań legislacyjnych, związanych z planowaną nowelizacją przepisów prawa dotyczącą krajowych zapasów interwencyjnych, nasi przedstawiciele aktywnie uczestniczyli m.in. w pracach nad propozycją rozwiązań korygujących zapisy projektu, formalnie zaprezentowanego przez Ministerstwo Gospodarki.

Czechy

Zapasy obowiązkowe paliw i ropy naftowej, zgodnie z ustawodawstwem Republiki Czeskiej, utrzymywane są przez przeznaczoną do tych celów agencję rządową.

Litwa

Na koniec 2012 roku poziom zapasów obowiązkowych na Litwie wynosił 90 dni, z czego ORLEN Lietuva oraz firmy importujące paliwa na Litwę zabezpieczały poziom 60 dni (zapasy 30-dniowe utrzymywane były przez odpowiednią litewską agencję państwową).

RUROCIĄGI

Polska

Istotnym aspektem zapewnienia bezpieczeństwa dostaw jest sprawny i ekonomicznie opłacalny system dystrybucji produktów na terenie kraju. Transport rurociągowy w porównaniu z innymi środkami wykorzystywanymi w procesie dystrybucji produktów charakteryzuje się niższym kosztem jednostkowym i większą przepustowością. Ponadto jest to także najbezpieczniejszy sposób transportu, gwarantujący jednocześnie najniższe ubytki w łańcuchu logistycznym.

W 2012 roku Grupa ORLEN w Polsce, Czechach i na Litwie do przesyłu surowcowo-produktowego wykorzystywała sieć rurociągów własnych i dzierżawionych o łącznej długości ponad 2,1 tys. km.

W działalności logistycznej na terenie kraju w 2012 roku – podobnie jak w roku poprzednim – korzystaliśmy z 379 km rurociągów własnych oraz 570 km rurociągów produktowych, należących do państwowego operatora PERN „Przyjaźń" SA. Udział transportu rurociągowego w całości dystrybucji produktów naftowych z rafinerii w Płocku z każdym rokiem systematycznie rośnie.

Dzięki inwestycji obejmującej budowę odcinka rurociągu do przesyłu produktów paliwowych Ostrów Wielkopolski – Wrocław (uruchomionego na początku 2011 roku) oraz rozbudowy pojemności magazynowej wraz z uruchomieniem dozowania etanolu do benzyny BB95 na terminalu paliw we Wrocławiu, zwiększono znacząco możliwości dystrybucyjne tego terminala, optymalizując jednocześnie koszty.

Struktura wysyłek paliw płynnych z Płocka w 2012 roku (benzyny, olej napędowy, lekki olej opałowy, JET A-1):

- rurociąg – 72%,
- kolej – 21°%,
- autocysterny – 7%.

Czechy

W 2012 roku, wzorem poprzednich lat, Grupa Unipetrol korzystała z 1,1 tys. km rurociągów produktowych należących do państwowego operatora CEPRO, natomiast transport surowca odbywał się za pośrednictwem rurociągów Druzhba oraz IKL, których operatorem w Republice Czeskiej jest państwowe MERO. Długość Druzhby oraz IKL na terenie Czech to odpowiednio 357 km i 169 km.

Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN w Polsce

- Zakład Produkcyjny w Płocku
- Terminale paliw PKN ORLEN – 14
- Bazy OLPP – 5
- Bazy ROR – 3
- IKS „Solino"
- TanQuid Radzionków
- Rurociągi surowcowe PERN „Przyjaźń"
- Rurociągi produktowe PERN „Przyjaźń"
- Rurociągi PKN ORLEN

Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN w Czechach

- Rafinerie Ceska Rafinerska
- Bazy magazynowe CEPRO (poj. 280 000 m³)
- Rurociągi surowcowe MERO
- Rurociągi produktowe CEPRO (ok. 1 000 km)

W roku 2012 stawki za przesył ropy do rafinerii, które Unipetrol płacił operatorowi MERO, były znacznie powyżej przeciętnych taryf w krajach regionu. Opłaty za przesył paliw i wynajem zbiorników, jakie Unipetrol wnosił do CEPRO, były 2-3 razy wyższe od europejskiego poziomu. Oparcie taryf przesyłowych na europejskich benchmarkach będzie przedmiotem rozmów z MERO i CEPRO w roku 2013.

Litwa

Przez terytorium Litwy przechodzi odcinek rurociągu produktowego Samara-Ventspils o długości 87 km, należący w tej części do spółki ORLEN Lietuva. W roku 2012 tranzytem do Ventspils na Łotwie przetransportowano ok. 6,3 mln ton oleju napędowego z Rosji.

Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN na Litwie

TERMINALE PALIW

Polska

Na potrzeby operacyjne w zakresie przyjęcia, magazynowania, wydania i przeładunku paliw logistyka Grupy ORLEN w 2012 roku na terenie Polski wykorzystywała łącznie 26 obiektów (14 własnych terminali paliw i 12 baz podmiotów trzecich). Łączna pojemność magazynowa, będąca w dyspozycji PKN ORLEN w ramach infrastruktury własnej oraz zawartych umów, wynosiła na koniec 2012 roku ok. 7 mln m^3, w tym pojemności magazynowe w IKS „Solino" 5,3 mln m^3.

W ramach podnoszenia efektywności operacyjnej w terminalach paliw prowadzimy niezbędne procesy modernizacyjne oraz inwestycyjne, które pozwalają zmaksymalizować ich możliwości ekspedycyjne, niwelują ograniczenia logistyczne, pozwalają utrzymać wysoką jakość produktów w systemie logistycznym oraz korzystnie wpływają na optymalizację kosztów.

Czechy

Grupa Unipetrol w 2012 roku, podobnie jak w latach poprzednich, wykorzystywała 12 baz w sieci magazynowo-dystrybucyjnej państwowego operatora CEPRO, które są bezpośrednio połączone z rurociągiem CEPRO, 2 bazy wynajmowane od podmiotów trzecich oraz terminal własny w Paramo Pardubice. Na terenie Słowacji spółka-córka (Unipetrol Slovakia) korzystała z jednego terminala (Nowe Zamky).

Litwa

ORLEN Lietuva na potrzeby prowadzenia operacji logistycznych, przechowywania obowiązkowych zapasów państwowych oraz obsługi klientów korzystała z pięciu terminali, w tym jednego LPG. Dla zapewnienia pojemności magazynowych ORLEN Lietuva podpisała w 2012 roku długoterminowy kontrakt z Klajpedos Nafta, zabezpieczający pojemności magazynowe dla spółki do 2024 roku. Ponadto nastąpiła zmiana wykorzystywanej struktury terminali paliw – zakończona została współpraca z terminalem w Jonawie na rzecz terminala w Oksecie. Zmiana w organizacji ma na celu zwiększenie sprzedaży w regionie centralnym kraju bez wzrostu kosztów logistyki.

PRZEWOZY KOLEJOWE

Polska

Przewozy kolejowe w Grupie ORLEN realizowane były przez spółkę ORLEN KolTrans (ok. 30% przewiezionego wolumenu) oraz 7 innych przewoźników zewnętrznych. Koleją przewieźliśmy łącznie ok. 6,6 mln ton produktów, w tym 3,9 mln ton paliw płynnych, tj. benzyn, oleju napędowego, oleju napędowego grzewczego i JET A-1.

Czechy

W Grupie Unipetrol kolejowe przewozy towarowe świadczy spółka Unipetrol Doprava, pierwszy co do wielkości przewoźnik w transporcie cystern kolejowych w Republice Czeskiej (trzeci przewoźnik towarowy). W 2012 roku przewiozła ona – wykorzystując własny tabor – ok. 2,5 mln ton towarów, w tym ok. 1,4 mln ton dla firm Grupy Unipetrol.

Litwa

Łączny wolumen przewozów kolejowych w roku 2012 wyniósł ponad 8,2 mln ton, z czego ponad 4,6 mln ton produktów zostało wyeksportowanych przez terminale morskie w Kłajpedzie. Spadek wolumenu (o ok. 13% w porównaniu z 2011 rokiem) spowodowany byt zwiększeniem sprzedaży śródlądowej oraz prowadzonymi w 2012 roku w rafinerii pracami remontowymi.

TRANSPORT SAMOCHODOWY

W 2012 roku dostawami paliw do stacji Koncernu na terytorium Polski zajmowała się spółka ORLEN Transport. Jej udział w krajowym rynku przewozów drogowych paliw wyniósł 36%.

W Czechach transport paliw do stacji Benzina był realizowany przez spółkę Grupy Unipetrol – Petrotrans. Jej udział w rynku przewozów drogowych paliw w Czechach wyniósł ponad 17% (jest to udział przewozów Petrotrans w stosunku do całkowitego wolumenu na podstawie danych Czech Association of Petroleum Industry and Trade – CAPPO).

Na Litwie za realizację dostaw paliw do stacji ORLEN Lietuva odpowiada zewnętrzna spółka UAB Simeon, wybrana w przetargu przeprowadzonym w 2007 roku. W roku 2012 kontrakt ze spółką UAB został renegocjowany na kolejne dwa lata.

PRZEŁADUNEK MORSKI

W Polsce do przeładunków morskich wykorzystywaliśmy porty w Świnoujściu, Gdyni i Gdańsku. Łącznie w 2012 roku przeładowano ponad 1,5 mln ton produktów.

Wolumen produktów ORLEN Lietuva, przeładowanych w portach morskich w Kłajpedzie, wyniósł w 2012 roku ponad 4,6 mln ton.

HURT

Niekorzystne otoczenie rynkowe oraz silna konkurencja w sektorze hurtowej sprzedaży paliw wymagały dopasowania oferty rynkowej do potrzeb odbiorców. W obszarze hurtu dokonaliśmy więc szeregu zmian strukturalnych i organizacyjnych, nastawionych na dalszą poprawę jakości obsługi klientów.

W 2012 roku nastąpiło pogorszenie części wskaźników makroekonomicznych oraz sytuacji na rynku paliwowym w Polsce. Znacznie zmniejszył się import paliw w tradycyjnych, oficjalnych kanałach dystrybucji. Należy domniemywać, iż spadek konsumpcji oraz importu był również związany z przejęciem części wolumenów przez firmy działające w tzw. szarej strefie.

Nadwyżki produktów z rynku krajowego były lokowane przede wszystkim na Ukrainie, w Wielkiej Brytanii i Szwecji. W 2012 roku całkowita wielkość eksportu wyniosła 1 015 tys. ton i była o 61% większa niż w roku poprzednim.

Udział benzyn w strukturze polskiej sprzedaży zagranicznej stanowił 67%. Eksport tego paliwa wyniósł w 2012 roku 678 tys. ton i był o 31% wyższy niż w 2011 roku. Największymi odbiorcami benzyn z Polski były Ukraina (269 tys. ton), Szwecja (148 tys. ton) i Wielka Brytania (134 tys. ton).

W stosunku do lat ubiegłych, w 2012 roku wyeksportowano z Polski znaczne ilości oleju napędowego (337 tys. ton), co stanowiło wzrost sprzedaży zagranicznej tego paliwa o ponad 200%. Należy wspomnieć, że jeszcze w 2010 roku eksport oleju napędowego był marginalny i wyniósł zaledwie 23 tys. ton. Największe ilości sprzedano w 2012 roku do Wielkiej Brytanii (197 tys. ton) i Niemiec (57 tys. ton).

Oprócz podstawowych paliw silnikowych Polska sprzedawała za granicę duże ilości paliwa lotniczego JET A-1. W 2012 roku wolumen tego paliwa wyniósł w handlu zagranicznym 433 tys. ton i był o 11% wyższy w porównaniu z rokiem 2011. Największymi odbiorcami tego paliwa była Szwecja (140 tys. ton) oraz Litwa (105 tys. ton). Import paliwa lotniczego wyniósł w 2012 roku 33,7 tys. ton, co w porównaniu z 2,4 tys. ton, sprowadzonymi w 2011 roku, oznacza 14-krotny wzrost. Według prognoz ruchu lotniczego, sporządzonych przez Eurocontrol, polski rynek lotniczy powinien rozwijać się w tempie 4-6% rocznie, podczas gdy rynki europejskie mają rosnąć średnio o ok. 1-2% rocznie.

Rynek europejski cechuje malejące zapotrzebowanie na ciężkie oleje opałowe i nadpodaż tego produktu. Na lądzie olej opałowy jest zastępowany przez bardziej ekologiczny gaz ziemny oraz dużo tańszy węgiel kamienny i pył węglowy. Ponadto, od 2015 roku oczekuje się dużych spadków w wykorzystaniu tego paliwa w transporcie morskim, w związku z nowymi regulacjami dotyczącymi emisji spalin. Wielkość sprzedaży ciężkiego oleju opałowego o zawartości siarki do 3,5% będzie się z roku na rok zmniejszać na rzecz paliw o zawartości siarki poniżej 0,1% (wymóg regulacji IMO od 1 stycznia 2015 roku).

Wielkość sprzedaży produktów rafineryjnych Grupy ORLEN na rynkach macierzystych w latach 2011-2012 (w tys. ton)

	2011				» » » 2012			
Paliwa	Polska	Czechy	Litwa	Razem	Polska	Czechy	Litwa	Razem
Benzyny	1 323	659	2 770	**4 752**	1 289	656	2 553	**4 498**
ON	3 853	1 497	3 414	**8 764**	3 466	1 464	3 599	**8 529**
Lekki olej opałowy	648	46	9	**703**	555	39	11	**605**
JET	441	79	311	**831**	453	89	281	**823**
LPG	349	79	117	**545**	428	82	116	**626**
Suma – paliwa	6 614	2 360	6 621	**15 595**	6 191	2 330	6 560	**15 081**
Pozostałe rafineryjne								
Asfalty	794	236	129	**1 159**	789	196	124	**1 109**
Oleje	103	56	0	**159**	124	51	0	**175**
COO	1 442	114	1 613	**3 169**	1 607	61	1 603	**3 271**
Pozostałe	2 788	86	77	**2 951**	2 768	64	115	**2 947**
Suma – pozostałe	5 127	492	1 819	**7 438**	5 288	372	1 842	**7 502**
Razem	**11 741**	**2 852**	**8 440**	23 033	**11 479**	**2 702**	**8 402**	**22 583**

źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych

PALIWA

W skład obszaru hurtowego Grupy ORLEN wchodzą jednostki zajmujące się sprzedażą produktów rafineryjnych na terenie Polski, a także spółki zagraniczne: Unipetrol Slovensko s.r.o., Unipetrol RPA s.r.o. i Paramo a.s. (Czechy) oraz AB ORLEN Lietuva i Grupa Kapitałowa UAB „Mezeikiu naftos" prekybos namai (Litwa). W 2012 roku prowadziliśmy hurtową sprzedaż produktów rafineryjnych na terenie Polski, Czech, Niemiec, Słowacji, Litwy, Łotwy, Estonii i Ukrainy oraz drogą morską na rynku amerykańskim, kanadyjskim, afrykańskim i do terminali przeładunkowych zachodniej Europy.

Segment rafineryjny zapewnił w 2012 roku 64% całkowitej sprzedaży Grupy ORLEN, udział detalu wyniósł 21%, a segment petrochemiczny odpowiadał za pozostałe 15% całkowitej sprzedaży.

W segmencie paliw jako Grupa odnotowaliśmy w 2012 roku sprzedaż w wysokości ok. 15,1 mln ton, co oznacza spadek o ok. 3% (ok. 514 tys. ton) w stosunku do 2011 roku. Na spadek całkowitej sprzedaży największy wpływ miało zmniejszenie sprzedaży benzyn o 5% i oleju napędowego o 3%. Za niższą sprzedaż oleju napędowego w znacznej mierze odpowiada rozwój szarej strefy, która najintensywniej działa na rynkach czeskim oraz polskim.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w roku 2012 odnotowaliśmy 15% wzrost sprzedaży LPG, będący rezultatem poszukiwania tańszych paliw przez kierowców. Zwiększyła się również sprzedaż w obszarze olejów oraz ciężkiego oleju opałowego, odpowiednio o 9% i 3% w porównaniu z rokiem 2011.

Polska

Wolumenowa sprzedaż hurtowa na rynku polskim wyniosła w 2012 roku 11 479 tys. ton. Najważniejszym paliwem pod względem wielkości sprzedaży (3 466 tys. ton) oraz udziału w strukturze sprzedaży (30%) pozostał olej napędowy. Zmniejszenie sprzedaży benzyny do 1 289 tys. ton oraz lekkiego oleju opałowego do 555 tys. ton było odzwierciedleniem spadającej konsumpcji.

Aby poprawić jakość obsługi klienta, dokonaliśmy szeregu zmian strukturalnych i organizacyjnych w obszarze hurtu. Była to nasza odpowiedź na niekorzystne otoczenie rynkowe oraz silną konkurencję w sektorze hurtowej sprzedaży paliw, co wymagało dopasowania oferty rynkowej do potrzeb klientów.

Struktura sprzedaży produktów rafineryjnych na rynku polskim w latach 2011-2012

Nieustannie rozwijamy systemy informatyczne, budując przewagę nad konkurencją. W 2012 roku zrealizowaliśmy m.in. następujące projekty:

Samoobsługa

Jako pierwsi na rynku paliw płynnych wdrożyliśmy w pełni samoobsługowy system dla klientów terminali paliw, umożliwiający wprowadzanie gotowych planów załadunku. Klienci zyskali możliwość pełnego planowania odbioru paliwa bezpośrednio w systemach terminali. Dzięki zastosowaniu centralnego rozwiązania oraz identyfikacji zaplanowanych operacji za pomocą kart magnetycznych całkowity czas obsługi kierowców skrócił się z 90 do nawet 40 minut, a procesy upoważniania kierowców i pojazdów do odbiorów paliw stały się proste i wygodne. Obecnie system Samoobsługi obejmuje wszystkie nasze bazy własne, z których realizowana jest sprzedaż hurtowa, a od roku 2012 również bazy OLPP. Całkowita liczba podpisanych umów z użytkownikami systemu wzrosła w 2012 roku o 51%, a liczba wydanych kart o 21%.

E-faktura

System faktur elektronicznych znacząco ograniczył papierowy obieg dokumentów. Wdrożenie e-faktury przyczynia się do zwiększenia efektywności i bezpieczeństwa obiegu dokumentów: uczestnicy procesu fakturowania zyskali dużą oszczędność czasu, wygodę w przechowywaniu dokumentów oraz nieograniczony, bezpieczny i szybki dostęp do faktur z każdego miejsca i w dowolnym momencie. W 2012 roku liczba użytkowników systemu powiększyła się o 14,6% i obecnie korzysta z niego prawie 80% wszystkich naszych klientów hurtowych. E-faktury, oprócz oszczędności finansowych i wygody obsługi rozliczeń, odgrywają też ważną rolę w kształtowaniu świadomości ekologicznej.

E-hurt

Platforma e-hurt jest w pełni zintegrowanym z systemem Samoobsługa narzędziem do zdalnej komunikacji z klientem, zapewniając użytkownikowi bezpieczny dostęp do informacji zgromadzonych w systemach PKN ORLEN. Za pośrednictwem strony internetowej klienci mogą uzyskać dane na temat realizacji podpisanych umów, a wraz z nimi – możliwość bezpiecznej obsługi kontraktów, zamówień i zleceń. Aplikacja umożliwia dostęp do informacji o promocjach, a także raportów przeznaczonych dla klientów. O popularności tego narzędzia najlepiej świadczy fakt, że na koniec 2012 roku już ponad 90% wszystkich zleceń sprzedaży, trafiających do systemu, było generowanych przez portal e-hurt, a liczba podpisanych umów z użytkownikami systemu wzrosła o 9% w stosunku do roku 2011. W marcu 2012 roku platforma została wdrożona w spółce ORLEN Asfalt.

Contact-center

W trosce o lepszy kontakt z naszymi klientami uruchomiliśmy w PKN ORLEN system contact-center, którego najważniejszymi zaletami są:

- zapewnienie łatwego dostępu do najistotniejszych informacji zarówno dla naszych klientów, jak i pracowników,
- umożliwienie zwiększenia zysków przez efektywniejszą obsługę dotychczasowych klientów i dotarcie z ofertą do nowych (kampanie promocyjne, informacje o usługach itp.),
- zintegrowanie contact-center z systemami biznesowymi,
- redukcja czasu oczekiwania klienta na połączenie oraz unifikacja dialogu opiekuna z klientem.

Wszystkie narzędzia wspomagające obsługę klienta będą sukcesywnie wdrażane także w spółkach Grupy ORLEN. Jednym z elementów wdrożenia jest docelowe przejęcie przez utworzoną w ostatnich tygodniach roku 2012 spółkę ORLEN Paliwa całościowej obsługi e-hurtowej naszych klientów z segmentu MSP.

Petrolot

W ostatnich dniach 2012 roku PKN ORLEN przejął 100% udziałów w spółce Petrolot, zyskując tym samym większą możliwość wypracowania kompleksowej strategii dla rozwoju sprzedaży paliw lotniczych oraz usług lotniskowych dla wszystkich rynków macierzystych.

Import paliw

Rynek krajowy, poza produkcją wewnętrzną, był zasilany również importem. W 2012 roku największą ilość paliw sprowadzono z rafinerii zlokalizowanych wokół naszych granic, w szczególności z Niemiec, Słowacji i Litwy. Inaczej niż w latach ubiegłych, import z krajów skandynawskich przez porty w Zatoce Gdańskiej miał znaczenie marginalne.

Całkowity wolumen zakupów zagranicznych paliw sprowadzonych do Polski w 2012 roku zmniejszył się o 47% i wyniósł 1 303 tys. ton, z czego olej napędowy stanowił 66%, a benzyna 34% całkowitej masy paliw importowanych.

W 2012 roku przywieziono do Polski 862 tys. ton oleju napędowego, co oznacza spadek aż o 55% w stosunku do 2011 roku. Największe ilości sprowadzono z Niemiec (461 tys. ton) i ze Słowacji (229 tys. ton). Łączny wolumen diesla importowanego z tych dwóch krajów stanowił ponad 80% polskich zakupów. Za tak znaczne spadki odpowiada częściowo wspomniane zmniejszenie konsumpcji na rynku krajowym i dużo niższe potrzeby eksportowe niż w latach ubiegłych oraz fakt przejęcia części importu przez szarą strefę.

W przypadku benzyn sprowadzanych z zagranicy również odnotowano istotny spadek. W 2012 roku zakupiono 437 tys. ton tego paliwa, czyli o 18% mniej niż rok wcześniej. Podobnie jak w przypadku oleju napędowego najwięcej benzyn kupiono w Niemczech (247 tys. ton) i na Słowacji (168 tys. ton). Łączny wolumen benzyn importowanych z tych dwóch krajów stanowił 95% polskich zakupów.

Wielkość importu paliw do Polski w latach 2011-2012 (w tys. ton)*

	2011	2012	ZMIANA
Benzyna	530	437	-18%
Olej napędowy	1 906	862	-55%
Lekki olej opałowy	6	4	-30%
Razem	**2 442**	**1 303**	**-47%**

** źródło: szacunki Agencji Rynku Energii*

Kierunki importu paliw do Polski w 2012 roku*

	ON	BENZYNY	LOO
Niemcy	53,5%	56,6%	100%
Słowacja	26,6%	38,4%	—
Litwa	13,3%	—	—
Wielka Brytania	4,1%	—	—
Łotwa	2,2%	—	—
Węgry	0,2%	3,9%	—
Białoruś	0,1%	—	—
Czechy	—	1,1%	—
Razem	**100%**	**100%**	**100%**

** źródło: szacunki Agencji Rynku Energii*

Czechy

Czeski rynek paliwowy w 2012 roku podlegał w dużym stopniu niekorzystnemu oddziaływaniu otoczenia rynkowego. Walkę konkurencyjną potęgował nieopodatkowany import paliw z Niemiec, Słowenii i Austrii. Udział tzw. szarej strefy w imporcie do Czech był oceniany na 20-25% całkowitego wolumenu czeskich zakupów zagranicznych. Niekorzystną sytuację rynkową pogorszyła dodatkowo wojna cenowa w segmencie detalicznym, która przyczyniła się do znacznego spadku marż i wolumenów sprzedaży. Czynniki te pogłębiły postępujący od kliku lat trend spadkowy w konsumpcji benzyn i spowodowały zmniejszenie zużycia tego paliwa o ok. 6%. Jedynie konsumpcja oleju napędowego w porównaniu do roku ubiegłego wykazała nieznaczny wzrost.

Mając na uwadze trudne warunki rynkowe należy uznać realizację sprzedaży benzyn na poziomie niemalże równym z 2011 rokiem (656 tys. ton) za dobry rezultat. Nieznaczny spadek sprzedaży oleju napędowego, do poziomu 1 464 tys. ton, jest efektem zamknięcia produkcji w rafinerii Paramo w drugim kwartale 2012 roku i przekształcenia infrastruktury w Pardubicach w terminal magazynowy. Udział oleju napędowego w strukturze sprzedaży Grupy Unipetrol przekroczył 54%.

W roku 2012 zacieśniliśmy współpracę z kluczowymi koncernami paliwowymi, niezależnymi hurtownikami i sieciami detalicznymi. Unipetrol zawarł kontrakty na wyłączną dostawę paliw ze wszystkimi sieciami hipermarketowymi działającymi na rynku czeskim. Rozwijano również eksport na rynki państw ościennych, w szczególności na Słowację. W czwartym kwartale rozpoczęto dostawy paliw z rafinerii w Litwinowie do sieci stacji paliw ORLEN w Niemczech. Do sieci dystrybucyjnej włączono dodatkowo magazyny w Domazlicach, Horovicach i Pardubicach (Czechy), a także terminal w Nowych Zamkach (Słowacja).

Struktura sprzedaży produktów rafineryjnych na rynku czeskim w latach 2011-2012

Litwa

W 2012 roku Grupa ORLEN Lietuva w pełni zrealizowała plany sprzedaży paliw, osiągając wolumen całkowity na poziomie 2011 roku (8 402 tys. ton) i uzyskując najlepszy wynik finansowy od momentu przejęcia zarządzania rafinerią. W drugim kwartale 2012 roku w rafinerii Możejki przeprowadziliśmy trwający 35 dni remont, dzięki któremu polepszył się wskaźnik przerobu ropy i uzysku paliw. Sukcesem Spółki było zwiększenie udziałów w głównych grupach produktowych na kluczowych rynkach, w szczególności na Litwie (udział w rynku benzyn i ON 96%, wzrost o 7 p.p.) i Łotwie (udział w rynku benzyn i ON 69%, wzrost o 6 p.p.).

Na rynkach lądowych ORLEN Lietuva potwierdził pozycję największego i najpoważniejszego dostawcy produktów paliwowych najwyższej jakości, podtrzymując znaczący udział rynkowy. Rok 2012 był kolejnym rokiem spadku konsumpcji rynkowej benzyn. Niższą sprzedaż benzyn skompensowano większą o 5% sprzedażą oleju napędowego (3 599 tys. ton). Udział oleju napędowego w strukturze sprzedaży ORLEN Lietuva wzrósł o ponad 2 p.p., do poziomu niespełna 43%. Odbyło się to kosztem benzyn, których udział zmniejszył się do ok. 30%.

Na rynku ukraińskim sprzedaliśmy więcej benzyn i oleju napędowego niż zakładaliśmy. Rozpoczęliśmy również sprzedaż testowych ilości paliwa lotniczego JET A-1, wyprodukowanego w Możejkach. Równolegle część klientów ukraińskich odbierała produkty z rafinerii w Płocku. Całościowy wolumen paliw z Możejek i Płocka, ulokowany na rynku ukraińskim, zbliżył się w roku 2012 do 1 mln ton.

Na rynki morskie ORLEN Lietuva sprzedawała, podobnie jak w latach poprzednich, benzynę 92 US, olej napędowy i ciężki olej opałowy 3,5%, które docelowo trafiały na rynek amerykański, kanadyjski, afrykański i do hubów przeładunkowych zachodniej Europy.

W końcu 2012 roku zawarliśmy korzystne kontrakty terminowe (morskie i lądowe) na 2013 rok, gwarantujące stabilną sprzedaż minimum 70% produkcji rafineryjnej oraz dające podstawy do uzyskania dobrego wyniku finansowego.

Struktura sprzedaży produktów rafineryjnych Grupy ORLEN Lietuva w latach 2011-2012

INNE PRODUKTY RAFINERYJNE

W 2012 roku całkowita sprzedaż hurtowa innych produktów rafineryjnych w Grupie ORLEN wzrosła o ok. 1% i wyniosła ponad 7,5 mln ton. Największe wzrosty zanotowaliśmy w segmencie olejów, których sprzedaż zwiększyła się o ponad 9%, oraz ciężkiego oleju opałowego, którego sprzedaliśmy o ponad 3% więcej niż w roku 2011.

Polska

Sprzedaż hurtowa innych produktów rafineryjnych na rynku polskim wzrosła o ponad 3% w porównaniu z 2011 rokiem i osiągnęła poziom 5 288 tys. ton. W największym stopniu zwiększyła się sprzedaż olejów i ciężkiego oleju opałowego, odpowiednio o 20% i 11%. Większość innych produktów rafineryjnych sprzedawaliśmy w 2012 roku wewnątrz Grupy – do spółek ORLEN Asfalt oraz ORLEN Oil. Wyjątkiem był ciężki olej opałowy, którego głównymi odbiorcami w 2012 roku były podmioty gospodarcze funkcjonujące na rynkach Unii Europejskiej, tj. duńskim i holenderskim.

Czechy

Oleje opałowe z niską zawartością siarki sprzedawaliśmy przede wszystkim jednostkom energetycznym zakładu w Kralupach nad Vltavou oraz siostrzanej spółki Paramo Pardubice. W 2012 roku, w wyniku renegocjacji posiadanych kontraktów, zmniejszyliśmy dostawy tego paliwa dla zewnętrznych odbiorców energetycznych, prowadząc korzystniejszą sprzedaż na rynku. Sezonowe nadwyżki olejów opałowych z wysoką zawartością siarki, pochodzących z rafinerii w Litvinovie, przeznaczane były na eksport dla celów bunkrowych. Pozostałe produkty rafineryjne sprzedawaliśmy w większości w ramach Grupy Unipetrol, nadwyżki zaś odsprzedawaliśmy innym podmiotom działającym w Republice Czeskiej.

Litwa

Sprzedaż hurtowa innych produktów rafineryjnych na Litwie wzrosła w 2012 roku o ponad 1% i osiągnęła poziom 1 842 tys. ton. Najważniejszym produktem w tej grupie pozostał ciężki olej opałowy, który stanowił ok. 87% sprzedaży innych produktów rafineryjnych. W 2012 roku jego głównymi nabywcami były międzynarodowe koncerny odbierające ten produkt z portu w Kłajpedzie i dystrybuujące go następnie na rynki Europy Zachodniej oraz Azji. Ważną grupę odbiorców stanowiły również litewskie zakłady energetyczne.

Na uwagę zasługuje umocnienie pozycji ORLEN Lietuva jako dostawcy asfaltów (w tym asfaltów modyfikowanych) w krajach bałtyckich, w oparciu o moce wytwórcze w Możejkach i w Płocku.

DETAL

Na rynku polskim, niemieckim, czeskim i litewskim dysponujemy siecią niemal 2 700 stacji paliw działających w segmencie premium i ekonomicznym. W 2012 roku wypracowaliśmy wstępne nowe kierunki strategiczne dla segmentu detalu, których dalsza weryfikacja będzie prowadzona w 2013 roku.

Konsumpcja detaliczna paliw w Polsce, Czechach i Niemczech spadła w 2012 roku w porównaniu z rokiem 2011. Jedynie na rynku litewskim – ustabilizowanym w ostatnich latach – poziom sprzedaży paliw nieznacznie wzrósł. Zmiany te były spowodowane m.in. spowolnieniem gospodarczym, wzrostem cen paliw oraz powiększeniem się szarej strefy. To ostatnie zjawisko jest szczególnie dotkliwe, gdyż zaburza równowagę na rynku hurtowym i detalicznym, odbijając się negatywnie na wynikach operatorów sieci stacji.

Sprzedaż wolumenowa segmentu detalicznego w 2012 roku zwiększyła się o 2% w porównaniu z 2011 rokiem i wyniosła 9,1 mld litrów. Do dobrego wyniku przyczyniła się przede wszystkim wyższa sprzedaż oleju napędowego – o ponad 2%. Duży wpływ na uzyskany wolumen miała wysoka, w porównaniu z 2011 rokiem, dynamika sprzedaży na rynku niemieckim.

Rok 2012 stał pod znakiem dalszej konsolidacji branży. Przejawem tego był dalszy rozwój sieci franczyzowych i większe zainteresowanie stacji niezależnych nawiązaniem bliższej współpracy z dużymi ogólnokrajowymi sieciami. Klienci są coraz mniej skłonni korzystać ze stacji działających pod nieznaną marką, poszukują obiektów operujących pod znanymi, dobrze rozpoznawalnymi brandami.

Coraz większe znaczenie dla sieci stacji paliw ma obszar sprzedaży pozapaliwowej i gastronomii. W sytuacji znacznego spadku marż paliwowych i niższej sprzedaży paliw uzyskiwane marże pozapaliwowe i przychody z gastronomii umożliwiają wypracowanie dodatniego wyniku finansowego. Sieci stacji paliw skoncentrowały się na uruchomieniu w większości obiektów nowych formatów gastronomicznych oferujących gorące napoje oraz zimne i ciepłe przekąski.

Ograniczenie marż detalicznych oraz mniejsze możliwości różnicowania cenowego między poszczególnymi segmentami stacji paliw, zwiększyły walkę o klienta. Brak możliwości redukcji cen znacznie obniżył konkurencyjność stacji bezobsługowych, którym bez części

pozapaliwowej coraz trudniej wypracować jest akceptowalne wyniki finansowe. Zaciera się również różnica między stacjami premium i sieciami ekonomicznymi – zbliżają się one zarówno pod względem poziomu cen paliw, jak i oferty pozapaliwowej. Coraz częściej w obiektach ekonomicznych można spotkać się z podstawową ofertą gastronomiczną.

Wiele sieci w poszczególnych krajach rozpoczęło lub kontynuuje współpracę z sieciami handlowymi poprzez organizowanie wspólnych akcji promocyjnych, których głównym celem jest przyciągnięcie klientów do marketów i stacji paliw za pomocą różnego rodzaju rabatów.

Na wybranych rynkach, głównie w Czechach i na Litwie – tańsza oferta paliwowa, brak zainteresowania usługami i artykułami pozapaliwowymi – są przesłanką do rozwoju segmentu stacji automatycznych. Część koncernów międzynarodowych testuje te rozwiązania, nie podjęte zostały jednak decyzje kierunkowe, związane z otwarciem większej ilości tego typu obiektów.

Zmieniające się oczekiwania klientów co do oferty i standardu stacji paliw, potrzeba nowych inwestycji umożliwiających dostosowanie sieci do nowych trendów rynkowych czy spełnienie wymogów technicznych mogą doprowadzić do dalszego spadku udziału rynkowego mniejszych, nierozpoznawalnych i słabszych finansowo stacji niezależnych.

W 2012 roku Grupa ORLEN prowadziła sprzedaż detaliczną w Polsce, Czechach, na Litwie i w Niemczech. Spółkami odpowiedzialnymi za działalność handlową na poszczególnych rynkach były odpowiednio: PKN ORLEN, Benzina, Ventus Nafta oraz ORLEN Deutschland.

W sumie na wszystkich tych rynkach dysponujemy siecią niemal 2 700 stacji paliw działających w segmencie premium i ekonomicznym. W 2012 roku wypracowaliśmy wstępne, nowe kierunki strategiczne dla segmentu detalu, które będziemy weryfikować w 2013 roku.

Przeprowadzona reorganizacja obszaru sprzedaży detalicznej usprawniła funkcjonowanie poszczególnych obszarów w ramach segmentu detalicznego. Nowa struktura i zmiana podejścia do zarządzania segmentowego w ramach całej Grupy Kapitałowej umożliwiają pełne wykorzystanie posiadanych kompetencji i doświadczeń, wsparcie realizacji założonych celów strategicznych oraz spójny rozwój sieci stacji paliw w poszczególnych krajach.

Polska

Wolumen sprzedaży paliw w 2012 roku, pomimo wzmożonych działań konkurencji oraz obniżającej się konsumpcji paliw, został zrealizowany na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego i wyniósł ponad 5,7 mld litrów.

Na rynku polskim zarządzaliśmy siecią 1 767 stacji paliw. W 2012 roku zwiększyła się ona o 11 obiektów, w tym 2 lokalizacje MOP przy autostradzie A2. W kolejnych latach chcemy skoncentrować się na intensywnym rozwoju w segmencie stacji premium. Jesteśmy nadal zainteresowani utrzymaniem pozycji lidera w segmencie stacji autostradowych (uczestniczymy w większości postępowań przetargowych dotyczących lokalizacji przy nowobudowanych autostradach i drogach ekspresowych). Istotnym elementem naszej strategii jest unowocześnienie sieci i dostosowanie stacji do zmieniających się oczekiwań klientów. W 2012 roku zmodernizowano przeszło 40 stacji paliw, a proces modernizacji stacji paliw powinien zostać zakończony w 2013 roku.

Kontynuujemy prace nad dalszym zwiększeniem efektywności biznesowej oraz pełną optymalizacją kosztową naszych stacji.

Realizujemy projekty mające na celu optymalizację naszej sieci franczyzowej. Dalszy rozwój, zwiększenie jej efektywności oraz dążenie do ujednolicenia sieci CODO i DOFO są jednym z warunków realizacji założeń strategicznych segmentu detalu.

Programy lojalnościowe oraz skuteczne zarządzanie sprzedażą przyczyniły się do osiągnięcia przez nas ponad 34% udziału w polskim rynku sprzedaży detalicznej paliw. Znaczącymi uczestnikami rynku są również międzynarodowe koncerny BP, Shell i Statoil oraz Grupa Lotos.

Bardzo pozytywnym sygnałem jest znaczny wzrost efektywności stacji – średnia roczna sprzedaż na stacjach własnych przekroczyła poziom 3,7 mln litrów i była o ok. 2% wyższa w porównaniu z 2011 rokiem. Rozszerzenie możliwości wykorzystania kart flotowych w płatnościach za autostrady oraz rozwój funkcjonalności portalu flotowego miały istotny wpływ na dotarcie do nowych grup klientów biznesowych.

W ramach inicjatywy obniżenia kosztów prowizji za transakcje kartami bankowymi nasi przedstawiciele brali udział m.in. w pracach zespołów NBP oraz wspierali Fundację Obrotu Bezgotówkowego. Równolegle wdrażaliśmy programy marketingowe promujące obrót gotówkowy.

SPRZEDAŻ

Przychody ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych wzrosły w 2012 roku o 2%. Średni poziom sprzedaży pozapaliwowej na jedną stację własną PKN ORLEN wzrósł o ok. 4%, przy jednoczesnym jej spadku na pozostałych stacjach sieci największych koncernów paliwowych na rynku polskim, zrzeszonych w POPIHN, o ok. 3%. Wychodząc naprzeciw nowym trendom rynkowym oraz zmieniającym się preferencjom klientów rozpoczęliśmy prace nad opracowaniem kierunków i założeń dla obszaru pozapaliwowego na kolejne lata. Głównym celem tego projektu jest zrównoważenie przyszłych źródeł przychodów w ramach segmentu detalu.

Większość, bo 1 077 naszych stacji, stanowiły w 2012 roku stacje premium, funkcjonujące pod marką ORLEN. Kolejnych 489 obiektów to stacje ekonomiczne, działające pod marką BLISKA. Wobec 201 stacji (stan na koniec 2012 roku), działających w tzw. formacie uproszczonym, kontynuujemy proces sukcesywnego włączania ich do jednej z powyższych kategorii lub wyłączania z sieci. Stacje franczyzowe stanowią ok. 25% sieci.

Rok 2012 przyniósł dalszy rozwój oferty gastronomicznej, która zaczęła się również pojawiać na stacjach franczyzowych. Liczba punktów Stop Cafe i Stop Cafe Bistro wyniosła na koniec 2012 roku odpowiednio: 546 i 267, co oznacza wzrost o 115 i 45 lokalizacji. Podstawowa oferta gastronomiczna została wdrożona także na niemal 150 stacjach BLISKA.

PKN ORLEN – struktura sprzedaży paliw na rynku polskim w latach 2011-2012

Niemcy

Rynek detaliczny w Niemczech należy do największych i najbardziej rozwiniętych w Europie. W 2012 roku, pomimo trendu spadkowego konsumpcji na rynku niemieckim, ORLEN Deutschland odnotował wzrost sprzedaży paliw do poziomu 2,8 mld litrów. Przyczynił się do tego duży, o ponad 11%, wzrost sprzedaży oleju napędowego na stacjach STAR. Sieć STAR odnotowała również znaczący wzrost (o 11%) obrotów ze sprzedaży pozapaliwowej.

Istotny wpływ na poziom sprzedaży miały bardzo dobre wyniki stacji pozyskanych w 2010 roku od OMV i włączonych do naszej sieci w 2011 roku. Na koniec 2012 roku ORLEN Deutschland zarządzał 559 stacjami (538 w segmencie ekonomicznym STAR, 20 przymarketowymi oraz 1 stacją ORLEN zlokalizowaną w Hamburgu). Z marką STAR zajmujemy w Niemczech drugą pozycję na rynku w segmencie ekonomicznym osiągając udział w rynku na poziomie 6%.

ORLEN Deutschland – struktura sprzedaży paliw na rynku niemieckim w latach 2011-2012

Czechy

Jesteśmy liderem czeskiego rynku detalicznego z niemal 14% udziałem. Na koniec 2012 roku zarządzaliśmy siecią 338 stacji funkcjonujących w segmentach premium i ekonomicznym. Liczba stacji Benzina Plus, spełniających najwyższe wymagania marki premium i oferujących bogaty asortyment usług oraz produktów pozapaliwowych, zwiększyła się w 2012 roku ze 115 do 117. W segmencie ekonomicznym funkcjonowały 221 obiekty, wobec 223 w roku poprzednim.

2012 rok był kolejnym, w którym odnotowano spadek konsumpcji paliw na rynku czeskim, wynikający głównie z załamania się sprzedaży benzyn. Niekorzystny wpływ na poziom konsumpcji miały wysokie ceny paliw i obniżające się zarobki w strefie budżetowej. Duże znaczenie odegrało również negatywne oddziaływanie szarej strefy w zakresie obrotu paliwami. W rezultacie wolumeny sprzedaży detalicznej w roku 2012 obniżyły się o 4,8% w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosły ponad 0,5 mld litrów.

Naszą odpowiedzią na niekorzystne czynniki zewnętrzne był rozwój oferty pozapaliwowej, przede wszystkim gastronomicznej. Z sukcesem wprowadziliśmy na rynek czeski marki Stop Cafe i Stop Cafe Bistro – są one dziś obecne na 92 stacjach o najwyższym potencjale. Zmiana gastronomicznego formatu biznesowego przyczyniła się do wzrostu przychodów z gastronomi o prawie 11%.

Benzina – struktura sprzedaży paliw na rynku czeskim w latach 2011-2012

Litwa

Spółka AB Ventus Nafta z Grupy ORLEN Lietuva zarządza 35 stacjami na terenie Litwy. Głównymi konkurentami na tym rynku są koncerny Lukoil, Statoil i Neste.

AB Ventus Nafta w 2012 roku zanotowała podobny poziom sprzedaży wolumenów w porównaniu z rokiem ubiegłym, utrzymując niemal 4% udział w rynku sprzedaży detalicznej. Coraz większą popularnością wśród klientów cieszy się olej napędowy VERVA – jego sprzedaż w 2012 roku wzrosła o 15%. Konsekwentna realizacja strategii dotyczącej biznesu pozapaliwowego przyczyniła się do wzrostu obrotów sklepowych o 3%.

AB Ventus Nafta – struktura sprzedaży paliw na rynku litewskim w latach 2011-2012

Konstrukcja otworu wiertniczego

Aby dosięgnąć gazonośnych skał ilasto-mułowcowych, tzw. skał łupkowych, znajdujących się kilka kilometrów pod ziemią, niezbędne jest wykonanie odwiertów.
Wiercenie nie oznacza jednak wydobycia. Eksploatacja jest zależna od rezultatów prac poszukiwawczych. Rozróżnia się odwierty pionowe i kierunkowe (inaczej poziome, horyzontalne).
W celu zachowania bezpieczeństwa wód podziemnych każdy odwiert zostaje orurowany kilkoma kolumnami rur oraz dodatkowo wzmocniony i uszczelniony cementem.
Zapewnienie pełnej szczelności odwiertu jest technologicznym warunkiem dla późniejszego wydobycia węglowodorów, jak również gwarantuje bezpieczeństwo strefy przyodwiertowej, dlatego właściwe wykonanie konstrukcji, potwierdza się na kilku etapach prac za pomocą ciśnieniowych testów szczelności.

Otwór wiertniczy

Inwestycje w energetykę są częścią strategii PKN ORLEN zakładającą wzbogacanie łańcucha wartości o gaz ziemny oraz energię elektryczną. Możliwość wykorzystania naszych lokalizacji do produkcji energii elektrycznej w kogeneracji otwiera przed tym segmentem atrakcyjne perspektywy rozwoju.

W Polsce zużycie energii na jednego mieszkańca kształtuje się na poziomie 40% poniżej średniej w Unii Europejskiej. Oczekuje się, że zużycie energii będzie wzrastać w Polsce o ok. 2% w stosunku rocznym do roku 2030. Duża część aktywów produkcji energii (stanowiąca 44% obecnie wytwarzanej energii w Polsce) ma ponad 30 lat. Wobec tego Grupa ORLEN zamierza wykorzystać oczekiwaną restrukturyzację sektora energetycznego do wypełnienia luki pomiędzy popytem i podażą oraz rosnące w wyniku takiego scenariusza, ceny energii. Dodatkowo PKN ORLEN ma możliwość przeznaczenia istotnego udziału produkcji energii elektrycznej i ciepła na własne potrzeby, a wysoce efektywna produkcja oparta o kogenerację oraz wykorzystywanie do produkcji gazu ziemnego powinny zapewnić Spółce przewagę konkurencyjną i efektywność kosztową.

Już dziś Grupa ORLEN jest znaczącym producentem energii cieplnej i elektrycznej. Wykorzystywana jest ona jednak w znacznej mierze na potrzeby własnych zakładów produkcyjnych.

Elektrociepłownia PKN ORLEN w Płocku jest największą elektrociepłownią przemysłową w Polsce. Jej moc cieplna wynosi 2 150 MWt, a moc elektryczna 345 MWe. Moce cieplne zabezpieczają potrzeby kompleksu instalacji w Zakładzie Produkcyjnym oraz są wykorzystywane przez odbiorców zewnętrznych. Zakład osiąga wysokie współczynniki sprawności na poziomie ok. 86%.

Elektrociepłownia w zakładzie Unipetrol jest jedną z bardziej znaczących tego typu instalacji w Republice Czeskiej. Jej moc cieplna wynosi 1 000 MWt, a moc elektryczna 110 MWe.

Elektrociepłownia w Możejkach zabezpiecza potrzeby cieplne zakładu ORLEN Lietuva. Posiada moc cieplną na poziomie 1 400 MWt i moc elektryczną 160 MWe). Opalana jest ciężkim olejem oraz gazami rafineryjnymi.

Inwestycje w energetyce są częścią strategii multi-utility PKN ORLEN, czyli wzbogacania łańcucha wartości o gaz czy energię elektryczną. O skuteczności tej strategii świadczy fakt, że we wszystkich krajach „starej" Unii funkcjonują przedsiębiorstwa o tak sprofilowanej działalności.

Zdecydowaliśmy się na rozwój poprzez budowę elektrociepłowni gazowej, gdyż za tym kierunkiem przemawiają niższe koszty budowy oraz krótszy cykl inwestycyjny. W porównaniu z tradycyjnymi blokami węglowymi koszty budowy bloków gazowych są aż o 40% niższe i wynoszą ok. 0,65 mln EUR/MW mocy zainstalowanej dla układu kondensacyjnego. Znacznie krótszy jest też cykl inwestycyjny – blok klasy 450 MWe można wybudować w 3 lata. Okres budowy porównywalnego bloku węglowego to 5-6 lat.

Kluczowym projektem realizowanym w segmencie energetyki jest budowa bloku gazowo-parowego o mocy ok. 470 MWe we Włocławku. Planowane uruchomienie bloku nastąpi w grudniu 2015 roku. Elektrociepłownia we Włocławku będzie ściśle powiązana technologicznie ze spółką ANWIL w celu pokrycia zapotrzebowania tej spółki na energię elektryczną oraz parę technologiczną. Dzięki temu projektowi, nowa i wysokosprawna elektrociepłownia zastąpi istniejącą i mniej efektywną jednostkę. Obecna elektrociepłownia będzie pełnić jedynie funkcję źródła rezerwowego. Nowa elektrociepłownia znacząco podniesie bezpieczeństwo zasilania spółki ANWIL. Dzięki towarzyszącym procesom wytwarzania energii i pary technologicznej, produkcja energii elektrycznej w nowym bloku będzie realizowana w wysokosprawnej kogeneracji, co ma istotny wpływ zarówno na zakładany efekt ekonomiczny projektu, jak i efekt środowiskowy. Kontrakt na budowę elektrowni przez konsorcjum General Electric i SNC Lavalin oraz długoletnia umowa serwisowa z GE zostały podpisane 4 grudnia 2012 roku.

W obszarze energetyki cele strategiczne Grupy ORLEN są następujące:

- zwiększenie mocy wytwórczej energii poprzez realizację budowy elektrociepłowni gazowej we Włocławku,
- modernizacja obecnej infrastruktury w celu dalszego rozwoju zdolności wytwarzania energii oraz dostosowanie obecnych aktywów do Dyrektywy w Sprawie Emisji Przemysłowych,
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego dla Grupy ORLEN.

W celu osiągnięcia tych celów PKN ORLEN planuje:

- uczestniczyć w nowych projektach w sektorze energii poprzez budowę nowych bloków energetycznych na bazie własnych lokalizacji,
- dostosować istniejące aktywa poprzez program inwestycyjny do nowych norm środowiskowych,
- polepszyć efektywność istniejących aktywów poprzez program inwestycyjny w elektrownię w Płocku.

Montaż wiertni

Urządzenie wiertnicze umożliwia wykonanie otworu w ziemi za pomocą świdra wiertniczego przemieszczającego się wgłąb na tzw. przewodzie wiertniczym. Montaż wiertni następuje po odpowiednim przygotowaniu placu, poprzez wyłożenie go ochronną folią i płytami betonowymi. Prace z wykorzystaniem urządzenia wiertniczego trwają 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, przez około 6–8 tygodni.

Monitorowanie

Przebieg prac jest na bieżąco monitorowany i kontrolowany, zarówno przez samego operatora, jak i dedykowane do tego instytucje (np. Okręgowy Urząd Górniczy). Działalność poszukiwawczo-wydobywczą szczegółowo reguluje również prawo. Dla przykładu hałas w ciągu dnia nie przekracza 55 decybeli, a w nocy 45 decybeli, co jest zgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Świder wiertniczy

WYDOBYCIE (UPSTREAM)

Polska może znaleźć się w grupie dziesięciu krajów o potencjalnie największych zasobach gazu z łupków na świecie. Współtworzymy ten segment i – o ile historyczna szansa Polski na skokowy rozwój zostanie wykorzystana – możemy być jednym z jej największych beneficjentów.

Zaktualizowana Strategia Grupy zakłada intensyfikację działalności poszukiwawczo-wydobywczej w celu zagwarantowania dostępu do własnych zasobów ropy i gazu ziemnego, w tym w szczególności pochodzących ze źródeł niekonwencjonalnych. W ciągu najbliższych pięciu lat (2013-2017) planujemy zainwestować nawet 5,1 mld zł w poszukiwania i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej. W ramach puli podstawowej w wysokości 2,4 mld zł założono wykonanie w zależności od wyników prac – do 57 odwiertów. Program poszukiwawczy w zakresie gazu ziemnego, pochodzącego ze skał łupkowych, zakłada realizację w tej puli do 42 odwiertów do 2017 roku. Prognozowana łączna wielkość wydobycia dla całego portfela projektów poszukiwawczych PKN ORLEN w 2017 roku to ok. 2 mln baryłek ekwiwalentu ropy (boe), z czego 1 mln boe (160 mln m^3) to wydobycie gazu i ok. 1 mln bbl to wydobycie ropy.

Dopuszczamy także możliwość zainwestowania w segment wydobycia dodatkowych środków w wysokości 2,7 mld zł, które – w zależności od wyników prac – zostaną przeznaczone na kolejne prace poszukiwawczo-rozpoznawcze, jak również na nabycie dodatkowych koncesji w Polsce bądź też udziałów w projektach na etapie zagospodarowania i wydobycia zagranicą.

Działania te konsekwentnie zmierzają do zbudowania w PKN ORLEN stabilnego i zdywersyfikowanego portfela projektów upstream. Przyjęte tempo inwestycji w zakresie poszukiwania i wydobycia złóż zakłada rozpoczęcie do 2017 roku produkcji i wypracowanie zysku operacyjnego.

Nasza Grupa jest jednym z liderów eksploracji niekonwencjonalnych zasobów gazu w Polsce. Po pozytywnej decyzji Ministerstwa Środowiska z lutego 2013 roku, dotyczącej cesji dwóch koncesji (Wodynie-Łuków i Wołomin) należących wcześniej do ExxonMobil Exploration and Production Poland, Grupa ORLEN posiada obecnie 10 koncesji poszukiwawczych o powierzchni ponad 9 tys. km^2 w ramach następujących obszarów wydobywczych:

- Lublin Shale (7 koncesji),
- Hrubieszów Shale (1 koncesja),
- Mid-Poland Unconventionals (2 koncesje).

W 2012 roku nasz segment upstream koncentrował się na kontynuacji poszukiwań gazu ze złóż niekonwencjonalnych na obszarze posiadanych koncesji. Pomyślnie zrealizowaliśmy kolejne cztery odwierty poszukiwawcze, w tym pierwsze dwa otwory horyzontalne w basenie lubelskim. Wystąpiliśmy też o cesję wspomnianych już dwóch nowych koncesji – Wodynie-Łuków oraz Wołomin – od firmy ExxonMobil, zlokalizowanych na terenie Mazowsza. Konsekwentnie rozbudowywaliśmy również zespół specjalistów przygotowanych do kompleksowej realizacji projektów poszukiwawczo-wydobywczych, zarówno pod względem ich planowania i określania wymagań technicznych, jak i analizy warunków ekonomicznych oraz działań operacyjnych.

Realizowane były także prace związane z zaangażowaniem w konwencjonalne projekty wydobywcze. ORLEN International Exploration and Production Company BV, Spółka PKN ORLEN, wspólnie z Kuwait Energy Company Netherlands Cooperatief UA w ramach firmy Balin SIA kontynuowała poszukiwania złóż ropy naftowej na Morzu Bałtyckim. Ponadto razem z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem (PGNiG) prowadzone były również prace w okolicach Sierakowa oraz samodzielnie na Lubelszczyźnie. Posiadamy udziały w prawach do 9 koncesji/licencji umożliwiających poszukiwania złóż konwencjonalnych. W ciągu roku prowadzone były także analizy związane z ewentualnymi przejęciami złóż zagranicą lub nabyciem udziałów i współpracą z doświadczonymi partnerami.

Najważniejszymi zadaniami, które służyły rozwojowi segmentu poszukiwawczo-wydobywczego w 2012 roku były:

- realizacja kolejnych etapów projektów poszukiwawczych w rejonie Lubelszczyzny i Mazowsza (w tym realizacja czterech odwiertów w poszukiwaniu gazu ziemnego z łupków, dwóch pionowych oraz dwóch horyzontalnych),
- kontynuacja projektu poszukiwawczego w łotewskiej strefie ekonomicznej szelfu Morza Bałtyckiego (w tym interpretacje sejsmiki 3D oraz badania dna morskiego służące przygotowaniu do posadowienia platformy półzanurzalnej, pierwszy raz operującej na Bałtyku i wykonania pierwszego otworu poszukiwawczego, zaplanowanego na 2013 rok),
- realizacja pierwszego etapu projektu Sieraków, obejmującego wstępne rozpoznanie złoża oraz przygotowania do wykonania kolejnego odwiertu,
- wstępne analizy dostępnych danych archiwalnych oraz formułowanie założeń projektowych dla koncesji Hrubieszów, Łódź i Sieradz,
- przeprowadzenie studiów i analiz kilkudziesięciu potencjalnych projektów/aktywów poszukiwawczo-wydobywczych w Polsce i zagranicą,
- przeprowadzenie pełnych analiz kilku wybranych projektów, zmierzających do zakupu aktywów poszukiwawczo-wydobywczych.

Sześć przedsięwzięć znajduje się w fazie realizacji i będą one kontynuowane w kolejnych latach. Trzy z nich to projekty skoncentrowane na poszukiwaniu i rozpoznawaniu węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych (projekty: Lublin Shale, Hrubieszów Shale oraz Mid-Poland Unconventionals). Pozostałe trzy mają na celu udostępnienie ropy i gazu ze złóż konwencjonalnych (projekty: Karbon, Kambr oraz Sieraków).

PROJEKTY NIEKONWENCJONALNE

PROJEKT LUBLIN SHALE

Lublin Shale to najbardziej zaawansowany projekt w naszym portfelu, który ma na celu potwierdzenie występowania niekonwencjonalnych złóż gazu ziemnego. Działania w ramach projektu są prowadzone w oparciu o pięć koncesji (Bełżyce, Garwolin, Lubartów, Lublin, Wierzbica) przez ORLEN Upstream, spółkę PKN ORLEN, powołaną do realizacji naszej strategii w obszarze projektów poszukiwawczo-rozpoznawczych i eksploatacji złóż węglowodorów. W wyniku pozytywnej decyzji Ministerstwa Środowiska, dotyczącej cesji dwóch bloków koncesyjnych należących wcześniej do ExxonMobil Exploration and Production Poland, projekt Lublin Shale został poszerzony o dwie nowe koncesje – Wodynie-Łuków i Wołomin, położone na terenie Mazowsza.

W ramach projektu Lublin Shale w pierwszym okresie poszukiwań przeprowadziliśmy terenowe prace sejsmiczne 2D (dwuwymiarowe modelowanie sejsmiczne). Zgromadzone dane przetworzono, a następnie dokonano ich integracji z danymi archiwalnymi. W 2011 roku opracowaliśmy dwa projekty prac geologiczno-technicznych dla lokalizacji Wierzbica i Lubartów, a następnie zrealizowaliśmy prace wiertnicze i pomiarowe w otworze Syczyn-OU1. Na podstawie wyników analiz i badań próbek rdzeni skalnych podjęliśmy decyzję o kontynuacji poszukiwań. W 2012 roku zakończyliśmy prace wiertnicze na odwiercie Berejów-OU1 i realizowaliśmy w obu lokalizacjach (Syczyn i Berejów) odwierty horyzontalne. Równolegle zrealizowaliśmy pierwszy na terenie Mazowsza (koncesja Garwolin) pionowy odwiert poszukiwawczo-badawczy. Z odwiertu pobrano próbki rdzenia skalnego, które obecnie poddawane są analizom. Na ich podstawie podjęta zostanie decyzja o dalszym etapie prac.

W 2013 roku, w ramach projektu Lublin Shale, planujemy wykonać co najmniej trzy otwory pionowe oraz dwa zabiegi szczelinowania hydraulicznego wraz z testami próbnymi na odwiertach kierunkowych, które zostaną zrealizowane na terenie koncesji Wierzbica i Lubartów.

Szczególny nacisk kładziemy na relacje z interesariuszami. Prace wiertnicze poprzedzają każdorazowe liczne spotkania z mieszkańcami, a także z przedstawicielami władz samorządowych wszystkich szczebli. Spotkaniom towarzyszą również seminaria dotyczące poszukiwań i rozpoznawania gazu w złożach niekonwencjonalnych. Spółka ORLEN Upstream angażuje się w życie lokalnej społeczności, inicjując programy edukacyjne, wspierając lokalne organizacje sportowe i upowszechniając działania proekologiczne.

Nad wykonywanymi otworami sprawowany jest pełny nadzór techniczny, który potwierdza, że wszystkie operacje prowadzone są prawidłowo i z zachowaniem wszelkich procedur przewidzianych przez prawo oraz w zgodzie z najlepszymi praktykami operacyjnymi. Ponadto każdorazowo przed rozpoczęciem prac wiertniczych wykonywany jest monitoring stanu środowiska przyrodniczego i infrastruktury, a następnie, po ich zakończeniu – zlecany jest jednakowy zakres pomiarów. Do tej pory wyniki tych pomiarów nie stwierdziły jakiegokolwiek wpływu prowadzonej działalności na środowisko.

PROJEKT HRUBIESZÓW SHALE

Departament Geologii i Koncesji Geologicznych Ministerstwa Środowiska w marcu 2011 roku przyznał spółce ORLEN Upstream kolejną, pięcioletnią koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż gazu ziemnego na Lubelszczyźnie. Obszar koncesji, zlokalizowany w obrębie południowo-wschodniej części Lubelskiego Zagłębia Węglowego, w powiatach chełmskim i hrubieszowskim, objął powierzchnię 414,5 km^2. W ramach projektu Hrubieszów Shale w 2012 roku zakończono etap pozyskiwania archiwalnych danych sejsmicznych 2D i otworowych. Zgromadzone informacje zostały poddane weryfikacji i niezbędnym analizom. Kontynuowaliśmy również budowę bazy danych geologicznych dla bloku Hrubieszów. Równolegle prowadziliśmy prace przygotowawcze do akwizycji nowych danych sejsmicznych typu 2D. Trzeci etap prac obejmie w przyszłości zaprojektowanie i wykonanie odwiertów rozpoznawczych. Na 2013 rok zaplanowane jest pozyskanie i interpretacja nowych danych sejsmicznych.

PROJEKT MID-POLAND UNCONVENTIONALS

W lipcu 2011 roku zakończyła się procedura koncesyjna dla dwóch nowych obszarów: Łódź i Sieradz. Koncesje poszukiwawcze przyznane ORLEN Upstream objęły łącznie powierzchnię 1 683,5 km^2 i zlokalizowane zostały w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego. Podstawowe cele geologiczne na tym terenie to ocena potencjału występowania węglowodorów w złożach niekonwencjonalnych typu tight gas oraz shale gas. Trzyletni program prac poszukiwawczych podzielony został na dwa etapy.

W 2012 roku, w ramach projektu Mid-Poland Unconventionals, na obszarach koncesyjnych Sieradz i Łódź, prowadzone były prace związane z pozyskaniem i analizą archiwalnych danych geologicznych. Zakończono kompletowanie historycznych danych sejsmicznych 2D. Przygotowaliśmy też pierwszy pakiet informacji geologicznych do ponownego przetworzenia (reprocessingu), poszerzając jednocześnie bazę danych o tym obszarze. Jednocześnie trwały przygotowania do akwizycji w 2013 roku nowych danych sejsmicznych 2D na powyżej wymienionych blokach koncesyjnych. Po ich pozyskaniu wykonana zostanie integracja nowych i archiwalnych danych geologicznych, ocena obszaru i opracowanie rekomendacji dla wnioskowania w Ministerstwie Środowiska o koncesje rozpoznawcze.

PROJEKTY KONWENCJONALNE

PROJEKT KARBON

W 2012 roku projekt Karbon na Lubelszczyźnie przeszedł do kolejnego etapu poszukiwań – fazy wierceń, której celem jest weryfikacja występowania nagromadzeń węglowodorów i oszacowanie potencjalnych zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego w złożach konwencjonalnych w basenie lubelskim. W minionym okresie przeprowadziliśmy weryfikację najbardziej perspektywicznych celów wiertniczych na blokach Lublin i Garwolin. Wyznaczyliśmy też wstępną lokalizację pierwszego odwiertu poszukiwawczego. W połowie 2013 roku ORLEN Upstream planuje wykonanie odwiertu poszukiwawczego oraz akwizycję nowych danych sejsmicznych 2D na terenie koncesji Bełżyce, które następnie poddane zostaną przetworzeniu i interpretacji. Największe perspektywy rysują się przed piaszczysto-mułowcowymi utworami karbonu

oraz węglanowymi utworami dewonu, zalegającymi na głębokości od ok. 1,2 km do ponad 4 km, które kryją najistotniejsze, jak dotąd, odkryte w tym rejonie złoża konwencjonalne.

PROJEKT KAMBR NA MORZU BAŁTYCKIM

Projekt typu *offshore*, zlokalizowany na łotewskim szelfie Morza Bałtyckiego, jest realizowany przez spółkę Balin Energy SIA. Jej udziałowcami są spółka PKN ORLEN – ORLEN International Exploration and Production Company BV oraz Kuwait Energy Company Netherlands Cooperatief UA. W ramach tego projektu w minionych latach przeprowadzono szereg działań, spośród których najważniejsze dotyczą reinterpretacji i integracji archiwalnych danych geologicznych oraz wyników nowo wykonanych badań sejsmicznych 3D o powierzchni ponad 300 km^2. Pozyskane w trakcie pomiarów dane pomogły w uszczegółowieniu rozpoznania budowy strukturalnej i tektonicznej zidentyfikowanych wstępnie obiektów potencjalnego nagromadzenia węglowodorów (możliwych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego). W 2012 roku prace koncentrowały się na wyznaczeniu lokalizacji odwiertu i przygotowaniu prac wiertniczych. Przeprowadzono badania geotechniczne dna morskiego oraz zakończono proces wyboru dostawcy usług wiertniczych. Rozpoczęcie prac zaplanowano na drugi kwartał 2013 roku, a wiercenie zostanie wykonane z udziałem półzanurzalnej platformy wiertniczej o nazwie „Ocean Nomad".

PROJEKT SIERAKÓW

Podstawowym celem projektu realizowanego we współpracy z PGNiG SA na obszarze Niżu Polskiego w ramach koncesji Wronki, jest geologiczne rozpoznanie struktury dolomitu głównego, potwierdzenie występowania przemysłowych zasobów w złożu, a następnie zagospodarowanie go, poprzez przyłączenie odwiertów do istniejącej już instalacji w obrębie kopalni ropy i gazu ziemnego LMG (Lubiatów-Międzychód-Grotów).

Prace wiertnicze na koncesji Wronki rozpoczęły się w 2011 roku. Zebrane dane posłużyły do aktualizacji statycznego modelu geologicznego i dynamicznego modelu symulacyjnego złoża, a w konsekwencji – do wytypowania kolejnych lokalizacji otworów rozpoznawczych.

W 2012 roku w ramach projektu Sieraków zrealizowaliśmy prace przygotowawcze do wykonania wspólnego odwiertu rozpoznawczego Sieraków-3. Jeśli realizowany obecnie oraz kolejne odwierty rozpoznawcze potwierdzą akumulację węglowodorów w ilościach przemysłowych, projekt wejdzie w fazę zagospodarowania, w ramach której planuje się wykonanie w ciągu najbliższych lat odwiertów eksploatacyjnych oraz wybudowanie instalacji przesyłowej.

O naszym sukcesie operacyjnym decydują innowacyjność, optymalizacja i zaawansowane technologie. Tę samą, sprawdzoną filozofię działania stosujemy, by wypracować możliwie najlepsze podejście do poszukiwań i eksploatacji niekonwencjonalnych złóż węglowodorów.

W listopadzie 2012 roku ORLEN Upstream utworzył wraz z innymi firmami, uczelniami wyższymi oraz instytucjami badawczymi konsorcjum, którego celem jest promowanie nowoczesnych rozwiązań dla branży poszukiwawczo-wydobywczej w Polsce. **Program Blue Gas – Polski Gaz Łupkowy** to przedsięwzięcie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) oraz Agencji Rozwoju Przemysłu SA, które przewiduje wsparcie wiodących przedsięwzięć badawczo-rozwojowych. Celem programu jest komercjalizacja nowatorskich rozwiązań technologicznych w obszarze poszukiwań i eksploatacji gazu z łupków.

Spółka podejmuje również międzynarodowe inicjatywy, mające na celu wymianę doświadczeń w zakresie poszukiwania i wydobywania gazu ze złóż niekonwencjonalnych. ORLEN Upstream, wspólnie z Energy&Geoscience Institute (EGI), organizuje cykliczną Konferencję ShaleScience. Pierwsza edycja, zatytułowana „Ewolucja wyobrażeń o skałach łupkowych", odbyła się w 2011 roku, a jej uczestnicy starali się wskazać najważniejsze czynniki determinujące postrzeganie właściwości formacji łupkowych. Celem kolejnej konferencji ShaleScience pt: „Ewolucja wyobrażeń o jakości złoża i jakości udostępniania zwięzłych skał łupkowych" było stworzenie właściwego obrazu dwóch kluczowych komponentów odpowiedzialnych za opłacalność produkcji ze złóż łupkowych: jakości złoża (Reservoir Quality) oraz jakości jego udostępniania (Completion Quality).

Potężny dźwig

Urządzenie wiertnicze/platforma wiertnicza (np. na morzu), to kilkudziesięciometrowy dźwig, wyposażony dodatkowo w generatory prądu, pompy, system płuczkowy oraz inne elementy konstrukcyjne. Po odwierceniu otworu instalacja zostaje zdemontowana i przewieziona na kolejną lokalizację. Czas montażu/demontażu wiertni to 10-14 dni.

Ochrona środowiska

Zgodnie z planem gospodarki odpadami, stałe odpady górnicze (zwierciny – czyli fragmenty skał), powstałe podczas wiercenia, są na bieżąco wywożone i utylizowane. Zużyte płyny pochodzenia górniczego są zwykle ponownie wykorzystywane przy kolejnym wierceniu, a nieczystości komunalne są oczyszczane. Plan gospodarki odpadami przygotowywany jest i zatwierdzany każdorazowo dla danej lokalizacji wiercenia.

Urządzenie wiertnicze

Na koniec 2012 roku PKN ORLEN posiadał bezpośrednio akcje lub udziały w 54 spółkach prawa handlowego, w tym:
- **w 33 spółkach zależnych (z udziałem w kapitale powyżej 50%),**
- **w 2 spółkach współzależnych (z udziałem w kapitale wynoszącym 50%),**
- **19 spółkach pozostałych.**

ZMIANY WŁAŚCICIELSKIE W 2012 ROKU

W 2012 roku w Grupie ORLEN przeprowadziliśmy następujące zmiany właścicielskie:

- Zwiększenie na przestrzeni roku udziału PKN ORLEN w kapitale zakładowym IKS „Solino" do 100%, poprzez kolejne nabycia akcji od akcjonariuszy mniejszościowych:
  - pierwsza transakcja nabycia w dniu 31 stycznia 2012 roku dotyczyła 16 226 akcji i spowodowała wzrost udziału PKN ORLEN w kapitale zakładowym spółki o 0,85% do 99,02%,
  - kolejny wykup przymusowy w dniu 3 września 2012 roku dotyczył 18 828 akcji (co stanowi 0,98% udziału w kapitale), w wyniku czego PKN ORLEN stał się jedynym właścicielem spółki IKS „Solino".
- Zwiększenie do 100% udziału PKN ORLEN w kapitale zakładowym ANWIL, poprzez kolejne nabycia akcji od akcjonariuszy mniejszościowych:
  - w dniu 9 marca 2012 roku nabycie 13 975 akcji i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki o 0,11% do 95,25%,
  - w dniu 6 czerwca 2012 roku nabycie 3 414 akcji i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki o 0,025% do 95,27%,
  - w dniu 14 września 2012 roku nabycie 575 334 akcji ANWIL (co stanowi 4,26% udziału) i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki do 99,54%,
  - w dniu 17 października 2012 roku nabycie pakietu 24 829 akcji ANWIL (co stanowi 0,18% udziału) i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki do 99,72%,
  - w dniu 31 października 2012 roku nabycie ostatniego pakietu 37 764 akcji ANWIL (co stanowi 0,28% udziału) i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki do 100%.
- Zwiększenie do 100% udziału PKN ORLEN w kapitale zakładowym Rafinerii Nafty Jedlicze (RNJ), poprzez kolejne nabycia akcji od akcjonariuszy mniejszościowych:
  - w dniu 9 marca 2012 roku nabycie 676 481 akcji i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki o 8,67% do 98,62%,
  - w dniu 23 sierpnia 2012 roku wykup 70 938 akcji i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym RNJ o 0,91% do 99,53%,
  - w dniu 17 września 2012 roku nabycie pakietu 1 574 akcji (co stanowi 0,02% udziału) i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki do 99,55%,
  - w dniu 4 października 2012 roku wykup ostatniego pakietu 35 196 akcji RNJ (co stanowi 0,45% udziału) i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki do 100%.
- Sprzedaż w dniu 11 kwietnia 2012 roku wszystkich posiadanych udziałów spółki ORLEN Capital AB na rzecz S-bolag Börsen AB.
- Realizacja procesu zwiększenia udziału PKN ORLEN w kapitale zakładowym ORLEN Projekt, poprzez kolejne nabycia akcji od akcjonariuszy mniejszościowych:
  - w dniach od 1 do 3 października 2012 roku nabycie 7 020 akcji i zwiększenie posiadanego udziału w kapitale zakładowym spółki z 51% do 97,8%,
  - w dniach: 10 i 16 października 2012 roku nabycie kolejnych 232 akcji, dzięki czemu udział PKN ORLEN w kapitale zakładowym ORLEN Projekt wyniósł 99,35%,
  - w dniu 20 listopada 2012 roku nabycie 43 akcji, w wyniku czego udział PKN ORLEN w kapitale zakładowym spółki wyniósł 99,63%.
- Kupno w dniu 21 grudnia 2012 roku od PLL LOT 49% udziałów w Petrolot Sp. z o.o. i zwiększenie do 100% zaangażowania PKN ORLEN w kapitale zakładowym spółki.
- Podpisanie w dniu 18 grudnia 2012 roku umowy zbycia wszystkich posiadanych akcji Śląskiego Centrum Logistyki SA. Rozliczenie transakcji nastąpi do 31 lipca 2013 roku.

PERSPEKTYWA NA KOLEJNE LATA

Zasadniczym celem strategii Grupy ORLEN jest budowa zintegrowanego, wielosegmentowego podmiotu paliwowo-energetycznego o zdywersyfikowanej strukturze aktywów (model multi-utility). Główne inwestycje rozwojowe koncentrują się w nowych segmentach działalności, takich jak poszukiwanie i wydobycie węglowodorów oraz produkcja energii elektrycznej. Działania te są realizowane zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z krajowymi oraz zagranicznymi partnerami branżowymi.

Konsekwentnie, przy zachowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka, budowany jest segment poszukiwania i wydobycia węglowodorów. Powołana do tego celu spółka ORLEN Upstream, zajmująca się działalnością poszukiwawczo-wydobywczą, prowadzi oceny projektów wydobywczych pod względem ich technicznego potencjału i celowości planowanych akwizycji. Prowadzony na bieżąco monitoring rynku projektów wydobywczych na świecie umożliwia pełne rozeznanie w pojawiających się możliwościach akwizycyjnych.

Podejmowane działania mają na celu:

- wzmocnienie mechanizmów zarządzania segmentowego w Grupie ORLEN,
- podniesienie efektywności spółek w ramach działalności podstawowej (core business),
- wycofywanie się ze spółek funkcjonujących poza podstawową działalnością PKN ORLEN.

Na koniec 2012 roku przyporządkowanie spółek do obszarów przedstawiało się następująco:

OBSZAR PREZESA ZARZĄDU

- ORLEN Upstream 100,0%
- ORLEN Intern. Exploration & Prod. Co 100,0%
- ORLEN Ochrona 100,0%
- 17 Spółek pozostałych <20,0%

OBSZAR FINANSÓW

- ORLEN Księgowość 100,0%
- ORLEN Holding Malta Ltd 99,5%
- ORLEN Insurance Ltd 0,0000066%
- ORLEN Finance AB 100,0%
- ORLEN Administracja 100,0%

OBSZAR PETROCHEMII

- Basell Orlen Polyolefins 50,0%
- ANWIL 100,0%
- ORLEN Laboratorium 94,9%
- ORLEN Projekt 99,6%
- Unipetrol 63,0%
- Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny 50,0%
- ORLEN Medica 100,0%
- ORLEN Eko 100,0%
- ORLEN Budonaft 100,0%
- Baltic Power 100,0%
- Baltic Spark 100,0%

OBSZAR RAFINERII

- AB ORLEN Lietuva 100,0%
- ORLEN Asfalt 82,5%
- Rafineria Nafty Jedlicze 100,0%
- Rafineria Trzebinia 86,4%
- ORLEN Oil 51,7%
- ORLEN Automatyka 100,0%
- ORLEN Wir 76,6%

OBSZAR SPRZEDAŻY

- ORLEN Gaz 100,0%
- ORLEN Paliwa 100,0%
- ORLEN PetroTank 100,0%
- Ship Service 60,9%
- ORLEN Deutschland 100,0%
- ORLEN Centrum Serwisowe 99,0%
- IKS „Solino" 100,0%
- Naftoport 18,0%
- ORLEN KolTrans 99,9%
- ORLEN Transport 100,0%
- Petrolot 100,0%

Produkcja gazu

W Stanach Zjednoczonych gaz z samych łupków pokrywa około 14% całkowitej produkcji gazu ziemnego i może być on z powodzeniem eksportowany do Europy i innych części świata.

Potencjał zatrudnienia

W Stanach Zjednoczonych wydobycie gazu ziemnego i ropy naftowej ze złóż niekonwencjonalnych stworzyło do tej pory ponad 1 mln miejsc pracy. Według szacunków Information Handling Services, Inc. (IHS Inc.) do 2015 roku, może powstać nawet 800 tys. kolejnych posad związanych z przemysłem. Obecnie w USA bezpośrednio przy wydobyciu pracuje 360 tys. Amerykanów. Kolejne 537 tys. osób zatrudniają firmy dostawcze, które zapewniają dostęp do materiałów potrzebnych w trakcie wierceń.

Prace przy wydobyciu gazu

Jedną z kluczowych wartości ORLENU są ludzie. Ich zaangażowanie, energia, niezawodność oraz identyfikacja z Firmą, stanowi o sile i konkurencyjności całej Grupy ORLEN.

Jesteśmy jednym z największych koncernów przemysłu naftowego w Europie Środkowo-Wschodniej.

Na koniec 2012 roku w Grupie ORLEN zatrudnionych było 21 956 osób, w tym:

- 4 445 w PKN ORLEN,
- 4 062 w Grupie Unipetrol,
- 3 148 w Grupie ANWIIL,
- 2 284 w Grupie ORLEN Lietuva.

Nasze działania w zakresie zatrudnienia koncentrowały się na zapewnieniu optymalnego poziomu zatrudnienia do realizacji celów Koncernu i były oparte na dwóch kluczowych aspektach. Pierwszy z nich dotyczył procesów restrukturyzacyjnych, wdrażanych głównie w Grupie ORLEN Lietuva, Grupie Unipetrol oraz Grupie Rafineria Trzebinia. Przyniosły one redukcje zatrudnienia o 586 osób (r/r). Drugi element to działania rozwojowe, skutkujące wzrostem zatrudnienia, w tym: rozwój segmentu wydobywczego (ORLEN Upstream), wejście na nowe rynki (powstanie ORLEN Apsauga UAB) i pozyskanie nowych kontraktów (ORLEN Transport, ORLEN Wir).

STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Najliczniejszą grupę wśród wszystkich zatrudnionych na koniec 2012 roku w PKN ORLEN stanowili pracownicy z wykształceniem wyższym, w Grupie Kapitałowej Unipetrol osoby z wykształceniem średnim, zaś w Grupie Kapitałowej ORLEN Lietuva osoby z wykształceniem zawodowym.

W PKN ORLEN najliczniejszą grupę pracowników tworzyły osoby w wieku od 31 do 40 lat, natomiast w Grupie Kapitałowej ORLEN Lietuva i w Grupie Kapitałowej Unipetrol dominowali pracownicy mający od 41 do 50 lat.

Wśród zatrudnionych przeważali mężczyźni, którzy stanowili ok. 81% kadry PKN ORLEN, ok. 74% kadry Grupy Unipetrol i ok. 67% kadry Grupy ORLEN Lietuva.

POLITYKA KADROWA I REALIZOWANE PROGRAMY

Polityka rekrutacyjna

Polityka rekrutacyjna Grupy ORLEN koncentrowała się na pozyskaniu wysokiej klasy specjalistów, których wiedza oraz kompetencje w połączeniu z doświadczeniem i profesjonalizmem obecnych pracowników pozwolą zapewnić ciągłość oraz najwyższy poziom realizowanych przez ORLEN procesów biznesowych, jak również będą wspierać proces przekształcania Grupy ORLEN w zintegrowany koncern paliwowo-energetyczny.

Kontynuowaliśmy realizację Programu Adaptacji, dzięki któremu nowozatrudnieni pracownicy poznają działalności Spółki i jej kulturę organizacyjną. Oprócz spotkania powitalnego i udziału w warsztatach z ekspertami z różnych obszarów działalności Spółki pracownicy w ramach Programu Adaptacji odbywali również szkolenia e-learningowe, które obejmowały zarówno historię Grupy ORLEN, jak i aktualne kwestie organizacyjne i pracownicze. W 2012 roku Program Adaptacji rozszerzony został o część dotyczącą wartości i zasad postępowania oraz o wizytę na stacji paliw.

Struktura zatrudnienia wg wykształcenia (%)	PKN ORLEN	Unipetrol	ORLEN Lietuva
Wyższe	53,2	19,0	36,1
Średnie	39,3	43,1	17,5
Zawodowe	6,5	32,8	38,9
Podstawowe	1,0	5,1	7,5
Struktura zatrudnienia wg wieku (%)			
<31	12,1	7,7	8,6
31-40	30,1	23,7	23,6
41-50	26,9	34,6	36,5
51-60	26,8	28,8	28,2
>60	4,1	5,2	3,1
Struktura zatrudnienia wg płci (%)			
Kobiety	18,9	26,4	33,0
Mężczyźni	81,1	73,6	67,0

Polityka kadrowa

W roku 2012 zatwierdzona została *Polityka zarządzania potencjałem pracowników Grupy Kapitałowej ORLEN na lata 2013-2017*. Polityka obejmuje zasady i dobre praktyki w takich obszarach, jak: rekrutacja i adaptacja, ocena kompetencji, szkolenia i rozwój, wynagradzanie oraz zarządzanie mobilnością pracowników.

Kierunkami strategicznymi dla rozwoju HR w Grupie ORLEN są:

- kształtowanie kultury organizacji w oparciu o wartości,
- budowa nowoczesnej, koncernowej organizacji HR wspierającej menedżerów,
- wdrażanie najlepszych praktyk, standardów oraz narzędzi HR w Koncernie,
- stały wzrost efektywności i jakości procesów HR w Grupie ORLEN.

Rozwój funkcji HR Biznes Partnerów

Kontynuowaliśmy prace związane z rozwojem funkcji HR Biznes Partnerów. Wypracowane w 2012 roku rozwiązania znacznie poprawiły efektywność realizowanych procesów kadrowych oraz usprawniły bieżące wsparcie menedżerów wszystkich poziomów w zakresie zarządzania pracownikami.

Funkcja HR Biznes Partnera została rozszerzona na spółki Grupy ORLEN w celu zapewnienia spójności rozwiązań kadrowych wdrożonych w PKN ORLEN.

Rozwój i szkolenia

Działania w zakresie rozwoju i szkoleń koncentrowały się, podobnie jak w roku poprzednim, na wzmacnianiu kompetencji pracowników pod kątem zabezpieczenia celów biznesowych oraz kształtowania pożądanej kultury organizacyjnej. Ważnym wydarzeniem był cykl szkoleń dla kadry menedżerskiej, zrealizowany w wyniku wdrożenia nowych wartości Spółki. Warsztaty te miały na celu przedstawienie roli wszystkich pracowników w kształtowaniu kultury organizacyjnej firmy i wdrażaniu standardów etycznych w codziennej pracy. Centralne programy rozwojowe dla kadry menedżerskiej oraz mistrzów procesów produkcyjnych zostały rozszerzone o moduł Zarządzanie przez wartości.

W roku 2012 kontynuowano kluczowe projekty rozwojowe, w tym projekt dla talentów, oraz warsztaty rozwojowe dla menedżerów. W ramach wszystkich działań szkoleniowo-rozwojowych przeszkolono ponad 7 tys. pracowników PKN ORLEN oraz Grupy Kapitałowej.

Praktyki studenckie i programy stażowe

Troszczymy się o rozwój zawodowy nie tylko naszych pracowników, ale również osób młodych – absolwentów uczelni wyższych oraz szkół średnich – stwarzając im możliwość zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych dzięki uczestnictwu w programach praktyk czy stażu. Konsekwentnie, od 2002 roku, we współpracy z urzędami pracy na terenie całego kraju realizujemy Program Stażowy, w ramach którego stażyści odbywają kilkumiesięczny płatny staż w różnych obszarach działalności firmy. W 2012 roku staż koncentrował się głównie w obszarze produkcji, ale stażyści zdobywali też doświadczenia w zakresie finansowym i w obszarach wsparcia. Po zakończeniu stażu wybrani stażyści rozpoczęli pracę w PKN ORLEN. W 2012 roku PKN ORLEN po raz kolejny przystąpił do ogólnopolskiego konkursu „Grasz o staż" i ufundował płatne praktyki dla 5 laureatów konkursu.

Łącznie w 2012 roku ponad 350 osób odbyło praktyki i staż w PKN ORLEN.

W 2012 roku, oprócz programów praktyk czy staży, skierowaliśmy do uczniów i studentów także działania edukacyjno-informacyjne, takie jak np. dzień otwarty w Zespole Rekrutacji – „Pytanie o rekrutowanie" czy „Dzień Wiedzy z ORLENEM", realizowany w formie cyklu spotkań na uczelniach.

Świadczenia socjalne

Zapewniamy pracownikom wsparcie socjalne w formie różnorodnych świadczeń, takich jak: dofinansowanie do wypoczynku lub leczenia sanatoryjnego, rehabilitacji, opieki nad dzieckiem, zajęć rekreacyjno-sportowych oraz działalności kulturalno-oświatowej, a także bezzwrotne zapomogi, zwrotne pożyczki na cele mieszkaniowe oraz zakup paczek lub bonów świątecznych dla dzieci pracowników.

Nagrody i certyfikaty

Polityka i praktyki kadrowe zostały poddane badaniu przez niezależne organizacje. Zbadano świadczenia podstawowe, świadczenia dodatkowe, warunki pracy, szkolenia i rozwój, rozwój kariery zawodowej oraz zarządzanie kulturą organizacyjną firmy. Efektem badań i oceny są następujące wyróżnienia:

- certyfikat „Top Employers 2012" – przyznany przez Instytut CRF (Corporate Research Foundation),
- I miejsce w rankingu „Najbardziej pożądani pracodawcy 2012 roku w opinii specjalistów i menedżerów" w kategorii: energetyka, paliwa i gaz – III edycja badania Antal International,
- tytuł „Pracodawca Godny Zaufania" w kategorii: przemysł wydobywczy, przyznany przez Kapitułę III edycji Konkursu Pracodawca Godny Zaufania.

09

OCHRONA ŚRODOWISKA

Nowe źródło paliw

Gaz z łupków to szansa na tańszą energię produkowaną w polskich elektrowniach, a co jest z tym związane – obniżenie cen detalicznych. Pojawienie się nowego źródła paliw przyśpieszy modernizację i rozbudowę infrastruktury wytwarzania energii, a potencjalny wzrost udziału zużycia gazu ziemnego w Polskim miksie energetycznym, pozwoli na szybsze dostosowanie kraju do wymogów klimatycznych Unii Europejskiej poprzez ograniczenie emisji CO_2.

Zmniejszenie emisji CO_2

OCHRONA ŚRODOWISKA

Ważnym wydarzeniem w 2012 roku, także w obszarze ochrony środowiska, było przyjęcie nowej misji Spółki: Odkrywając i przetwarzając zasoby naturalne, napędzamy przyszłość. Tak sformułowana misja Spółki zobowiązuje do szczególnej troski o środowisko we wszystkich przejawach jej działalności.

Jedną z najważniejszych wartości i zasad postępowania, przyjętych przez PKN ORLEN we wrześniu 2012 roku, jest ODPOWIEDZIALNOŚĆ rozumiana m.in. jako poszanowanie środowiska naturalnego.

Strategia na lata 2013-2017 łączy cele finansowe ze środowiskowymi. Najważniejsze z nich to:

- maksymalizacja efektywności aktywów rafineryjnych, mająca na celu m.in. poprawę efektywności segmentu rafinerii, a co za tym idzie – poprawę wskaźników charakteryzujących sposób i wielkość oddziaływania tych procesów na środowisko,
- rozwój i dalsza poprawa operacyjna petrochemii, pozwalająca zmniejszyć emisyjność procesów petrochemicznych na jednostkę wyprodukowanych petrochemikaliów,
- wzrost sprzedaży detalicznej na stacjach paliw PKN ORLEN, które przystosowane są do technicznych wymogów, zapewniających minimalizację wpływu procesów dystrybucji na środowisko,
- budowa nowych mocy energetyczno-cieplnych – nowe jednostki energetyczne, charakteryzujące się bardzo wysoką sprawnością i niską emisyjnością oraz spełniające wszystkie wymagane w UE standardy emisji dla nowych źródeł spalania, produkować będą w kogeneracji energię elektryczną i cieplną z „błękitnego paliwa", jakim jest gaz ziemny,
- rozwój segmentu wydobycia – obecność niekonwencjonalnych źródeł gazu w Polsce daje niepowtarzalną szansę na zmniejszenie emisji z procesów wytwarzania energii, w tym ograniczenie emisji CO_2, poprzez zwiększenie udziału tego ekologicznego paliwa w bilansie paliw energetycznych.

Cele Strategii, choć oficjalnie przyjęte pod koniec 2012 roku, były wyznacznikiem szeregu działań realizowanych przez Koncern w całym 2012 roku.

Miniony rok pozwolił nam ugruntować pozycję lidera nie tylko na polu sektorowym lub branżowym, ale również w dziedzinie ekologii. Wszelkie działania podejmowane przez PKN ORLEN w 2012 roku w obszarze ochrony środowiska prowadzone były z uwzględnieniem obowiązujących i przewidywanych norm środowiskowych. Utrzymany był stan pełnej zgodności z obowiązującym prawem i normami w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom. Monitorowano jakość środowiska, emisję substancji i ich rozprzestrzenianie się w powietrzu, glebie, ziemi i wodach podziemnych oraz oddziaływanie na zdrowie i życie ludzkie. Dzięki temu na bieżąco kontrolowano stopień wykorzystania przyznanych w pozwoleniach limitów, co zapewniło ich prawidłowy poziom.

Wśród kluczowych projektów, deklarowanych i zrealizowanych w 2012 roku, znalazły się m.in.:

- zmiana pozwoleń zintegrowanych dla instalacji Zakładu Produkcyjnego w Płocku i Zakładu PTA we Włocławku, uwzględniających zmiany technologiczne i optymalizację warunków funkcjonowania instalacji,
- działania w zakresie uzyskania dodatkowych przydziałów uprawnień do emisji CO_2 z rezerwy przewidzianej w KPRU II dla instalacji w Płocku. Dzięki aktywnemu i prawidłowemu zarządzaniu przyznanymi uprawnieniami do emisji CO_2 udało się na koniec 2012 roku, kończącego tzw. drugi okres rozliczeniowy, obejmujący lata 2008-2012, utrzymać nadwyżkę jednostek dla PKN ORLEN, co z kolei pozwala optymistycznie patrzeć na trzeci okres rozliczeniowy, obejmujący lata 2013-2020,
- realizacja procesu doskonalenia informatycznego systemu monitorowania wielkości emisji CO_2. Rozpoczęto proces rozszerzenia aplikacji o nowe instalacje (Tlenek Etylenu i Glikolu, PTA) i nowe jednostki produkcyjne wchodzące w skład Rafinerii (Ekstrakcja Aromatów, Paraksylen, Uwodornienie Benzyny Popirolitycznej PGH-1,2, Utylizacja Siarkowodoru). Program umożliwi szybkie dostarczanie wiarygodnych danych o wielkości emisji CO_2,

» zapewnienie optymalizacji kosztów działań dotyczących rekultywacji gruntów i wód gruntowych. Rok 2012 był kolejnym okresem, w którym prowadzono na dużą skalę prace rekultywacyjne środowiska gruntowo-wodnego na zanieczyszczonych terenach stacji paliw, terminali paliw i obiektów majątku odrębnego (bazy magazynowe, zakłady produktów naftowych). Prace niejednokrotnie wykonywano różnymi metodami, w tym obejmującymi wydobycie i unieszkodliwienie mas ziemnych poza miejscem powstania zanieczyszczenia, realizowano łącznie na 159 obiektach. Dążąc do optymalizacji kosztów w tym obszarze, udało się obniżyć średnią cenę wydobycia i unieszkodliwienia 1 tony zanieczyszczonego gruntu o ok. 20% w stosunku do cen z roku 2011.

W roku 2012 rozpoczęliśmy realizację ważnych inwestycji środowiskowych w zakresie redukcji emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu. W ramach ekologicznego projektu przystosowującego Zakładową Elektrociepłownię do wymogów Dyrektywy o emisjach przemysłowych (Dyrektywy IED) w roku 2012 zakończyliśmy budowę kotła K8. Ponadto przygotowaliśmy Raport oddziaływania na środowisko, uwzględniający wszystkie elementy niezbędne do kompleksowej zabudowy instalacji ekologicznych, tj. odazotowanie, odpylanie i odsiarczanie spalin wraz z niezbędną infrastrukturą. Uzyskaliśmy także decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, potwierdzającą wybrane metody redukcji zanieczyszczeń, która daje nam możliwość ubiegania się o szereg pozwoleń na budowę dla poszczególnych instalacji i infrastruktury. Projektowane instalacje pozwolą na ograniczenie emisji SO_2, NOx i pyłu o ponad 90%, przyczyniając się do poprawy jakości powietrza wokół zakładu.

Pierwsze efekty podjętych działań będą widoczne w roku 2013, kiedy funkcjonować będą już dwa kotły wyposażone w instalacje katalitycznego odazotowania oraz odpylania spalin.

Oddziaływanie instalacji produkcyjnych oraz magazynowych i dystrybucyjnych Spółki w roku 2012 mieściło się w posiadanych pozwoleniach. Nie odnotowano przekroczeń wyznaczonych parametrów, nie nałożono kar podczas kontroli Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska.

W zakresie oddziaływania największego kompleksu rafineryjnego, tj. Zakładu Produkcyjnego w Płocku, odnotowano spadek emisji o 1,86%, w tym: emisji tlenków azotu o 2,60%, dwutlenku siarki o 1,46% a dwutlenku węgla o 1,87%, przy jednoczesnym zwiększeniu przerobu ropy o 4,43% w stosunku do roku 2011. Całkowitą wielkość emisji, z uwzględnieniem instalacji PTA we Włocławku, przedstawiono w tabeli na 84 str. niniejszego raportu.

Ważną część zadań w roku 2012 w obszarze środowiska stanowiła koordynacja działań środowiskowych w spółkach Grupy Kapitałowej. Efektem tych prac było przygotowanie trzeciego Raportu środowiskowego Grupy Kapitałowej PKN ORLEN.

Działania PKN ORLEN to również dobrowolne inicjatywy, podejmowane w ramach Programu „Odpowiedzialność i Troska" (OiT). Rok 2012 był dwudziestym – jubileuszowym – rokiem realizacji wytycznych Programu OiT w Polsce. Spółka uczestniczy w nim już piętnaście lat. Za wieloletnie zaangażowanie i owocną współpracę we wdrażaniu idei Programu PKN ORLEN został wyróżniony podczas tegorocznego VIII Forum Ekologicznego Branży Chemicznej w Toruniu. Kluczową zasadą działania, którą kierują się realizatorzy Programu, jest budowanie świadomości społecznej. Firmy podejmują zatem dialog ze swoimi pracownikami, lokalną społecznością, klientami i dostawcami, by jak najlepiej poznać swoje wzajemne potrzeby.

W roku 2012, w ramach zwiększania aktywności pracowników w zakresie zdobywania i poszerzania wiedzy o idei i wytycznych Programu OiT, włączyliśmy się w organizację serii konkursów, związanych z ważnymi wydarzeniami w obszarze ochrony środowiska, takimi jak: Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem (25 kwietnia), Światowy Dzień Wody (22 marca), Międzynarodowy Dzień Ochrony Środowiska (5 czerwca), Światowy Dzień Rzucania Palenia (16 listopada). Pomysłodawcą konkursów i fundatorem nagród był organizator – Sekretariat Programu OiT.

Realizując zobowiązania, wynikające z wdrożonego Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care (RSZ RC) dokonaliśmy w roku 2012 oceny stopnia wprowadzenia i realizacji poszczególnych elementów Programu „OiT". Uzyskana wartość mieściła się w przedziale >80%, co określane jest jako „pełne wdrożenie, proces ciągłego doskonalenia".

Poza działaniami w ramach doskonalenia RSZ RC w 2012 roku realizowano zadania w obszarach bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska, tzw. Triady - Health, Safety and Environment (HSE). Z deklarowanych 53 zadań zakończono 32, a w trakcie realizacji jest kolejnych 17, które będą kontynuowane w roku 2013.

Oprócz sprawozdawczości i zadań obligatoryjnych tradycyjnie, bo już po raz szósty, włączyliśmy się w organizację ekologicznego konkursu fotograficznego „Złap zająca", propagującego piękno otaczającej przyrody i angażującego pracowników firm realizujących Program OiT. W gronie laureatów etapu krajowego tegorocznej edycji konkursu znalazło się zdjęcie pracownika PKN ORLEN. Nagrodzone zdjęcia umieszczone zostały w kalendarzu na rok 2013, wydanym przez Sekretariat Programu OiT.

Na przestrzeni sześciu lat w etapie lokalnym konkursu, organizowanym przez Biuro Ochrony Środowiska we współpracy z Biurem Komunikacji Korporacyjnej, wzięło udział łącznie 226 pracowników ORLENU, a w finałach krajowych od początku istnienia konkursu jury oceniło ponad 700 zdjęć, co świadczy o tym, że ta fotograficzna zabawa cieszy się zainteresowaniem. Pracownicy ORLENU dwukrotnie zdobyli główną nagrodę w etapie krajowym (edycja 2009 i 2012). W roku 2007 zwycięzcą był pracownik spółki ANWIL.

Prowadzimy działalność zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, z poszanowaniem dla określonych prawem warunków środowiskowych i w myśl założeń społecznej odpowiedzialności biznesu. W roku 2012 jury ekologicznego konkursu „Przyjaźni Środowisku" przyznało PKN ORLEN Europejską Nagrodę Ekologiczną, która identyfikuje i promuje nas jako przedsiębiorstwo przyjazne środowisku „nowej UE", które podejmuje aktywne działania na rzecz zmiany stanu środowiska i jego ochrony.

OCHRONA POWIETRZA

Łączna emisja substancji wprowadzanych przez instalacje PKN ORLEN do powietrza w 2012 roku mieściła się w limitach wyznaczonych w pozwoleniach zintegrowanych dla instalacji w Płocku oraz we Włocławku.

W 2012 roku nastąpił niewielki spadek emisji substancji do powietrza w stosunku do roku 2011, pomimo wzrostu przerobu ropy w Zakładzie w Płocku i zwiększenia produkcji w Zakładzie PTA we Włocławku.

Spółki tworzące Grupę ORLEN prowadziły w 2012 roku różnorodne działania ograniczające wpływ ich działalności na środowisko naturalne, m.in. kontynuowały selektywną zbiórkę odpadów komunalnych i racjonalizowały sposób korzystania ze środowiska w zakresie poboru wody i emisji ścieków. Do spółek, które w 2012 roku przyczyniły się do znaczących osiągnięć Grupy ORLEN w dziedzinie ochrony środowiska, należą:

Zestawienie łącznej, dla Zakładu Produkcyjnego w Płocku i Zakładu PTA we Włocławku, emisji wybranych substancji w latach 2011–2012

Rodzaj substancji	Wielkość emisji [Mg] 2011	2012	wzrost/spadek [%]
Dwutlenek siarki	20 972,27	20 668,83	-1,4
Tlenki azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu)	8 066,17	7 873,61	-2,4
Tlenek węgla	1 582,00	1 802,03	13,9
Suma węglowodorów	1 204,68	1 189,92	-1,2
Pył ogółem[1)]	590,90	680,28	15,1
Dwutlenek węgla	6 288 163,72	6 256 593,17	-0,5
Pozostałe substancje	185,78	144,94	-22,0
Łączna emisja substancji bez dwutlenku węgla	32 601,79	32 359,62	-0,7
Łączna emisja wszystkich substancji PKN ORLEN	**6 320 765,52**	**6 288 952,78**	**-0,5**

1) pył ogółem, tj. pył ze spalania, pył krzemowy oraz metale w pyle

ANWIL

- Budowa w Zakładzie Saletry A-2 wiaty z podłożem zapewniającym zabezpieczenie przed ewentualnym przedostawaniem się nawozu azotowego do gruntu podczas opadów atmosferycznych.
- Budowa suszarni osadów z oczyszczalni ścieków w Zakładzie Gospodarki Wodno-Ściekowej ES umożliwiająca utylizację odpadów pościekowych z biologicznego oczyszczania ścieków. Ponadto spaliny z agregatu kogeneracyjnego, w którym jako paliwo wykorzystywany będzie biogaz uzyskiwany w procesie beztlenowej obróbki ścieków z Wytworni PTA, stanowią źródło ciepła.
- Organizacja w ramach Programu „Odpowiedzialność i Troska", akcji edukacji ekologicznej „Drzewko za butelkę" i projektu o nazwie Ekologiczna Akademia Umiejętności.

Basell Orlen Polyolefins

- Zabudowa układów pomiarowych mediów energetycznych na instalacji PP3 umożliwiająca nadzór nad ilością zużywanych mediów energetycznych.
- Udział w konkursie ekologicznym „Złap zająca".
- Udział w kampanii „Sprzątanie świata".
- Współorganizacja konferencji z okazji XIII Powiatowego Dnia Ziemi pod hasłem „Dobra energia z poliolefin dla wszystkich".

Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino"

- Modernizacja łapacza oleju kanalizacji deszczowej dla ochrony odbiornika przed węglowodorami.
- Rekonstrukcja piezometrów dla poprawy jakości monitoringu wód podziemnych.
- Termomodernizacja wybranych budynków dla poprawy ich parametrów energetycznych.

ORLEN Asfalt

- Zmniejszenie energochłonności instalacji przez zmianę sposobu ogrzewania zbiorników magazynowych.
- Zmniejszenie emisji cieplnej poprzez wymianę izolacji w obszarze instalacji produkcyjnych.

ORLEN Centrum Serwisowe

- Zakup zestawu urządzeń czyszczących oraz opracowanie nowej technologii czyszczenia i konserwacji zbiorników paliwowych.
- Zakup nowych samochodów z wymogami EURO 5 przyczyniający się do minimalizacji emisji substancji do powietrza oraz zmniejszenia kosztów amortyzacji i opłat emisyjnych.
- Zmniejszenie ilości zużycia paliw w samochodach serwisowanych poprzez ich monitorowanie według zamontowanych urządzeń GPS.
- Selektywna zbiórka odpadów innych niż komunalne, wpływająca na niższe koszty odbioru segregowanych odpadów innych niż komunalne.
- Szkolenia korespondencyjne w zakresie ochrony środowiska, w tym zasad postępowania z wytworzonymi odpadami.
- Odzysk elementów elektronicznych zdemontowanych ze zużytego sprzętu elektronicznego.

ORLEN Eko

- Budowa i uruchomienie węzła rozdrabniania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne pozwalająca na zmniejszenie ilości odpadów przekazywanych do składowania.
- Realizacja Programu „Firma Bliska Środowisku".

ORLEN Gaz

- Realizacja zadań na rzecz przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym.
- Uzyskanie zatwierdzenia zaktualizowanego Raportu o bezpieczeństwie dotyczącego posadowienia dodatkowych 4 zbiorników podziemnych o pojemności V=197m^3.

ORLEN OIL

- Modernizacja zbiorników magazynowych, obejmująca swym zakresem wykonanie drugiego dna zabezpieczającego zbiorniki przed ewentualnym wyciekiem zawartości do gruntu.
- Kontynuacja prac badawczych, związanych z rozwojem technologii własnych olejów bazowych pochodzenia roślinnego, spełniających wymagania środowiskowe European Ecolabel.
- Kontynuacja rozwoju portfolio olejów w klasie 5W-30 przeznaczonych do silników samochodów osobowych najnowszych generacji, spełniających wymagania norm emisyjnych oraz wykazujących walory niższego zużycia.

ORLEN PetroTank

- Modernizacja pola zbiornikowego na stacjach paliw w Bliżynie i Kątach pozwalająca na zmniejszenie zagrożenia skażenia środowiska wodno-gruntowego wokół stacji paliw.

ORLEN Lietuva

- Wymiana palników D-4 i D-5, oraz instalacja nowych skutecznych palników wpływając na zmniejszenie zużycia paliwa.
- Budowa bloku odsiarczania i granulacji siarki – zmniejszenie emisji H_2S i pyłu.
- Budowa urządzenia do oczyszczania ścieków powierzchniowych z obszaru elektrowni wpływająca na zmniejszenie zanieczyszczenia wód rzeki Vaduva ściekami opadowymi.
- Aktualizacja aplikacji w zakresie danych o uprawnieniach do emisji CO_2 na lata 2013-2020.
- Aktualizacja decyzji w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
- Wdrożenie QAL2 wg EN 14181 dla ciągłego monitoringu emisji.

ORLEN Transport

- Wymiana floty, zakup ciągników siodłowych posiadających klasę EURO 5.
- Wycofanie z eksploatacji ciągników posiadających klasę EURO 2 pozwalające na zmniejszenie emisji CO_2.
- Wprowadzenie Systemowego Zarządzania Przedsiębiorstwem, w tym racjonalnej gospodarki odpadami i ograniczenia emisji CO_2 poprzez realizację usług transportowych wymienionymi środkami transportu.

Petrolot

- Wykonanie szczelnych nawierzchni drogowych na terenie stacji paliw lotniczych w Bydgoszczy oraz skanalizowanie miejsc utwardzonych wraz z zainstalowaniem separatora produktów naftowych.
- Wymiana jednopłaszczowych zbiorników magazynowych na dwupłaszczowe na terenie stacji paliw lotniczych w Szczecinie.
- Wymiana zbiornika oleju opałowego na terenie bazy paliw w Warszawie w celu zabezpieczenia gruntu przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi.

Rafineria Nafty Jedlicze

- Modernizacja parku zbiorników magazynowych – zabezpieczenie gruntu przed przenikaniem produktów naftowych oraz zastosowanie systemu monitorowania występowania przecieków.
- Modernizacja infrastruktury kolejowej związana z zabezpieczeniem kolejowych stanowisk rozładunku i załadunku surowców oraz produktów naftowych przed ich przenikaniem do gruntu i wód gruntowych.
- Modernizacja węzła flotacji oczyszczalni ścieków i sieci rurociągów wodnych obejmująca zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów.
- Uzyskanie certyfikatu Zielony Laur 2011.
- Przyznanie tytułu Panteon Polskiej Ekologii 2012.

Paramo

- Rekonstrukcja rurociągu związana z wdrożeniem najlepszych dostępnych technik (Best Available Techniques – BAT).
- Wykonanie rekonstrukcji zbiornika magazynowego w celu eliminacji ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Kontynuacja rekultywacji starych obciążeń ekologicznych.

SHIP-SERVICE

- Podnoszenie kwalifikacji i świadomości pracowników poprzez kierowanie ich na szkolenia z zakresu zmian przepisów, bezpieczeństwa przeładunków i przewozów w ADR.
- Zakup dodatkowego wyposażenia transportowo-ładunkowego do odbioru odpadów niebezpiecznych, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb statków w portach.

Unipetrol Doprava

- Budowa stacji recyrkulacji oczyszczonych ścieków na oczyszczalni w celu optymalizacji zużycia wody uzdatnionej.
- Kontynuacja rekultywacji starych obciążeń ekologicznych.

NAJWAŻNIEJSZE CELE I WYZWANIA W 2013 ROKU W OBSZARZE ODDZIAŁYWANIA ŚRODOWISKOWEGO PKN ORLEN

Wśród kluczowych projektów przewidzianych na 2013 rok znalazły się:

- rozwój platformy wymiany informacji o środowisku – ENVI (environment),
- opracowanie docelowej koncepcji dalszego sposobu użytkowania składowiska odpadów na terenie zakładu produkcyjnego PKN ORLEN w Płocku,
- zapewnienie wykorzystania potencjału Grupy ORLEN w gospodarce odpadami,
- promocja działań i praktyk minimalizujących emisję oraz energochłonność i surowcochłonność procesów,
- doskonalenie procesu monitorowania emisji CO_2 w instalacjach Zakładu Produkcyjnego w Płocku i PTA we Włocławku,
- modernizacja systemu monitorowania imisji jakości powietrza,
- wdrożenie strategii i wartości PKN ORLEN w obszarze ochrony środowiska,
- rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Rozwój technologii

Wiercenie w poziome jeszcze dwie dekady temu było uznawane za bardzo trudny proces techniczny. W połowie lat 90-tych zaczęto je stosować, aby zoptymalizować wydobycie z konwencjonalnych złóż gazu i ropy, poprzez większy kontakt otworu ze skałą zbiornikową, co wpłynęło na masowe rozpowszechnienie i udoskonalenie tej technologii.

Odwierty kierunkowe

Rozwój wydobycia gazu z łupków był możliwy dzięki innowacjom w technikach eksploatacyjnych. Dopiero zastosowanie na szeroką skalę odwiertów kierunkowych oraz dostosowanie technologii szczelinowania hydraulicznego umożliwiły udostępnienie na skalę przemysłową złóż surowca uwięzionego w skałach macierzystych.

Wiercenie poziome

ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA RYNKOWEGO

Prowadząc działalność w wielu obszarach, mamy świadomość towarzyszących nam ryzyk i wyzwań. Wiemy, że mogą one wpływać na procesy biznesowe w naszym Koncernie dlatego staramy się minimalizować ich wpływ stale monitorując i zarządzając ryzykiem.

RYZYKO KREDYTOWE

Grupa ORLEN prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi.

W celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego Grupa ORLEN zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia.

Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Należności kontrahentów są regularnie monitorowane. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych następuje, zgodnie z obowiązującymi procedurami, wstrzymanie sprzedaży i uruchamiane są procedury windykacji.

Ryzyko kredytowe, związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi, jest uważane przez Grupę ORLEN za niskie. Wszystkie podmioty, w których Grupa ORLEN lokuje wolne środki pieniężne, działają w sektorze finansowym. Należą do nich banki krajowe oraz oddziały banków zagranicznych o wiarygodności kredytowej krótkoterminowej (rating) najwyższej jakości (82% zdeponowanych środków) oraz dobrej jakości (18% zdeponowanych środków).

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych, jest uważane za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie niższym niż A.

RYZYKO PŁYNNOŚCI

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wynosił 1,7.

W 2007 roku w Grupie ORLEN został uruchomiony Program emisji obligacji. Emisje obligacji umożliwiają Grupie ORLEN wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach jednostek Grupy ORLEN na rynku krajowym i zagranicznym. W roku 2012 dokonywane były emisje obligacji wyłącznie na rynku krajowym.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Grupie ORLEN funkcjonuje system koncentracji środków finansowych w PLN (cash pool) obejmujący na dzień 31 grudnia 2012 roku 23 spółki Grupy ORLEN oraz międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony dla PKN ORLEN oraz zagranicznych spółek Grupy ORLEN (ORLEN Finance, ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland, Unipetrol a.s. wraz ze Spółkami Grupy Unipetrol).

RYZYKA RYNKOWE

W PKN ORLEN zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN, Zarządu PKN ORLEN i Rady Nadzorczej PKN ORLEN. Komitet Ryzyka Finansowego, funkcjonujący w PKN ORLEN, jest odpowiedzialny za nadzór oraz koordynację procesu zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie ORLEN.

Celem procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie niepożądanych wpływów zmian czynników ryzyka rynkowego na przepływy pieniężne oraz wyniki w krótkim oraz średnim horyzoncie czasowym.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się za pomocą strategii zabezpieczających, wykorzystujących instrumenty pochodne. Instrumenty pochodne są stosowane wyłącznie do ograniczenia ryzyka zmian wartości godziwej i ryzyka zmian przepływów pieniężnych.

Grupa ORLEN stosuje tylko te instrumenty, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu. Pozyskując wycenę rynkową instrumentów, Grupa ORLEN polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych. Transakcje zawierane są wyłącznie z wiarygodnymi partnerami, dopuszczonymi do udziału w transakcjach w wyniku zastosowania odpowiednich procedur i podpisania odpowiedniej dokumentacji.

Najważniejsze ryzyka rynkowe, na które narażona jest Grupa ORLEN obejmują:

» ryzyko walutowe

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych oraz przyszłych planowanych przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży i zakupów towarów oraz produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. W przypadku kursu EUR/PLN, w walucie tej denominowane są przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych. Dla tej grupy pozycji hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie (np. odsetki od kredytów denominowane w EUR, część zakupów inwestycyjnych).

» ryzyko stopy procentowej

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z pożyczek, kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych opartych o zmienne stopy procentowe oraz transakcji pochodnych zabezpieczających ryzyko przepływów pieniężnych.

» ryzyko szkód z tytułu prowadzonej działalności i szkód losowych

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko wystąpienia szkód spowodowanych prowadzoną działalnością oraz szkód losowych. W ramach zarządzania ryzykiem, Grupa ORLEN minimalizuje ewentualne negatywne skutki wystąpienia powyższych szkód dzięki posiadaniu profesjonalnego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb Grupy ORLEN programu ubezpieczeniowego. Program ten tworzony i zawierany jest przez specjalnie w tym celu utworzoną spółkę typu captive – ORLEN Insurance Ltd. z siedzibą na Malcie.

Poza kompleksowym ubezpieczeniem majątku Grupa ORLEN posiada także inne ubezpieczenia gwarantujące minimalizację negatywnych skutków szkód tj. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności czy ubezpieczenie mienia w transporcie.

» ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Działalność operacyjna Grupy ORLEN obejmuje ryzyka:
- zmiany cen ropy naftowej zużywanej do przerobu,
- związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw,
- zmian wysokości tzw. dyferencjału Brent/Ural (różnice notowań tych gatunków rop),
- zmian cen sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które uzależnione są od notowań ropy naftowej i produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen surowców i produktów naftowych wynikające z zabezpieczenia przepływów pieniężnych w związku ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn i oleju napędowego oraz marż na produktach.

» ryzyko związane z dostawą surowców

Dostawy surowców w Grupie ORLEN są realizowane w głównej mierze poprzez systemem rurociągów, transport lądowy oraz morski. Ryzyko związane z dostawą surowców wynika z konieczności terminowego zabezpieczenia dopływu surowców do produkcji.

Czynniki, które mają istotny wpływ na realizację dostaw surowców do spółek Grupy ORLEN dotyczą głównie sytuacji politycznej w państwach eksportujących ropę, sprawności systemu rurociągów i linii kolejowych oraz warunków pogodowych istotnych dla transportu morskiego.

PKN ORLEN podejmuje działania mające na celu zapewnienie stabilnego dopływu surowców, głównie poprzez dywersyfikację źródeł dostaw oraz dostosowanie instalacji produkcyjnych do przerobu różnych gatunkowo typów surowców. Ponadto Grupa ORLEN realizuje szereg konwencjonalnych i niekonwencjonalnych projektów poszukiwawczych mających na celu pozyskanie własnych źródeł gazu i ropy naftowej.

» ryzyko zmian regulacji prawnych

Ryzyko wynikające ze zmian przepisów prawnych dotyczy głównie następujących obszarów działalności Grupy ORLEN:
– przepisów prawa dotyczących biopaliw,
– limitów ilościowych przyznawanych uprawnień do emisji CO_2,
– przepisów prawa w zakresie certyfikatów energii kolorowej,
– gromadzenia i magazynowania zapasów obowiązkowych.

BIOPALIWA

Zagadnienia dotyczące biopaliw są uregulowane przepisami:
» ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o biokomponentach i biopaliwach ciekłych – regulującej zasady wprowadzania do obrotu biokomponentów i biopaliw ciekłych oraz określania i realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW),
» ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw – ustalającej współczynnik redukcyjny poziomu NCW na lata 2012 i 2013 w wysokości 0,85,
» rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2007 w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008–2013 – ustalającego poziom Narodowego Celu Wskaźnikowego („NCW") dla poszczególnych lat.

Począwszy od 2008 roku na producentów paliw nakłada się obowiązek spełnienia Narodowego Celu Wskaźnikowego, który określa minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych liczony według wartości opałowej w ogólnej ilości paliw i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie.

Aktualnie prowadzone są prace legislacyjne nad zmianą dyrektywy 2009/30/WE oraz 2009/28/WE (tzw. ILUC – Indirect Land Use Change/ Pośrednia zmiana sposobu użytkowania gruntów), która wprowadza wymóg realizacji połowy 10% celu udziału paliw odnawialnych w transporcie w 2020 roku.

W związku z powyższymi dyrektywami ILUC przewiduje się zmiany w ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych mające na celu implementację przepisów w zakresie kryteriów zrównoważonego rozwoju (system certyfikacji/śledzenia pochodzenia surowców wykorzystywanych do produkcji biokomponentów) oraz biopaliw następnych generacji liczonych podwójnie do rozliczenia NCW. Zmianie ulegnie również ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw w rezultacie implementacji nowych obowiązków monitorowania i redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG) z paliw i energii stosowanej w transporcie (wprowadzenie Narodowych Celów Redukcyjnych – NCR). W przyszłości można spodziewać się również aktualizacji Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie NCW na lata 2014–2019.

Wskaźnik NCW w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	j.m.	2008	2009	2010	2011	2012
Wartość wskaźnika NCW	%	3,45	4,60	5,75	6,20	6,65

UPRAWNIENIA DO EMISJI CO_2

Kwestie praw do emisji CO_2 znajdują uregulowanie w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska – regulującej warunki ochrony zasobów środowiska, wprowadzanie substancji lub energii do środowiska, koszty korzystania ze środowiska,
- ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 roku o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych – określającej m.in. zasady podziału ilości, warunki przyznania i wykorzystania uprawnień do emisji, sankcje w przypadku prowadzenia działalności bez posiadania odpowiedniej ilości praw do emisji.

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, spółki Grupy ORLEN, decyzją Rady Ministrów, otrzymały przydział uprawnień do emisji CO_2.

Grupa ORLEN corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W przyszłości przewiduje się zmniejszenie puli darmowych uprawnień do emisji CO_2 już w początkowej fazie obowiązywania trzeciego okresu rozliczeniowego na lata 2013-2020. Dodatkowo producenci energii elektrycznej nie otrzymają puli darmowych uprawnień do emisji.

W związku z powyższym działalność Grupy ORLEN jest narażona na wystąpienie częściowych niedoborów uprawnień do emisji CO_2 oraz kosztów ich nabycia z rynku.

W 2012 roku Grupa ORLEN zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień, które w przyszłości zostaną umorzone jako rozliczenie emisji CO_2.

CERTYFIKATY ENERGII KOLOROWEJ

Zagadnienia związane z certyfikatami energii kolorowej są uregulowanie w:

- ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki dotyczącego energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii oraz energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji.

Certyfikaty kolorowe są wsparciem dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji. Poziom certyfikatów kolorowych jest przyznawany w zależności od wielkości produkcji energii oraz struktury wykorzystywanego paliwa.

Aktualnie trwają prace nad ustawą wprowadzającą tzw. trójpak energetyczny: prawo energetyczne, gazowe i ustawa o odnawialnych źródłach energii, w którym zakłada się przedłużenie do roku 2021 wsparcia dla wytwarzania energii elektrycznej w układach skojarzonych (certyfikaty żółte, fioletowe, czerwone) oraz wsparcie do roku 2030 dla energii elektrycznej wytwarzanej z nowych (uruchamianych od 2013 roku) źródeł kogeneracji (certyfikaty pomarańczowe).

W rezultacie Grupa ORLEN narażona jest na ryzyka związane z regulacjami prawnymi w zakresie ilości przyznanych certyfikatów, zmianami cen certyfikatów oraz z ryzykiem wzrostu kosztów opłat zastępczych.

ZAPASY OBOWIĄZKOWE

W Polsce system utrzymywania zapasów obowiązkowych jest regulowany:

» ustawą z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym.

Ustawa nakłada na wszystkie firmy działające na rynku paliw obowiązek gromadzenia rezerw ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem gazu płynnego LPG). W 2012 roku wielkość zapasów została określona na poziomie co najmniej 76 dni średniej dziennej produkcji lub przywozów, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w poprzednim roku.

Dotychczasowe przepisy mogą ulec zmianie na skutek trwających prac nad projektem ustawy dostosowującej prawo do wymogów dyrektywy unijnej 2009/119/WE. W obecnym kształcie projekt ustawy przewiduje między innymi implementację nowej metodologii wyliczenia poziomów zapasów interwencyjnych i w konsekwencji zmianę wymagań dla przedsiębiorców, wprowadzenie tzw. opłaty zapasowej oraz regulacje w zakresie państwowego nadzoru nad dostępnością zapasów obowiązkowych.

Zgodnie z prawem litewskim, poziom zapasów obowiązkowych w 2012 roku wynosił 90 dni, z czego producenci oraz firmy importujące paliwa zabezpieczały poziom 60 dni a 30-dniowe zapasy były utrzymywane przez państwo. Zapasy obowiązkowe paliw i ropy naftowej, zgodnie z ustawodawstwem Republiki Czeskiej, utrzymywane są przez przeznaczoną do tych celów agencję rządową.

» ryzyko zmian trendów w konsumpcji i imporcie paliw

Zmiana trendów w konsumpcji oraz imporcie paliw może w istotny sposób kształtować wielkość sprzedaży i poziom możliwych do uzyskania cen na produkty spółek Grupy ORLEN, tym samym przekładając się na sytuację finansową Grupy ORLEN.

Na podstawie danych ARE łączny import paliw do Polski w 2012 roku zmniejszył się w stosunku do 2011 roku o 1 136 tys. ton (r/r), tj. o 46,7% do poziomu 1 299 tys. ton. Import oleju napędowego zmniejszył się o blisko 55% (r/r) i osiągnął poziom 862 tys. ton, co stanowiło ok. 66% importu wszystkich paliw. Największa ilość oleju napędowego pochodziła z Niemiec (54%), Słowacji (27%) i Litwy (13%). Szacuje się, że w 2012 roku zaimportowano do Polski ok. 437 tys. ton benzyn, tj. o 17,5% mniej niż w roku 2011. Największy import benzyn zanotowano z Niemiec (57%) i Słowacji (38%).

Grupa ORLEN działając na rynku obrotu paliw jest narażona na ryzyko wynikające z działalności tzw. szarej strefy, związanej przede wszystkim z wprowadzeniem na rynek tańszego paliwa z pominięciem obowiązków zapłaty podatków.

Wysokie ceny paliw spowodowały, że na rynku pojawia się coraz więcej firm, które sprzedają paliwa po zaniżonych cenach, co prowadzi do zachwiania równowagi rynkowej i w konsekwencji negatywnie wpływa na poziom przychodów oraz pozycję konkurencyjną Grupy ORLEN. Branża paliwowa ocenia, że około miliona ton paliw czyli 7% rynku paliw może być sprzedawane w szarej strefie.

Sieć przesyłowa i dystrybucyjna

Przygotowanie złoża do eksploatacji wymaga zaprojektowania infrastruktury umożliwiającej uzdatnienie gazu przed jego transportem (oczyszczanie, osuszanie), a następnie jego przesył (rurociągi zbiorcze, rurociągi dystrybucyjne, urządzenia pomiarowe, itp.) do sieci. Wydobycie gazu z jednego otworu może trwać od kilkunastu do 35 lat, a po jego zakończeniu następuje likwidacja złoża i przywrócenie terenu do stanu sprzed rozpoczęcia prac (tzw. rekultywacja).

Rurociąg gazowy

Gdy w grę wchodzą znaczne ilości gazu ziemnego i duże odległości, transport rurociągowy jest jedyną ekonomicznie opłacalną drogą. W porównaniu do kolei, jego koszt jest mniejszy, a przepustowość wyraźnie większa.

Transport gazu

Poszanowanie zasad ładu korporacyjnego i przestrzeganie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW", oraz aktywna komunikacja z otoczeniem inwestorskim pozwalają nam budować zaufanie rynku do naszej Spółki. Nasze plany nastawione na wzrost wartości PKN ORLEN realizujemy w sposób transparentny i przewidywalny dla wszystkich interesariuszy.

STOSOWANY ZBIÓR ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

W 2012 roku PKN ORLEN stosował zbiór zasad „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych" (DPSN), obowiązujący na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kodeks DPSN dostępny jest na stronie internetowej, poświęconej ładowi korporacyjnemu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie www.corp-gov.gpw.pl oraz na korporacyjnej stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcji przeznaczonej dla akcjonariuszy Spółki – Relacje inwestorskie w zakładce Giełda/Dobre Praktyki GPW (http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Gielda/Strony/DobrePraktykiGPW.aspx).

W 2012 roku PKN ORLEN stosował wszystkie obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie DPSN.

KOMUNIKACJA Z RYNKIEM KAPITAŁOWYM

Spółka podejmuje szereg działań usprawniających komunikację z jej otoczeniem. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców stosuje zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne narzędzia komunikacji z przedstawicielami rynku kapitałowego. Organizuje bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z konferencji medialnych organizowanych po każdym ważnym wydarzeniu w życiu Spółki, takim jak publikacja wyników kwartalnych, ogłoszenie strategii, a także z obrad Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Zapisy wideo z konferencji archiwizowane są na stronie internetowej Spółki, dzięki czemu możliwe jest obejrzenie wybranego wydarzenia także po jego zakończeniu.

KORPORACYJNA STRONA INTERNETOWA www.orlen.pl

PKN ORLEN prowadzi korporacyjną stronę internetową, która jest wiarygodnym i użytecznym źródłem informacji o Spółce dla przedstawicieli rynku kapitałowego. Specjalnie dla akcjonariuszy Spółki oraz inwestorów i analityków giełdowych na korporacyjnej stronie internetowej działa serwis relacji inwestorskich (http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Strony/default.aspx). Zawartość serwisu internetowego przygotowywana jest w sposób przejrzysty, rzetelny i kompletny, tak aby umożliwić inwestorom i analitykom podejmowanie decyzji na podstawie prezentowanych przez Spółkę informacji. Sekcja Relacji inwestorskich jest prowadzona jednocześnie w języku polskim i angielskim.

Serwis podzielony jest na kilka zakładek, w których znaleźć można wszystkie opublikowane przez Spółkę raporty bieżące i okresowe, a także prezentacje przygotowane z okazji ważniejszych wydarzeń w firmie oraz nagrania dźwiękowe i wideo z tych wydarzeń.

Sekcja Relacji inwestorskich zawiera wiele nowoczesnych narzędzi i przydatnych inwestorom i analitykom giełdowym informacji o Spółce. Jest ona nieustannie udoskonalana zgodnie z najnowszymi standardami rynkowymi.

Można znaleźć tam m.in:

- interaktywne wykresy i tabele służące do szybkich porównań wskaźników finansowych dla Spółki w różnych przedziałach czasowych,
- interaktywne wykresy i tabele notowań akcji PKN ORLEN z kalkulatorem zwrotu z inwestycji w akcje Spółki. Wykresy te umożliwiają porównywanie notowań akcji PKN ORLEN z głównymi indeksami giełdowymi, w skład których wchodzą akcje Spółki. Do wykresu notowań akcji PKN ORLEN można dołączyć wykres notowań jednego z indeksów: WIG, WIG 20 lub WIG PALIWA,
- zebrane w jednym miejscu sprawozdania finansowe wraz z omawiającymi je prezentacjami przygotowywanymi dla przedstawicieli rynku kapitałowego, zapisami telekonferencji z analitykami i inwestorami giełdowymi z okazji publikacji wyników finansowych, oraz arkusz kalkulacyjny z danymi z prezentacji wynikowych, ułatwiający analizę danych,

- specjalny formularz służący do skontaktowania się ze Spółką w sprawach Walnych Zgromadzeń PKN ORLEN, zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych,
- możliwość zapisania się na różnego rodzaju newslettery PKN ORLEN, w tym najnowsze wiadomości z obszaru relacji inwestorskich. Sekcja posiada także kanał RSS, dzięki któremu wszystkie nowe informacje w niej umieszczane, szczególnie raporty giełdowe oraz dane makroekonomiczne docierają błyskawicznie do odbiorców,
- funkcję zapisywania się na przypomnienia o wydarzeniach umieszczonych w Kalendarzu wydarzeń. Można wpisać automatycznie wybrane terminy do kalendarzy swoich programów pocztowych, a także zapisać się na wysyłane poprzez e-mail lub SMS przypomnienia o wydarzeniach. Można decydować o tym, przed którymi wydarzeniami otrzymać przypomnienie – może to być jedno lub kilka z nich, jak również wszystkie wpisane do kalendarza relacji inwestorskich PKN ORLEN zarówno w bieżącym roku, jak i w latach następnych.

W 2012 roku w ramach ciągłego udoskonalania serwisu Relacji inwestorskich na www.orlen.pl oraz mając na względzie potrzeby informacyjne przedstawicieli rynku kapitałowego:

- w sekcji „Giełda" stworzono nową zakładkę „Obligacje". Prezentuje ona podstawowe informacje o emisji obligacji długoterminowych PKN ORLEN, które zadebiutowały na rynku Catalyst 27 czerwca 2012 roku. Można tam także pobrać dokumenty związane z emisją (memorandum informacyjne oraz notę informacyjną) oraz obejrzeć transmisję z debiutu obligacji na Catalyst,
- sekcję zawierającą komplet materiałów związanych ze sprawozdaniami finansowymi uzupełniono o link do wideokonferencji Spółki organizowanych przy okazji publikacji wyników finansowych,
- na startowej stronie serwisu Relacji inwestorskich dodano link do publikacji, raportów branżowych, których autorem lub współautorem jest Spółka.

Na stronie internetowej w sekcji Relacji inwestorskich umieszczona jest także zakładka poświęcona ładowi korporacyjnemu. Z tego miejsca można pobrać roczne raporty Spółki z wypełniania dobrych praktyk, a także kodeks DPSN. Znajduje się tam także krótka informacja o stosowanych przez Spółkę dobrych praktykach, zasadach wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, a także informacja o udziale kobiet i mężczyzn w Zarządzie Spółki oraz w jej Radzie Nadzorczej w okresie ostatnich dwóch lat.

Zakładka Walne zgromadzenie znajdująca się w serwisie Relacji inwestorskich zawiera komplet dokumentów korporacyjnych oraz przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN", aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym. Udostępniane są tam także informacje dotyczące terminów walnych zgromadzeń, projekty uchwał oraz cały komplet dokumentów prezentowanych akcjonariuszom na walnych zgromadzeniach. Spółka zapewnia także komunikację ze swoimi akcjonariuszami poprzez specjalny internetowy formularz kontaktowy w sprawie walnych zgromadzeń.

Ponadto PKN ORLEN posiada mobilną wersję swojej strony internetowej, przystosowaną do przeglądania serwisu na telefonach komórkowych i innych urządzeniach mobilnych. Wchodząc na korporacyjną stronę Spółki www.orlen.pl za pomocą telefonu czy smartfona następuje automatyczne przekierowanie do serwisu m.orlen.pl dedykowanego na te urządzenia. Użytkownicy urządzeń mobilnych mogą w łatwy i szybki sposób korzystać z dostępu do kluczowych informacji dotyczących PKN ORLEN znanych z klasycznej wersji www.orlen.pl, m.in. do raportów giełdowych, notowań akcji, wyników finansowych czy informacji prasowych. Wersja mobilna m.orlen.pl umożliwia także szybkie nawiązanie połączenia telefonicznego ze Spółką za pomocą funkcji „click to call".

Na witrynie m.orlen.pl internauci mają również możliwość sprawdzenia hurtowych cen paliw, przeglądu listy aktualnych ofert przetargowych oraz wyszukania firmowych stacji paliw dla danych lokalizacji. Na urządzeniach mobilnych można też posłuchać branżowego audiobooka o historii polskiego przemysłu naftowego lub sięgnąć po publikacje elektroniczne. W zakładce Centrum Prasowe dostępne są pliki audio z nagraniami konferencji prasowych, które w sposób nieobciążający łącza umożliwiają szybki dostęp do treści przedstawianych i komentowanych przez PKN ORLEN.

Serwis m.orlen.pl dostępny jest w polskiej i angielskiej wersji językowej.

Z myślą o akcjonariuszach, inwestorach i analitykach giełdowych korzystających głównie z urządzeń mobilnych w 2012 roku Spółka uruchomiła również mobilną wersję serwisu Raport Roczny On-line. Należy podkreślić, że ma ona formę serwisu internetowego a nie aplikacji, dzięki temu nie wymaga aktualizacji oprogramowania.

BEZPOŚREDNIE KONTAKTY Z PRZEDSTAWICIELAMI RYNKU KAPITAŁOWEGO

Spółka regularnie i aktywnie uczestniczy w spotkaniach z inwestorami i analitykami zarówno w kraju, jak i za granicą. Organizowane są konferencje, spotkania indywidualne oraz grupowe, jak i telekonferencje z interesariuszami rynku kapitałowego. Przedstawiciele Spółki regularnie realizują także na roadshows – cykle spotkań z inwestorami w ich miejscu pracy, w kraju i za granicą. Dla przedstawicieli rynku kapitałowego zainteresowanych działalnością Spółki organizowane są także tzw. site visits, czyli wizyty akcjonariuszy lub analityków w zakładzie produkcyjnym i innych miejscach działalności produkcyjnej lub handlowej, co umożliwia lepsze poznanie specyfiki Spółki.

Podczas spotkań reprezentanci PKN ORLEN przekazują wiadomości na temat Spółki, ale jest to także okazja do pozyskania informacji zwrotnej ze strony akcjonariuszy, inwestorów oraz analityków giełdowych. Dzięki tej informacji zwrotnej Spółka, znając potrzeby informacyjne odbiorców, może rozwijać i udoskonalać swoje relacje z rynkiem kapitałowym.

Spółka dąży do poszerzenia i dywersyfikacji bazy inwestorów. W tym celu podejmuje działania aktywnego promowania swojej działalności wśród potencjalnych akcjonariuszy, także w nowych ośrodkach finansowych na całym świecie.

Mając na względzie rozwój form i polepszenie jakości komunikacji z rynkiem kapitałowym Spółka publikowała w 2012 roku, co kwartał tzw. trading statement, czyli szacunki danych operacyjnych i finansowych oraz przewidywania co do trendów kształtowania się zysku operacyjnego (EBIT), z uwzględnieniem wpływu czynników makroekonomicznych i znaczących zdarzeń jednorazowych na zysk operacyjny (EBIT). Celem powyższych raportów było przekazanie uczestnikom rynku kapitałowego informacji o szacunkowych wynikach Grupy ORLEN w okresie pomiędzy końcem kwartału i publikacją raportu okresowego za ten okres. W lutym 2013 roku Spółka zrezygnowała z kontynuowania publikacji trading statement.

W efekcie przyspieszenia przez Spółkę terminów publikacji raportów okresowych, trading statement przestał w istotnym stopniu spełniać swoją rolę.

Do istotnych działań, jakie Spółka przeprowadziła w 2012 roku dla szerokiego grona inwestorów, należy zaliczyć m.in.:

- zorganizowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie otwartej debaty edukacyjnej poświęconej budowie wiarygodności emitenta oraz alternatywnym formom finansowania w czasach kryzysu,
- wprowadzenie do obrotu giełdowego wyemitowanych w lutym 2012 roku obligacji korporacyjnych o wartości 1 mld zł. Były to obligacje o najwyższej wartości emisji, jakie zostały w 2012 roku wprowadzone na Catalyst. Ponadto emisja ta była wówczas równa największej korporacyjnej emisji obligacji w historii polskiego rynku, a 7-letni termin zapadalności papierów był najdłuższym spośród emisji kierowanych do inwestorów spoza sektora bankowego,
- udział w kampanii edukacyjnej „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie", skierowanej do indywidualnych inwestorów giełdowych.

Dbałość o komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego została ponownie doceniona w 2012 roku, czego wyrazem są nagrody jakie otrzymała Spółka w obszarze relacji inwestorskich:

- nagroda specjalna za prowadzenie relacji inwestorskich przy wykorzystaniu nowoczesnych metod komunikacji internetowej w V edycji konkursu „Złota Strona Emitenta", organizowanego przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych,
- nominacja do nagrody „Złota Strona Emitenta" w kategorii polskich spółek giełdowych należących do indeksów WIG20 i mWIG40, w V edycji konkursu,
- w 2012 roku PKN ORLEN utrzymał swoją obecność w IV i V edycji projektu RESPECT Index,
- PKN ORLEN znalazł się w pierwszej trójce rankingu spółek giełdowych najlepiej raportujących dane ESG (dane pozafinansowe) w grupie polskich spółek należących do indeksów WIG20 i mWIG40 oraz w grupie spółek z sektora energetycznego, rankingu zorganizowanego przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, GES oraz Accreo Taxand,
- nagroda „Najlepszy Raport Roczny 2011" w konkursie organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków,
- nominacja do nagrody „Best investor relations by a Polish Company 2012" – *IR Magazine*.

Reakcje Spółki na pojawiające się publicznie opinie i informacje szkodzące jej wizerunkowi

W PKN ORLEN obowiązuje wewnętrzna regulacja dotycząca zasad prowadzenia działań kształtujących wizerunek Spółki, kontaktów z przedstawicielami mediów, a także przekazywania do Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej informacji mających znaczenie dla wizerunku PKN ORLEN. Zarządzenie to zobowiązuje do wieloetapowej weryfikacji informacji na temat przedstawicieli Spółki lub samej Spółki, zanim zostaną one upublicznione.

Wspomniane zarządzenie reguluje również zasady reakcji w sytuacji pojawienia się opinii i informacji wypowiedzianych publicznie przez osoby z zewnątrz, szkodzących wizerunkowi Spółki. Proces ten koordynowany jest przez Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej. Po pojawieniu się takich opinii i informacji, Spółka sprawdza ich prawdziwość, ocenia wagę i potencjalne skutki, a następnie decyduje o wystosowaniu sprostowania lub też zamknięciu sprawy ze względu na interes PKN ORLEN lub niską wagę zaistniałych nieścisłości. W przypadku, gdy stopień przedstawionej przez osobę z zewnątrz informacji bądź też opinii stwarza poważny skutek opiniotwórczy Spółka konstruuje treść sprostowania w celu wyjaśnienia nieprawdziwych opinii lub informacji.

W zależności od charakteru sprawy, przygotowane sprostowanie wysyłane jest do instytucji, która przekazała krzywdzące dla PKN ORLEN informacje i/lub zamieszczane jest na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl w zakładce Centrum Prasowe czy też rozsyłane w formie komunikatu prasowego.

Raportowanie na temat działalności PKN ORLEN w obszarze odpowiedzialnego biznesu

PKN ORLEN dostrzega swoją rolę w gospodarce kraju. Wielkość firmy, fakt że działa w sektorze energetycznym, ale też tradycje odpowiedzialnego postępowania sprawiają, że model corporate citizenship ze szczególną starannością został przełożony na konkretne projekty, sposób funkcjonowania, filozofię działania.

Raport odpowiedzialnego biznesu (CSR) stanowi dla PKN ORLEN ważny element komunikacji z interesariuszami. Rozszerzenie sprawozdawczości Spółki o wymiar środowiskowy i społeczny pozwala rzetelnie i wszechstronnie informować o prowadzonej działalności. Zakres raportowanych przez PKN ORLEN wskaźników został wypracowany na przestrzeni lat zarówno wewnątrz Spółki (warsztaty wewnętrzne, opinie osób raportujących), jak też dzięki opiniom innych interesariuszy.

W 2012 roku PKN ORLEN opublikował już ósmy raport społeczny, czwarty sporządzony zgodnie z międzynarodowym standardem GRI (Global Reporting Initiative). Raport został opracowany zgodnie z Wytycznymi GRI G3.1 na poziomie B.

Wszystkie raporty społeczne Spółka prezentuje na swojej stronie internetowej: http://www.orlen.pl/PL/OdpowiedzialnyBiznes/Raporty/RaportyCSR/Strony/default.aspx.

OPIS PODSTAWOWYCH CECH STOSOWANYCH W PKN ORLEN SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

System kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizowany jest przez:

- weryfikację stosowania jednolitej polityki rachunkowości przez spółki Grupy ORLEN w zakresie ujęcia, wyceny i ujawnień zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską,
- stosowanie procedur ewidencji księgowej oraz kontrolę ich przestrzegania,
- stosowanie jednolitych wzorców jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz okresową weryfikację prawidłowości ich zastosowania w spółkach Grupy ORLEN,
- weryfikację zgodności sprawozdań finansowych spółek Grupy ORLEN z danymi wprowadzanymi do zintegrowanego systemu informatycznego służącego do przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przegląd przez niezależnego audytora publikowanych sprawozdań finansowych za I kwartał, półrocze i III kwartał oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych PKN ORLEN i Grupy ORLEN,
- procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych przed publikacją,
- dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Ewidencja zdarzeń gospodarczych w PKN ORLEN prowadzona jest w zintegrowanym systemie finansowo-księgowym, którego konfiguracja jest zgodna z przyjętą w Spółce polityką rachunkowości.

System ten jest wiodącym systemem w Grupie ORLEN. Dzięki stosowanej jednolitej platformie informatycznej Jednostka Dominująca ma kontrolę nad sposobem ewidencji zdarzeń finansowo-księgowych w Grupie ORLEN.

Posiada on funkcjonalność umożliwiającą sterowanie prawami dostępu różnych użytkowników w sposób zapewniający kontrolę nad ich dostępem do ściśle określonych obiektów i transakcji.

Wszystkie działania wykonywane w systemie są rejestrowane dla poszczególnych transakcji i użytkowników. W celu ochrony przed nieuprawnionym dostępem cały system wraz z danymi użytkowników jest zapisywany w specjalnej strukturze katalogów systemu operacyjnego, zabezpieczonej odpowiednimi uprawnieniami.

Bezpieczeństwo i dostępność informacji zawartych w systemie finansowo-księgowym kontrolowane są na wszystkich poziomach bazy danych, aplikacji i prezentacji oraz systemu operacyjnego. Integracja systemu zapewniona jest przez systemy kontroli wprowadzanych danych (walidacje, autoryzacje, listy wartości) oraz dzienniki zmian. W przypadku awarii systemu nie dokończone transakcje są wycofane. Możliwość ścieżek rewizyjnych dają dzienniki zmian.

Użytkownicy nie mają bezpośredniego dostępu do systemu operacyjnego i bazy danych. Zintegrowane menu systemu zawiera ścieżki dostępu do wszystkich dostępnych transakcji w systemie. Zabezpieczenie dostępu do poszczególnych transakcji odbywa się na podstawie przypisanych użytkownikowi autoryzacji.

Stosowane są systemy zabezpieczeń na poziomie sprzętowym i systemowym.

W celu zapewnienia jednolitości zasad rachunkowości spółki Grupy ORLEN stosują, na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przyjętą przez PKN ORLEN i zatwierdzoną przez spółki Grupy ORLEN, politykę rachunkowości. Podlega ona okresowej aktualizacji zapewniającej zgodność z obowiązującymi przepisami, w tym, w szczególności MSSF, ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych. Przestrzeganie tego obowiązku jest monitorowane przez Biuro Rachunkowości Korporacyjnej, które przeprowadza kompleksowe procedury analityczne uzupełnione czynnościami sprawdzającymi. Biuro to opracowuje także wskazówki i wytyczne w odniesieniu do zidentyfikowanych zagadnień wymagających szczegółowych objaśnień dla zapewnienia poprawnych i jednolitych zasad sprawozdawczości finansowej.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe są przygotowywane na podstawie zintegrowanego systemu informatycznego, w którym przeprowadzany jest proces konsolidacji wprowadzanych danych do pakietów sprawozdawczych przez spółki Grupy ORLEN. System jest rozwiązaniem utworzonym dla celów zarządzania finansowego oraz raportowania. Narzędzie to umożliwia ujednolicenie informacji finansowych. W jednym miejscu zbierane są informacje wynikowe, budżetowe, prognozowane oraz statystyczne, co zapewnia bezpośrednią kontrolę i zgodność wprowadzanych danych.

Dane poddawane są analizie pod względem spójności, kompletności i ciągłości, czemu służą zaimplementowane w systemie kontrolki sprawdzające zgodność danych wprowadzanych przez spółki.

Nad bezpieczeństwem zarządzania systemem oraz ustalonymi etapami zarządzania procesem konsolidacji sprawują nadzór wyznaczeni użytkownicy systemu. Nadawanie uprawnień poszczególnym użytkownikom ściśle uzależnione jest od zdefiniowanych (przypisanych) im ról bezpieczeństwa. W celu zachowania kontroli dla poszczególnych użytkowników zostały ustanowione odpowiednie klasy bezpieczeństwa. Dostęp do zasobów finansowych ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnym audytom i weryfikacji. Kontrola dostępu do aplikacji prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego. Począwszy od wprowadzania danych aż do wygenerowania informacji końcowych.

Informacje finansowe są przechowywane w systemie informatycznym, tak że mogą być one użyte do tworzenia czytelnych raportów oraz prognoz zarówno na potrzeby wewnętrzne jak i dla odbiorców zewnętrznych, takich jak: instytucje publiczne, analitycy finansowi, akcjonariusze i partnerzy biznesowi.

Sporządzanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych w jednym zintegrowanym narzędziu pozwala na skrócenie procesów konsolidacyjnych i raportowych oraz uzyskanie informacji finansowych o wysokiej jakości merytorycznej i użytkowej.

W celu bieżącego ograniczania ryzyk związanych z procesem sporządzania sprawozdań finansowych poddawane są one weryfikacji przez audytora co kwartał, a zatem częściej niż wynika to z obowiązujących przepisów. W przypadku sprawozdania za I kwartał, półrocze i III kwartał audytor dokonuje przeglądu, natomiast w przypadku sprawozdania rocznego jest ono poddawane badaniu. Wyniki przeglądów i badań są przedstawiane przez audytora Zarządowi i Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej.

W Spółce stosowane są procedury autoryzacji, zgodnie z którymi raporty okresowe przekazywane są Zarządowi Spółki, a następnie Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej do zaopiniowania. Po uzyskaniu opinii Komitetu Audytowego oraz po zakończeniu weryfikacji przez audytora sprawozdania finansowe są zatwierdzane przez Zarząd Spółki do publikacji, a następnie przekazywane przez Biuro Relacji Inwestorskich do stosownych instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Do czasu opublikowania sprawozdania finansowe udostępniane są wyłącznie osobom uczestniczącym w procesie ich przygotowania, weryfikacji i zatwierdzenia.

W Spółce funkcjonuje Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz analizy procesów biznesowych. Biuro realizuje swoje zadania w oparciu o roczne plany audytów zatwierdzane przez Zarząd oraz przyjmowane przez Komitet Audytowy Rady Nadzorczej i Radę Nadzorczą. Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym może realizować także audyty doraźne zlecane przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Spółki.

W ramach realizowanych celów i zadań Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym dostarcza rekomendacje wdrożenia rozwiązań i standardów, których celem jest redukcja ryzyka niezrealizowania celów PKN ORLEN, poprawa skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zwiększenie wydajności procesów biznesowych. Ponadto Biuro Audytu prowadzi monitoring wdrożenia własnych rekomendacji oraz monitoruje realizację rekomendacji audytora co do sprawozdań finansowych Spółki.

Dwa razy do roku Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym przygotowuje sprawozdanie z monitoringu rekomendacji dla Zarządu i Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej zawierające podsumowanie wniosków ze zrealizowanych zadań audytowych, zidentyfikowanych ryzyk oraz informacje na temat stopnia wdrożenia rekomendacji.

WSKAZANIE POSTANOWIEŃ ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓRYCH PKN ORLEN NIE STOSUJE ORAZ WYJAŚNIENIE PRZYCZYN TEGO ODSTĄPIENIA

W 2012 roku PKN ORLEN stosował wszystkie obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie DPSN.

AKCJONARIUSZE PKN ORLEN POSIADAJĄCY ZNACZNE PAKIETY AKCJI

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzą w skład indeksów największych spółek WIG20 oraz WIG, a także indeksu branżowego WIG PALIWA. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – RESPECT Index.

Od 1999 roku i przez cały 2012 rok, akcje PKN ORLEN notowane były także w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. GDR-y zostały wyłączone z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz wycofane z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych z dniem 27 lutego 2013 roku. Do 4 marca 2013 roku obrót kwitami depozytowymi odbywał się również w USA na pozagiełdowym rynku OTC. Depozytariuszem kwitów depozytowych PKN ORLEN był The Bank of New York Mellon. Jednostką transakcyjną na giełdzie londyńskiej był 1 GDR, na który przypadały dwie akcje PKN ORLEN.

W 2012 roku PKN ORLEN podjął decyzję o zakończeniu programu kwitów depozytowych ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi.

29 listopada 2012 roku Spółka wysłała do The Bank of New York Mellon wypowiedzenie umów depozytowych ustanawiających GDR oraz amerykańskie kwity depozytowe Spółki (ADR).

Rozwiązanie umowy depozytowej ustanawiającej GDR nastąpiło z dniem 27 lutego 2013 roku, a umowy ustanawiającej ADR 4 marca 2013 roku.

Kapitał zakładowy PKN ORLEN dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 zł każda akcja.

Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

Poniżej zaprezentowana jest lista akcjonariuszy PKN ORLEN posiadających znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym Spółki, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN.

W 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego raportu nastąpiła jedna zmiana w składzie akcjonariuszy posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym Spółki. 30 marca 2012 roku Spółka została zawiadomiona o tym, że ING Otwarty Fundusz Emerytalny (ING OFE) w wyniku nabycia akcji PKN ORLEN w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, rozliczonych 27 marca 2012 roku, stał się posiadaczem akcji Spółki, stanowiących powyżej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN.

Przed nabyciem akcji Spółki, Fundusz posiadał 21 214 198 akcji PKN ORLEN, stanowiących 4,96% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 21 214 198 głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN, co stanowiło 4,96% ogólnej liczby głosów.

Na dzień 30 marca 2012 roku Fundusz posiadał 21 464 398 akcji PKN ORLEN, które stanowią 5,02% kapitału zakładowego Spółki. Akcje PKN ORLEN posiadane przez Fundusz uprawniają do 21 464 398 głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki, co stanowi 5,02% ogólnej liczby głosów.

AKCJONARIUSZE PKN ORLEN POSIADAJĄCY SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE ORAZ OGRANICZENIA PRAWA GŁOSU

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Odnośnie prawa głosu poszczególnych akcjonariuszy w Statucie Spółki przyjęto, iż:

- prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 1 stycznia 2012 roku

Akcjonariusze	Liczba akcji	Liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN	Udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN	Udział w kapitale zakładowym PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	5,08%	5,08%
Pozostali	288 254 829	288 254 829	67,40%	67,40%
Razem	**427 709 061**	**427 709 061**	**100,00%**	**100,00%**

** wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 9 lutego 2010 roku*

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 31 grudnia 2012 roku

Akcjonariusze	Liczba akcji	Liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN	Udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN	Udział w kapitale zakładowym PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	5,08%	5,08%
ING OFE **	21 464 398	21 464 398	5,02%	5,02%
Pozostali	266 790 431	266 790 431	62,38%	62,38%
Razem	**427 709 061**	**427 709 061**	**100,00%**	**100,00%**

** wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 9 lutego 2010 roku*
*** wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 30 marca 2012 roku*

odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że takie ograniczenie prawa głosowania nie istnieje dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w:
- ustawie z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów,
- ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
- ustawie z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Ograniczenie prawa głosowania nie dotyczy Skarbu Państwa oraz banku depozytowego, który na podstawie umowy ze Spółką wyemitował kwity depozytowe w związku z akcjami Spółki (w przypadku wykonywania przez ten podmiot prawa głosu z tych akcji Spółki). Wykonywanie prawa głosu przez podmiot zależny uważa się za jego wykonywanie przez podmiot dominujący w rozumieniu wyżej wymienionych ustaw. Dla obliczania liczby głosów przysługujących akcjonariuszowi sumuje się liczbę głosów z akcji i liczbę głosów, które uzyskałby ten akcjonariusz w przypadku zamiany posiadanych przez siebie kwitów depozytowych na akcje.

» Akcjonariuszem jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także osoby uprawnionej do udziału w Walnym Zgromadzeniu mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.

» Akcjonariusze, których głosy podlegają kumulacji i redukcji zwani są łącznie Zgrupowaniem. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:
- liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania,
- jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania przekracza 10% ogólnej liczby głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalanej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania nie będzie przekraczać 10% ogólnej liczby głosów w Spółce,
- w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
- ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na Walnym Zgromadzeniu.

» W celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów zgodnie z powyższymi postanowieniami, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest on podmiotem dominującym lub podmiotem zależnym wobec PKN ORLEN.

Uprawnienie to obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w niniejszym punkcie, do chwili usunięcia uchybienia obowiązku informacyjnego może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji, a wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

» Ograniczenie prawa głosowania, o którym mowa powyżej nie dotyczy podmiotów zależnych od Skarbu Państwa.

- Na potrzeby wskazanych wyżej regulacji przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
  - mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
  - mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
  - która wywiera (podmiot dominujący) lub na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub
  - której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.

- W razie wątpliwości wykładni postanowień niniejszego rozdziału należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 kodeksu cywilnego.

Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej. Ponadto jeden Członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Do połowy 2012 roku specjalne uprawnienia, zgodnie z postanowieniami Statutu Spółki, przysługiwały akcjonariuszowi Skarb Państwa. Dotyczyły one możliwości ustanowienia Obserwatora w Spółce, który był uprawniony m.in. do monitorowania działalności Spółki, uczestniczenia w posiedzeniach organów Spółki i badania dokumentów Spółki. Walne Zgromadzenie w dniu 30 maja 2012 roku podjęło uchwałę dotyczącą skreślenia ze Statutu Spółki zapisów dotyczących Obserwatora. Zmiana Statutu została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców postanowieniem z 25 czerwca 2012 roku.

Dodatkowo, specjalne uprawnienia dla akcjonariusza Skarb Państwa wynikać mogą także z postanowień przepisów powszechnie obowiązujących. Uprawnienia takie w szczególności wynikają z ustawy z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (dalej ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa). Zgodnie z przywołaną ustawą, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd Spółki uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd Spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikami mienia ujawnionymi w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może być również objęta uchwała organu Spółki dotycząca:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia Spółki, ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę,

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Zarząd Spółki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, jest uprawniony do powołania i odwołania pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej w Spółce. Do zadań pełnomocnika

należy w szczególności zapewnienie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa informacji dotyczących dokonania przez organy Spółki (czyli Walne Zgromadzenie, Radę Nadzorczą oraz Zarząd) czynności prawnych wskazanych wyżej, przekazywanie informacji o infrastrukturze krytycznej dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa na jego wniosek, przekazywanie i odbieranie informacji o zagrożeniu infrastruktury krytycznej we współpracy z dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

W dniu 2 sierpnia 2011 roku Zarząd PKN ORLEN powołał Pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej.

ZASADY ZMIANY STATUTU PKN ORLEN

Zmiana Statutu PKN ORLEN wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Uchwała Walnego Zgromadzenia dotycząca zmian Statutu Spółki zapada większością trzech czwartych głosów. Walne Zgromadzenie Spółki może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu Statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale Walnego Zgromadzenia.

Po wpisaniu zmian w Statucie do rejestru przedsiębiorców PKN ORLEN przekazuje na ten temat raport bieżący do publicznej wiadomości.

SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA PKN ORLEN I JEGO ZASADNICZYCH UPRAWNIEŃ ORAZ PRAWA AKCJONARIUSZY I SPOSÓB ICH WYKONYWANIA

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN oraz jego uprawnienia regulują Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcjach: O firmie i Relacje inwestorskie, zakładka Walne Zgromadzenie.

ZWOŁANIE I ODWOŁANIE WALNEGO ZGROMADZENIA PKN ORLEN

Walne Zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie umieszczane na stronie internetowej Spółki oraz poprzez przekazanie raportu bieżącego do instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powinno odbyć się nie później niż w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez Zarząd z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Nadzorczej albo na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki, w terminie dwóch tygodni od zgłoszenia takiego wniosku. Wniosek o zwołanie Zgromadzenia powinien określać sprawy wnoszone pod obrady lub zawierać projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Rada Nadzorcza może zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane. Rada Nadzorcza może także zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd nie zwoła Zgromadzenia w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez Radę Nadzorczą. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może zostać także zwołane przez akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia na zasadach określonych przepisami powszechnie obowiązującymi.

Komplet materiałów prezentowanych akcjonariuszom na Walnym Zgromadzeniu, w tym szczególnie projekty uchwał proponowane do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie oraz inne istotne materiały, Spółka udostępnia od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia w swojej siedzibie w Płocku i swoim biurze w Warszawie, a także na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl.

Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odbywa się w siedzibie Spółki w Płocku, ale może odbyć się także w Warszawie.

Spółka organizuje każdorazowo transmisję internetową z obrad Zgromadzenia, oferując również symultaniczne tłumaczenie na język angielski.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Walnego Zgromadzenia odwołanie oraz zmiana terminu Walnego Zgromadzenia powinna nastąpić niezwłocznie po wystąpieniu przesłanki uzasadniającej odwołanie lub zmianę terminu, ale nie później, niż na siedem dni przed dniem Walnego Zgromadzenia. Jeżeli odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia nie może nastąpić w tym terminie, Walne Zgromadzenie powinno się odbyć. Jeśli jednak z okoliczności wynika, że odbycie obrad Walnego Zgromadzenia jest niemożliwe

lub nadmiernie utrudnione, wówczas odwołanie albo zmiana terminu może nastąpić w każdym czasie przed datą Walnego Zgromadzenia. Odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia następuje przez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki wraz z podaniem uzasadnienia i dochowaniem innych wymogów prawa. Kompetencja do odwołania Walnego Zgromadzenia przysługuje wyłącznie organowi lub osobie, która zwołała Walne Zgromadzenie. Odwołanie Walnego Zgromadzenia, w którego porządku obrad, na wniosek uprawnionych podmiotów, umieszczono określone sprawy, lub które zwołane zostało na taki wniosek, możliwe jest tylko za zgodą wnioskodawców.

KOMPETENCJE WALNEGO ZGROMADZENIA PKN ORLEN

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności następujące sprawy:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego sprawozdania z działalności Spółki, a także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN oraz sprawozdania z działalności Grupy ORLEN za poprzedni rok obrotowy,
- udzielanie absolutorium Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- decydowanie o podziale zysku oraz o pokrywaniu strat, a także sposobie wykorzystania funduszy utworzonych z zysku, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych regulujących w sposób odmienny tryb wykorzystania takich funduszy,
- powoływanie Członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem § 8 ust. 2 Statutu, oraz ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego, jeżeli przepisy kodeksu spółek handlowych oraz Statutu nie stanowią inaczej,
- wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki oraz sprawowaniu nadzoru lub zarządu,
- wyrażanie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- wyrażanie zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki,
- zmiana Statutu Spółki,
- tworzenie i likwidowanie kapitałów rezerwowych i innych kapitałów oraz funduszy Spółki,
- decydowanie o umorzeniu akcji oraz nabywaniu akcji w celu ich umorzenia i określenie warunków ich umorzenia,
- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisja warrantów subskrypcyjnych,
- rozwiązanie, likwidacja i przekształcenie Spółki oraz jej połączenie z inną spółką,
- zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych.

Nie wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Spółki nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, niezależnie od wartości takiej nieruchomości, oraz zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego Spółki.

GŁOSOWANIE NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień kodeksu spółek handlowych oraz Statutu, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, przy czym za oddane uważa się głosy „za", „przeciw" i „wstrzymujące się".

Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Spółki poprzez przeniesienie całego jej majątku na inną spółkę, rozwiązania Spółki (w tym na skutek przeniesienia siedziby lub zakładu głównego Spółki za granicę), jej likwidacji i przekształcenia i obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia wymagają większości 90% głosów oddanych.

Uchwała Walnego Zgromadzenia o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad może zapaść jedynie w przypadku, gdy przemawiają za tym istotne powody. Uchwały o zdjęciu z porządku obrad bądź o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy, wymagają większości 75% głosów oddanych z zastrzeżeniem, że obecni na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze, którzy wnioskowali za umieszczeniem tego punktu w porządku obrad, uprzednio wyrazili już zgodę na jego zdjęcie z porządku bądź zaniechanie rozpatrywania tej sprawy.

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Prawo głosowania akcjonariuszy Spółki zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich (poza wyjątkami określonymi w Statucie Spółki) nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć i wykonywać na Walnym Zgromadzeniu prawo głosu osobiście lub przez swych pełnomocników.

Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się 30 maja 2012 roku, Zarząd Spółki, realizując rekomendacje i zasady Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW, zaproponował akcjonariuszom Spółki, by począwszy od 1 stycznia 2013 roku istniała możliwość uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Zaproponowano odpowiednie zapisy do Statutu Spółki. Niestety, projekt ten został odrzucony przez Akcjonariuszy Spółki.

UCZESTNICTWO W WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN

Zgodnie z postanowieniami kodeksu spółek handlowych prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu).

Akcjonariusz, który chce wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu Spółki musi zgłosić ten fakt do podmiotu prowadzącego jego rachunek papierów wartościowych. Na żądanie akcjonariusza, zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zaświadczenie to zawiera:

- firmę, siedzibę, adres i pieczęć wystawiającego oraz numer zaświadczenia,
- liczbę akcji (na żądanie akcjonariusza powinna zostać wskazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na jego rachunku papierów wartościowych),
- rodzaj i kod akcji,
- firmę, siedzibę i adres Spółki,
- wartość nominalną akcji,
- imię i nazwisko albo firmę (nazwę) uprawnionego z akcji,
- siedzibę (miejsce zamieszkania) i adres uprawnionego z akcji,
- cel wystawienia zaświadczenia,
- datę i miejsce wystawienia zaświadczenia,
- podpis osoby upoważnionej do wystawienia zaświadczenia.

Na podstawie tych imiennych zaświadczeń podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych sporządzają listy akcjonariuszy, którzy zgłosili chęć do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Nie później niż na dwanaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia wykazy te przekazywane są do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA (KDPW, aktualnie podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych). Na ich podstawie KDPW sporządza wykaz podmiotów uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Następnie KDPW udostępnia Spółce ten wykaz nie później niż na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia. Stanowi on podstawę do ustalenia przez Spółkę listy akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zarząd PKN ORLEN wykłada listę akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu w siedzibie Spółki w Płocku oraz w biurze w Warszawie na trzy dni powszednie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo uczestniczyć z prawem zabierania głosu Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nawet nie będący akcjonariuszami, bez potrzeby otrzymywania zaproszeń. W obradach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej, których mandaty wygasły przed dniem Walnego Zgromadzenia, a którzy sprawowali swe funkcje w roku obrotowym, za który sprawozdanie Zarządu oraz sprawozdanie finansowe ma być zatwierdzone przez to Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo brać udział także inne osoby zaproszone przez organ zwołujący Walne Zgromadzenie lub dopuszczone na salę obrad przez Przewodniczącego, w szczególności biegli rewidenci, doradcy prawni i finansowi lub pracownicy Spółki. PKN ORLEN, w zakresie zgodnym z przepisami prawa i uwzględniającym interesy Spółki, umożliwia także przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach. Zarząd na każdym Walnym Zgromadzeniu zapewnia udział niezależnego eksperta w sprawach z zakresu prawa handlowego.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej, oraz biegły rewident Spółki, w granicach swoich kompetencji i w zakresie niezbędnym

dla rozstrzygnięcia spraw omawianych przez Walne Zgromadzenie, udzielają uczestnikom Zgromadzenia wyjaśnień i informacji dotyczących Spółki. Udzielanie odpowiedzi na pytania uczestników Walnego Zgromadzenia dokonywane jest przy uwzględnieniu faktu, że PKN ORLEN, jako spółka publiczna, wykonuje obowiązki informacyjne w sposób wynikający z przepisów prawa regulującego funkcjonowanie rynku kapitałowego, a udzielanie informacji nie może być dokonywane w sposób inny niż wynikający z tych przepisów.

Akcjonariusze mogą komunikować się ze Spółką za pośrednictwem strony internetowej. Mogą tą drogą przesyłać zawiadomienia o udzieleniu pełnomocnictwa w postaci elektronicznej oraz dokument pełnomocnictwa wraz z innymi dokumentami pozwalającymi na identyfikację mocodawcy i pełnomocnika. Służy do tego specjalna sekcja poświęcona Walnym Zgromadzeniom Spółki. Zamieszczane są w niej także przydatne akcjonariuszom materiały, m.in. przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN", aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym, informacje o zbliżających się zgromadzeniach akcjonariuszy, materiały związane z tymi Zgromadzeniami, a także materiały archiwalne z odbytych posiedzeń, w tym treści podjętych uchwał, a także pliki wideo zawierające transmisje internetowe z Walnych Zgromadzeń.

WALNE ZGROMADZENIA W 2012 ROKU

W 2012 roku odbyły się dwa Walne Zgromadzenia Spółki:

- 12 stycznia 2012 roku – Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN,
- 30 maja 2012 roku – Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie dokonało zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki. Odwołano wówczas z jej składu Pana Krzysztofa Kołacha, ustalono dziewięcioosobowy skład Rady Nadzorczej, a następnie powołano Pana Michała Gołębiowskiego na Członka Rady Nadzorczej.

Podczas obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariusze zatwierdzili roczne sprawozdania z działalności Spółki i Grupy ORLEN oraz sprawozdania finansowe za 2011 rok. Zdecydowali także o udzieleniu absolutorium Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu – wszystkim z wyjątkiem Pana Marka Serafina, w przypadku którego Zwyczajne Walne Zgromadzenie nie podjęło uchwały o udzieleniu absolutorium z wykonania obowiązków w roku obrotowym 2011 w związku z pełnieniem przez niego funkcji Członka Zarządu.

Walne Zgromadzenie postanowiło także zysk Spółki, osiągnięty w 2011 roku, przeznaczyć w całości na kapitał zapasowy Spółki.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło również uchwałę o skreśleniu ze Statutu Spółki zapisów dotyczących możliwości ustanowienia w Spółce Obserwatora oraz podjęło uchwałę o ustaleniu tekstu jednolitego Statutu Spółki.

Walne Zgromadzenie obradowało także nad wprowadzeniem do Statutu Spółki zapisów umożliwiających akcjonariuszom wzięcie udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, polegającego na:

- transmisji obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogliby wypowiadać się w toku obrad Walnego Zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad Walnego Zgromadzenia,
- wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu.

Przygotowane przez Zarząd Spółki powyższe propozycje nie uzyskały jednak akceptacji Walnego Zgromadzenia. Do Statutu nie zostały wprowadzone postanowienia umożliwiające odbywanie tzw. e-zgromadzeń. Tym samym na wniosek Zarządu Spółki zdjęto z porządku obrad Walnego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian do Regulaminu Walnego Zgromadzenia.

Równocześnie Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 30 maja 2012 roku ustaliło ośmioosobowy skład Rady Nadzorczej Spółki oraz powołało Pana Pawła Białka na Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

SKŁAD OSOBOWY I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORCZYCH PKN ORLEN ORAZ ICH KOMITETÓW

Zasady działania Rady Nadzorczej i jej Komitetów oraz Zarządu PKN ORLEN są – poza przepisami powszechnie obowiązującymi – regulowane przez Statut PKN ORLEN, a także odpowiednio przez Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Zarządu. Na funkcjonowanie organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN wpływ mają również zasady ładu korporacyjnego, ustanowione przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Zarząd

Skład osobowy Zarządu PKN ORLEN w 2012 roku

Na dzień 1 stycznia 2012 roku skład Zarządu PKN ORLEN przedstawiał się następująco:

Skład Zarządu PKN ORLEN na 1 stycznia 2012 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Zarządzie PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Grażyna Piotrowska-Oliwa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Piotr Wielowieyski	Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Petrochemii

W marcu 2012 roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki. Rada Nadzorcza PKN ORLEN na posiedzeniu w dniu 6 marca 2012 roku powołała ze skutkiem od dnia 10 marca 2012 roku Pana Piotra Chełmińskiego na stanowisko Członka Zarządu ds. Petrochemii. W dniu 7 marca 2012 roku Pani Grażyna Piotrowska-Oliwa, Członek Zarządu ds. Sprzedaży złożyła oświadczenie o rezygnacji z dniem 18 marca 2012 roku z pełnienia funkcji Członka Zarządu PKN ORLEN w związku z powołaniem jej przez Radę Nadzorczą Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA (PGNiG) na stanowisko Prezesa Zarządu PGNiG. Następnie Rada Nadzorcza PKN ORLEN w dniu 14 marca 2012 roku powołała ze skutkiem od dnia 19 marca 2012 roku Pana Marka Podstawę na stanowisko Członka Zarządu ds. Sprzedaży.

Do 31 grudnia 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego sprawozdania skład Zarządu nie uległ zmianom.

Skład Zarządu PKN ORLEN na 31 grudnia 2012 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Zarządzie PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Piotr Chełmiński	Członek Zarządu ds. Petrochemii
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Podstawa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN, uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie

Stan na	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
1 stycznia 2011 roku	0	5
30 czerwca 2011 roku	1	4
9 grudnia 2011 roku	1	4
1 stycznia 2012 roku	1	4
10 marca 2012 roku	1	4
19 marca 2012 roku	0	5
31 grudnia 2012 roku	0	5

Podział kompetencji Członków Zarządu Spółki

Pan Dariusz Jacek Krawiec, Prezes Zarządu PKN ORLEN pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Generalnego nadzoruje obszary: kadr, strategii i zarządzania projektami, zakupów, Radcy Koncernu, marketingu, komunikacji korporacyjnej, audytu, handlu ropą, wydobycia ropy oraz ochrony informacji, infrastruktury krytycznej i spraw obronnych.

Pan Sławomir Jędrzejczyk, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych sprawuje nadzór nad obszarami: planowania i sprawozdawczości, kontrolingu biznesowego, zarządzania łańcuchem dostaw, zarządzania finansami, podatków, relacji inwestorskich, inwestycji i dezinwestycji kapitałowych, informatyki.

Pan Piotr Chełmiński, Członek Zarządu ds. Petrochemii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji petrochemicznej, sprzedaży produktów petrochemicznych, chemii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, rozwoju i efektywności, realizacji inwestycji majątkowych, energetyki.

Pan Krystian Pater, Członek Zarządu ds. Rafinerii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji rafineryjnej, produkcji olejowej, produkcji energetycznej, inwestycji i efektywności produkcji rafineryjnej.

Pan Marek Podstawa, Członek Zarządu ds. Sprzedaży sprawuje nadzór nad obszarami: handlu hurtowego produktami rafineryjnymi, sprzedaży olejów, sprzedaży detalicznej, logistyki.

Zasady działania Zarządu PKN ORLEN

Podstawowym celem działania Zarządu PKN ORLEN jest realizacja interesu Spółki, rozumianego jako powiększanie wartości powierzonego jej przez akcjonariuszy majątku, z uwzględnieniem praw i interesów innych niż akcjonariusze podmiotów, zaangażowanych w funkcjonowanie Spółki, w szczególności wierzycieli Spółki oraz jej pracowników.

Zarząd PKN ORLEN zapewnia przejrzystość i efektywność systemu zarządzania Spółką, a także zapewnia prowadzenie spraw PKN ORLEN zgodnie z przepisami prawa i dobrymi praktykami.

Powołanie i odwołanie Zarządu PKN ORLEN

W skład Zarządu PKN ORLEN wchodzi od pięciu do dziewięciu Członków, w tym Prezes, Wiceprezesi Zarządu i pozostali Członkowie Zarządu. Członkowie Zarządu są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą, przy czym jeden członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Kadencja Członków Zarządu jest wspólna i kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Za początek tak określonej kadencji wspólnej przyjęto dzień 7 czerwca 2008 roku. Na posiedzeniu w dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała Zarząd PKN ORLEN na wspólną trzyletnią kadencję. Nowa kadencja Zarządu rozpoczęła swój bieg od 30 czerwca 2011 roku, czyli po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2010 rok.

Prezes, wiceprezesi i pozostali Członkowie Zarządu oraz cały Zarząd mogą być zawieszeni w czynnościach z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą.

W przypadku zawieszenia lub odwołania Prezesa Zarządu bądź w innym przypadku wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu przed upływem kadencji, do czasu powołania nowego lub odwieszenia dotychczasowego Prezesa wszystkie jego uprawnienia, z wyjątkiem prawa decydującego głosu, o którym mowa w § 9 ust. 5 pkt 2 Statutu, wykonuje osoba powołana uchwałą Rady Nadzorczej na stanowisko pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu.

Organizacja prac Zarządu PKN ORLEN

Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Każdy Członek Zarządu może na piśmie zażądać zwołania posiedzenia Zarządu i/lub umieszczenia w porządku obrad wskazanych spraw, wskazując w swoim żądaniu proponowany porządek obrad oraz uzasadnienie wniosku. Posiedzenie Zarządu winno się odbyć w ciągu siedmiu dni od daty zgłoszenia wniosku.

Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes, który kieruje pracami Zarządu i do którego należy ustalenie terminu, miejsca posiedzenia Zarządu, jak również porządku jego obrad. W sytuacjach wyjątkowych posiedzenie Zarządu może być zwołane przez zastępcę Prezesa Zarządu lub dwóch Członków Zarządu. Posiedzenie Zarządu może się także odbyć bez oficjalnego zwołania, jeśli obecni są wszyscy Członkowie Zarządu i żaden z nich nie wyrazi sprzeciwu co do odbycia posiedzenia i proponowanego porządku obrad.

Za zgodą osoby przewodniczącej obradom w posiedzeniu Zarządu mogą uczestniczyć zaproszeni pracownicy Spółki, doradcy oraz inne osoby. W posiedzeniu Zarządu może ponadto uczestniczyć z głosem doradczym Pełnomocnik do spraw infrastruktury krytycznej, w przypadku rozpatrywania spraw, których przedmiotem jest rozporządzenie składnikami infrastruktury krytycznej.

Posiedzenia Zarządu odbywają się w siedzibie Spółki w Płocku lub w biurze w Warszawie, jednak osoba zwołująca posiedzenie może wyznaczyć inne miejsce do odbycia posiedzenia.

Zarząd podejmuje uchwały na posiedzeniach. Dla ważności uchwał Zarządu wymagane jest prawidłowe zawiadomienie o planowanym posiedzeniu wszystkich Członków Zarządu oraz obecność na posiedzeniu co najmniej połowy składu Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów (w razie równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu), z zastrzeżeniem, iż przy uchwale dotyczącej ustanowienia prokury wymagana jest jednomyślność wszystkich Członków Zarządu. Członek Zarządu, który głosował przeciwko podjętej uchwale może zgłosić zdanie odrębne, jednakże złożenie zdania odrębnego wymaga uzasadnienia.

Uchwały są podejmowane w głosowaniu jawnym, natomiast głosowanie tajne może zostać zarządzone na wniosek każdego Członka Zarządu. Uchwały podpisują wszyscy Członkowie Zarządu, którzy byli obecni na posiedzeniu Zarządu, na którym uchwała została podjęta. Pod uchwałą składa podpis także członek Zarządu, który złożył zdanie odrębne z adnotacją „zdanie odrębne" lub „votum separatum".

Kompetencje Zarządu PKN ORLEN

Do zakresu działania Zarządu należy prowadzenie wszystkich spraw PKN ORLEN niezastrzeżonych kodeksem spółek handlowych lub Statutem Spółki do kompetencji innych organów Spółki. Wszyscy Członkowie Zarządu są zobowiązani i uprawnieni do prowadzenia spraw PKN ORLEN.

Uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłego zarządu, z tym zastrzeżeniem, że zgoda Zarządu nie jest wymagana na dokonanie czynności będącej integralną częścią innej czynności, na dokonanie której Zarząd wyraził już zgodę, chyba że co innego wynika z uchwały Zarządu. Jako czynności zwykłego zarządu traktowane są czynności mające za przedmiot obrót paliwami w rozumieniu Statutu Spółki (tj. ropą naftową, produktami ropopochodnymi, biokomponentami, biopaliwami, oraz innymi paliwami, w tym gazem ziemnym, gazem przemysłowym i gazem opałowym) oraz wszelkie inne czynności niewskazane w Regulaminie Zarządu.

Uchwały Zarządu wymaga m.in.:

- przyjęcie i zmiana Regulaminu Zarządu,
- przyjęcie i zmiana Regulaminu Organizacyjnego PKN ORLEN,
- przyjmowanie wniosków kierowanych do Rady Nadzorczej i/lub Walnego Zgromadzenia, w szczególności wniosków o wyrażenie zgody na dokonanie określonych czynności, wydanie opinii, oceny lub zatwierdzenie, wymaganych na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i/lub Statutu Spółki,
- zwoływanie Walnych Zgromadzeń i przyjmowanie proponowanego porządku obrad Walnych Zgromadzeń,
- przyjmowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z nim wydatki lub obciążenia przekraczające kwotę 10 000 000 zł,
- zaciąganie zobowiązań, rozporządzanie prawami majątkowymi oraz jakakolwiek forma obciążania majątku Spółki, których wartość przekracza 20 000 000 zł (z pewnymi wyłączeniami od tej zasady),
- zbywanie i nabywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz ustanawiania ograniczonego prawa rzeczowego,
- zbywanie, nabywanie oraz obciążanie przez Spółkę udziałów, akcji lub innych tytułów uczestnictwa w innych podmiotach, w tym także akcji w publicznym obrocie papierami wartościowymi,

- emisja papierów wartościowych przez Spółkę,
- przyjmowanie rocznego sprawozdania z działalności Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przyjęcie i zmiana systemu wynagradzania pracowników Spółki, jak również decyzje dotyczące wprowadzenia oraz założeń programów motywacyjnych,
- zawarcie, zmiana i wypowiedzenie układu zbiorowego pracy obowiązującego w Spółce oraz innych porozumień ze związkami zawodowymi,
- określenie zasad udzielania i odwoływania pełnomocnictw,
- ustalanie tzw. polityki darowizn Spółki,
- udzielanie prokury,
- ustalanie wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy Członków Zarządu,
- utworzenie zakładu/biura za granicą,
- inne sprawy, których rozstrzygnięcia w formie uchwały zażąda chociażby jeden z Członków Zarządu,
- podejmowanie decyzji o wypłacie zaliczki na poczet dywidendy.

Zarząd ma obowiązek przekazywać Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem. Ponadto Zarząd zobowiązany jest do opracowania i uchwalania rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki w formie, zakresie i w terminach określonych przez Radę Nadzorczą. Dodatkowo Zarząd PKN ORLEN ma obowiązek sporządzić i przedstawić Radzie Nadzorczej roczne sprawozdanie finansowe PKN ORLEN oraz roczne sprawozdanie finansowe Grupy ORLEN za miniony rok obrotowy.

RADA NADZORCZA

Skład osobowy Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2012 roku

Skład Rady Nadzorczej na 1 stycznia 2012 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Marek Karabuła	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kołach	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	Niezależny Członek Rady Nadzorczej (w okresie od 09.12.2011 r. do 09.03.2012 r. – delegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu PKN ORLEN)
Janusz Zieliński	Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej nastąpiły na początku 2012 roku. W dniu 12 stycznia 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Krzysztofa Kołacha. Jednocześnie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało do składu Rady Nadzorczej Pana Michała Gołębiowskiego.

Ponadto, Minister Skarbu Państwa w imieniu akcjonariusza Skarbu Państwa, na podstawie § 8 ust. 2 pkt 1 Statutu Spółki, z dniem 11 stycznia 2012 roku odwołał Pana Janusza Zielińskiego ze składu oraz pełnionej funkcji Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN, zaś z dniem 12 stycznia 2012 roku powołał Pana Cezarego Banasińskiego na Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Kolejne zmiany w składzie Rady Nadzorczej nastąpiły w marcu 2012 roku. Z dniem 28 marca 2012 roku panowie Marek Karabuła i Piotr Wielowieyski złożyli oświadczenia o rezygnacji z pełnienia funkcji Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2012 roku Rada Nadzorcza wybrała Pana Leszka Jerzego Pawłowicza na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 30 maja 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN Pana Pawła Białka.

Do 31 grudnia 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianom.

W 2012 roku Rada Nadzorcza odbyła 12 protokołowanych posiedzeń i podjęła 81 uchwał.

Skład Rady Nadzorczej na 31 grudnia 2012 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej
Paweł Białek	Członek Rady Nadzorczej

Udział kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

Udział kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN, uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie

Stan na	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
1 stycznia 2011 roku	1	8
1 stycznia 2012 roku	1	8
12 stycznia 2012 roku	1	8
29 marca 2012 roku	1	6
30 maja 2012 roku	1	7
31 grudnia 2012 roku	1	7

Zasady działania Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Powołanie i odwołanie Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Członkowie Rady Nadzorczej PKN ORLEN są powoływani na okres wspólnej kadencji, która kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Poszczególni Członkowie Rady oraz cała Rada Nadzorcza mogą zostać odwołani w każdym czasie przed upływem kadencji. Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołuje przewodniczącego Rady Nadzorczej, natomiast wiceprzewodniczący i sekretarz wybierani są przez Radę Nadzorczą z grona pozostałych Członków Rady.

W skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN wchodzi od sześciu do dziewięciu Członków. Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej, pozostałych Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało Członków Rady Nadzorczej na nową kadencję w dniu 25 czerwca 2010 roku.

Zgodnie ze Statutem PKN ORLEN, co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej, musi być osobami, z których każda spełnia następujące warunki niezależności (tzw. niezależni Członkowie Rady Nadzorczej):

- nie jest pracownikiem Spółki ani Podmiotu Powiązanego,
- nie była członkiem władz zarządzających Spółki lub Podmiotu Powiązanego w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej,
- nie jest członkiem władz nadzorczych i zarządzających Podmiotu Powiązanego,
- nie otrzymuje ani nie otrzymała w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej dodatkowego wynagrodzenia w znaczącej wysokości, tj. w kwocie przekraczającej łącznie 600 000 zł, od Spółki lub Podmiotu Powiązanego, oprócz wynagrodzenia otrzymywanego jako członek władz nadzorczych,
- nie jest i nie była w ciągu ostatnich trzech lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej wspólnikiem lub pracownikiem obecnego lub byłego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Spółki lub Podmiotu Powiązanego,
- nie jest akcjonariuszem dysponującym 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,

- nie jest członkiem władz nadzorczych i zarządzających lub pracownikiem podmiotu dysponującego 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest wstępnym, zstępnym, małżonkiem, rodzeństwem, rodzicem małżonka albo osobą pozostającą w stosunku przysposobienia wobec którejkolwiek z osób wymienionych w punktach poprzedzających,
- nie była Członkiem Rady Nadzorczej Spółki dłużej niż przez 3 kadencje,
- nie jest Członkiem Zarządu Spółki, w której Członek Zarządu Spółki pełni funkcję Członka Rady Nadzorczej,
- nie ma znaczących powiązań z Członkami Zarządu Spółki przez udział w innych spółkach.

Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek określonych powyżej. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek, Członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę, natomiast Spółka informuje akcjonariuszy o aktualnej liczbie niezależnych Członków Rady Nadzorczej.

W sytuacji, gdy liczba niezależnych Członków Rady Nadzorczej wyniesie mniej niż dwóch, Zarząd Spółki zobowiązany jest niezwłocznie zwołać Walne Zgromadzenie i umieścić w porządku obrad tego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian w składzie Rady Nadzorczej. Do czasu dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej polegających na dostosowaniu liczby niezależnych członków do wymagań statutowych, Rada Nadzorcza działa w składzie dotychczasowym, a postanowień § 8 ust. 9a Statutu Spółki (wymieniających listę uchwał, do których podjęcia wymagana jest zgoda co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej) nie stosuje się.

Organizacja pracy Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje przewodniczący Rady, a w przypadku jego nieobecności lub wynikającej z innych przyczyn niemożności pełnienia przez przewodniczącego jego funkcji – wiceprzewodniczący Rady, a następnie odpowiednio sekretarz Rady. Posiedzenia Rady Nadzorczej są zwoływane za pomocą pisemnych zaproszeń, które powinny być wysłane Członkom Rady na co najmniej 7 dni przed datą posiedzenia.

Dodatkowo, zgodnie ze Statutem Spółki, posiedzenie Rady Nadzorczej powinno zostać zwołane na pisemny wniosek złożony przez: akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, Zarząd Spółki lub Członka Rady Nadzorczej. W takim przypadku posiedzenie Rady powinno zostać zwołane w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, na dzień przypadający nie później niż przed upływem trzech tygodni od dnia otrzymania takiego wniosku. W przypadku niezwołania posiedzenia Rady w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, wnioskodawca może zwołać je samodzielnie w formie pisemnego zawiadomienia wysłanego Członkom Rady, co najmniej na siedem dni przed datą posiedzenia, podając datę, miejsce oraz proponowany porządek obrad posiedzenia.

Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą odbyć się, jeżeli wszyscy Członkowie Rady zostali prawidłowo zaproszeni w trybie wskazanym wyżej. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się odbywać także bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy Członkowie Rady są obecni i wyrażają zgodę na odbycie posiedzenia i umieszczenie określonych spraw w porządku obrad.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej Członków. Z zastrzeżeniem postanowień kodeksu spółek handlowych, uchwała Rady Nadzorczej może być podjęta w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością oddanych głosów, w obecności co najmniej połowy Członków Rady, przy czym za głosy oddane uważa się głosy „za", „przeciw" i „wstrzymujące się". Wyjątkiem od tego jest sytuacja odwołania lub zawieszenia któregokolwiek z Członków Zarządu lub całego Zarządu w trakcie trwania ich kadencji, kiedy to wymagane jest oddanie głosów „za" przez co najmniej dwie trzecie wszystkich Członków Rady Nadzorczej.

Podjęcie uchwał w sprawach:

- świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiekolwiek Podmioty Powiązane ze Spółką na rzecz Członków Zarządu,
- wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub Podmiot Zależny istotnej umowy z Podmiotem Powiązanym ze Spółką, Członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z Podmiotami Powiązanymi z nimi,
- wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki wymaga zgody co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej. Postanowienia te nie wyłączają stosowania art. 15 § 1 i 2 kodeksu spółek handlowych.

W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza może badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki.

Kompetencje Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Rada Nadzorcza PKN ORLEN sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, w szczególności ma kompetencje określone w kodeksie spółek handlowych i Statucie Spółki. Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania w celu uzyskiwania od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zgodnie ze Statutem Spółki do uprawnień Rady Nadzorczej należy ponadto:

- powoływanie i odwoływanie prezesa, wiceprezesów i pozostałych Członków Zarządu (przy czym jeden Członek Zarządu jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek Skarbu Państwa do czasu zbycia przez Skarb Państwa ostatniej akcji Spółki), reprezentowanie Spółki w umowach z Członkami Zarządu, w tym również w zakresie warunków zatrudniania Członków Zarządu,
- zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich Członków Zarządu, a także delegowanie Członka lub Członków Rady do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu niemogących sprawować swych czynności,
- zatwierdzanie Regulaminu Zarządu,
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy ORLEN zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości,
- ocena sprawozdania finansowego Spółki, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu co do podziału zysku i pokrycia straty oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- ocena sprawozdania finansowego Grupy ORLEN i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy ORLEN oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- opiniowanie wszelkich spraw przedkładanych przez Zarząd do rozpatrzenia Walnemu Zgromadzeniu, zarówno zwyczajnemu jak i nadzwyczajnemu,
- udzielanie Członkom Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk w organach nadzorczych lub zarządzających innych podmiotów oraz pobieranie wynagrodzeń z tego tytułu,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z tym wydatki lub obciążenia przekraczające równowartość jednej drugiej kapitału zakładowego Spółki,
- określanie zakresu, szczegółowości i terminów przedkładania przez Zarząd rocznych i wieloletnich planów finansowych i strategii rozwoju Spółki,
- zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie rocznych planów finansowych,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość według ceny nabycia netto przekracza jedną czterdziestą kapitału zakładowego,
- wyrażanie zgody na nabycie przez Spółkę akcji Spółki w celu zapobieżenia poważnej szkodzie, o której mowa w art. 362 § 1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych, bezpośrednio zagrażającej Spółce,
- powoływanie pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 3 Statutu Spółki, w przypadku zawieszenia Prezesa Zarządu lub wygaśnięcia jego mandatu przed upływem kadencji.

Zapisy Statutu określają także, iż zgody Rady Nadzorczej PKN ORLEN wymagają:

- utworzenie zakładu za granicą,
- zbycie lub obciążenie, na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych, środków trwałych, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą wartości aktywów według ostatniego zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego,
- zbycie lub obciążenie w jakikolwiek sposób akcji albo udziałów w następujących spółkach: Naftoport Sp. z o.o., Inowrocławskie Kopalnie Soli SA oraz w spółce, która zostanie utworzona w celu prowadzenia działalności w zakresie transportu rurociągowego paliw płynnych,
- zaciągnięcie innego zobowiązania, które na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych wykonywanych w okresie roku obrotowego, przekracza równowartość jednej piątej kapitału zakładowego, z wyłączeniem:
  - czynności dokonywanych w ramach zwykłego zarządu, w tym w szczególności wszystkich czynności mających za przedmiot obrót Paliwami,
  - czynności pozytywnie zaopiniowanych przez Radę Nadzorczą w rocznych planach finansowych,
  - czynności, na dokonanie których wymagana jest zgoda Walnego Zgromadzenia,
  - czynności podejmowanych w związku z realizacją zadania inwestycyjnego, na które Rada Nadzorcza wyraziła zgodę zgodnie z § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu, do kwoty nieprzekraczającej 110% kwoty przeznaczonej na dane zadanie inwestycyjne,
  - czynności dotyczących realizowania zadania inwestycyjnego i zaciągania wynikających z niego zobowiązań, jeżeli wydatki lub obciążenia nie przekraczają progu wskazanego w § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu,
- realizowanie przez Spółkę za granicą inwestycji kapitałowych lub rzeczowych na kwotę przekraczającą jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
- wykonywanie przez Spółkę prawa głosu na walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników spółek zależnych oraz innych spółek, jeżeli wartość posiadanych przez Spółkę udziałów lub akcji, ustalona według cen ich nabycia lub objęcia, stanowi więcej niż jedną piątą kapitału zakładowego Spółki, w sprawach połączenia z inną spółką i przekształcenia spółki, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, zmiany umowy lub statutu, zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych, rozwiązania spółki,
- tworzenie spółek prawa handlowego oraz przystępowanie do spółek, a także na wnoszenie wkładów na pokrycie udziałów lub akcji w spółkach oraz zbywanie udziałów lub akcji, jeżeli dotychczasowe zaangażowanie kapitałowe Spółki w danej spółce lub zaangażowanie, które ma osiągnąć Spółka w wyniku nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, liczone według ceny nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, przekracza jedną dziesiątą kapitału zakładowego Spółki, z wyjątkiem nabywania akcji na rynku regulowanym,
- wypłata akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

Jeżeli Rada Nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej powyżej czynności, Zarząd może zwrócić się do Walnego Zgromadzenia o powzięcie uchwały udzielającej zgody na dokonanie tejże czynności.

Dodatkowo, na żądanie co najmniej dwóch Członków, Rada Nadzorcza jest zobowiązana rozważyć podjęcie określonych w takim żądaniu czynności nadzorczych.

Mając na względzie najwyższe standardy dobrych praktyk oraz aby zapewnić możliwość rzetelnej oceny Spółki przez akcjonariuszy, do obowiązków Rady Nadzorczej PKN ORLEN dodatkowo należy przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji PKN ORLEN, z uwzględnieniem systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki. Ocena ta jest przedstawiana corocznie przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem Spółki w terminie umożliwiającym akcjonariuszom PKN ORLEN zapoznanie się z nią. Dodatkowo, Rada Nadzorcza przygotowuje corocznie sprawozdanie ze swoich prac, w którym uwzględnia zarówno liczbę odbytych posiedzeń jak i najważniejsze zagadnienia, którymi zajmowała się w danym roku obrotowym.

KOMITETY RADY NADZORCZEJ

Rada Nadzorcza PKN ORLEN może powoływać komitety stałe lub ad hoc, działające jako jej kolegialne organy doradcze i opiniotwórcze. W ramach Rady Nadzorczej PKN ORLEN działają następujące komitety stałe:

- Komitet Audytowy,
- Komitet ds. Strategii i Rozwoju,
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Komitet ds. Ładu Korporacyjnego.

Wskazane Komitety składają Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swojej działalności. Zakres kompetencji poszczególnych Komitetów określa szczegółowo Regulamin Rady Nadzorczej, który udostępniony jest akcjonariuszom Spółki na stronie internetowej Spółki www.orlen.pl.

Wszystkie Komitety powoływane są przez Radę Nadzorczą spośród jej Członków, natomiast sam Komitet wybiera swojego przewodniczącego. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 Członków, przy czym w skład Komitetu Audytowego wchodzi co najmniej dwóch Członków niezależnych oraz przynajmniej jeden posiadający kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości lub finansów.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący Komitetu, a w razie jego nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego funkcji – przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny wskazany przez niego Członek Rady Nadzorczej, który zaprasza na posiedzenia Członków Komitetu oraz zawiadamia wszystkich pozostałych Członków Rady Nadzorczej o posiedzeniu. Wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej mają prawo uczestniczyć w posiedzeniach Komitetu. Przewodniczący Komitetu może zapraszać na posiedzenia Komitetu Członków Zarządu, pracowników Spółki i inne osoby, których udział w posiedzeniu jest przydatny dla realizacji zadań Komitetu.

Uchwały Komitetu są podejmowane zwykłą większością głosów oddanych. W przypadku głosowania, w którym oddano równą liczbę głosów „za" oraz „przeciw", głos rozstrzygający przysługuje przewodniczącemu Komitetu.

Skład osobowy Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2012 roku

Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN na 1 stycznia 2012 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Komitecie Rady Nadzorczej PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Marek Karabuła	Członek Komitetu
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Maciej Mataczyński	Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Marek Karabuła	Przewodniczący Komitetu
Krzysztof Kołach	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kołach	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej

W związku ze zmianami wprowadzonymi w styczniu 2012 roku w składzie Rady Nadzorczej, Panowie Krzysztof Kołach i Janusz Zieliński zostali wyłączeni ze składów Komitetów. Na posiedzeniu w dniu 19 stycznia 2012 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Michała Gołębiowskiego do składu Komitetu Audytowego, Komitetu ds. Strategii i Rozwoju oraz Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń. Pan Cezary Banasiński został włączony do Komitetu ds. Strategii i Rozwoju.

W związku ze złożoną przez Pana Marka Karabułę oraz Pana Piotra Wielowieyskiego rezygnacją z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN z dniem 29 marca 2012 roku, składy osobowe Komitetów Rady Nadzorczej uległy zmniejszeniu.

Wobec powołania w dniu 30 maja 2012 roku w skład Rady Nadzorczej Spółki przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN Pana Pawła Białka, Rada Nadzorcza w dniu 30 maja 2012 roku dokonała uzupełnienia składu Komitetów. Nowym Przewodniczącym Komitetu ds. Strategii i Rozwoju został Pan Cezary Banasiński.

Do 31 grudnia 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego sprawozdania składy Komitetów Rady Nadzorczej nie uległy zmianom.

Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN na 31 grudnia 2012 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Komitecie Rady Nadzorczej PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu,
Paweł Białek	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Maciej Mataczyński	Członek Komitetu
Paweł Białek	Członek Komitetu, Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Cezary Banasiński	Przewodniczący Komitetu
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Paweł Białek	Członek Komitetu, Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Paweł Białek	Członek Komitetu, Członek Rady Nadzorczej

Komitet Audytowy

Zadaniem Komitetu Audytowego jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej PKN ORLEN w kwestiach właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości budżetowej i finansowej oraz kontroli wewnętrznej Spółki oraz Grupy ORLEN i współpraca z biegłymi rewidentami Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- monitorowanie pracy biegłych rewidentów Spółki i przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji co do wyboru i wynagrodzenia biegłych rewidentów Spółki,
- omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie koordynacji prac między biegłymi rewidentami Spółki,
- przegląd okresowych i rocznych sprawozdań finansowych Spółki (jednostkowych i skonsolidowanych), ze skoncentrowaniem się w szczególności na:
  - wszelkich zmianach norm, zasad i praktyk księgowych,
  - głównych obszarach podlegających osądowi,
  - znaczących korektach wynikających z badania,
  - oświadczeniach o kontynuacji działania,
  - zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prowadzenia rachunkowości.
- omawianie wszelkich problemów lub zastrzeżeń, które mogą wynikać z badania sprawozdań finansowych,
- analiza listów do Zarządu sporządzonych przez biegłych rewidentów Spółki, niezależności i obiektywności dokonanego przez nich badania oraz odpowiedzi Zarządu,
- opiniowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie polityki dywidendowej, podziału zysku i emisji papierów wartościowych,
- przegląd systemu rachunkowości zarządczej,
- przegląd systemu kontroli wewnętrznej, w tym mechanizmów kontroli: finansowej, operacyjnej, zgodności z przepisami, oceny ryzyka i zarządczej,
- analiza raportów audytorów wewnętrznych Spółki i głównych spostrzeżeń innych analityków wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na te spostrzeżenia, łącznie z badaniem stopnia niezależności audytorów wewnętrznych oraz opiniowaniem zamiarów Zarządu w sprawie zatrudnienia i zwolnienia osoby kierującej komórką organizacyjną, odpowiadającą za audyt wewnętrzny,
- roczny przegląd programu audytu wewnętrznego, koordynacja prac audytorów wewnętrznych i zewnętrznych oraz badanie warunków funkcjonowania audytorów wewnętrznych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za audyt i kontrolę oraz okresowa ocena ich pracy,
- rozważanie wszelkich innych kwestii związanych z audytem Spółki, na które zwrócił uwagę Komitet lub Rada Nadzorcza,
- informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich istotnych kwestiach w zakresie działalności Komitetu Audytowego.

Posiedzenia Komitetu Audytowego odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, przed opublikowaniem przez Spółkę sprawozdań finansowych.

Komitet ds. Ładu Korporacyjnego

Zadaniem Komitetu ds. Ładu Korporacyjnego jest:

- ocena implementacji zasad ładu korporacyjnego,
- składanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie wprowadzania zasad ładu korporacyjnego,
- opiniowanie dokumentów normatywnych dotyczących ładu korporacyjnego,
- ocena raportów dotyczących przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przygotowywanych dla Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie,
- opiniowanie propozycji zmian dotyczących dokumentów korporacyjnych Spółki oraz opracowywanie propozycji takich zmian w przypadku dokumentów własnych Rady Nadzorczej,
- monitorowanie zarządzania Spółką pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi, w tym zgodności z kodeksem etycznym PKN ORLEN i zasadami ładu korporacyjnego.

Komitet ds. Strategii i Rozwoju

Zadaniem Komitetu ds. Strategii i Rozwoju jest opiniowanie i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w kwestiach planowanych inwestycji i dezinwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji i dezinwestycji na kształt aktywów Spółki,
- ocena działań, umów, listów intencyjnych i innych dokumentów związanych z czynnościami mającymi na celu nabycie, zbycie, obciążenie lub inny sposób rozdysponowania istotnych aktywów Spółki,
- opiniowanie wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd,
- opiniowanie strategii rozwoju Spółki, w tym wieloletnich planów finansowych.

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

Zadaniem Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie kształtowania struktury zarządzania, w tym w kwestii rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry o kwalifikacjach odpowiednich dla budowy sukcesu Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- inicjowanie i opiniowanie rozwiązań w zakresie systemu nominacji Członków Zarządu,
- opiniowanie proponowanych przez Zarząd rozwiązań w zakresie systemu zarządzania Spółką, zmierzających do zapewnienia efektywności, spójności i bezpieczeństwa zarządzania Spółką,
- okresowy przegląd i rekomendowanie zasad określania wynagrodzeń motywacyjnych Członków Zarządu i wyższej kadry kierowniczej, zgodnie z interesem Spółki,
- okresowy przegląd systemu wynagrodzeń Członków Zarządu i kadry kierowniczej podlegającej bezpośrednio Członkom Zarządu, w tym kontraktów menedżerskich i systemów motywacyjnych, oraz przedkładanie Radzie Nadzorczej propozycji ich kształtowania w kontekście realizacji celów strategicznych Spółki,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii dotyczących uzasadnienia przyznania wynagrodzenia uzależnionego od wyników w kontekście oceny stopnia realizacji określonych zadań i celów Spółki,
- ocena systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce.

OPIS POLITYKI WYNAGRODZEŃ ORAZ ZASADY JEJ USTALANIA

Wynagrodzenie dla Członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie Spółki.

Wynagrodzenie dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza uwzględniając rekomendacje, działającego w jej ramach, Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

Do głównych elementów systemu wynagrodzeń Członków Zarządu należą:

- stałe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze,
- premia roczna uzależniona od poziomu realizacji celów ilościowych i jakościowych,
- odprawa wynikająca z odwołania z funkcji Członka Zarządu,
- wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Świadczenia dodatkowe dla Członków Zarządu mogą obejmować samochód służbowy, narzędzia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonywania obowiązków Członka Zarządu, pokrycie kosztów podróży służbowych i reprezentacji w zakresie i wysokości odpowiedniej do powierzonych funkcji, umowę ubezpieczenia na życie i dożycie, prywatne ubezpieczenie medyczne na rzecz Członka Zarządu i jego najbliższej rodziny oraz możliwość pokrycia uzasadnionych kosztów ochrony osobistej i mienia.

ZASADY PREMIOWANIA KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO

W 2012 roku w Grupie ORLEN kluczowa kadra menedżerska objęta była rocznym systemem premiowania MBO (zarządzanie przez cele). Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Członkom Zarządu PKN ORLEN, Zarządów spółek Grupy ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk w Grupie ORLEN mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte ww. systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Postawione cele mają charakter jakościowy lub ilościowy (dający się sparametryzować) i rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Systemy Premiowania są konstruowane w sposób promujący współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami w celu osiągnięcia najlepszych wyników na poziomie PKN ORLEN i Grupy ORLEN.

Od stycznia 2012 roku nastąpiła nowelizacja Regulaminu Premiowania MBO dla wyższej kadry kierowniczej w Grupie ORLEN. Celem nowelizacji było dalsze zwiększenie elastyczności i motywacyjnego charakteru systemu oraz dostosowanie Regulaminu Premiowania do najlepszych praktyk rynkowych.

Wzrost konsumpcji

W latach 2000–2009 zapotrzebowanie na gaz ziemny w Polsce wzrosło o około 25%. Obecnie Polska zużywa ok. 14 mld m^3 gazu rocznie. Większość zużywanego w kraju gazu pochodzi z importu, głównie z Rosji. Około 30%, czyli ok. 4 mld m^3 jest pozyskiwane ze złóż krajowych

Własne źródła energii

Uzyskanie dostępu do własnych źródeł gazu, w tym gazu z łupków, jest dla Polski przede wszystkim szansą na uniezależnienie się od dostaw z zagranicy i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego. Polska z importera gazu może stać się jednym z eksporterów, a polskie firmy, które biorą czynny udział w eksploatacji niekonwencjonalnych źródeł gazu, będą miały szansę na wzmocnienie swojej pozycji na arenie międzynarodowej.

Wykorzystanie gazu

DLA WALNEGO ZGROMADZENIA POLSKIEGO KONCERNU NAFTOWEGO ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA

Opinia o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, której jednostką dominującą jest Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku, ul. Chemików 7 („Grupa Kapitałowa PKN ORLEN SA"), na które składa się skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 r., skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zawierające opis istotnych zasad rachunkowości oraz inne informacje i noty objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami prawa oraz sporządzenie sprawozdania z działalności. Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane skonsolidowane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330) („ustawa o rachunkowości"), Zarząd jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości skonsolidowanego sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją skonsolidowanego sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKN ORLEN SA przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2012 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

SZCZEGÓLNE OBJAŚNIENIA NA TEMAT INNYCH WYMOGÓW PRAWA I REGULACJI

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej

Zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259 z późniejszymi zmianami) i są one zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W imieniu KPMG Audyt Sp. z o.o.
nr ewidencyjny 458
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa

Monika Bartoszewicz
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 10268
Dyrektor

28 marca 2013 r.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ORLEN za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2012 (rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. – Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późniejszymi zmianami)
(dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową)

za rok obrotowy 2012 obejmujący okres od 2012-01-01 do 2012-12-31, zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w walucie polskiej (PLN).

dnia 2013-03-29
(data przekazania)

pełna nazwa emitenta:	POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
skrócona nazwa emitenta:	PKN ORLEN
sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie:	PALIWOWY (pal)
kod pocztowy:	09-411
miejscowość:	PŁOCK
ulica:	CHEMIKÓW
numer:	7
telefon:	48 24 256 81 80
fax:	48 24 367 77 11
e-mail:	ir@orlen.pl
NIP:	774-00-01-454
REGON:	610188201
www:	www.orlen.pl

KPMG AUDYT Sp. z o.o.
(Podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE		tys. PLN		tys. EUR	
		rok zakończony 31.12.2012	rok zakończony 31.12.2011	rok zakończony 31.12.2012	rok zakończony 31.12.2011
I.	Przychody ze sprzedaży	120 101 550	106 973 074	28 776 488	25 630 888
II.	Zysk z działalności operacyjnej	2 024 371	2 066 472	485 042	495 129
III.	Zysk przed opodatkowaniem	2 624 443	2 791 741	628 820	668 905
IV.	Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 344 594	2 363 397	561 768	566 273
V.	Zysk netto	2 169 990	2 015 003	519 932	482 797
VI.	Całkowite dochody przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 962 637	2 845 641	470 250	681 819
VII.	Całkowite dochody ogółem	1 696 141	2 689 065	406 398	644 303
VIII.	Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 089 185	761 106	740 172	182 362
IX.	Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	(2 874 856)	1 497 021	(688 819)	358 688
X.	Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej	(3 411 473)	332 376	(817 393)	79 638
XI.	(Zmniejszenie)/Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(3 197 144)	2 590 503	(766 040)	620 688
XII.	Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	5,48	5,53	1,31	1,32
		Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
XIII.	Aktywa trwałe	26 810 637	28 599 141	6 558 054	6 995 534
XIV.	Aktywa obrotowe	25 820 143	30 132 337	6 315 773	7 370 563
XV.	Aktywa razem	52 630 780	58 731 478	12 873 827	14 366 097
XVI.	Zobowiązania długoterminowe	9 196 658	12 120 002	2 249 562	2 964 630
XVII.	Zobowiązania krótkoterminowe	15 127 289	19 812 793	3 700 232	4 846 337
XVIII.	Kapitał własny razem	28 306 833	26 798 683	6 924 033	6 555 130
XIX.	Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	26 479 187	24 533 773	6 476 979	6 001 119
XX.	Kapitał podstawowy	1 057 635	1 057 635	258 704	258 704
XXI.	Liczba akcji	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061
XXII.	Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	61,91	57,36	15,14	14,03

Powyższe dane finansowe za 2012 rok i za 2011 rok zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu określonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2012 roku 4,0882 PLN/EUR;
- pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego: od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku – 4,1736 PLN/EUR.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7	24 743 734	26 578 651
Nieruchomości inwestycyjne	8	117 270	117 645
Wartości niematerialne	9	1 447 300	1 323 044
Prawa wieczystego użytkowania gruntów	10	97 777	95 664
Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	11	11 932	13 125
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	13	40 820	40 520
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	33.2.	296 939	399 526
Pozostałe aktywa długoterminowe	14	54 865	30 966
		26 810 637	28 599 141
Aktywa obrotowe			
Zapasy	16	15 011 047	16 296 517
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	17	8 075 302	8 071 011
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	18	368 125	293 434
Należności z tytułu podatku dochodowego		89 625	33 684
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	2 211 425	5 409 166
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	20	64 619	28 525
		25 820 143	30 132 337
Aktywa razem		52 630 780	58 731 478
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	21.1.	1 057 635	1 057 635
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	21.2.	1 227 253	1 227 253
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	21.3.	(73 232)	(24 305)
Kapitał z aktualizacji wyceny	21.4.	6 973	5 301
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	21.5.	80 926	415 628
Zyski zatrzymane	21.6.	24 179 632	21 852 261
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		26 479 187	24 533 773
Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	21.7.	1 827 646	2 264 910
Kapitał własny razem		28 306 833	26 798 683

	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	22	7 678 446	10 537 792
Rezerwy	23	660 279	621 379
Rezerwy na podatek odroczony	33.2.	671 603	740 910
Przychody przyszłych okresów	26	15 321	16 239
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	24	171 009	203 682
		9 196 658	12 120 002
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	25	12 655 891	15 092 524
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	22	1 294 641	2 459 799
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		83 737	673 643
Rezerwy	23	802 719	1 008 140
Przychody przyszłych okresów	26	168 305	136 379
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	121 996	442 308
		15 127 289	19 812 793
Zobowiązania razem		24 323 947	31 932 795
Pasywa razem		52 630 780	58 731 478

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Rachunek zysków lub strat			
Przychody ze sprzedaży	29	120 101 550	106 973 074
Koszt własny sprzedaży	30.1., 30.2.	(112 093 990)	(98 397 811)
Zysk brutto ze sprzedaży		8 007 560	8 575 263
Koszty sprzedaży	30.2.	(3 871 660)	(3 660 256)
Koszty ogólnego zarządu	30.2.	(1 523 632)	(1 468 298)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1.	726 401	1 006 655
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	(1 314 298)	(2 386 892)
Zysk z działalności operacyjnej		2 024 371	2 066 472
Przychody finansowe	32.1.	1 581 994	2 780 145
Koszty finansowe	32.2.	(981 226)	(2 243 175)
Przychody i koszty finansowe		600 768	536 970
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(696)	188 299
Zysk przed opodatkowaniem		2 624 443	2 791 741
Podatek dochodowy	33	(454 453)	(776 738)
Zysk netto		2 169 990	2 015 003
Składniki innych całkowitych dochodów które nie zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty			
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej na moment przeklasyfikowania		*3 277*	*10 389*
Podatek odroczony	*33*	*(623)*	*(1 974)*
które zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Instrumenty zabezpieczające		*(54 593)*	*(116 254)*
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		*(432 283)*	*759 813*
Podatek odroczony	*33*	*10 373*	*22 088*
		(473 849)	674 062
Całkowite dochody netto		1 696 141	2 689 065
Zysk netto przypadający na:		2 169 990	2 015 003
akcjonariuszy jednostki dominującej		*2 344 594*	*2 363 397*
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		*(174 604)*	*(348 394)*
Całkowite dochody przypadające na:		1 696 141	2 689 065
akcjonariuszy jednostki dominującej		*1 962 637*	*2 845 641*
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		*(266 496)*	*(156 576)*
Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN na akcję)		5,48	5,53

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto		**2 169 990**	**2 015 003**
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		696	(188 299)
Amortyzacja	30.2.	2 260 122	2 379 948
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych		(515 553)	729 342
Odsetki netto		342 091	381 683
Dywidendy		(1 767)	(1 287)
Strata/(Zysk) na działalności inwestycyjnej		829 028	(68 924)
Zmiana stanu rezerw	34	420 620	594 175
Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem	33	454 453	776 738
Podatek dochodowy (zapłacony)		(1 098 692)	(333 469)
Pozostałe korekty	34	(633 059)	(720 399)
Zmiana stanu kapitału pracującego		**(1 138 744)**	**(4 803 405)**
zapasy	*34*	*1 018 997*	*(4 565 020)*
należności	*34*	*(135 551)*	*(1 319 184)*
zobowiązania	*34*	*(2 022 190)*	*1 080 799*
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		**3 089 185**	**761 106**
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		(2 446 497)	(2 542 445)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		44 735	324 705
Nabycie akcji i udziałów		(169 917)	(121 348)
Sprzedaż akcji i udziałów		370	3 675 922
Nabycie papierów wartościowych i depozytów		(28 127)	(111 280)
Sprzedaż papierów wartościowych i depozytów		22 479	115 700
Odsetki otrzymane		7 142	8 333
Dywidendy otrzymane		1 767	251 300
(Wydatki)/Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek		(268 255)	22 875
Pozostałe		(38 553)	(126 741)
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej		**(2 874 856)**	**1 497 021**
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek		4 557 429	18 892 646
Emisja dłużnych papierów wartościowych		1 000 000	–
Spłaty kredytów i pożyczek		(7 798 681)	(18 021 857)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(750 000)	–
Zapłacone odsetki		(373 156)	(496 462)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(29 343)	(27 553)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom/udziałowcom niekontrolującym		(15 212)	(13 986)
Pozostałe		(2 510)	(412)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych cd.

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej		(3 411 473)	332 376
(Zmniejszenie)/Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(3 197 144)	2 590 503
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych		(597)	(2 079)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		5 409 166	2 820 742
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	19	2 211 425	5 409 166

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej							
	Kapitał podstawowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	Kapitał własny razem
1 stycznia 2012	2 284 888	(24 305)	415 628	5 301	21 852 261	24 533 773	2 264 910	26 798 683
Zysk netto	—	—	—	—	2 344 594	2 344 594	(174 604)	2 169 990
Składniki innych całkowitych dochodów	—	(48 927)	(334 702)	1 672	—	(381 957)	(91 892)	(473 849)
Całkowite dochody netto	—	(48 927)	(334 702)	1 672	2 344 594	1 962 637	(266 496)	1 696 141
Zmiana struktury udziału niekontrolującego*	—	—	—	—	(17 223)	(17 223)	(154 888)	(172 111)
Dywidendy	—	—	—	—	—	—	(15 880)	(15 880)
31 grudnia 2012	2 284 888	(73 232)	80 926	6 973	24 179 632	26 479 187	1 827 646	28 306 833
1 stycznia 2011	2 284 888	63 872	(149 492)	—	19 428 670	21 627 938	2 612 015	24 239 953
Zysk netto	—	—	—	—	2 363 397	2 363 397	(348 394)	2 015 003
Składniki innych całkowitych dochodów	—	(88 177)	565 120	5 301	—	482 244	191 818	674 062
Całkowite dochody netto	—	(88 177)	565 120	5 301	2 363 397	2 845 641	(156 576)	2 689 065
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	—	—	—	—	60 194	60 194	(177 625)	(117 431)
Dywidendy	—	—	—	—	—	—	(12 904)	(12 904)
31 grudnia 2011	2 284 888	(24 305)	415 628	5 301	21 852 261	24 533 773	2 264 910	26 798 683

* Dodatkowe informacje dotyczące zmian w strukturze udziału niekontrolującego przedstawiono w nocie 5.1.

Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające

1. Informacje ogólne

1.1. Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7 („Spółka", „PKN ORLEN", „Emitent", „Jednostka Dominująca") został utworzony aktem notarialnym z dnia 29 czerwca 1993 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną. Spółka została zarejestrowana pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne „Petrochemia Płock" S.A. w Sądzie Rejonowym w Płocku. Od 20 maja 1999 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy Spółka Akcyjna.

7 września 1999 roku nastąpiła inkorporacja Centrali Produktów Naftowych („CPN") Spółka Akcyjna i tym samym nastąpiło wykreślenie CPN z rejestru handlowego. Od 12 kwietnia 2000 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna.

Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie PKN ORLEN jest zaklasyfikowany do sektora paliwowego.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Jednostka Dominująca posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 88 jednostkach powiązanych.

Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. wraz ze spółkami tworzącymi Grupę ORLEN jest liderem branży naftowej w regionie – wiodącym producentem i dystrybutorem produktów rafineryjnych i petrochemicznych.

Podstawowe przedmioty działalności spółek Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. („Grupa Kapitałowa ORLEN", „Grupa", „Grupa Kapitałowa") stanowią:
- przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych),
- produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego,
- produkcja surówki, żelazostopów, żeliwa i stali, wyrobów hutniczych, metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych,
- skup, przerób i obrót olejami przepracowanymi oraz innymi odpadami chemicznymi,
- wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią cieplną i elektryczną,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- prowadzenie działalności handlowej w obrocie krajowym i zagranicznym na rachunek własny, na zlecenie i w komisie, a w szczególności: obrót ropą naftową, paliwami ropopochodnymi i innymi, sprzedaż artykułów przemysłowych i spożywczych,
- prowadzenie działalności badawczej, projektowej, rozwojowej, budowlanej, produkcyjnej na własny rachunek i w komisie, w dziedzinach związanych z przetwarzaniem, magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz pochodnymi produktami chemicznymi i transportem drogowym, kolejowym, wodnym i rurociągowym,
- magazynowanie, składowanie i przechowywanie ropy naftowej i paliw płynnych oraz tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw, na zasadach określonych właściwymi przepisami,
- świadczenie usług związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności: dokonywanie przeładunków morskich i lądowych oraz uszlachetnianie paliw i gazów, w tym etylizacja, barwienie, dodawanie komponentów,
- remonty urządzeń związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności instalacji rafineryjnych i petrochemicznych, zbiorników paliwowych, stacji paliw oraz środków transportu,
- działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami,
- prowadzenie stacji paliw, barów, restauracji i hoteli oraz działalność cateringowa,
- działalność holdingów finansowych, pośrednictwo pieniężne oraz pozostała działalność finansowa,
- górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego,
- działalność rachunkowo-księgowa, doradztwo podatkowe,
- usługi na rzecz całego społeczeństwa, praktyka lekarska, ochrona przeciwpożarowa, edukacja.

1.2. Posiadane koncesje

Grupa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej mającej duże znaczenie ze względu na interes publiczny posiada koncesje wydane przez odpowiednie organy administracji publicznej na podstawie stosownych ustaw.

Stan na 31/12/2012	okresy pozostałe do wygaśnięcia koncesji (w latach)
Energia elektryczna: wytwarzanie, dystrybucja, obrót	5-13
Energia cieplna: wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja, obrót	7-18
Paliwa ciekłe i gazowe: wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja, obrót, magazynowanie	2-28
Bezzbiornikowe magazynowanie ropy naftowej i paliw płynnych	17
Złoża soli kamiennej: eksploatacja i rozpoznanie	1-21
Poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	1-3
Ochrona osób i mienia	bezterminowo

Proces udzielania koncesji Grupie odbywa się okresowo i ma charakter administracyjny. W ocenie Zarządu prawdopodobieństwo nieuzyskania wymaganych koncesji jest znikome.

Grupa jako właściciel poszczególnych koncesji wnosi coroczne opłaty obciążające koszty okresu.

Na dzień 31 grudnia 2012 i 31 grudnia 2011 roku Grupa nie posiada zobowiązań umownych na usługi koncesjonowane w zakresie interpretacji KIMSF 12.

1.3. Struktura akcjonariatu

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2012 roku.

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w PLN)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	27 180 045	5,08%
ING OFE**	21 464 398	21 464 398	26 830 497	5,02%
Pozostali	266 790 431	266 790 431	333 488 039	62,38%
	427 709 061	**427 709 061**	**534 636 326**	**100,00%**

* wg informacji otrzymanych przez Jednostkę Dominującą od funduszu 9 lutego 2010 roku
** wg informacji otrzymanych przez Jednostkę Dominującą od funduszu 30 marca 2012 roku

1.4. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Jednostki Dominującej jest następujący:

Zarząd

- Dariusz Krawiec – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
- Sławomir Jędrzejczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Piotr Chełmiński – Członek Zarządu ds. Petrochemii
- Krystian Pater – Członek Zarządu ds. Rafinerii
- Marek Podstawa – Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Rada Nadzorcza

- Maciej Mataczyński – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Leszek Jerzy Pawłowicz – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Angelina Sarota – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Cezary Banasiński – Członek Rady Nadzorczej
- Paweł Białek – Członek Rady Nadzorczej
- Grzegorz Borowiec – Członek Rady Nadzorczej
- Artur Gabor – Członek Rady Nadzorczej
- Michał Gołębiowski – Członek Rady Nadzorczej

2. Oświadczenia Zarządu

2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową zasadami rachunkowości (zaprezentowanymi w nocie 3 oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej i wynik finansowy oraz że Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz sytuacji, osiągnięć i rozwoju Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania jednostkowego sprawozdania finansowego PKN ORLEN i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ORLEN za rok 2012 jest KPMG Audyt Sp. z o.o.

3. Polityka rachunkowości

3.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obejmujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) i Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i obowiązywały na dzień 31 grudnia 2012 roku. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku i okres porównawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez UE i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową. Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ORLEN jest nieoznaczony.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

3.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej

3.2.1. Obowiązujące zmiany standardów i interpretacji MSSF

Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tj. zmiany do MSSF 7 Instrumenty finansowe: Ujawnienia – Przeniesienia aktywów finansowych, nie miały wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

3.2.2. Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące

Wcześniejsze zastosowanie

Grupa zastosowała w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zmiany do MSR 1 przed datą wejścia w życie.

Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów

Grupa Kapitałowa korzystając z możliwości wcześniejszego zastosowania ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zmiany do MSR 1, które będą obowiązujące dla sprawozdań finansowych za okresy roczne rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2012 roku oraz później.

W efekcie zmieniono nazwę tytułu „sprawozdanie z całkowitych dochodów" na „sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów" a także zaprezentowano osobno składniki innych całkowitych dochodów, które zostaną następnie przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków oraz te, które nie zostaną następnie przekwalifikowane na zyski lub straty.

Zastosowanie zgodnie z datą wejścia w życie

Grupa Kapitałowa zamierza przyjąć wymienione poniżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Zmiany do MSSF 1 – Hiperinflacja oraz usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy

Zmiana dodaje zwolnienie, które może zostać zastosowane na dzień przejścia na MSSF przez jednostki działające w warunkach hiperinflacji oraz pozwala jednostce wycenić aktywa i zobowiązania posiadane przed ustabilizowaniem się waluty funkcjonalnej w wartości godziwej, a następnie użyć tej wartości godziwej jako kosztu zakładanego tych aktywów i zobowiązań na potrzeby sporządzenia pierwszego sprawozdania z sytuacji finansowej wg MSSF.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa od 2005 roku stosuje MSSF.

Zmiany do MSSF 1 – Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: Pożyczki rządowe

Zmiany wprowadzają nowe zwolnienie dotyczące retrospektywnego zastosowania innych MSSF. Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może zastosować wymagania w zakresie wyceny wynikające ze standardów dotyczących instrumentów finansowych (MSR 39 lub MSSF 9) dla pożyczek rządowych udzielonych poniżej rynkowej stopy procentowej prospektywnie od daty przejścia na MSSF.

Alternatywnie, jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może zdecydować, że zastosuje wymagania w zakresie wyceny dla pożyczek rządowych retrospektywnie, jeśli niezbędne informacje do wyceny były dostępne na moment ujęcia pożyczki po raz pierwszy. Wyboru jednostka dokonuje dla każdej pożyczki indywidualnie.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa od 2005 roku stosuje MSSF.

Zmiany do MSSF 7 – Instrumenty finansowe: Ujawnienia – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany zawierają nowe wymagania w zakresie ujawnień dla aktywów i zobowiązań finansowych, które są kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, lub podlegają ramowym umowom dotyczącym kompensat lub innym podobnym umowom.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa dokonuje kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawarła ramowych umów dotyczących kompensat.

Nowy Standard MSSF 10 – Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

MSSF 10 zastępuje MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, w zakresie konsolidacji oraz interpretację SKI 12 Jednostki Specjalnego Przeznaczenia.

MSSF 10 przewiduje jeden nowy model analizy kontroli w odniesieniu do wszystkich podmiotów, w które dokonano inwestycji, włączając w to podmioty, które aktualnie jako Jednostki Specjalnego Przeznaczenia są w zakresie SKI 12.

W nowym modelu kontroli inwestor kontroluje podmiot, w którym dokonał inwestycji, jeśli:
- jest narażony na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot,
- ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę oraz
- istnieje związek pomiędzy władzą a zwrotami.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ wstępna ocena kontroli nad podmiotami, w które zainwestowano, dokonana zgodnie z nowym standardem, nie zmieni wniosków co do kontroli Grupy Kapitałowej nad tymi podmiotami.

Nowy Standard MSSF 11 – Wspólne ustalenia umowne

MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne" zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach" i SKI 13 „Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników".

MSSF 11 nie wprowadza zasadniczych zmian co do ogólnej definicji ustaleń umownych pod wspólną kontrolą, chociaż definicja kontroli i pośrednio współkontroli uległy zmianie w związku z wprowadzeniem MSSF 10.

Nowy standard wprowadza podział na dwa rodzaje wspólnych ustaleń umownych, dla których zdefiniowano następujące modele ujmowania:
- wspólna działalność to taka, w której współkontrolujące podmioty, zwane współzarządzającymi mają prawa do aktywów oraz obowiązki co do zobowiązań związanych z działalnością;
- wspólne przedsięwzięcie to takie, w którym współkontrolujące podmioty, zwane wspólnikami przedsięwzięcia mają prawo do aktywów netto wynikających z ustalenia umownego.

MSSF 11 wyłącza z MSR 31 jednostki współkontrolowane w tych przypadkach, gdy chociaż są to oddzielne podmioty to rozdzielenie jest nieefektywne. Takie wspólne porozumienia umowne są traktowane podobnie do współkontrolowanych aktywów/działalności (ujmowanie poszczególnych pozycji aktywów i pasywów) i w nowym standardzie są nazywane wspólną działalnością. W odniesieniu do pozostałych jednostek współkontrolowanych zgodnie z MSR 31, nazywanych w nowym standardzie wspólnymi przedsięwzięciami (joint ventures), nie ma możliwości wyboru pomiędzy metodą praw własności a konsolidacją proporcjonalną – zawsze należy stosować metodę praw własności.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Zastosowanie przez Grupę nowego standardu na dzień 31 grudnia 2012 roku spowodowałoby, że wspólne ustalenia umowne dla Grup Kapitałowych Basell Orlen Polyolefines Sp. z o.o. (BOP) i Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT) zostałyby ujęte metodą praw własności zamiast metodą konsolidacji proporcjonalnej. W wyniku zastosowanej zmiany metody konsolidacji wartości poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej i sprawozdania z całkowitych dochodów zostaną zaprezentowane w pozycjach akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności oraz udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności. Podstawowe dane liczbowe na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku zostały zaprezentowane w nocie 12. Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na skonsolidowany wynik netto Grupy.

Nowy Standard MSSF 12 – Ujawnienia inwestycji w inne jednostki

MSSF 12 zawiera dodatkowe wymogi ujawnień dotyczących znaczących osądów i założeń przy określaniu rodzaju inwestycji, w jednostki zależne, wspólne porozumienia, jednostki stowarzyszone, niekonsolidowane jednostki ustrukturyzowane.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu spowoduje wzrost ilości wymaganych ujawnień dotyczących inwestycji w inne jednostki.

Nowy Standard MSSF 13 – Wycena według wartości godziwej

MSSF 13 zastąpi wskazówki dotyczące ustalania wartości godziwej zawarte w poszczególnych standardach jednym źródłem wskazówek w zakresie ustalania wartości godziwej.

Standard definiuje wartość godziwą, ustala ramy dla wyceny w wartości godziwej, określa wymagania co do ujawnień oraz wyjaśnia jak ustalić wartość godziwą, jeśli jest to wymagane lub dozwolone przez inne standardy.

MSSF 13 nie wprowadza nowych wymagań w zakresie wyceny aktywów lub zobowiązań w wartości godziwej ani nie eliminuje wyjątków niewykonalności w praktyce wyceny według wartości godziwej istniejących w standardach.

Standard zawiera szczegółową strukturę ujawnień, która dodaje do istniejących wymogów ujawnienia, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę metod i danych wykorzystanych przy dokonywaniu wyceny według wartości godziwej, a dla powtarzalnych wycen według wartości godziwej, które wykorzystują niedostępne dane, wpływ tych wycen na zyski lub straty lub inne całkowite dochody.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Zarząd uważa metody i założenia wykorzystywane przy wycenie składników aktywów w wartości godziwej za zgodne z MSSF 13.

Zmiany do MSR 12 Podatki – Odroczony podatek dochodowy: Przyszła realizacja składnika aktywów

Zmiana z 2010 roku wprowadza wyjątek od obecnych zasad wyceny podatku odroczonego (paragraf 52 MSR 12) opartych o sposób realizacji. Wyjątek dotyczy podatku odroczonego od nieruchomości inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej zgodnie z MSR 40 poprzez wprowadzenie założenia, że sposobem realizacji wartości księgowej tych aktywów będzie wyłącznie sprzedaż. Zamiary Zarządu nie będą miały znaczenia, chyba że nieruchomość inwestycyjna będzie podlegała amortyzacji i będzie utrzymywana w ramach modelu, którego celem będzie skonsumowanie zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych płynących z danego składnika aktywów przez okres jego życia.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ zmiany te nie dotyczą Grupy Kapitałowej.

Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze

Zmiany usuwają tzw. metodę korytarzową dopuszczającą możliwość rozłożenia w czasie ujęcia części zysków i strat aktuarialnych niemieszczących się w wyznaczonym korytarzu wartości. Zgodnie ze zmianą zyski i straty aktuarialne będą ujmowane w pełnej kwocie bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. Tym samym, rezygnuje się z możliwości ujmowania zysków i strat aktuarialnych w zysku lub stracie.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian będzie miało wpływ na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa zaprezentuje zyski i straty aktuarialne w innych całkowitych dochodach, a nie jak dotychczas w rachunku zysków lub strat. Za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku zyski i straty aktuarialne netto wyniosły (19 064) tysiące PLN.

Zmiany do MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe

MSR 27 (wersja z 2011 roku) został zmodyfikowany w związku z wydaniem MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe i będzie obejmował jedynie wymagania co do rachunkowości i ujawnień w jednostkowych sprawozdaniach finansowych. W tym celu wymogi MSR 28 z 2008 roku i MSR 31 dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych zostaną włączone do MSR 27.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ zmiany dotyczą jednostkowego sprawozdania finansowego.

Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach

Wprowadzone zmiany obejmują:

- doprecyzowanie że w przypadku częściowego zakwalifikowania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie do sprzedaży (w rozumieniu MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana), do zatrzymanej części inwestycji (niepodlegającej sprzedaży) stosuje się metodę praw własności aż do momentu zbycia części przeznaczonej do sprzedaży. Po zbyciu, zatrzymana inwestycja jest ujmowana metodą praw własności, jeśli zatrzymana inwestycja nadal stanowi inwestycję w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie,
- odstąpienie od konieczności ponownej wyceny zatrzymanych udziałów w inwestycjach utrzymywanych w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w przypadku utraty znaczącego wpływu lub współkontroli, nawet jeśli znaczący wpływ zamieniał się we współkontrolę.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie powyższych zmian nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie posiada znaczących inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży, na które wpłynęłyby te zmiany.

Zmiany do MSR 32 – Instrumenty finansowe: Prezentacja – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany nie wprowadzają nowych zasad kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych, lecz wyjaśniają i doprecyzowują kryteria stosowania kompensat.. Jednostka posiada tytuł prawny do kompensaty, jeśli ten tytuł nie jest zależny od przyszłych zdarzeń oraz jest wykonalny zarówno w normalnym toku działalności jak i w przypadku niedotrzymania umowy, niewypłacalności lub upadłości jednostki oraz stron trzecich.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie dokonuje kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawarła ramowych umów dotyczących kompensat.

Nowa Interpretacja KIMSF 20 – Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych

Interpretacja dotyczy kwestii rozpoznania jako składnika aktywów kosztów usuwania nadkładu poniesionego w fazie produkcji, wyceny składnika aktywów dotyczącego usuwania nadkładu przy początkowym ujęciu oraz wyceny składnika aktywów dotyczącego usuwania nadkładu na dzień bilansowy.

Przedsiębiorstwa górnicze będą mogły kapitalizować koszty usuwania nadkładu poniesionego w fazie produkcji, które spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki w późniejszych okresach, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów. Kapitalizacja oraz okres amortyzacji będą zależeć od zidentyfikowanych elementów złóż, których koszty usuwania nadkładu dotyczą.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie interpretacji nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie prowadzi produkcji w kopalniach odkrywkowych.

3.2.3. Standardy i Interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez UE

Nowy Standard i zmiany do MSSF 9 – Instrumenty finansowe

Nowy Standard zastępuje wymogi zawarte w MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena w zakresie klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane jako: aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Zmiany do MSSF 9 z 2010 roku zmieniają wymogi zawarte w MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena, w tym głównie w zakresie „zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy" w przypadku zmiany wartości godziwej wynikającej ze zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania. Efekt zmiany wartości godziwej nie będzie odnoszony do rachunku zysków lub strat, lecz bezpośrednio do innych całkowitych dochodów (bez możliwości późniejszego przeksięgowania do rachunku zysków lub strat). Możliwe będzie przenoszenie skumulowanych zysków lub strat w ramach kapitałów własnych.

Nowy standard znosi wymóg wydzielania wbudowanych instrumentów pochodnych od podstawowego instrumentu finansowego. Wymaga on, aby kontrakt hybrydowy był w całości klasyfikowany według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej.

Ponadto, zmiany dotyczą również wymogów w zakresie ujawnień oraz przekształcania danych porównawczych dotyczących początkowego zastosowania MSSF 9.

Data wejścia w życie MSSF 9 wraz z jego zmianami dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na wycenę pozycji prezentowanych w przyszłych sprawozdaniach finansowych, jednakże wykonane zostanie przyporządkowanie odpowiednich aktywów finansowych do nowych kategorii instrumentów finansowych.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12: Przepisy przejściowe

Zmiany do powyższych standardów:

- definiują datę początkowego zastosowania MSSF 10 jako początek rocznego okresu sprawozdawczego, w którym standard został zastosowany po raz pierwszy (tj. 1 stycznia 2013 roku, jeśli nie został zastosowany wcześniej). Na ten dzień jednostka weryfikuje czy nastąpiła zmiana osądów w stosunku do konieczności konsolidacji posiadanych inwestycji w inne jednostki,
- ograniczają wymóg przekształcenia danych porównawczych do okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania, co ma zastosowanie do wszystkich omawianych standardów. Jednostki, które przedstawiają dobrowolnie dane porównawcze za więcej niż jeden okres, mogą pozostawić dodatkowe okresy porównawcze nieprzekształcone,
- wymagają ujawnień wpływu zmiany w polityce rachunkowości dla okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania (tj. ujawnienie wpływu zmian na bieżący okres nie jest wymagane),
- usuwają wymóg przedstawienia danych porównawczych w odniesieniu do ujawnień dotyczących niekonsolidowanych ustrukturyzowanych jednostek, dla któregokolwiek okresu poprzedzającego roczny okres, w którym MSSF 12 został zastosowany po raz pierwszy.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej, gdyż zmiany precyzują wytyczne dotyczące okresu przechodzenia na ww. standardy.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27: Jednostki inwestycyjne

Zmiany przewidują wyjątek od obowiązku konsolidacji wynikającego z MSSF 10 i wymagają od podmiotów spełniających kryteria jednostek inwestycyjnych, aby wyceniały swoje inwestycje w jednostkach kontrolowanych – jak również w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – w wartości godziwej przez wynik finansowy, zamiast ujmować je w drodze konsolidacji.

Zwolnienie z obowiązku konsolidacji ma charakter obowiązkowy (tzn. nie jest dobrowolny), z wyłączeniem podmiotów zależnych, uznawanych za zintegrowane z działalnością inwestycyjną danej jednostki inwestycyjnej, które nadal podlegają konsolidacji.

Za jednostkę inwestycyjną uznajemy podmiot, który spełnia wszystkie kluczowe kryteria definicji jednostki inwestycyjnej. Jest to więc podmiot, który:

- otrzymuje fundusze od inwestorów w celu świadczenia tym inwestorom usług zarządzania inwestycjami,
- zobowiązuje się wobec inwestorów, że celem jego działalności jest inwestowanie środków wyłącznie w celu osiągnięcia zwrotów ze wzrostu wartości inwestycji i/lub dywidend oraz
- dokonuje pomiaru i oceny wyników zasadniczo wszystkich swoich inwestycji na podstawie ich wartości godziwej.

Zmiany określają również wymagania wobec jednostek inwestycyjnych w zakresie ujawnień.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ zmiany nie dotyczą Grupy Kapitałowej.

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009-2011: Poprawki do MSSF

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2009-2011) zawierają 7 zmian do 5 standardów oraz wynikające z nich zmiany do innych standardów i interpretacji. Główne zmiany dotyczą:

- powtórnego zastosowania MSSF 1 – jednostka stosująca powtórnie MSSF, która decyduje się nie stosować powtórnie MSSF 1 powinna zastosować MSSF retrospektywnie zgodnie z MSR 8, jak gdyby nie zaprzestała stosowania MSSF,
- doprecyzowania, iż jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy i korzystająca ze zwolnienia dotyczącego kosztów finansowania nie powinna przeliczać kosztów finansowania aktywowanych zgodnie z poprzednio stosowanymi zasadami rachunkowości oraz powinna ująć koszty finansowania poniesione na dzień przejścia na MSSF lub po tej dacie (lub na datę wcześniejszą) zgodnie z MSR 23,
- doprecyzowania, iż jeden, bezpośrednio poprzedzający, okres porównawczy jest wymagany w pełnym sprawozdaniu finansowym; jednakże jeśli dodatkowe dane porównawcze są zaprezentowane, powinny być dołączone do nich odpowiednie informacje objaśniające i powinny być one zgodne z MSSF,

- doprecyzowania, iż sprawozdanie otwarcia z sytuacji finansowej jest wymagane jedynie w sytuacji, gdy zmiana polityki rachunkowości, retrospektywne przekształcenie lub reklasyfikacja mają istotny wpływ na informacje zawarte sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz iż poza ujawnieniami wymaganymi przez MSR 8, inne informacje objaśniające dotyczące sprawozdania otwarcia z sytuacji finansowej nie są wymagane,
- doprecyzowania klasyfikacji i ujęcia księgowego części zamiennych, oraz urządzeń serwisowych,
- wyeliminowania niezgodności pomiędzy MSR 32 i MSR 12 w zakresie wypłaty zysków dla posiadaczy instrumentów kapitałowych oraz kosztów transakcyjnych związanych z instrumentami kapitałowymi, poprzez doprecyzowanie, że w zakresie podatku dochodowego związanego z tymi transakcjami zastosowanie ma MSR 12;
- dodanie wymogu ujawnienia wartości całkowitych aktywów i zobowiązań dla poszczególnych segmentów sprawozdawczych w śródrocznej informacji finansowej.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowe.

3.2.4. Zmiany zasad prezentacji danych finansowych

W roku 2012 i okresie porównawczym nie wystąpiły istotne zmiany prezentacji danych finansowych.

3.2.5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdań finansowych oraz zasady przeliczenia danych finansowych dla celów konsolidacji

3.2.5.1. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano w zaokrągleniu do tysięcy PLN, chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej.

3.2.5.2. Zasady przyjęte do przeliczania danych finansowych

Dane finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:
- pozycje aktywów i zobowiązań według kursu wymiany na koniec okresu sprawozdawczego,
- odpowiednie pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych według kursu średniego wymiany w okresie sprawozdawczym (średnia arytmetyczna średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski („NBP") w danym okresie).

Różnice kursowe powstałe w wyniku powyższych przeliczeń ujmowane są w kapitale własnym jako różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych.

	kurs średni w okresie sprawozdawczym		kurs na koniec okresu sprawozdawczego	
WALUTY	rok zakończony 31.12.2012	rok zakończony 31.12.2011	stan na 31.12.2012	stan na 31.12.2011
PLN/EUR	4,1859	4,1186	4,0882	4,4168
PLN/USD	3,2577	2,9638	3,0996	3,4174
PLN/CZK	0,1665	0,1675	0,1630	0,1711

Zasady rachunkowości dla transakcji w walutach obcych zostały przedstawione w nocie 3.3.2.

3.3. Opis stosowanych zasad rachunkowości

3.3.1. Zmiany zasad, zmiany szacunków, błędy lat poprzednich

Zmiany zasad rachunkowości dokonuje się tylko wówczas, gdy:
- wymagają tego postanowienia MSSF,
- doprowadzi to do tego, iż zawarte w sprawozdaniu finansowym informacje o wpływie transakcji, innych zdarzeń i warunków na sytuację finansową, wynik finansowy czy też przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej będą bardziej przydatne i wiarygodne.

W przypadku dokonania zmian zasad rachunkowości zakłada się, że nowe zasady rachunkowości były stosowane od zawsze. Korekty z tym związane wykazuje się jako korekty kapitału własnego. Dla zapewnienia porównywalności danych dokonuje się odpowiednich zmian sprawozdań finansowych (danych porównawczych) dla najwcześniej prezentowanego okresu w taki sposób, aby sprawozdania te również uwzględniały dokonane zmiany zasad rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji, gdy ustalenie wpływu zmiany na poszczególne okresy lub jej łącznego wpływu jest niewykonalne w praktyce.

Pozycje sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji w sytuacji, gdy zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków czy zdobycia większego doświadczenia. Skutki zmian danej wartości szacunkowej uwzględnia się prospektywnie poprzez ujęcie w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Korekty spowodowane usunięciem istotnych błędów poprzednich okresów odnosi się na kapitał własny.

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego przyjmuje się założenie, że błędy zostały skorygowane już w okresie, w którym zostały popełnione.

3.3.2. Transakcje w walucie obcej

Transakcję w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.
Na ostatni dzień okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne w walucie obcej, obejmujące posiadane przez Grupę Kapitałową waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty, przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu wymiany natychmiastowego wykonania na koniec okresu sprawozdawczego,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Grupa Kapitałowa ujmuje różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w zysku lub stracie okresu, w którym powstają, z wyjątkiem pozycji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie ryzyka walutowego ujmowanych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

3.3.3. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje dane Jednostki Dominującej, dane kontrolowanych przez Jednostkę Dominującą jednostek zależnych oraz jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć) sporządzane na ten sam dzień sprawozdawczy co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

3.3.3.1. Inwestycje w jednostkach zależnych

Jednostki zależne są to jednostki, nad którymi Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę. Przyjmuje się, że Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę nad inną jednostką, jeżeli posiada bezpośrednio lub pośrednio – poprzez swoje jednostki zależne – więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce, chyba że w wyjątkowych okolicznościach można w sposób oczywisty udowodnić, że taka własność nie powoduje sprawowania kontroli. Kontrola jest sprawowana również wtedy, gdy Jednostka Dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce, lecz:

- dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki na mocy statutu lub umowy,
- posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ, lub
- dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną.

Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako kapitał własny udziałów niekontrolujących, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli Jednostki Dominującej.

3.3.3.2. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych

Jednostką współkontrolowaną jest wspólne przedsięwzięcie, które wymaga ustanowienia osoby prawnej, spółki osobowej czy innego podmiotu, w którym każdy ze wspólników przedsięwzięcia posiada udział. Podmiot taki działa na takich samych zasadach, jak inne jednostki gospodarcze, z wyjątkiem tego, że ustalenia umowne pomiędzy wspólnikami przedsięwzięcia ustanawiają współkontrolę nad działalnością gospodarczą podmiotu.

Ustalenia umowne ustanawiają współkontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem. Wymóg ten uniemożliwia pojedynczemu wspólnikowi samodzielne sprawowanie kontroli nad działalnością przedsięwzięcia. Istnienie ustaleń umownych pozwala na rozróżnienie pomiędzy udziałami uprawniającymi do współkontroli, a inwestycjami w jednostkach stowarzyszonych, na które inwestor ma znaczący wpływ.

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach są to inwestycje, gdzie wspólnik sprawuje współkontrolę. Przyjmuje się, że wspólnik sprawuje współkontrolę, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych konsolidowane są metodą proporcjonalną.

3.3.3.3. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych dotyczą jednostek, na które inwestor wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli.

Przyjmuje się, że inwestor wywiera znaczący wpływ na jednostkę, jeżeli posiada zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 20%, a nie więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce gospodarczej, a uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki nie jest umownie ani faktycznie ograniczone oraz jest faktycznie sprawowane.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, na podstawie danych finansowych pochodzących ze sprawozdań finansowych tych jednostek, sporządzonych na ten sam dzień sprawozdawczy co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

3.3.3.4. Procedury konsolidacyjne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane przy zastosowaniu metod konsolidacji pełnej i proporcjonalnej. Do wyceny udziałów w spółce, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ stosuje się metodę praw własności.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie Grupy Kapitałowej sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą pełną sumowane są wszystkie pozycje aktywów, pasywów, przychodów i kosztów ze sprawozdań Jednostki Dominującej i jednostek zależnych, a następnie przeprowadzane są odpowiednie procedury konsolidacyjnych obejmujące przede wszystkim:
- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostki zależnej, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziału niekontrolującego w zysku lub stracie netto konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określenie i zaprezentowanie oddzielnie od kapitału własnego Jednostki Dominującej udziału niekontrolującego w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych,
- wyłączenie salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków lub strat powstałych w ramach transakcji w obrębie Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie wzajemnych przepływów pieniężnych.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą proporcjonalną, wspólnik przedsięwzięcia ujmuje proporcjonalny udział w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach jednostki współkontrolowanej, które są indywidualnie sumowane z podobnymi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastosowaniem odpowiednich procedur konsolidacyjnych, w tym wyłączeń.

Zgodnie z metodą praw własności inwestycja w jednostce stowarzyszonej jest ujmowana początkowo według ceny nabycia, a wartość księgowa jest powiększana lub pomniejszana celem ujęcia udziałów inwestora w zyskach lub stratach jednostki, w której dokonano inwestycji, po dacie jej przejęcia. Udział inwestora w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, wykazuje się w zysku lub stracie inwestora. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość księgową inwestycji. Korekta wartości księgowej może być także konieczna ze względu na przypadające na udział inwestora zmiany wynikające z osiągniętych przez jednostkę innych całkowitych dochodów. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział inwestora w tych zmianach ujmuje się w innych całkowitych dochodach inwestora.

3.3.4. Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Zastosowanie tej metody polega na wykonaniu następujących czynności:
- zidentyfikowania jednostki przejmującej,
- ustalenia dnia przejęcia,
- ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
- ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazyjnego nabycia.

Połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą (połączenia wewnątrz Grupy Kapitałowej) rozlicza się metodą nabycia lub metodą łączenia udziałów, dokonując wyboru metody, która właściwie odzwierciedli ekonomiczny charakter transakcji. Wartość godziwą aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych dla potrzeb przypisywania kosztu połączenia jednostek gospodarczych ustala się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku B do MSSF 3.

3.3.5. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy Kapitałowej:
- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki),
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie Kapitałowej oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Działalność operacyjną Grupy Kapitałowej podzielono na:
- segment rafineria, który obejmuje produkcję i hurt rafineryjny, produkcję i sprzedaż olejów oraz produkcję pomocniczą,
- segment detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,
- segment petrochemia, który obejmuje produkcję i hurt petrochemiczny oraz produkcję i sprzedaż chemii, produkcję pomocniczą,

oraz funkcje korporacyjne stanowiące pozycję uzgodnieniową, obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją, działalnością wydobywczą (upstream) oraz funkcjami wsparcia i pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów operacyjnych.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Grupy Kapitałowej, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu.

Do kosztów segmentu nie zalicza się:
- kosztów podatku dochodowego,
- odsetek, łącznie z odsetkami z tytułu zaliczek lub pożyczek uzyskanych od innych segmentów, chyba że działalność segmentu ma przede wszystkim charakter finansowy,
- strat na sprzedaży inwestycji lub strat poniesionych na skutek wygaśnięcia zadłużenia, chyba że działalność segmentu ma charakter przede wszystkim finansowy,
- ogólnych kosztów administracyjnych oraz innych kosztów powstających na poziomie Grupy Kapitałowej jako całości, chyba że koszty te dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. W szczególności do aktywów segmentu nie zalicza się aktywów związanych z podatkiem dochodowym.

Przychody, wynik operacyjny, wartości aktywów segmentów są ustalane przed dokonaniem wyłączeń transakcji pomiędzy segmentami i po dokonaniu eliminacji transakcji w ramach segmentu.

Ceny sprzedaży w transakcjach pomiędzy segmentami zbliżone są do cen rynkowych.

3.3.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są to aktywa:
- wykorzystywane w procesach produkcyjnych, przy dostawach towarów, świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie leasingu lub w celach administracyjnych, oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane dłużej niż jeden okres (jeden rok sprawozdawczy lub cykl operacyjny, jeżeli trwa on dłużej niż jeden rok sprawozdawczy).

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa) jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych ustala się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których Grupa Kapitałowa jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, tj. cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszony o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania z uwzględnieniem wartości końcowej. Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową.

Poszczególne części składowe rzeczowych aktywów trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego składnika rzeczowych aktywów trwałych, amortyzowane są oddzielnie zgodnie z okresem ich użytkowania.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki i budowle	10–40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	4–35 lat
Środki transportu i pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	2–20 lat

Metodę amortyzacji, wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich użytkowania. Z kolei, koszty bieżącego utrzymania rzeczowych aktywów trwałych i ich konserwacji wpływają na zysk lub stratę okresu, w którym zostały poniesione.

Rzeczowe aktywa trwałe podlegają weryfikacji pod kątem utraty wartości jeżeli zaistniały okoliczności bądź zaszły zmiany, które wskazują na to, że wartość księgowa tych aktywów może nie być możliwa do odzyskania.

3.3.7. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość początkowa nieruchomości inwestycyjnych ustalana jest w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji. Na cenę nabycia nieruchomości inwestycyjnej składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak opłaty za obsługę prawną, podatek od zakupu nieruchomości i pozostałe koszty transakcji. Kosztem wytworzenia nieruchomości zbudowanej przez Grupę Kapitałową jest koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania, zgodnie z zasadami określonymi dla rzeczowych aktywów trwałych.

Po początkowym ujęciu, Grupa Kapitałowa wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej ustalonej na podstawie wyceny dokonanej przez niezależnego rzeczoznawcę. Przez wartość godziwą rozumie się kwotę za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana. Ustalając wartość godziwą nie uwzględnia się kosztów transakcji, które Grupa Kapitałowa może ponieść w przypadku sprzedaży lub innej formy zbycia nieruchomości inwestycyjnej.

W przypadku braku możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej, Grupa Kapitałowa wycenia nieruchomości inwestycyjne według ceny nabycia, zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się z ksiąg w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

3.3.8. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się aktywa możliwe do zidentyfikowania, niepieniężne i nieposiadające postaci fizycznej. Przez aktywa możliwe do zidentyfikowania rozumie się aktywa, które:
- można wyodrębnić, tzn. wyłączyć lub wydzielić z Grupy Kapitałowej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno pojedynczo, jak też łącznie z powiązaną z nim umową, składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, lub
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to czy są zbywalne lub możliwe do wyodrębnienia z Grupy Kapitałowej

Składnik wartości niematerialnych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy:
- jest prawdopodobne, że Grupa Kapitałowa osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów, oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:
- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi Grupa powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub, jeśli składnik ma być użytkowany przez Grupę, jego użyteczność,
- dostępność stosowanych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Jeżeli składnik nie spełnia kryteriów definicyjnych składnika wartości niematerialnych, nakłady na jego nabycie lub wytworzenie przez Grupę Kapitałową we własnym zakresie są ujmowane jako koszt w momencie ich poniesienia. Jeśli dany składnik został przejęty w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, stanowi on część wartości firmy ujmowanej na dzień przejęcia.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Wartości niematerialne, które zostały rozpoznane w wyniku połączenia jednostek gospodarczych początkowo ujmuje się według wartości godziwej.

Wartości niematerialne wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową począwszy od chwili, gdy są one gotowe do użycia, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową. Przyjmuje się, że wartość końcowa wartości niematerialnych jest równa zero, z wyłączeniem szczególnych przypadków.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania wartości niematerialnych:

Koncesje, licencje, prawa do patentów i podobne wartości	2–15 lat
Oprogramowanie	2–10 lat

Metodę amortyzacji oraz okres użytkowania składnika wartości niematerialnych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Ponadto, w każdym okresie sprawozdawczym, należy dokonać weryfikacji czy zdarzenia i okoliczności nadal potwierdzają ocenę, że okres użytkowania tego składnika aktywów jest nieokreślony.

3.3.8.1. Wartość firmy

Na dzień połączenia jednostek gospodarczych wartość firmy podlega przypisaniu do ośrodków (zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne (CGU – ang. Cash Generating Unit) jednostki przejmującej, które, zgodnie z oczekiwaniami, mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia, bez względu na to czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązań jednostki przejmowanej.

Jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy na dzień przejęcia i wycenia w kwocie: nadwyżki wartości a) nad wartością b) gdzie:

wartość a) odpowiada sumie:
- przekazanej zapłaty, która wymaga wyceny według wartości godziwej na dzień przejęcia,
- kwoty niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.

wartość b) odpowiada:
- kwocie netto wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań ustalonej na dzień przejęcia.

Niekiedy jednostka dokonuje okazyjnego nabycia, które jest połączeniem jednostek, w ramach którego kwota określona jako wartość b) przewyższa sumę kwot określonych jako wartość a). Jeśli ta nadwyżka pozostaje po dokonaniu ponownej oceny prawidłowej identyfikacji wszystkich nabytych aktywów i wszystkich przejętych zobowiązań, jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku na dzień przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych okresu.

Jednostka przejmująca wycenia wartość firmy w kwocie ustalonej na dzień przejęcia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, corocznie poddaje się testom na utratę wartości, a także wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości. Coroczny test na utratę wartości może być wykonywany w dowolnym terminie w ciągu roku, pod warunkiem, iż jest on realizowany corocznie w tym samym terminie.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego nie została przypisana wartość firmy, poddaje się testom na utratę wartości tylko wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy nie może zostać odwrócony w kolejnym okresie.

Jeżeli początkowe rozliczenie księgowe połączenia jednostek nie jest zakończone przed końcem okresu sprawozdawczego, w którym połączenie miało miejsce, jednostka przejmująca prezentuje w swoim sprawozdaniu finansowym przybliżone kwoty dotyczące pozycji, których rozliczenie jest niezakończone. W okresie wyceny jednostka przejmująca koryguje retrospektywnie prowizoryczne kwoty ujęte na dzień przejęcia, aby odzwierciedlić nowe informacje uzyskane o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na wycenę kwot ujętych na ten dzień. W okresie wyceny jednostka przejmująca ujmuje także dodatkowe aktywa i zobowiązania, jeśli uzyskano nowe informacje o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na ujęcie tych aktywów i zobowiązań na ten dzień. Okres wyceny kończy się, gdy tylko jednostka przejmująca otrzymuje informacje, których poszukiwała na temat faktów i okoliczności, które istniały na dzień przejęcia lub przekonuje się, że nie można uzyskać więcej informacji. Okres wyceny nie powinien jednak przekraczać jednego roku od dnia przejęcia.

3.3.8.2. Prawa majątkowe

Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO_2)

Na mocy postanowień protokołu z Kioto kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację, zobowiązały się do redukcji własnych emisji gazów powodujących efekt cieplarniany, w tym m.in. dwutlenku węgla (CO_2).

W krajach Unii Europejskiej zakłady i przedsiębiorstwa osiągające wydajność przekraczającą 20 MW oraz niektóre inne zakłady przemysłowe zostały zobowiązane do udziału w handlu emisjami. Wszystkie one otrzymują prawo do emisji CO_2 w określonej ilości oraz są zobowiązane do umorzenia uprawnień w liczbie odpowiadającej wielkości zrealizowanej emisji w danym roku.

Uprawnienia do emisji CO_2 są ujmowane jako wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji (z uwagi na wysoką wartość końcową), lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia ujmuje się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

Zakupione uprawnienia są ujmowane w wartościach niematerialnych w cenie nabycia.

Na szacowaną emisję CO_2 w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, aby zapewnić współmierność z odpowiednimi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. W konsekwencji, koszt utworzenia rezerwy w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jest kompensowany zmniejszeniem salda przychodów przyszłych okresów (dotacji) z uwzględnieniem proporcji ilości emisji (narastająco) do szacowanej ilości emisji rocznej.

Otrzymane/nabyte uprawnienia do emisji CO_2 podlegają umorzeniu w ciężar wartości księgowej rezerwy, jako jej rozliczenie. Rozchód uprawnień jest ujmowany według metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło) w ramach poszczególnych rodzajów uprawnień (uprawnienia do emisji EUA – European Union Allowances, jednostki redukcji emisji ERU – Emission Reduction Units, jednostki poświadczonej redukcji emisji CER -Certified Emission Reduction).

Jednostki redukcji emisji podtlenku azotu (N_2O)

Jednym z mechanizmów Unii Europejskiej ułatwiającym wypełnienie zobowiązań w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym m.in. podtlenku azotu (N_2O) jest Instrument Wspólnych Wdrożeń JI (Joint Implementation). Jednostki redukcji emisji są przyznawane zakładom i przedsiębiorstwom, które zrealizowały projekty JI i skutecznie ograniczają emisje gazów z instalacji.

Rozpoznawane jednostki redukcji emisji ujmuje się w szyku rozwartym w należnościach w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja wg MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na ostatni dzień roboczy okresu miesięcznego.

Na koniec kolejnego miesiąca, dotychczasowo ujęta wartość należności jest aktualizowana poprzez uwzględnienie efektów pomiaru jednostki redukcji w tym miesiącu oraz wycenę łącznej ilości jednostek redukcji stanowiącej podstawę ujęcia należności w wartości godziwej na koniec miesiąca.

W momencie zarejestrowania uprawnień w kolejnym okresie, ujęta należność jest rozliczana poprzez ujawnienie wartości niematerialnych w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

W każdym momencie aktualizacji wartości podlegają również przychody przyszłych okresów.

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych. Ze względu na brak ponoszonych bieżących kosztów wynikających z przyznania jednostek redukcji, przychody ujmuje się w tym samym miesiącu, w którym ujęto należność poprzez rozliczenie przychodów przyszłych okresów i ujęcie jako pozostały przychód operacyjny.

Prawa majątkowe do energii

Zastosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz przedsięwzięcia z zakresu poszanowania energii są istotnymi działaniami pozwalającymi efektywnie redukować emisje gazów cieplarnianych.

Prawa majątkowe do energii są to świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej, które są potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w koncesjonowanych odnawialnych źródłach energii (OZE) lub w źródłach pracujących w skojarzeniu (w wysokosprawnej kogeneracji), w tym:

- wyprodukowanej w OZE (energia zielona),
- wyprodukowanej w kogeneracji opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej zainstalowanej mocy elektrycznej do 1 MW (energia żółta),
- wyprodukowanej w kogeneracji opalanej metanem lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy (energia fioletowa),
- wyprodukowanej w pozostałych jednostkach wysokosprawnej kogeneracji (energia czerwona).

Na wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne, które sprzedają energię elektryczną odbiorcom końcowym, nałożony jest obowiązek uzyskania świadectw pochodzenia i przedstawienia ich do umorzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej.

Otrzymane nieodpłatnie prawa ujmuje się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja wg MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień zarejestrowania.

Zakupione prawa do energii ujmuje sie w wartościach niematerialnych i wycenia według ceny nabycia.

Na szacowaną ilość praw wymaganych do umorzenia w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę i ujmuje jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży energii.

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, proporcjonalnie do ilości wytworzonej energii, dzięki której prawa zostały otrzymane. Rozliczenie dotacji ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

3.3.8.3. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

Nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów ujmuje się w cenie nabycia i prezentuje w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Na koniec okresu sprawozdawczego, prawa wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na mocy decyzji administracyjnej ujmuje się wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego.

3.3.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu.

Przez dostosowywany składnik aktywów rozumie się składnik aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Podstawą do aktywowania kosztów finansowych są tzw. nakłady inwestycyjne netto, czyli pozycje majątkowe będące w trakcie realizacji, które nie są finansowane poprzez wykorzystanie zobowiązań inwestycyjnych, lecz za pomocą innych źródeł finansowania zewnętrznego. Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- kosztów odsetek wyliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej zgodnie z MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego, ujmowanych zgodnie z MSR 17 Leasing, oraz
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Górną granicą dla aktywowania kosztów związanych z obsługą zadłużenia jest rzeczywista wartość poniesionych przez Grupę Kapitałową kosztów finansowania zewnętrznego.

Rozpoczęcie aktywowania kosztów związanych z finansowaniem działalności inwestycyjnej może mieć miejsce, kiedy spełnione zostaną wszystkie poniższe warunki:

- ponoszone są nakłady inwestycyjne,
- ponoszone są koszty związane z obsługą zadłużenia,
- dokonywane są czynności związane z doprowadzeniem składnika aktywów do docelowego miejsca i stanu używania.

Zaprzestanie aktywowania ma miejsce, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania składnika do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone. Konieczność dodatkowych prac administracyjnych, wykończeniowych, przeróbek na życzenie kupującego lub użytkownika nie stanowią podstawy do dalszego aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego.

Po oddaniu składnika aktywów do użytkowania aktywowane koszty finansowania zewnętrznego, jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, amortyzowane są przez okres użytkowania tego składnika aktywów.

3.3.10. Utrata wartości aktywów

Jeżeli zaistniały zewnętrzne lub wewnętrzne przesłanki, które wskazują, że istnieje ryzyko braku możliwości odzyskania wartości składnika aktywów ustalonej na koniec okresu sprawozdawczego, przeprowadza się testy sprawdzające pod kątem ewentualnej utraty wartości. Testy sprawdzające są przeprowadzane raz w roku, także w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie używania oraz w stosunku do wartości firmy.

Jeżeli wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas jego wartość księgową netto obniża się do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości powodując ujęcie kosztów w zysku lub stracie. Wartością odzyskiwalną jest wyższa z dwóch wartości: wartość użytkowa lub wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu kosztów zbycia.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Do ośrodka wypracowującego środki pieniężne przypisuje się:

- wartość firmy, jeżeli można założyć, że ośrodek uzyskał korzyści z tytułu synergii powstałej w wyniku połączenia z inną jednostką,
- aktywa wspólne, jeżeli można znaleźć rozsądne i spójne zasady takiego przypisania.

W przypadku wystąpienia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpis ten rozlicza się w sposób następujący:
- w pierwszej kolejności obniża się wartość firmy, która została przypisana do ośrodka,
- następnie, obniża się wartość innych aktywów przypisanych do ośrodka, proporcjonalnie do udziału wartości księgowej netto każdego ze składników aktywów w wartości ośrodka.

Na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego dokonuje się weryfikacji, czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujęty w okresach poprzednich nie powinien zostać częściowo lub w całości odwrócony. Przesłanki wskazujące na konieczność odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w dużej mierze odzwierciedlają przesłanki utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w okresach poprzednich.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie.

Nie dokonuje się odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości dla wartości firmy.

3.3.11. Zapasy

Zapasy są to aktywa:
- przeznaczone do sprzedaży w toku podstawowej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub
- mające postać materiałów, w tym surowców przeznaczonych do zużycia lub przerobu w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się produkty, półprodukty i produkty w toku, towary i materiały.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na moment początkowego ujęcia według kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów i półproduktów przypadających na okres ich wytworzenia. Koszty wytworzenia obejmują także alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji, ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się:
- kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania produktów, półproduktów i produktów w toku, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji,
- kosztów sprzedaży.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody produktów, półproduktów i produktów w toku ujmuje się według średnioważonych kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów zarejestrowanych w danym okresie sprawozdawczym.

Towary i materiały wycenia się na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia.

Towary i materiały wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody towarów i materiałów ujmuje się według cen średnioważonych nabycia lub kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji zapasów realizuje się na bieżąco w trakcie rocznego okresu sprawozdawczego. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, podlegają zapasy, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność.

Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się poniżej ceny nabycia, jeżeli oczekuje się, że produkty, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości kosztu wytworzenia lub powyżej kosztu wytworzenia. Jeżeli jednak spadek cen materiałów wskazuje na to, że koszt wytworzenia produktów będzie wyższy od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

3.3.12. Należności

Należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących należności wątpliwe.

3.3.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności (o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy), łatwo wymienialnymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości. Ekwiwalenty środków pieniężnych stanowią raczej element procesu zarządzania środkami pieniężnymi realizowanego przez jednostkę gospodarczą, nie służą natomiast dokonywaniu inwestycji lub innym celom.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

3.3.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:
- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zakwalifikowanie aktywów do tej kategorii następuje w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec okresu sprawozdawczego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem aktywów finansowych) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży w okresie późniejszym ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

3.3.15. Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami aktu założycielskiego Jednostki Dominującej. Kapitał własny obejmuje:

3.3.15.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy stanowi kapitał wniesiony przez akcjonariuszy i jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej z aktem założycielskim Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Zadeklarowane lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału podstawowego pomniejszają wartość kapitału własnego.

3.3.15.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu Jednostki Dominującej lub podwyższeniu kapitału podstawowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostała ich część prezentowana jest w zyskach zatrzymanych.

3.3.15.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny i z rozliczenia instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

3.3.15.4. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wycenę pozycji, które zgodnie z przyjętymi w spółce zasadami odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, w tym w szczególności:
- zmiany wartości godziwej aktywów finansowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- różnice pomiędzy wartością księgową netto a wartością godziwą nieruchomości na dzień ich przekwalifikowania z nieruchomości zajmowanych przez Grupę do nieruchomości inwestycyjnych.

3.3.15.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych wynikają głównie z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych na walutę funkcjonalną oraz na walutę prezentacji Grupy Kapitałowej.

3.3.15.6. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:
- kwoty powstałe z podziału zysku/pokrycia straty,
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- zysk/stratę roku bieżącego,
- skutki błędów (zyski/straty) poprzednich okresów,
- skutki zmian zasad rachunkowości,
- kapitał rezerwowy z tytułu dopłat do kapitału.

Dopłaty bezzwrotne do kapitału lub zwrotne o niepotwierdzonym terminie zwrotu ujmuje się w kapitale własnym w jednostce otrzymującej dopłatę oraz w udziałach i akcjach w jednostce przekazującej dopłatę i traktuje się jako inwestycje.

Dopłaty zwrotne do kapitału ujmuje się w jednostce otrzymującej dopłatę jako zobowiązania krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od terminu zwrotu. W aktywach jednostki przekazującej dopłaty te ujmuje się początkowo w wartości godziwej w należnościach krótkoterminowych lub długoterminowych w zależności od terminu zwrotu, tj. do 12 miesięcy jako należności krótkoterminowe lub powyżej 12 miesięcy jako należności długoterminowe.

3.3.16. Zobowiązania

Zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

3.3.16.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

3.3.17. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy w przypadku, gdy na Grupie Kapitałowej ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie oszacować kwotę tego zobowiązania.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Odwrócenie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wysokość rezerwy ustalana jest na poziomie bieżącej wartości spodziewanych przyszłych wydatków koniecznych do uregulowania zobowiązania. Zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu ujmuje się w ciężar kosztów finansowych przy zastosowaniu metody dyskontowania.

Rezerw nie tworzy się na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy tworzy się m.in. na (jeżeli spełnione są wyżej wymienione warunki ujmowania rezerw):

- ryzyko środowiskowe,
- nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia
- ryzyko gospodarcze,
- koszty programów osłonowych,
- emisje CO_2.

3.3.17.1. Ryzyko środowiskowe

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub zwyczajowo oczekiwanego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw na rekultywację podlega okresowej weryfikacji na podstawie ocen zanieczyszczenia obiektów, które są dokonywane przez niezależnych ekspertów. Grupa Kapitałowa na bieżąco dokonuje rekultywacji skażonych gruntów, co skutkuje wykorzystaniem utworzonych rezerw z tego tytułu.

3.3.17.2. Nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwę na zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych tworzy się w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwy odpowiadające wartości bieżącej tych zobowiązań na koniec każdego roku sprawozdawczego są szacowane przez niezależnego aktuariusza i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość. Ujęte rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczą okresu do dnia kończącego rok sprawozdawczy.

3.3.17.3. Ryzyko gospodarcze

Rezerwa na ryzyko gospodarcze jest tworzona po uwzględnieniu wszystkich dostępnych informacji, w tym opinii niezależnych ekspertów.

Jeżeli na podstawie takich dowodów występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest bardziej prawdopodobne niż jego brak Grupa tworzy rezerwę (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

Jeżeli występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne Grupa ujawnia informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

3.3.17.4. Koszty programów osłonowych

Rezerwa z tytułu kosztów programów osłonowych (w ramach restrukturyzacji) jest tworzona, gdy Grupa Kapitałowa rozpoczęła wdrażanie planu restrukturyzacji lub ogłosiła główne elementy planu restrukturyzacji stronom, na które restrukturyzacja wywrze wpływ, i uczyniła to w sposób na tyle szczegółowy, aby obudzić w nich uzasadnione oczekiwanie, że restrukturyzacja zostanie przeprowadzona. Przy wycenie rezerwy na restrukturyzację uwzględnia się wyłącznie bezpośrednie koszty wynikające z restrukturyzacji, np. zwolnień pracowników (odprawy i odszkodowania), rozwiązania umów dzierżawy, najmu, leasingu, demontażu posiadanego majątku.

3.3.17.5. Koszty emisji CO_2

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwę na szacowane koszty emisji CO_2 w okresie sprawozdawczym w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

3.3.18. Dotacje rządowe

Przez dotację rządową rozumie się przekazanie Grupie Kapitałowej przez rząd, instytucję lub agencję rządową, lub inny podobny organ lokalny, krajowy lub międzynarodowy, środków w zamian za spełnienie przez nią w przeszłości lub przyszłości pewnych warunków związanych z jej działalnością.

Dotacje rządowe są ujmowane jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy pozycji kosztowej, wówczas jej wartość kompensuje odpowiednie koszty w momencie ich poniesienia. Nadwyżkę otrzymanej dotacji ponad wartość odpowiednich kosztów ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość pomniejsza wartość księgową składnika aktywów i jest ujmowana jako przychód na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów podlegającego amortyzacji poprzez zmniejszone odpisy amortyzacyjne.

3.3.19. Przychody ze sprzedaży

Do przychodów ze sprzedaży (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się przychody, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa Kapitałowa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego.

3.3.19.1. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług

Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujmuje się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko i korzyści związane z ich własnością zostało przekazane nabywcy oraz gdy Grupa Kapitałowa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli.

Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych wyrobów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty z tytułu dostaw i usług oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody uzyskane z tytułu rozliczenia transakcji instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne korygują wartość przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji, tj. wtedy, gdy można ustalić łączną kwotę przychodów z umowy dotyczącej usługi oraz koszty usługi, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy i stopień realizacji umowy może być określony w wiarygodny sposób. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa Kapitałowa spodziewa się odzyskać.

3.3.19.2. Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego

Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego powstają na skutek użytkowania przez inne podmioty gospodarcze aktywów jednostki.

Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego ujmuje się stopniowo, odpowiednio do treści umów. Opłaty otrzymywane z góry, dotyczące umów zawartych przez Grupę Kapitałową w okresie bieżącym, są ujmowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w okresach sprawozdawczych, w których Grupa Kapitałowa uzyskuje korzyści ekonomiczne, zgodnie z treścią umów.

3.3.19.3. Przychody z tytułu franchisingu

Przychody z tytułu franchasingu powstają na skutek dostarczenia stronie nabywającej prawa przez stronę przyjmującą prawa przedmiotu umowy w wyniku zawartej umowy franchisingu.

Przychody z tytułu franchisingu ujmuje się w sposób odzwierciedlający przyczynę obciążenia tymi opłatami np. opłaty stałe ujmowane w miarę świadczenia usług lub korzystania z praw, a sprzedane aktywa po ich dostarczeniu lub po przekazaniu tytułu własności.

3.3.20. Koszty

Do kosztów (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się koszty, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa Kapitałowa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego. W szczególności są to koszty pozyskania zasobów, ich przetworzenia i dystrybucji, które w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej.

3.3.20.1. Koszt własny sprzedaży

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt własny sprzedanych wyrobów, towarów, materiałów i usług, w tym usług działalności pomocniczej.

3.3.20.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.

3.3.20.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą Kapitałową jako całością.

3.3.21. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody, które w szczególności obejmują zyski z likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, nadwyżki składników majątku, zwrot opłaconych opłat sądowych, zasądzone kary na korzyść Grupy Kapitałowej, nadwyżki otrzymanych dotacji ponad wartość odpowiednich kosztów, nieodpłatnie otrzymane składniki majątkowe, rozwiązywanie odpisów na należności i niektórych rezerw, odszkodowania, przychody z tytułu wyceny i zysk ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się koszty, które w szczególności obejmują straty z tytułu likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, niedobory składników majątku, opłaty sądowe, kary umowne oraz grzywny pieniężne, kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, nieodpłatne przekazania pieniężnych i rzeczowych składników majątku, odpisy aktualizujące aktywa (z wyjątkiem tych, które są ujmowane w kosztach finansowych), odszkodowania, odpisanie środków trwałych w budowie, które nie dały zamierzonego efektu gospodarczego, koszty egzekucji należności i zobowiązań, skutki wyceny nieruchomości inwestycyjnych, stratę ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

3.3.22. Przychody i koszty finansowe

Do przychodów z operacji finansowych zalicza się w szczególności zyski ze sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, otrzymane dywidendy, uzyskane odsetki z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych, lokat terminowych i udzielonych pożyczek, wzrost wartości aktywów finansowych oraz dodatnie różnice kursowe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie ustalenia praw akcjonariuszy/udziałowców do ich otrzymania.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się w szczególności straty ze sprzedaży udziałów, akcji i papierów wartościowych oraz koszty z tą sprzedażą związane, koszty spowodowane utratą wartości aktywów finansowych, takich jak akcje, papiery wartościowe i odsetki, ujemne różnice kursowe, odsetki od obligacji własnych i innych papierów wartościowych, odsetki z tytułu leasingu finansowego, prowizji od kredytów, pożyczek, gwarancji.

3.3.23. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres.

Bieżący podatek dochodowy za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujmuje się jako należność.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot pomniejszających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Ujemne różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest niższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest wyższa niż jego wartość podatkowa. Ujemne różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Dodatnie różnice przejściowe powodują powstanie kwot zwiększających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Dodatnie różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest niższa niż jego wartość podatkowa. Dodatnie różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Nie ujmuje się aktywów ani rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na zysk/(stratę) przed opodatkowaniem ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową).

Nie ujmuje się rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztu uzyskania przychodu.

Wysokość aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego, posługując się w tym celu stawkami wynikającymi z ogłoszonych aktów prawnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (analiza pod kątem utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na każdy dzień sprawozdawczy).

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych bezpośrednio z kapitałem własnym odnosi się również na kapitał własny.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli istnieje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat ujmowanych kwot. Zakłada się, że tytuł prawny istnieje, jeżeli ujmowane kwoty nakładane są przez tą samą władzę podatkową i dotyczą tego samego podatnika (w tym podatkowej grupy kapitałowej), za wyjątkiem kwot dotyczących pozycji opodatkowanych ryczałtem lub w inny podobny sposób, jeżeli przepisy podatkowe nie przewidują możliwości ich potrącenia od podatku ustalonego na zasadach ogólnych.

3.3.24. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielnie zysku lub straty netto za dany okres, która przypada na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o zmiany zysku wynikające z zamiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych. Zysk lub stratę przypadającą na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej zwiększa się o kwotę dywidend po opodatkowaniu oraz odsetek zaliczonych do danego okresu, odnoszących się do rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych oraz koryguje się o wszelkie inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby z zamiany rozwadniających akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu okresu rozumie się liczbę akcji na początek danego okresu pomniejszoną o liczbę akcji zwykłych odkupionych i powiększoną o liczbę akcji wyemitowanych w ciągu danego okresu ważoną wskaźnikiem odzwierciedlającym okres występowania tych akcji. Wskaźnik odzwierciedlający okres występowania poszczególnych akcji jest to liczba dni, przez jaką określone akcje występują, do całkowitej liczby dni w danym okresie. W wielu przypadkach uzasadnione jest zastosowanie rozsądnego przybliżenia średniej ważonej.

Przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych rozumie się średnią ważoną liczbę akcji zwykłych powiększoną o średnią ważoną liczbę dodatkowych akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane w momencie zamiany wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Potencjalne akcje zwykłe traktuje się jako rozwadniające wtedy i tylko wtedy, gdy ich konwersja na akcje zwykłe obniżyłaby zysk przypadający na jedną akcję lub podwyższyłaby stratę przypadającą na akcję z działalności kontynuowanej.

3.3.25. Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Grupa Kapitałowa ujawnia komponenty środków pieniężnych i ich ekwiwalenty oraz prezentuje uzgodnienie kwot zawartych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z odpowiadającymi im pozycjami wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Operacje bezgotówkowe są wyłączone ze sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności inwestycyjnej.

Wypłacone dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności finansowej.

Otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek, krótkoterminowych papierów wartościowych systemu koncentracji środków finansowych (cash pool) wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pozostałe otrzymane odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Zapłacone odsetki i prowizje z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, cash pool, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Otrzymane i zapłacone środki pieniężne z tytułu pozycji, w przypadku których obrót jest szybki, kwoty są znaczne, zaś termin płatności krótki wykazuje się w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwotach netto.

Środki pieniężne otrzymane lub zapłacone z tytułu umów terminowych typu futures, forward, umów dotyczących opcji oraz umów zamiany typu swap wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej, chyba że umowy są w posiadaniu Grupy Kapitałowej z przeznaczeniem handlowym lub wówczas, gdy otrzymane lub zapłacone środki pieniężne zostały zaliczone do działalności finansowej.

Jeżeli umowa jest księgowana jako zabezpieczenie dającej się określić pozycji, przepływy pieniężne z tytułu umowy klasyfikuje się w ten sam sposób co przepływy pieniężne wynikające z pozycji, która jest przezeń zabezpieczana.

3.3.26. Instrumenty finansowe

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

3.3.26.1. Ujmowanie i wyłączanie ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa Kapitałowa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Grupa Kapitałowa ujmuje standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych na dzień zawarcia transakcji.

Grupa Kapitałowa wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy:
- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, albo
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę.

Grupa Kapitałowa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tzn. kiedy obowiązek określony w umowie został:
- wypełniony, lub
- umorzony, lub
- wygasł.

3.3.26.2. Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia, Grupa Kapitałowa wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Do kosztów transakcji zalicza się w szczególności opłaty i prowizje wypłacane agentom (w tym pracownikom działającym w roli sprzedawców) doradcom, pośrednikom i maklerom, opłaty nakładane przez agencje regulacyjne i giełdy oraz podatki i cła. Koszty transakcji nie obejmują natomiast premii lub dyskonta od instrumentów dłużnych, kosztów finansowania, ani też wewnętrznych kosztów administracyjnych, czy kosztów przechowania instrumentów.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego, lub na inny moment po początkowym ujęciu, Grupa Kapitałowa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Niezależnie od cech i celu nabycia, w momencie początkowego ujęcia Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji wybranych aktywów finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych, który został wyznaczony przez Grupę Kapitałową przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy lub został klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, gdyż:
- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, lub
- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi).

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa Kapitałowa ma zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone przez Grupę Kapitałową jako dostępne do sprzedaży lub niebędące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

3.3.26.2.1. Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Grupa Kapitałowa wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się tych aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się:
- dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku w oparciu o ostatnie notowania dostępne na koniec okresu sprawozdawczego,
- dla instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- dla terminowych instrumentów pochodnych (forward) i kontraktów swap w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały) nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Grupa Kapitałowa wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w zysku lub stracie.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmuje się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w zysku lub stracie.

3.3.26.2.2. Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa wycenia pożyczki i należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym – do księgowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

3.3.26.2.3. Wycena zobowiązań finansowych według wartości godziwej

Grupa Kapitałowa wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających), na ostatni dzień okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia, Grupa Kapitałowa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwa zaciągniętego zobowiązania ustalana jest na podstawie bieżącej ceny sprzedaży dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku.

W przypadku braku aktywnego rynku, wartość godziwą zobowiązań finansowych ustala się poprzez:
- wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych przeprowadzonych bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami, lub
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu, który jest niemalże taki sam, lub
- analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

3.3.26.2.4. Wycena zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa wycenia pozostałe zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Grupę Kapitałową (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:
- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

3.3.26.3. Przekwalifikowania

Grupa Kapitałowa:
- nie dokonuje przekwalifikowania instrumentu finansowego, w tym instrumentu pochodnego, do lub z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy od momentu ich objęcia lub wyemitowania, jeżeli przy początkowym ujęciu instrument finansowy został wyznaczony przez Grupę Kapitałową jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, oraz
- może, jeżeli składnik aktywów finansowych nie jest już utrzymywany w celu sprzedaży lub odkupienia go w bliskim terminie (niezależnie od faktu, iż składnik aktywów finansowych mógł zostać nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie), dokonać przekwalifikowania danego składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jedynie w wyjątkowych okolicznościach. W przypadku pożyczek i należności (jeżeli przy początkowym ujęciu składnik aktywów finansowych nie musiał być sklasyfikowany jako przeznaczony do obrotu) składnik aktywów finansowych może zostać przekwalifikowany z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli jednostka ma zamiar i możliwość utrzymać składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

3.3.26.4. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa Kapitałowa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne dowody że nastąpiła utrata wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, wówczas Grupa Kapitałowa ujmuje odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w kwocie różnicy pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu).

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujmuje się jako przychód.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych i ujmuje w zysku lub stracie. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek ujemnej wyceny, ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w zysku lub stracie.

Strat z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie poddaje się odwróceniu w zysku lub stracie.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanej straty ujmuje się w zysku lub stracie.

3.3.26.5. Wbudowane instrumenty pochodne

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający poniższe warunki

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu,
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Jeżeli Grupa Kapitałowa zawarła kontrakt stanowiący instrument hybrydowy (łączny), którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, to oddziela go od umowy zasadniczej i ujmuje jako samodzielny instrument pochodny, zgodnie z zasadami określonymi dla inwestycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego, oraz
- łączny (hybrydowy) instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielany).

Grupa Kapitałowa dokonuje oceny konieczności oddzielenia wbudowanego instrumentu pochodnego od umowy zasadniczej i ujmowania go jako instrumentu pochodnego, gdy staje się po raz pierwszy stroną instrumentu łącznego. Ponowna ocena dokonywana jest jedynie w przypadku, gdy do umowy (instrumentu łącznego) wprowadzane są w terminie późniejszym zmiany w znaczący sposób modyfikujące przepływy pieniężne wymagane umową.

3.3.26.6. Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę Kapitałową oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na zysk lub stratę,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku, gdy z umowy zasadniczej został wyodrębniony element ryzyka w postaci wbudowanego instrumentu pochodnego, Grupa Kapitałowa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących tego ryzyka.

Grupa Kapitałowa ocenia efektywność zabezpieczenia zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia jak i w okresach późniejszych, co najmniej na każdy koniec okresu sprawozdawczego. Grupa Kapitałowa dla sprawozdawczości zewnętrznej przyjmuje, że zabezpieczenie jest efektywne, jeżeli rzeczywiste poziomy zabezpieczenia mieszczą się w przedziale od 80% do 125%. Do oceny efektywności zabezpieczenia Grupa Kapitałowa wykorzystuje metody statystyczne, w tym w szczególności analizę regresji. W przypadku, gdy pozycję zabezpieczaną i instrument zabezpieczający charakteryzują identyczne warunki, tj. terminy realizacji, kwoty, zmienne wpływające na ryzyko wartości godziwej lub zmiany przepływów pieniężnych, do oceny efektywności zabezpieczenia stosuje się uproszczone metody analityczne.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Za uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie Grupa Kapitałowa przyjmuje wiążące porozumienie dotyczące wymiany ustalonej ilości zasobów, po ustalonej cenie, w ustalonym terminie lub terminach.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa Kapitałowa:
- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w zysku lub stracie, oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w zysku lub stracie (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w inne całkowite dochody).

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:
- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez Grupę Kapitałową),
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, lub
- Grupa Kapitałowa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa Kapitałowa:
- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje w innych całkowitych dochodach, natomiast
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do zysku lub straty w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę. Jednakże, jeśli Grupa Kapitałowa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w przyszłych okresach, ujmuje w zysku lub stracie kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, Grupa Kapitałowa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jeżeli:
- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się w zysku lub stracie,
- unieważniono powiązanie zabezpieczające – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji własnym innych całkowitych dochodów, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji.

Inwestycja netto w jednostce działającej za granicą jest udziałem jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe w aktywach netto tej jednostki.

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych:
- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącą efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, oraz
- nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszące się do efektywnej części zabezpieczenia, które zostały odniesione w inne całkowite dochody, ujmuje się w zysku lub stracie w momencie zbycia podmiotu zagranicznego.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego związanego z uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem można traktować jako zabezpieczenie wartości godziwej lub jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

3.3.27. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. W szczególności umowami leasingu są umowy nazwane w polskim kodeksie cywilnym oraz umowy najmu i dzierżawy zawarte na czas określony.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi zasadniczo ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingobiorcy.

Przez przekazanie ryzyka i korzyści w przypadku umowy leasingu finansowego rozumie się na przykład następujące sytuacje:
- przekazanie prawa własności przed lub w momencie zakończenia umowy,
- leasingobiorca ma możliwość zakupienia składnika aktywów za cenę, która – według przewidywań – będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, gdy prawo zakupienia składnika będzie mogło zostać zrealizowane, iż w chwili rozpoczęcia leasingu istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa,
- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów, nawet jeżeli tytuł prawny nie ulega przeniesieniu,
- wartość bieżąca (zdyskontowana) minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle ile wynosi wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- aktywa mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich skorzystać bez dokonywania w nich większych modyfikacji.

Jeżeli Grupa Kapitałowa używa przedmiot leasingu na podstawie umowy leasingu finansowego, przedmiot ten ujmowany jest odpowiednio jako składnik rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych. Wycena przedmiotu leasingu odbywa się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej lub bieżącej (zdyskontowanej) sumy minimalnych opłat leasingowych, stanowiących bieżącą sumę opłat wnoszonych w trakcie okresu leasingu, do uiszczenia których leasingobiorca jest lub może być obowiązany.

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązanie finansowe, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz ich podział na część odsetkową oraz część dotyczącą spłaty zobowiązania odbywa się przy wykorzystaniu stopy procentowej leasingu tj. stopy, przy której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, niegwarantowanej wartości końcowej równa się sumie wartości godziwej przedmiotu leasingu oraz kosztów bezpośrednich zawarcia umowy, a w przypadku, gdy jej ustalenie nie jest możliwe, przy wykorzystaniu krańcowej stopy procentowej tj. stopy, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić na podstawie podobnej umowy leasingowej lub – jeżeli nie można jej ustalić – stopa procentowa na dzień rozpoczęcia leasingu, przy jakiej leasingobiorca musiałby pożyczyć środki niezbędne do zakupu danego składnika aktywów, na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy Kapitałowej, przy czym przy braku wystarczającej pewności, uzyskania tytułu własności przed końcem okresu leasingu, składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Jeżeli Grupa Kapitałowa oddała do używania innej jednostce składnik aktywów na podstawie umowy leasingu finansowego, wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej jest prezentowana jako należności, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej odbywa się poprzez zastosowanie stopy procentowej leasingu.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Opłaty leasingowe z leasingu operacyjnego u leasingodawcy ujmowane są jako przychody ze sprzedaży produktów, a u leasingobiorcy jako koszty.

3.3.28. Działalność poszukiwań i wydobycia węglowodorów/soli

W ramach działalności poszukiwań i wydobycia węglowodorów/soli przyjmuje się następującą klasyfikację faz projektów:
- wstępne analizy,
- nabycie praw do poszukiwań i wydobycia,
- poszukiwanie złóż,
- rozpoznanie złóż,
- zagospodarowanie złóż,
- wydobycie.

W momencie rozpoczęcia fazy poszukiwania złóż, Grupa Kapitałowa każdorazowo definiuje docelowy ośrodek gromadzenia kosztów na poziomie projektu, który jednocześnie stanowi ośrodek wypracowujący środki pieniężne.

Nakłady poniesione w fazie wstępnych analiz (tj. przed nabyciem koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż) ujmuje się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady poniesione w fazach nabycia praw do poszukiwań złóż, poszukiwania złóż i rozpoznania złóż ujmuje się zgodnie z metodą skutecznych wysiłków (ang. Successfull Efforts Method), która polega na kapitalizowaniu jedynie tych kosztów, które spełniają definicję aktywów, w szczególności jeżeli istnieje prawdopodobieństwo osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych.

Nakłady związane z nabyciem praw do poszukiwań i wydobycia podlegają aktywowaniu w pozycji wartości niematerialne. Pozostałe koszty, które można bezpośrednio przypisać do transakcji nabycia praw do poszukiwań powinny podwyższać cenę nabycia składnika aktywów. W przypadku, gdy bezpośrednia alokacja do transakcji nabycia praw do poszukiwań nie jest możliwa, pozostałe koszty ujmuje się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze poniesione po nabyciu koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż obejmują:

- nakłady na odwierty rozpoznawcze, które początkowo podlegają aktywowaniu w ramach docelowego ośrodka powstawania kosztów ustalonego na poziomie projektu i są prezentowane w pozycji środki trwałe w budowie. Jeżeli prace poszukiwawcze i rozpoznawcze dla danego projektu (projekt obejmuje prace ze zdefiniowanym celem poszukiwawczym lub/ i rozpoznawczym, które są prowadzone na wyznaczonym obszarze) zakończą się niepowodzeniem, nakłady ujęte początkowo jako aktywa (w tym nakłady aktywowane w fazie poszukiwań) ujmuje się jako koszty. Jeżeli rozpoznanie złoża zakończy się powodzeniem, nakłady na wszystkie odwierty rozpoznawcze (w tym również nakłady na nietrafione odwierty rozpoznawcze w ramach aktywowanego złoża węglowodorów/soli) ujmuje się w pozycji rzeczowe aktywa trwałe w momencie stwierdzenia technicznej wykonalności i ekonomicznej opłacalności wydobycia. W przypadku wykonania odwiertów rozpoznawczych na już eksploatowanym złożu, Grupa Kapitałowa dokonuje analizy, czy poniesione nakłady umożliwią powstanie nowych otworów eksploatacyjnych – nakłady ujmuje się wówczas w pozycji rzeczowe aktywa trwałe w momencie oddania do użytkowania. Jeśli w efekcie poniesionych nakładów nie powstaną nowe otwory eksploatacyjne, nakłady ujmuje się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione,
- pozostałe nakłady w fazie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych początkowo podlegają aktywowaniu w ramach docelowego ośrodka powstawania kosztów ustalonego na poziomie projektu i są prezentowane w pozycji wartości niematerialne w trakcie rozwoju lub w pozycji środki trwałe w budowie w zależności od charakteru poniesionych nakładów. Jeżeli faza poszukiwania i rozpoznania złóż zakończy się niepowodzeniem, początkowo aktywowane pozostałe nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze ujmuje się w jako koszty. Jeżeli rozpoznanie złoża zakończy się powodzeniem, te nakłady ujmuje się w pozycji rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne (odpowiednio do charakteru nakładów) w momencie stwierdzenia technicznej wykonalności i ekonomicznej opłacalności wydobycia,
- pozostałe koszty, które można bezpośrednio przypisać do fazy poszukiwań i rozpoznania złóż powinny podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku gromadzenia kosztów. Jeżeli bezpośrednia alokacja nie jest możliwa, pozostałe koszty ujmuje się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady ponoszone na zagospodarowanie złóż podlegają aktywowaniu zgodnie z zasadami ogólnymi dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, w tym w zakresie kosztów finansowania zewnętrznego zgodnie z zasadami ogólnymi dla kosztów finansowania zewnętrznego.

Przychody i koszty bezpośrednio związane z wydobyciem węglowodorów/soli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Koszty bezpośrednio związane z wydobyciem węglowodorów/soli ujmuje się zgodnie z zasadami ogólnymi dla zapasów, kosztów i przychodów ze sprzedaży.

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych powstałych w ramach realizacji procesów działalności poszukiwań i wydobycia ujmuje się zgodnie z zasadami ogólnymi dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych przy zastosowaniu metody naturalnej, tj proporcjonalnie do wielkości wydobycia węglowodorów/soli. Jeżeli zastosowanie metody naturalnej opartej o jednostki wydobycia jest niemożliwe (np. ze względu na brak danych dotyczących wielkości zasobów węglowodorów/soli lub wykorzystanie aktywów na wielu etapach działalności poszukiwań i wydobycia) lub zastosowanie innej metody lepiej odzwierciedla sposób konsumowania korzyści z danego aktywa, można stosować inną metodę amortyzacji, która będzie możliwie najbardziej wiarygodnie odzwierciedlać zużycie ekonomiczne.

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy na koszty likwidacji odwiertów i infrastruktury wspierającej, które ujmuje się i wycenia zgodnie z zasadami ogólnymi dla rezerw.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Zmiany rezerw wynikające z upływu czasu (z tytułu odniesienia dyskonta) powiększają wartość księgową rezerwy i obciążają koszty finansowe. Natomiast zmiany rezerw wynikające ze zmiany szacunku kosztów, zmiany stopy dyskontowej oraz zmiany terminu likwidacji/rekultywacji korygują wartość księgową rezerwy oraz wartość księgową składnika aktywów

Grupa Kapitałowa dokonuje weryfikacji aktywów w działalności poszukiwań i wydobycia pod kątem ewentualnej utraty wartości.

Test na utratę wartości aktywów z tytułu nabycia praw, poszukiwań i rozpoznania złóż węglowodorów/soli, wykonuje się dla aktywów zgrupowanych na poziomie ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, definiowanego jako projekt.

Test na utratę wartości aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobycia złóż węglowodorów/soli przeprowadza się zgodnie z zasadami ogólnymi dla utraty wartości aktywów.

3.3.29. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej.

Aktywów warunkowych nie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ może to prowadzić do ujęcia dochodu, który nigdy nie zostanie osiągnięty. Jeżeli jednak wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, Grupa Kapitałowa podaje na koniec okresu sprawozdawczego w informacji dodatkowej krótki opis rodzaju aktywów warunkowych oraz, jeśli jest to wykonalne w praktyce, szacuje ich skutki finansowe, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Aktywa warunkowe ocenia się na bieżąco, aby upewnić się, czy zaistniały bieg wydarzeń jest odpowiednio odzwierciedlony w sprawozdaniu finansowym. Jeśli zaistnienie wpływu korzyści ekonomicznych stało się praktycznie pewne, składnik aktywów i odnośny przychód ujmuje się w sprawozdaniu finansowym dotyczącym okresu, w którym nastąpiła zmiana. Jeśli wpływ korzyści ekonomicznych stał się prawdopodobny, Grupa Kapitałowa ujawnia informację o istnieniu warunkowego składnika aktywów.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej lub
- obecnym obowiązkiem, który powstał na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym , ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednak ujawnia się je w sprawozdaniu finansowym, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Zobowiązania warunkowe nabyte w drodze połączenia jednostek gospodarczych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

3.3.30. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego są to zdarzenia, zarówno korzystne, jak i niekorzystne, które mają miejsce pomiędzy dniem sprawozdawczym a datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji. Można wyróżnić dwa rodzaje tych zdarzeń:

- zdarzenia, które dostarczają dowodów na istnienie określonego stanu na dzień sprawozdawczy (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym wymagające dokonania korekt w prezentowanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym) oraz
- zdarzenia, które wskazują na stan zaistniały po dniu sprawozdawczym (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym niewymagające dokonania korekt w prezentowanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym).

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania profesjonalnych osądów oraz szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując osądów, szacunków czy też przyjmując założenia może opierać się na opiniach niezależnych ekspertów.

Osądy, szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Ich zmiany są ujmowane w okresie, w którym zostały dokonane, jeżeli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

4.1. Profesjonalny osąd

Instrumenty finansowe

Zarząd dokonuje osądu w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych, oceny charakteru i zakresu ryzyk związanych z instrumentami finansowymi oraz zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Instrumenty finansowe klasyfikuje się do poszczególnych kategorii w zależności od celu ich nabycia oraz charakteru nabywanych walorów. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 35.

Leasing

Zarząd dokonuje osądu kwalifikując umowy leasingowe jako leasing finansowy lub leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 36.

4.2. Niepewność szacunków

Szacowane okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Jak opisano w nocie 3.3.6 oraz 3.3.8. Grupa Kapitałowa weryfikuje przewidywane okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych co najmniej raz w roku. Efekt weryfikacji w bieżącym roku sprawozdawczym przedstawiono w notach 7 i 9.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Jak opisano w nocie 3.3.7. Grupa Kapitałowa, po początkowym ujęciu, wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej. Szacunek wartości godziwej odzwierciedla warunki rynkowe na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 8.

Utrata wartości aktywów trwałych

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej z zastosowaniem właściwej stopy dyskonta, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 15.

Utrata wartości zapasów

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości zapasów zgodnie z notą 3.3.11. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości netto możliwych do uzyskania dla zapasów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 16.

Utrata wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności. Oszacowania wymaga wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej należności. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 17.

Rezerwy

Jak opisano w nocie 3.3.17. tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatkowe informacje dotyczące zastosowanych w bieżącym roku sprawozdawczym założeń i wpływu ich zmian na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawiono w nocie 23.

Ujęcie przychodów – program lojalnościowy VITAY

Na niezrealizowaną i zapisaną na kontach klientów liczbę punktów VITAY rozpoznawane są przychody przyszłych okresów, które korygują przychody ze sprzedaży detalicznej. Przychody przyszłych okresów szacowane są na podstawie wskaźników udziału punktów, na które wydano nagrody paliwowe i pozapaliwowe, ilości punktów do realizacji w przyszłym okresie oraz bieżącego kosztu punktu w programie VITAY. Dodatkowe informacje o programie VITAY przedstawiono w nocie 26.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane zgodnie z notą 3.3.23. Tworzenie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wymaga dokonania szacunków prognozowanych terminów osiągnięcia i wysokości przyszłych zysków. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 33.2.

Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych

Oszacowanie wartości godziwej instrumentów finansowych polega na zastosowaniu powszechnie stosowanych przez praktyków rynkowych modeli wyceny instrumentów finansowych. Dodatkowe informacje dotyczące zastosowanych założeń i wyników analizy wrażliwości tych założeń przedstawiono w nocie 35.

Zobowiązania warunkowe

Jak opisano w nocie 3.3.29. ujawnianie zobowiązań warunkowych wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego lub możliwego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 38.

5. Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną

Grupa Kapitałowa ORLEN za rok 2012 i 2011 obejmuje PKN ORLEN jako Jednostkę Dominującą oraz jednostki zlokalizowane na terenie Polski, Niemiec, Czech, Litwy, Malty, Szwecji, Holandii, Słowacji, Szwajcarii, Estonii i Łotwy.

PKN ORLEN jest podmiotem wielosegmentowym, odpowiednio zaalokowanym do wszystkich segmentów operacyjnych i funkcji korporacyjnych.

Nazwa spółki		Udział w liczbie głosów				
		Spółka matka	31/12/2012	31/12/2011	Metoda konsolidacji	Strona internetowa
Segment Rafineria						
Spółki produkcyjno-handlowe						
AB ORLEN Lietuva (ORLEN Lietuva)		PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenlietuva.lt
Fabryka Parafin Naftowax Sp. z o.o.		RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.naftowax.pl
Inowrocławskie Kopalnie Soli "Solino" S.A.		PKN ORLEN S.A.	100%	98,17%	pełna	www.solino.pl
MOGUL SLOVAKIA s.r.o.		PARAMO A.S.	100%	100%	pełna	
ORLEN Asfalt Sp. z o.o.	1	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlen-asfalt.pl
ORLEN Gaz Sp. z o.o.		PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlengaz.pl
Orlen Oil Cesko s.r.o.		ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.orlenoil.cz
ORLEN OIL Sp. z o.o.	2	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenoil.pl
ORLEN Paliwa Sp. z o.o.		PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpaliwa.com.pl
ORLEN Petrotank Sp. z o.o.		PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpetrotank.pl
OU ORLEN Eesti (dawniej OU Mazeikiu Nafta Trading House)		UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	
PARAMO A.S.		UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.paramo.cz
ORLEN ASFALT Ceska republika s.r.o.		ORLEN Asfalt Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.paramoasfalt.cz
PARAMO Oil s.r.o.		PARAMO A.S.	100%	100%	pełna	
Petrolot Sp. z o.o.		PKN ORLEN S.A.	100%	51%	pełna	www.petrolot.pl
Platinum OIL Sp. z o.o.		ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.platinumoil.pl
Rafineria Nafty Jedlicze S.A.		PKN ORLEN S.A.	100%	89,95%	pełna	www.rnjsa.com.pl
SIA ORLEN Latvija (dawniej SIA Mazeikiu Nafta Tirdzniecibas nams)		UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	
UAB Mezeikiu naftos prekybos namai		AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL RAFINERIE s.r.o		UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
UNIPETROL SLOVENSKO s.r.o.		UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	www.unipetrol.sk
Rafineria Trzebinia S.A.		PKN ORLEN S.A.	86,35%	86,35%	pełna	www.rafineria-trzebinia.pl
Ship-Service S.A.	3	PKN ORLEN S.A.	56%	56%	pełna	www.ship-service.pl
CESKA RAFINERSKA A.S.		UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna	www.ceskarafinerska.cz
Platinum Oil Małopolskie Centrum Dystrybucji Sp. z o.o.		ORLEN OIL Sp. z o.o.	–	100%	pełna	

Nazwa spółki	Udział w liczbie głosów				
	Spółka matka	31/12/2012	31/12/2011	Metoda konsolidacji	Strona internetowa
Spółki usługowe					
EkoNaft Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.ekonaft.pl
Energomedia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.energomedia.pl
Euronaft Trzebinia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.euronaft-trzebinia.pl
ORLEN Automatyka Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenautomatyka.pl
ORLEN Eko Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orleneko.pl
ORLEN KolTrans Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99,85%	99,85%	pełna	www.orlenkoltrans.pl
ORLEN Transport S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlentransport.pl
RAF-Służba Ratownicza Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	
RAF-BIT Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	www.raf-bit.pl
RAF-KOLTRANS Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	
UAB EMAS	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UAB PASLAUGOS TAU	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL DOPRAVA s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Zakładowa Straż Pożarna Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	
Konsorcjum Olejów Przepracowanych – Organizacja Odzysku S.A	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	81%	81%	pełna	www.konsorcjum.jedlicze.com.pl
ORLEN Wir Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	76,59%	76,59%	pełna	www.orlenwir.pl
Segment Detal					
Spółki handlowe					
AB Ventus-Nafta	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
BENZINA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
ORLEN Deutschland GmbH	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlen-deutschland.de
Spółki usługowe					
ORLEN Budonaft Sp .z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.budonaft.com.pl
PETROTRANS s.r.o.	BENZINA s.r.o.	100%	100%	pełna	www.petrotrans.cz
ORLEN Centrum Serwisowe Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99,01%	99,01%	pełna	www.orlencs.pl
Segment Petrochemia					
Spółki produkcyjno-handlowe					
ANWIL S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	95,14%	pełna	www.anwil.pl
Basell Orlen Polyolefins Sprzedaż Sp. z o.o.	Basell Orlen Polyolefins Sp. z.o.o.	100%	100%	pełna	
CHEMAPOL (SCHWEIZ) AG	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
CHEMOPETROL a.s.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Spolana A.S.	ANWIL S.A.	100%	100%	pełna	www.spolana.cz
UNIPETROL AUSTRIA HmbH	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
UNIPETROL DEUTSCHLAND GmbH	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.unipetrol.de
UNIPETROL RPA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.unipetrolrpa.cz
BUTADIEN KRALUPY A.S.	UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna	
Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%	proporcjonalna	www.basellorlen.pl

Nazwa spółki	Spółka matka	Udział w liczbie głosów 31/12/2012	31/12/2011	Metoda konsolidacji	Strona internetowa
Spółki usługowe					
POLYMER INSTITUTE BRNO s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Przedsiebiorstwo Inwestycyjno-Remontowe Remwil Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	99,98%	99,98%	pełna	www.remwil.pl
Vyzkumny ustav anorganicke chemie A.S.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
Przedsiebiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Pro-Lab Sp. z o.o.	ANWIL S.A..	99,32%	99,32%	pełna	www.prolab.pl
Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	77,96%	55,93%	pełna	www.chemeko.pl
Funkcje Korporacyjne					
Spółki usługowe					
ORLEN Administracja Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenadministracja.pl
ORLEN Księgowość Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenksiegowosc.pl
ORLEN Medica Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenmedica.pl
ORLEN Ochrona Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenochrona.pl
ORLEN Projekt S.A.	PKN ORLEN S.A.	99,63%	51%	pełna	www.orlenprojekt.pl
UAB Apsauga	ORLEN Ochrona Sp. z o.o.	100%	—	pełna	www.orlenapsauga.lt
Sanatorium Uzdrowiskowe Krystynka Sp. z o.o.	ORLEN MEDICA Sp. z o.o.	98,58%	98,58%	pełna	www.sanatoriumkrystynka.pl
ORLEN Laboratorium Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	94,94%	94,94%	pełna	www.orlenlaboratorium.pl
Centrum Edukacji Sp. z o.o.	PPPT S.A.	69,43%	69,43%	pełna	www.centrumedukacji.pl
Unipetrol A.S.	PKN ORLEN S.A.	62,99%	62,99%	pełna	www.unipetrol.cz
Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%	proporcjonalna	www.pppt.pl
Spółki pozostałe					
Baltic Power Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.balticpower.eu
Baltic Spark Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Finance AB	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Holding Malta Ltd.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
Orlen Insurance Ltd.	ORLEN Holding Malta Ltd.	100%	100%	pełna	
ORLEN International Exploration & Production Company BV	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenupstream.pl
UAB Medikvita (UAB Mazeikiu naftos sveikatos prieziuros centras)	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL SERVICES s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
HC VERVA Litvinov A.S. (dawniej HC Benzina Litvinov A.S.)	UNIPETROL RPA s.r.o.	70,95%	70,95%	pełna	
SIA Balin Energy	OIEP Co BV	50%	50%	proporcjonalna	
ORLEN Capital AB	PKN ORLEN S.A.	—	100%	pełna	

1) 98% udział w skonsolidowanych danych finansowych.
2) 94% udział w skonsolidowanych danych finansowych.
3) Udział w ogólnej liczbie głosów jest zgodny z udziałem w kapitale zakładowym za wyjątkiem Grupy Kapitałowej Ship-Service S.A., gdzie udział w kapitale wynosi 61%.

5.1. Zmiany w strukturze Grupy w 2012 roku

Wykup udziałowców niekontrolujących
- Petrolot Sp. z.o.o,
- ANWIL S.A.,
- Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino" S.A.,
- Rafineria Nafty Jedlicze S.A.,
- ORLEN Projekt S.A.,
- Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.

W wyniku powyższych transakcji Zyski zatrzymane zostały pomniejszone o (17 223) tysiące PLN (różnica między ceną nabycia dodatkowych udziałów a udziałem w kapitale własnym spółki na dzień przeprowadzenia transakcji) oraz Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym pomniejszony o kwotę (154 888) tysięcy PLN (dodatkowy udział w kapitale własnym spółki na dzień przeprowadzenia transakcji). Metoda konsolidacji wymienionych spółek nie uległa zmianie. Zmiany w strukturze Grupy Rafineria Nafty Jedlicze S.A. pośrednio wpłynęły na udział procentowy w skonsolidowanych danych finansowych spółki ORLEN OIL Sp. z o.o.

Utworzenie przez ORLEN Ochrona spółki UAB Aspauga z siedzibą na Litwie. Od momentu nabycia spółka została objęta konsolidacją metodą pełną.

Sprzedaż udziałów w spółce ORLEN Capital AB. Wynik na powyższej transakcji został wykazany w pozostałej działalności operacyjnej.

Transakcje pod wspólną kontrolą nie mające wpływu na skonsolidowany Kapitał własny i wynik finansowy Grupy ORLEN
- przejęcie przez Platinum Oil Sp. z o.o. spółki PlatinumOil Małpolskie Centrum Dystrybucji Sp. z o.o.;
- przejęcie spółki ORLEN Asfalt Ceska Republika s.r.o. z Grupy UNIPETROL do Grupy ORLEN Asfalt.

NOTY OBJASNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

6. Segmenty operacyjne

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach operacyjnych są spójne z polityką rachunkowości Grupy opisaną w nocie 3.3.5. Wyniki segmentów operacyjnych oraz funkcji korporacyjnych to wyniki wygenerowane bez alokacji przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Zarząd PKN ORLEN oraz zarządy spółek Grupy Kapitałowej oceniają wyniki finansowe segmentów na podstawie wyniku z działalności operacyjnej segmentu (EBIT) i decydują o przydziale zasobów.

Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi i transakcje między segmentami realizowane są na warunkach rynkowych. Przychody zewnętrzne segmentu przedstawiane Zarządowi są wyceniane w sposób spójny z zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

6.1. Przychody i wyniki segmentów operacyjnych

za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Nota	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	29	65 874 900	38 141 303	15 969 168	116 179	—	120 101 550
Sprzedaż między segmentami		28 002 151	123 071	3 626 579	223 221	(31 975 022)	—
Przychody ogółem		93 877 051	38 264 374	19 595 747	339 400	(31 975 022)	120 101 550
Koszty operacyjne ogółem		(92 343 866)	(37 588 269)	(18 434 512)	(1 097 657)	31 975 022	(117 489 282)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1.	331 933	156 777	136 700	101 243	(252)	726 401
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	(938 370)	(185 426)	(92 672)	(98 082)	252	(1 314 298)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu		**926 748**	**647 456**	**1 205 263**	**(755 096)**	**—**	**2 024 371**
Przychody finansowe	32.1.						1 581 994
Koszty finansowe	32.2.						(981 226)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności		(750)	—	54	—	—	(696)
Zysk przed opodatkowaniem							2 624 443
Podatek dochodowy	33						(454 453)
Zysk netto							**2 169 990**
Amortyzacja	30.2.	**1 039 774**	**358 948**	**741 109**	**120 291**		**2 260 122**
Zwiększenia aktywów trwałych	7,8,9,10	**799 534**	**498 707**	**476 890**	**258 683**		**2 033 814**

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	29	58 475 608	34 037 500	14 313 184	146 782	—	106 973 074
Sprzedaż między segmentami		25 011 572	115 966	3 343 901	217 775	(28 689 214)	—
Przychody ogółem		83 487 180	34 153 466	17 657 085	364 557	(28 689 214)	106 973 074
Koszty operacyjne ogółem		(81 137 448)	(33 645 953)	(16 398 891)	(1 033 296)	28 689 223	(103 526 365)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1.	331 169	116 333	202 450	356 881	(178)	1 006 655
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	(575 007)	(198 112)	(1 447 156)	(166 795)	178	(2 386 892)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu		**2 105 894**	**425 734**	**13 488**	**(478 653)**	**9**	**2 066 472**

6.1. Przychody i wyniki segmentów operacyjnych cd.

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Przychody finansowe	32.1.						2 780 145
Koszty finansowe	32.2.						(2 243 175)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności		625	—	179	187 495	—	188 299
Zysk przed opodatkowaniem							2 791 741
Podatek dochodowy	33						(776 738)
Zysk netto							**2 015 003**
Amortyzacja	30.2.	**1 113 911**	**333 801**	**821 409**	**110 827**		**2 379 948**
Zwiększenia aktywów trwałych	7,8,9,10	**899 882**	**425 064**	**641 796**	**166 712**		**2 133 454**

Zwiększenia aktywów trwałych segmentów operacyjnych oraz funkcji korporacyjnych obejmują zwiększenia nakładów oraz koszty finansowania zewnętrznego.

6.2. Pozostałe informacje segmentowe

6.2.1. Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Segment Rafineria	30 199 689	32 821 176
Segment Detal	5 955 683	6 067 744
Segment Petrochemia	12 779 493	13 030 826
Aktywa segmentów	48 934 865	51 919 746
Funkcje Korporacyjne	3 935 065	7 077 508
Wyłączenia	(239 150)	(265 776)
	52 630 780	**58 731 478**

w tym:

		Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	
	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Segment Rafineria		56 551	20 960	6 459	7 758
Segment Petrochemia		994	1 046	5 473	5 367
Aktywa segmentów		57 545	22 006	11 932	13 125
Funkcje Korporacyjne		7 074	6 519	—	—
	20,11	**64 619**	**28 525**	**11 932**	**13 125**

Do segmentów operacyjnych przyporządkowuje się wszystkie aktywa z wyjątkiem aktywów finansowych (zawartych w notach 13, 14, 18, 19) oraz aktywów podatkowych 33.2. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty operacyjne przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty operacyjne.

6.2.2. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących

	Nota	Utworzenie		Odwrócenie	
		Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Segment Rafineria		(1 114 370)	(624 596)	104 472	66 190
Segment Detal		(52 767)	(119 597)	30 634	37 683
Segment Petrochemia		(168 749)	(1 447 992)	96 499	42 720
Odpisy aktualizujące segmentów		(1 335 886)	(2 192 185)	231 605	146 593
Funkcje Korporacyjne		(47 478)	(79 773)	48 907	83 296
Odpisy aktualizujące ujęte w działalności operacyjnej	16,31.1,31.2.	(1 383 364)	(2 271 958)	280 512	229 889
Odpisy aktualizujące ujęte w działalności finansowej	32.1,32.2	(14 977)	(15 012)	8 296	8 861
		(1 398 341)	(2 286 970)	288 808	238 750

w tym:

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Utworzenie		Odwrócenie	
	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Segment Rafineria	(757 319)	(360 072)	46 217	19 729
Segment Detal	(36 634)	(106 050)	23 744	31 271
Segment Petrochemia	(61 115)	(1 382 312)	21 278	8 919
Odpisy aktualizujące segmentów	(855 068)	(1 848 434)	91 239	59 919
Funkcje Korporacyjne	(10 635)	(7 416)	8 193	737
	(865 703)	(1 855 850)	99 432	60 656

Odpisy aktualizujące w podziale segmentowym ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów obejmują odpisy aktualizujące wartość należności, wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania oraz odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących dokonywane było w związku z przeszacowaniem zapasów, wystąpieniem lub wygaśnięciem przesłanek związanych z przeterminowaniem należności, wystąpieniem należności nieściągalnych bądź dochodzeniem ich na drodze sądowej, jak również z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

W 2012 roku odpisy dokonane w segmencie rafineria dotyczyły przede wszystkim utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych Ceska Rafinerska. Odpisy dokonane w segmencie detal wynikały głównie ze zmian efektywności funkcjonowania poszczególnych stacji paliw, w tym zmian układu komunikacyjnego oraz budowy stacji konkurencyjnych w pobliskim otoczeniu. W funkcjach korporacyjnych ujęto głównie odpisy na majątek wycofany z działalności operacyjnej Grupy i materiały zbędne.

Dodatkowe informacje dotyczące odpisów na majątek trwały zostały przedstawione w nocie 15.

6.2.3. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany według siedziby kraju zleceniodawcy

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Polska		51 532 228	46 326 625
Niemcy		19 760 387	18 460 641
Czechy		12 914 485	11 576 378
Litwa, Łotwa, Estonia		10 634 855	8 832 521
Pozostałe kraje		25 259 595	21 776 909
Razem	29	120 101 550	106 973 074

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla zleceniodawców ze Szwajcarii, Danii, Wielkiej Brytanii, Austrii i Ukrainy.

6.2.3. Informacje dotyczące obszarów geograficznych c.d.

Podział geograficzny aktywów trwałych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Polska		16 177 302	15 962 029
Niemcy		850 907	927 668
Czechy		4 139 027	5 382 672
Litwa, Łotwa, Estonia		5 198 755	5 806 542
Pozostałe kraje		40 090	36 093
	7,8,9,10	**26 406 081**	**28 115 004**

6.3. Przychody ze sprzedaży

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Segment Rafineria			
Lekkie destylaty		17 239 314	15 620 177
Średnie destylaty		33 780 664	31 598 963
Frakcje ciężkie		9 602 317	8 354 655
Pozostałe		5 252 605	2 901 813
		65 874 900	**58 475 608**
Segment Detal			
Lekkie destylaty		15 289 032	13 922 875
Średnie destylaty		19 687 965	17 079 608
Pozostałe		3 164 306	3 035 017
		38 141 303	**34 037 500**
Segment Petrochemia			
Monomery		2 137 423	2 033 615
Polimery		4 328 113	3 991 723
Aromaty		1 461 036	1 259 805
Nawozy Sztuczne		1 356 233	1 241 073
Tworzywa sztuczne		1 284 021	1 329 757
PTA		1 875 273	1 238 788
Pozostałe		3 527 069	3 218 423
		15 969 168	**14 313 184**
Funkcje Korporacyjne		**116 179**	**146 782**
	29	**120 101 550**	**106 973 074**

6.4. Informacje o wiodących klientach

W 2012 roku oraz 2011 roku Grupa Kapitałowa nie zidentyfikowała wiodących klientów, z którymi zrealizowałaby przychody ze sprzedaży przekraczające poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej ORLEN.

7. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Grunty	909 017	938 968
Budynki i budowle	10 262 900	10 867 658
Urządzenia techniczne i maszyny	11 714 361	12 701 312
Środki transportu i pozostałe	833 624	902 736
Środki trwałe w budowie	1 023 832	1 167 977
Aktywa z tytułu poszukiwań węglowodorów/soli	*183 539*	*88 537*
Pozostałe	*840 293*	*1 079 440*
	24 743 734	**26 578 651**

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

					Środki trwałe w budowie		
	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Aktywa z tytułu poszukiwań ilowodorów/ soli	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto							
1 stycznia 2012*	1 004 652	18 499 268	31 564 249	2 322 826	88 537	1 232 454	54 711 985
Nakłady inwestycyjne	197	24 337	127 422	53 683	91 358	1 657 903	1 954 900
Pozostałe zwiększenia	282	1 605	3 176	3 368	18 467	1 800	28 698
Koszty finansowania zewnętrznego	—	6 890	13 091	523	—	751	21 255
Reklasyfikacje	7 943	503 890	1 189 248	93 424	(14 615)	(1 846 751)	(66 861)
Sprzedaż	(347)	(4 562)	(4 437)	(49 192)	—	—	(58 538)
Likwidacja	(785)	(55 770)	(341 480)	(158 261)	—	—	(556 296)
Pozostałe zmniejszenia	(196)	(3 289)	(9 470)	(7 442)	(208)	(26 866)	(47 470)
Różnice kursowe	(40 443)	(308 033)	(1 337 454)	(61 012)	—	(44 660)	(1 791 602)
31 grudnia 2012	**971 303**	**18 664 336**	**31 204 345**	**2 197 917**	**183 539**	**974 631**	**54 196 071**
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe							
1 stycznia 2012*	65 684	7 602 844	18 834 398	1 416 500	—	153 014	28 072 439
Amortyzacja	797	651 903	1 315 897	189 644	—	—	2 158 241
Pozostałe zwiększenia	—	—	2 413	2 682	—	—	5 095
Odpisy aktualizujące	(586)	315 789	397 752	(947)	—	(14 803)	697 206
Reklasyfikacje	—	1 535	(13 154)	(14 175)	—	—	(25 794)
Sprzedaż	—	(1 347)	(4 033)	(45 591)	—	—	(50 971)
Likwidacja	(406)	(45 349)	(302 398)	(140 472)	—	—	(488 625)
Pozostałe zmniejszenia	—	(1 833)	868	(6 949)	—	—	(7 914)
Dotacje rządowe – rozliczenie	—	2 418	(174)	480	—	—	2 724
Różnice kursowe	(3 203)	(151 314)	(765 524)	(40 042)	—	(9 106)	(969 189)
31 grudnia 2012	**62 286**	**8 374 646**	**19 466 045**	**1 361 130**	**—**	**129 105**	**29 393 212**

7. Rzeczowe aktywa trwałe cd.

					Środki trwałe w budowie		
	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Aktywa z tytułu poszukiwań ilowodorów/ soli	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto							
1 stycznia 2011*	927 646	15 494 920	26 548 558	2 034 897	42 122	5 735 178	50 783 320
Nakłady inwestycyjne	503	18 845	133 431	63 708	55 827	1 736 590	2 008 904
Pozostałe zwiększenia	—	16 071	14 992	6 419	35	34 554	72 071
Koszty finansowania zewnętrznego	—	111 590	125 307	9 322	—	(192 739)	53 480
Reklasyfikacje	19 873	2 463 316	3 110 459	282 605	(9 447)	(6 098 184)	(231 378)
Sprzedaż	(5 137)	(7 417)	(5 075)	(52 144)	—	—	(69 773)
Likwidacja	(829)	(73 574)	(317 018)	(110 767)	—	—	(502 188)
Pozostałe zmniejszenia	(184)	(8 201)	(30 199)	(6 936)	—	(42 808)	(88 328)
Różnice kursowe	62 780	483 718	1 983 794	95 722	—	59 863	2 685 877
31 grudnia 2011	**1 004 652**	**18 499 268**	**31 564 249**	**2 322 826**	**88 537**	**1 232 454**	**54 711 985**
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe							
1 stycznia 2011*	31 818	6 253 833	15 675 293	1 279 285	—	80 032	23 320 260
Amortyzacja	865	643 191	1 429 470	205 153	—	—	2 278 679
Pozostałe zwiększenia	—	8 647	3 195	2 761	—	—	14 603
Odpisy aktualizujące	31 315	578 769	972 620	25 073	—	67 839	1 675 616
Reklasyfikacje	—	(21 185)	(360)	(213)	—	—	(21 758)
Sprzedaż	(145)	(4 902)	(18 002)	(49 804)	—	—	(72 853)
Likwidacja	—	(55 920)	(287 343)	(103 532)	—	—	(446 795)
Pozostałe zmniejszenia	—	(3 157)	(12 389)	(6 565)	—	—	(22 111)
Dotacje rządowe – rozliczenie	—	2 544	2 496	61	—	—	5 101
Różnice kursowe	1 831	201 024	1 069 418	64 281	—	5 143	1 341 697
31 grudnia 2011	**65 684**	**7 602 844**	**18 834 398**	**1 416 500**	**—**	**153 014**	**28 072 439**
Dotacje rządowe							
1 stycznia 2012	**—**	**28 766**	**28 539**	**3 590**	**—**	**—**	**60 895**
31 grudnia 2012	**—**	**26 790**	**23 939**	**3 163**	**—**	**5 233**	**59 125**
1 stycznia 2011	**—**	**29 777**	**29 929**	**341**	**—**	**—**	**60 047**
31 grudnia 2011	**—**	**28 766**	**28 539**	**3 590**	**—**	**—**	**60 895**
Wartość księgowa netto							
1 stycznia 2012*	**938 968**	**10 867 658**	**12 701 312**	**902 736**	**88 537**	**1 079 440**	**26 578 651**
31 grudnia 2012	**909 017**	**10 262 900**	**11 714 361**	**833 624**	**183 539**	**840 293**	**24 743 734**
1 stycznia 2011*	**895 828**	**9 211 310**	**10 843 336**	**755 271**	**42 122**	**5 655 146**	**27 403 013**
31 grudnia 2011	**938 968**	**10 867 658**	**12 701 312**	**902 736**	**88 537**	**1 079 440**	**26 578 651**

* Przekształcenie danych porównawczych: spadek wartości księgowej brutto oraz skumulowanego umorzenia, odpisów aktualizujących i rozliczonych dotacji rządowych bez wpływu na wartość księgową netto na dzień 31 stycznia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku.

7. Rzeczowe aktywa trwałe cd.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe

	Nota	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
1 stycznia 2012*		57 273	1 249 581	3 631 247	75 157	153 012	5 166 270
Utworzenie	31.2.	44	346 135	415 702	10 759	16 437	789 077
Odwrócenie	31.1.	(630)	(29 716)	(4 727)	(7 265)	(16 484)	(58 822)
Wykorzystanie		—	(729)	(12 455)	(3 071)	(3 183)	(19 437)
Reklasyfikacje		—	99	(768)	(1 370)	(11 573)	(13 612)
Różnice kursowe		(2 585)	(163 306)	(453 877)	(6 760)	(9 106)	(635 635)
		54 102	**1 402 064**	**3 575 122**	**67 450**	**129 103**	**5 227 841**
zwiększenia/(zmniejszenia) netto*		(586)	315 789	397 752	(947)	(14 803)	697 206
1 stycznia 2011		24 963	630 970	2 351 408	45 408	80 029	3 132 778
Utworzenie	31.2.	37 083	609 863	981 367	26 559	74 996	1 729 868
Odwrócenie	31.1.	(5 765)	(27 830)	(6 145)	(772)	(7 157)	(47 669)
Wykorzystanie		—	(235)	(3 189)	(68)	—	(3 492)
Reklasyfikacje		(3)	(3 029)	587	(646)	—	(3 091)
Różnice kursowe		995	39 842	307 219	4 676	5 144	357 876
		57 273	**1 249 581**	**3 631 247**	**75 157**	**153 012**	**5 166 270**
zwiększenia netto*		31 315	578 769	972 620	25 073	67 839	1 675 616

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje. Różnice kursowe ujmowane są w pozycji Różnice kursowe z tytułu przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku na wycofane rzeczowe aktywa trwałe został utworzony odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w kwocie odpowiednio 46 325 tysięcy PLN oraz 47 106 tysięcy PLN.

Pozostałe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych

	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu		3 780 966	4 064 004
Wartość księgowa netto czasowo nieużywanych rzeczowych aktywów trwałych		10 659	31 364
Wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		53 604	53 435
Wartość księgowa netto leasingowanych składników aktywów trwałych	36.1.	153 944	169 327

Grupa Kapitałowa dokonuje okresowej weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2012 roku okresów użytkowania składników rzeczowego majątku trwałego z roku 2011 spowodowałoby wzrost amortyzacji o 69 265 tysięcy PLN.

Dodatkowe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych, które stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocie 28.

Grupa otrzymała dotacje na dofinansowanie zadań inwestycyjnych związanych ze zmianą technologii produkcji chloru, zakup pieców fluidalnych oraz stworzenie w ramach Płockiego Parku Przemysłowo – Technologicznego nowych obiektów kubaturowych pochodzące głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Grupa wykorzystała również środki z Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które wydatkowane zostały głównie na zakup zestawów samochodowych do przewozu paliw.

8. Nieruchomości inwestycyjne

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Stan na początek okresu	117 645	71 976
Przeklasyfikowanie z rzeczowych aktywów trwałych	1 254	32 220
Sprzedaż	(79)	(319)
Wyceny do wartości godziwej	3 370	10 390
zwiększenia	3 370	10 390
Różnice kursowe	(4 920)	3 378
	117 270	**117 645**

Składnikami nieruchomości inwestycyjnych są głównie budynki socjalno-biurowe oraz grunty. W zależności od charakteru inwestycji w nieruchomości, do oszacowania wartości godziwej stosowano metody – porównawczą i dochodową. Metodę porównawczą stosowano przy założeniu, że wartość wycenianej nieruchomości jest równa cenie możliwej do uzyskania na rynku za nieruchomość o podobnym charakterze. W metodzie dochodowej obliczenia przeprowadzono przy użyciu techniki dyskontowania strumieni pieniężnych, ze względu na zmienność dochodów w przewidywanej przyszłości. W analizie dla najbardziej istotnych pozycji zastosowano 10-letni okres prognozy. Do dyskontowania zastosowano stopę dyskonta odzwierciedlającą wymaganą przez nabywców nieruchomości relację pomiędzy rocznym dochodem uzyskiwanym z nieruchomości a nakładami, jakie należy ponieść na ich zakup.

Prognozy zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych dla wycenianych obiektów uwzględniają warunki zawarte we wszystkich umowach najmu oraz dowody zewnętrzne, takie jak aktualne rynkowe stawki najmu podobnych obiektów, podobnie zlokalizowanych, będących w porównywalnym stanie technicznym i standardzie oraz służące podobnym celom.

Przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	13 400	18 046
Bezpośrednie koszty operacyjne	**(4 804)**	**(7 159)**
Generujące w danym okresie przychody z czynszów	(3 773)	(6 615)
Nie generujące w danym okresie przychodów z czynszów	(1 031)	(544)

Dodatkowe informacje dotyczące wyceny nieruchomości inwestycyjnych przedstawiono w nocie 3.3.7 i 4.2.

9. Wartości niematerialne

	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie		**78 092**	**70 608**
Wartości niematerialne w przygotowaniu związane z poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów		57 582	50 491
Pozostałe		20 510	20 117
Pozostałe wartości niematerialne		**1 369 208**	**1 252 436**
Oprogramowanie		48 227	60 808
Patenty, znaki towarowe i licencje		490 980	544 854
Wartość firmy		89 094	98 832
Prawa majątkowe	9.3.	686 953	507 785
Pozostałe		53 954	40 157
Razem		**1 447 300**	**1 323 044**

9.1. Zmiana stanu wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie

	Wartości niematerialne w przygotowaniu związane z poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2012	50 491	88 290	138 781
Nakłady inwestycyjne	7 091	4	7 095
Pozostałe zwiększenia	—	2 535	2 535
Reklasyfikacje	—	1 628	1 628
Likwidacja	—	(6 001)	(6 001)
Różnice kursowe	—	(3 826)	(3 826)
31 grudnia 2012	57 582	82 630	140 212
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe			
1 stycznia 2012	—	68 173	68 173
Amortyzacja	—	6 496	6 496
Pozostałe zwiększenia	—	2 531	2 531
Odpisy aktualizujące	—	(461)	(461)
Likwidacja	—	(13 230)	(13 230)
Różnice kursowe	—	(1 714)	(1 714)
31 grudnia 2012	—	61 795	61 795
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2011	26 364	83 388	109 752
Nakłady inwestycyjne	24 127	390	24 517
Pozostałe zwiększenia	—	3 837	3 837
Reklasyfikacje	—	1 890	1 890
Likwidacja	—	(267)	(267)
Pozostałe zmniejszenia	—	(7 094)	(7 094)
Różnice kursowe	—	6 146	6 146
31 grudnia 2011	50 491	88 290	138 781
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe			
1 stycznia 2011	—	51 767	51 767
Amortyzacja	—	10 189	10 189
Odpisy aktualizujące	—	2 328	2 328
Likwidacja	—	(207)	(207)
Pozostałe zmniejszenia	—	(2)	(2)
Różnice kursowe	—	4 098	4 098
31 grudnia 2011	—	68 173	68 173
Dotacje rządowe			
1 stycznia 2012	—	—	—
31 grudnia 2012	—	325	325
1 stycznia 2011	—	—	—
31 grudnia 2011	—	—	—
Wartość księgowa netto			
1 stycznia 2012	50 491	20 117	70 608
31 grudnia 2012	57 582	20 510	78 092
1 stycznia 2011	26 364	31 621	57 985
31 grudnia 2011	50 491	20 117	70 608

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie

	Nota	Pozostałe
1 stycznia 2012		3 049
Utworzenie	31.2.	253
Wykorzystanie		(660)
Reklasyfikacje		523
Pozostałe zmniejszenia		(577)
Różnice kursowe		432
		3 020
(zmniejszenia) netto*		(461)
1 stycznia 2011		729
Utworzenie	31.2.	2 388
Odwrócenie	31.1.	(60)
Różnice kursowe		(8)
		3 049
zwiększenia netto*		2 328

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje. Różnice kursowe ujmowane są w pozycji Różnice kursowe z tytułu przeliczenia jednostek podporządkowanych.

9.2. Zmiana stanu pozostałych wartości niematerialnych

	Oprogra-mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2012	274 789	1 184 614	433 632	597 349	59 754	2 550 138
Nakłady inwestycyjne	4 468	3 370	—	—	36 319	44 157
Pozostałe zwiększenia	5 946	1 685	—	845 102	617	853 350
Reklasyfikacje	1 448	25 181	—	17	423	27 069
Sprzedaż	(4)	(1)	—	(29 776)	—	(29 781)
Likwidacja	(2 694)	(3 599)	—	(14 580)	(79)	(20 952)
Pozostałe zmniejszenia	(1 169)	(2 637)	—	(585 784)	(16 748)	(606 338)
Różnice kursowe	(13 620)	(14 987)	(3 103)	(25 258)	(2 980)	(59 948)
31 grudnia 2012	**269 164**	**1 193 626**	**430 529**	**787 070**	**77 306**	**2 757 695**
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2012	213 957	639 687	334 800	89 564	19 597	1 297 605
Amortyzacja	16 745	73 407	—	—	3 593	93 745
Pozostałe zwiększenia	1 161	169	—	—	—	1 330
Odpisy aktualizujące	2 210	2 869	8 045	31 942	28	45 094
Sprzedaż	(4)	(1)	—	—	—	(5)
Likwidacja	(2 637)	(3 575)	—	(14 580)	(477)	(21 269)
Pozostałe zmniejszenia	—	(2 614)	—	—	(26)	(2 640)
Dotacje rządowe – rozliczenie	6	32	—	—	—	38
Różnice kursowe	(10 519)	(7 369)	(1 410)	(6 809)	637	(25 470)
31 grudnia 2012	**220 919**	**702 605**	**341 435**	**100 117**	**23 352**	**1 388 428**

9.2. Zmiana stanu pozostałych wartości niematerialnych cd.

	Oprogra-mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2011	241 346	1 014 543	419 390	403 028	41 042	2 119 349
Nakłady inwestycyjne	4 555	4 013	6 608	—	19 480	34 656
Pozostałe zwiększenia	5 174	16 125	3 922	1 063 821	5 543	1 094 585
Reklasyfikacje	3 980	139 296	—	34 589	7 152	185 017
Sprzedaż	(1)	—	—	(242 595)	—	(242 596)
Likwidacja	(2 234)	(16 497)	—	(17 122)	—	(35 853)
Pozostałe zmniejszenia	(21)	(646)	—	(669 022)	(16 751)	(686 440)
Różnice kursowe	21 990	27 780	3 712	24 650	3 288	81 420
31 grudnia 2011	**274 789**	**1 184 614**	**433 632**	**597 349**	**59 754**	**2 550 138**
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2011	177 306	532 122	331 143	18 721	15 207	1 074 499
Amortyzacja	17 557	70 138	—	—	1 859	89 554
Pozostałe zwiększenia	217	8 771	1 844	14 580	4 310	29 722
Odpisy aktualizujące	4 708	25 383	(159)	71 854	2 778	104 564
Sprzedaż	(1)	—	—	—	—	(1)
Likwidacja	(2 174)	(7 206)	—	(15 045)	(4 291)	(28 716)
Pozostałe zmniejszenia	(2)	(342)	—	—	(659)	(1 003)
Dotacje rządowe – rozliczenie	3	32	—	—	—	35
Różnice kursowe	16 343	10 789	1 972	(546)	393	28 951
31 grudnia 2011	**213 957**	**639 687**	**334 800**	**89 564**	**19 597**	**1 297 605**
Dotacje rządowe						
1 stycznia 2012	24	73	—	—	—	97
31 grudnia 2012	18	41	—	—	—	59
1 stycznia 2011	21	105	—	—	—	126
31 grudnia 2011	24	73	—	—	—	97
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2012	60 808	544 854	98 832	507 785	40 157	1 252 436
31 grudnia 2012	48 227	490 980	89 094	686 953	53 954	1 369 208
1 stycznia 2011	64 019	482 316	88 247	384 307	25 835	1 044 724
31 grudnia 2011	60 808	544 854	98 832	507 785	40 157	1 252 436

Zmiana stanu odpisów aktualizujących pozostałe wartości niematerialne

	Nota	Oprogra-mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
1 stycznia 2012		12 143	40 756	309 650	74 492	7 455	444 496
Utworzenie	31.2.	3 461	2 649	8 045	58 387	1 360	73 902
Odwrócenie	31.1.	(216)	(579)	—	(26 445)	—	(27 240)
Wykorzystanie		(1 208)	740	—	—	—	(468)
Reklasyfikacje		173	59	—	—	(754)	(522)
Pozostałe zmniejszenia		—	—	—	—	(578)	(578)
Różnice kursowe		(556)	(1 607)	3	(6 316)	453	(8 023)
		13 797	**42 018**	**317 698**	**100 118**	**7 936**	**481 567**
zwiększenia netto*		2 210	2 869	8 045	31 942	28	45 094
1 stycznia 2011		7 044	16 881	309 773	3 184	4 747	341 629
Utworzenie	31.2.	4 731	34 526	(159)	75 038	2 778	116 914
Odwrócenie	31.1.	(23)	(9 143)	—	(3 184)	—	(12 350)
Różnice kursowe		391	(1 508)	36	(546)	(70)	(1 697)
		12 143	**40 756**	**309 650**	**74 492**	**7 455**	**444 496**
zwiększenia/(zmniejszenia) netto*		4 708	25 383	(159)	71 854	2 778	104 564

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje. Różnice kursowe ujmowane są w pozycji Różnice kursowe z tytułu przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Pozostałe informacje dotyczące wartości niematerialnych

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu	508 919	510 749
Wartość księgowa netto składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania	10 771	11 498
Wartość księgowa netto wartości niematerialnych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do wartości niematerialnych przeznaczonych do sprzedaży	3 740	3 453

Grupa Kapitałowa dokonuje weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji wartości niematerialnych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2012 roku okresów użytkowania składników wartości niematerialnych z roku 2011 spowodowałoby wzrost amortyzacji o 1 706 tysięcy PLN.

Wartość księgowa netto składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania zawiera wydatki związane z rejestracją chemikaliów produkowanych lub importowanych (określonych w Rozporządzeniu nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów) – tzw. REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals). Ponieważ rejestracja jest bezterminowa oraz nieznany jest okres produkcji lub importu poszczególnych chemikaliów przyjęto nieokreślony okres ich użytkowania.

Grupa Kapitałowa traktuje również wartość firmy jako składnik wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

9.3. Prawa majątkowe

9.3.1. Uprawnienia do emisji CO_2

Przydział uprawnień do emisji CO_2 dotyczący poszczególnych instalacji nastąpił na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU II), w związku z przyjętym przez Unię Europejską Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 roku do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

Zmiana stanu posiadanych uprawnień do emisji CO_2 (EUA, ERU i CER) w 2012 roku

	Ilość (w tonach)	Wartość
Stan na na początek okresu	9 701 118	489 721
Otrzymane nieodpłatnie	14 806 269	533 027
Rozliczone za 2011 rok	(11 282 331)	(537 861)
Zakup/(Sprzedaż) netto	6 438 191	169 689
Odpisy aktualizujące	—	(16 748)
Różnice kursowe	—	(18 449)
	19 663 247	**619 379**
Emisja CO_2 w 2012 roku	10 724 022	378 009

W latach 2010-2011 Grupa zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień w przyszłości. W 2012 roku nastąpił odkup uprawnień do emisji CO_2 a kontrakty forward zostały rozliczone.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 26,28 PLN (co odpowiada 6,43 EUR) (źródło: www.theice.com).

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała uprawnienia ERU w ilości 609 769 ton, otrzymane nieodpłatnie w związku ze zrealizowaną w 2008 roku inwestycją na Instalacji Kwasu Azotowego redukującą emisję podtlenków azotu. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia ERU wyniosła 0,49 PLN (co odpowiada 0,12 EUR) przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku.

9.3.2. Prawa majątkowe do energii

Zmiana stanu posiadanych praw majątkowych do energii w 2012 roku

	Żółte	Czerwone	Fioletowe	Zielone	Razem Wartość
	Ilość (w MWh)				
Stan na na początek okresu	—	2 257 879	—	—	18 064
Otrzymane nieodpłatnie	741 474	1 630 445	—	—	102 314
Rozliczone za 2011 rok	(3 921)	(114 546)	(621)	(4 552)	(2 748)
Zakup/(Sprzedaż)	5 000	8 441	3 500	54 771	14 019
Przeklasyfikowanie/Zamiana	(360 000)	(470 763)	—	—	(48 881)
Odpisy aktualizujące	—	—	—	—	(15 194)
	382 553	**3 311 456**	**2 879**	**50 219**	**67 574**

Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 3.3.8.2.

10. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Stan na początek okresu		95 664	96 354
Nakłady inwestycyjne		2 822	1 420
Reklasyfikacje		979	200
Amortyzacja		(1 640)	(1 526)
Odpisy aktualizujące		—	(384)
utworzenie	*31.2.*	*(215)*	*(472)*
odwrócenie	*31.1.*	*215*	*87*
Sprzedaż i likwidacja		(31)	(430)
Różnice kursowe		(17)	30
		97 777	**95 664**

Grupa posiada prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie na mocy decyzji administracyjnych zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 83) każda osoba fizyczna i prawna (z pewnymi wyjątkami) może wystąpić z żądaniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, o ile w dniu 13 października 2005 roku była użytkownikiem wieczystym lub jest prawnym następcą takiego użytkownika. Nowelizacja Ustawy weszła w życie 9 października 2011 roku. Nowelizacja Ustawy powinna być rozpatrywana przez leasingobiorcę jako zmiana warunków umowy wymagająca ponownej oceny klasyfikacji leasingu, ze względu na wprowadzenie możliwości żądania przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności przez osoby prawne. Grupa przeprowadziła stosowne analizy. Ponowna ocena potwierdza obecną klasyfikację umowy wieczystego użytkowania gruntu jako leasingu operacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa Kapitałowa rozpoznała w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntów, otrzymane na mocy decyzji administracyjnych w kwocie odpowiednio 1 010 583 tysięcy PLN i 1 017 741 tysięcy PLN. Prawa te zostały wycenione według wartości godziwej.

Za 2012 rok i za 2011 rok ujęto koszty związane z tymi prawami w kwocie odpowiednio (48 628) tysięcy PLN i (47 435) tysięcy PLN.

Grunty te w przeważającej części znajdują się na terenie obiektów związanych z podstawową działalnością gospodarczą Grupy. W szczególności umiejscowione są na nich instalacje produkcyjne, terminale paliw, stacje paliw a także inne obiekty dotyczące działalności Grupy.

11. Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności

	Wartość księgowa na dzień		Udział Grupy w kapitale podstawowym/w ogólnej liczbie głosów		
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	Podstawowa działalność
Naftelf	5 770	6 002	34,00%	34,00%	dystrybucja paliw lotniczych i budowa magazynów do ich przechowywania
Wircom	5 030	4 987	49,02%	49,02%	obsługa remontowa maszyn energetycznych dla przemysłu chemicznego, spożywczego, energetyki
Inne	1 132	2 136			
	11 932	**13 125**			

12. Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną

PKN ORLEN posiada 50%-owy udział w spółce joint-venture – Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. (BOP), zajmującej się produkcją, dystrybucją i sprzedażą polimerów oraz w spółce Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT), która zajmuje się doradztwem i zarządzaniem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzaniem holdingami oraz zagospodarowaniem, kupnem i sprzedażą nieruchomości na własny rachunek.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach spółek współkontrolowanych przedstawiał się następująco:

Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. (BOP)

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Aktywa trwałe	567 888	597 518
Aktywa obrotowe	730 302	696 774
Aktywa razem	**1 298 190**	**1 294 292**
Zobowiązania długoterminowe	162 206	238 700
Zobowiązania krótkoterminowe	567 320	515 398
Zobowiązania razem	**729 526**	**754 098**

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Przychody	1 729 594	1 747 653
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 638 323)	(1 596 446)
Zysk brutto na sprzedaży	**91 271**	**151 207**
Koszty sprzedaży	(54 122)	(65 432)
Koszty ogólnego zarządu	(11 997)	(12 956)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	(782)	926
Zysk z działalności operacyjnej	**24 370**	**73 745**
Przychody i koszty finansowe netto	13 522	(47 056)
Zysk przed opodatkowaniem	**37 892**	**26 689**
Podatek dochodowy	(7 591)	(5 023)
Zysk netto	**30 301**	**21 666**
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	120 753	154 815
Środki pieniężne netto (wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	(18 387)	(27 130)
Środki pieniężne netto (wykorzystane w) działalności finansowej	(70 970)	(88 839)

Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT)

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Aktywa trwałe	12 666	9 584
Aktywa obrotowe	21 791	24 527
Aktywa razem	**34 457**	**34 111**
Zobowiązania długoterminowe	—	—
Zobowiązania krótkoterminowe	1 488	1 300
Zobowiązania razem	**1 488**	**1 300**

Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT) cd.

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Przychody	3 124	2 921
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(2 243)	(1 480)
Zysk brutto na sprzedaży	**881**	**1 441**
Koszty ogólnego zarządu	(2 214)	(2 686)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	355	470
(Strata) z działalności operacyjnej	**(978)**	**(775)**
Przychody i koszty finansowe netto	1 225	1 084
Zysk przed opodatkowaniem	**247**	**309**
Podatek dochodowy	(67)	(58)
Zysk netto	**180**	**251**
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności operacyjnej	(454)	26
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	(3 032)	1 228

13. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Akcje notowane	**996**	**690**
Wodkan S.A.	982	674
Ideon S.A. (dawniej Centrozap Katowice S.A.)	14	16
Akcje/udziały nienotowane	**39 824**	**39 830**
Naftoport Sp. z o.o.	39 502	39 502
Pozostałe	322	328
	40 820	**40 520**

Odpisy aktualizujące aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosły odpowiednio 74 101 tysięcy PLN i 74 469 tysięcy PLN.

14. Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	28 071	81
forwardy walutowe (ekspozycja operacyjna)	—	81
swapy towarowe	*26 042*	—
swapy walutowo – procentowe	*2 029*	—
Pożyczki udzielone	8 933	13 115
Pozostałe	11 440	5 141
Aktywa finansowe	**48 444**	**18 337**
Zaliczki na środki trwałe w budowie	5 386	2 520
Pozostałe	1 035	10 109
Aktywa niefinansowe	**6 421**	**12 629**
	54 865	**30 966**

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku odpisy aktualizujące wartość pozostałych aktywów długoterminowych wyniosły odpowiednio 6 995 tysięcy PLN oraz 403 tysiące PLN.

15. Utrata wartości aktywów trwałych

Przesłankę do przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów trwałych w roku 2012 stanowiło pogorszenie sytuacji makroekonomicznej, spadek tempa wzrostu gospodarczego, słabsze perspektywy wzrostu wywołane kolejną falą światowego kryzysu, obniżenie dynamiki konsumpcji paliw, utrzymujące się wysokie ceny ropy naftowej i w konsekwencji produktów pochodnych (w tym paliw) oraz wciąż rosnąca presja na marże rafineryjne i petrochemiczne.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeprowadzono test na utratę wartości aktywów dla wszystkich zidentyfikowanych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne.

Na etapie opracowania założeń do przeprowadzenia testu na utratę wartości rozważano zasadność oraz faktyczną możliwość oszacowania wartości godziwej oraz wartości użytkowej poszczególnych aktywów Grupy ORLEN. Brak wielu transakcji rynkowych dotyczących aktywów analogicznych do posiadanych przez Grupę, które pozwalałyby oszacować wiarygodnie ich wartość godziwą powoduje, iż wybór tej metody wyceny nie jest możliwy do zastosowania. Aktualna kapitalizacja giełdowa również nie odzwierciedla wartości godziwej jako wartość uzależniona od wahań na rynku akcji, który w sytuacji kryzysu światowego charakteryzuje się dużą zmiennością. W rezultacie uznano, iż najlepszym odzwierciedleniem faktycznej wartości poszczególnych składników majątku Grupy będzie ich wartość użytkowa.

Analizy zostały przeprowadzone w oparciu o nowe projekcje finansowe dla lat 2013-2017 przy uwzględnieniu niezbędnych korekt dotyczących głównie poziomu i efektów wydatków inwestycyjnych.

Po okresie 5 lat objętych projekcjami finansowymi przyjęto stałą stopę wzrostu przepływów pieniężnych oszacowaną indywidualnie dla poszczególnych rynków geograficznych na poziomie długoterminowej inflacji.

Prognozy przyszłych wyników finansowych opierają się na szeregu założeń, których część dotycząca czynników makroekonomicznych, w tym: kursy walut, ceny surowców, stopy procentowe, jest poza kontrolą Grupy Kapitałowej. Zmiany tych założeń mogą wpłynąć na wyniki testów na utratę wartości aktywów trwałych i w konsekwencji mogą doprowadzić do zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Grupy.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Stopa dyskontowa wyliczona jest jako średnioważony koszt zaangażowania kapitału własnego i obcego. Źródło wskaźników makroekonomicznych niezbędnych do określenia stopy dyskonta stanowiły publikacje prof. Aswatha Damodarana (źródło: http://pages.stern.nyu.edu), oficjalnych notowań obligacji rządowych i agencji ratingowych dostępne na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Struktura stóp dyskontowych zastosowanych w ramach testów na utratę wartości aktywów poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej ORLEN na 31 grudnia 2012 roku

	CZECHY			NIEMCY	POLSKA			Litwa	
	Rafineria	Petrochemia	Detal	Detal	Rafineria	Petrochemia	Detal	Rafineria	Detal
Koszt kapitału własnego	10,92%	10,99%	9,53%	7,04%	13,11%	13,19%	11,68%	12,39%	10,84%
Koszt długu po opodatkowaniu	3,37%	3,37%	3,37%	2,39%	5,35%	5,35%	5,35%	5,51%	5,51%
Struktura kapitału	0,62	0,30	1,22	1,22	0,62	0,30	1,22	0,62	1,22
Stopa dyskonta nominalna	**8,03%**	**9,22%**	**6,15%**	**4,49%**	**10,14%**	**11,36%**	**8,20%**	**9,76%**	**7,91%**
Długoterminowa inflacja	2,50%	2,50%	2,50%	1,88%	3,02%	3,02%	3,02%	2,32%	2,32%

Koszt kapitału własnego jest determinowany dochodowością obligacji rządowych stanowiących element wolny od ryzyka, z uwzględnieniem poziomu premii za ryzyko rynku i segmentu działalności (beta).

Koszt długu obejmuje średni poziom marż kredytowych oraz prognozowaną rynkową wartość pieniądza dla poszczególnych krajów.

Dla celów badania utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ustalono okresy analizy dla poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne na podstawie planowanego okresu ich użytkowania.

Okresy życia przyjęte do analiz według segmentów operacyjnych na dzień 31 grudnia 2012 roku

Okres życia w latach	Minimum	Mediana	Maksimum
Rafineria	11	17	25
Petrochemia	13	18	25
Detal	13	15	21

Wpływ odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych na skonsolidowane sprawozdanie rachunku zysków lub strat i innych całkowitych dochodów za okres zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Nota	Utworzenie	Odwrócenie	Razem
Grunty		(44)	630	586
Budynki i budowle		(346 135)	29 716	(316 419)
Urządzenia techniczne i maszyny		(415 702)	4 727	(410 975)
Środki transportu i pozostałe		(10 759)	7 265	(3 494)
Środki trwałe w budowie		(16 437)	16 484	47
Oprogramowanie		(3 461)	216	(3 245)
Patenty, znaki towarowe i licencje		(2 649)	579	(2 070)
Wartość firmy		(8 045)	—	(8 045)
Prawa majątkowe		(58 387)	26 445	(31 942)
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		(2 256)	13 155	10 899
Pozostałe		(1 828)	215	(1 613)
	31.1., 31.2.	**(865 703)**	**99 432**	**(766 271)**

W 2012 roku odpisy aktualizujące netto w kwocie (766 271) tysięcy PLN dotyczyły głównie spółki Ceska Rafinerska a.s. w segmencie rafineria Grupy Unipetrol.

Odpis aktywów segmentu rafineria Unipetrol jest w szczególności efektem:
- obniżenia wskaźnika EBITDA (niższa dynamika konsumpcji, presja na marże handlowe);
- pogorszenia ekonomiki dostaw ropy naftowej (ceny, logistyka);
- optymalizacji (ograniczenia) wydatków inwestycyjnych.

W 2011 roku odpisy aktualizujące netto w kwocie (1 795 194) tysiące PLN dotyczyły głównie segmentów petrochemia, rafineria i detal:
- odpisy netto aktualizujące wartość majątku w segmencie rafineria:
  – Grupa Unipetrol: Paramo a.s. w wysokości (209 358) tysięcy PLN
  – Grupa ORLEN Lietuva: AB ORLEN Lietuva w wysokości (104 821) tysięcy PLN.
- odpisy netto aktualizujące wartość majątku w segmencie detal:
  – PKN ORLEN S.A. w wysokości (70 696) tysięcy PLN
  – Grupa ORLEN Lietuva: AB Ventus Nafta w wysokości (13 401) tysięcy PLN.
- odpisy netto aktualizujące wartość majątku w segmencie petrochemia:
  – Grupa Unipetrol: RPA s.r.o. w wysokości (601 435) tysięcy PLN
  – Grupa ANWIL: ANWIL S.A. w wysokości (455 712) tysięcy PLN, Spolana a.s. w wysokości (276 971) tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeprowadzono test na utratę wartości w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania i wartości firmy. W efekcie dokonano odpisu wartości firmy w Grupie Unipetrol w kwocie 8 045 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2011 nie stwierdzono konieczności dokonywania odpisu aktualizującego wartość firmy.

Informacje o zwiększeniach i zmniejszeniach odpisów aktualizujących w odniesieniu do każdej grupy niefinansowych aktywów trwałych przedstawiono w notach 7, 9, 10 i 20.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów zostały wprowadzone na poziomie poszczególnych CGU w podziale na reprezentujące je grupy środków trwałych oraz obciążyły wynik z działalności operacyjnej tychże jednostek.

Analiza wrażliwości wartości użytkowej

Decydujące elementy wpływające na kształtowanie wartości użytkowej aktywów w ramach poszczególnych jednostek generowania przepływów pieniężnych stanowią: wynik operacyjny powiększony o amortyzację (tzw. wskaźnik EBITDA) oraz stopa dyskonta.

Poniżej zaprezentowano efekty wrażliwości wysokości odpisów aktualizujących na zmiany powyższych czynników.

	w mln PLN	EBITDA		
	zmiana	**-5%**	**0%**	**5%**
STOPA DYSKONTA	**– 0,5 p.p.**	obniżenie odpisu **6**	obniżenie odpisu **470**	obniżenie odpisu **935**
	0,0 p.p.	wzrost odpisu **387**	—	obniżenie odpisu **553**
	+ 0,5 p.p.	wzrost odpisu **828***	wzrost odpisu **226**	obniżenie odpisu **198**

* Zastosowanie powyższych założeń spowodowałoby wystąpienie dodatkowego odpisu aktualizującego w segmencie petrochemia Grupy Unipetrol oraz w segmencie rafineria Grupy ORLEN Lietuva.

16. Zapasy

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Materiały	6 756 227	8 333 449
Półprodukty i produkty w toku	1 356 462	1 439 798
Produkty gotowe	5 352 797	4 673 760
Towary	1 015 941	1 296 945
Części zamienne	529 620	552 565
Zapasy netto	**15 011 047**	**16 296 517**
Odpisy aktualizujące wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania	195 324	238 726
Zapasy brutto	**15 206 371**	**16 535 243**

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Stan na początek okresu	238 726	137 179
Utworzenie	425 020	300 879
Odwrócenie	(119 795)	(39 416)
Wykorzystanie	(340 808)	(179 613)
Różnice kursowe	(7 819)	19 697
	195 324	**238 726**

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów prezentowane jest w koszcie własnym sprzedaży.

Dodatkowe informacje dotyczące zapasów, na których ustanowiony był zastaw jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocie 28.

W dniu 31 stycznia 2012 roku wygasła umowa z Maury Sp. z.o.o. (zawarta 23 grudnia 2010 roku) dotycząca utrzymywania zapasów ropy na rachunek PKN ORLEN, na bazie której sprzedano część zapasów ropy naftowej za 909 592 tysiące PLN przeliczone kursem z dnia poprzedzającego transakcję (co odpowiada 299 968 tysiącom USD).

W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił ropę naftową posiadaną przez Maury Sp. z.o.o. Cena zakupu ropy była zabezpieczona kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej pomniejszyło wartość zakupu surowca o 202 707 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia transakcji (co odpowiada 63 283 tysiącom USD). W wyniku tych działań PKN ORLEN rozpoznał w pierwszym kwartale 2012 roku zakup ropy naftowej o wartości 1 010 450 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia transakcji (co odpowiada 310 767 tysiącom USD). Przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN nastąpiło w dniu 31 stycznia 2012 roku po dokonaniu wpłaty pełnej kwoty z tytułu transakcji.

W dniu 28 marca 2012 roku w ramach procesu zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej przez PKN ORLEN podpisana została z Ashby Sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie, umowa sprzedaży części zapasów oraz umowa zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej.

Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał spółce Ashby Sp. z o.o. ropę naftową o wartości 1 252 300 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 28 marca 2012 roku (co odpowiada 402 669 tysiącom USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe.

Na podstawie umowy utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej Ashby Sp. z o. o. będzie świadczył usługę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN, zaś PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej lokalizacji. Umowa utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej została zawarta na okres 1 roku, przy czym Spółka uwzględnia możliwość jej przedłużenia na kolejny okres.

W dniu 28 grudnia 2012 roku w ramach procesu zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej przez PKN ORLEN podpisana została z Whirlwind Sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie, umowa sprzedaży części zapasów oraz umowa zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej.

Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał spółce Whirlwind ropę naftową o wartości 1 181 698 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia poprzedzającego transakcję (co odpowiada 383 469 tysiącom USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe.

Na podstawie umowy utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej Whirlwind będzie świadczył usługę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN S.A., zaś PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej lokalizacji. Umowa utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej została zawarta na okres 13 miesięcy, przy czym PKN ORLEN będzie miała możliwość odkupić zapasy ropy naftowej w każdym momencie w trakcie trwania umowy. Po zakończeniu umowy, Whirlwind będzie miał możliwość zbycia zapasów do PKN ORLEN. Strony mogą także uzgodnić możliwość jej przedłużenia na kolejny okres.

Ponadto PKN ORLEN podpisał z Whirlwind umowę, na mocy której PKN ORLEN udzieliła Whirlwind krótkoterminowej pożyczki w wysokości 271 791 tysięcy PLN, oprocentowanej według warunków rynkowych. Na dzień publikacji sprawozdania, pożyczka została spłacona.

17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Dostawy i usługi	6 897 977	7 055 689
Należności dochodzone na drodze sądowej	74 504	82 384
Pozostałe	56 516	28 572
Aktywa finansowe	**7 028 997**	**7 166 645**
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	159 175	170 997
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	536 360	448 184
Zaliczki na środki trwałe w budowie	118 013	14 695
Zaliczki na dostawy	14 841	10 929
Rozliczenia międzyokresowe czynne	217 739	246 966
Pozostałe	177	12 595
Aktywa niefinansowe	**1 046 305**	**904 366**
Należności netto	**8 075 302**	**8 071 011**
Odpis aktualizujący wartość należności	514 569	542 971
Należności brutto	**8 589 871**	**8 613 982**

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiły odpowiednio 4 053 952 tysiące PLN i 3 798 910 tysięcy PLN. Podział należności od jednostek powiązanych przedstawiono w nocie 40.4.

Podział aktywów finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w nocie 35.7.3.1.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Stan na początek okresu		542 971	576 800
Utworzenie	31.2., 32.2.	107 434	127 934
Odwrócenie	31.1., 32.1.	(69 103)	(138 358)
Wykorzystanie		(59 296)	(43 546)
Różnice kursowe		(7 437)	20 141
		514 569	**542 971**

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

Dodatkowe informacje dotyczące należności objętych cesją przedstawiono w nocie 28.

18. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	46 491	225 910
forwardy walutowe	*44 978*	*25 898*
swapy towarowe	*1 513*	*200 012*
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	22 783	48 003
forwardy walutowe	*9 425*	*30 395*
swapy walutowe	*428*	*3 410*
swapy towarowe	*12 930*	*14 198*
Wbudowane instrumenty pochodne	744	180
swapy walutowe	*744*	*180*
Depozyty	22 262	15 197
Pożyczki udzielone	275 763	4 041
Dostępne do sprzedaży	82	103
	368 125	**293 434**

Dodatkowe informacje dotyczące depozytów objętych blokadą bankową i stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu przedstawiono w nocie 28.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	2 180 032	4 361 978
Pozostałe środki pieniężne (w tym środki pieniężne w drodze)	31 393	94 351
Inne aktywa pieniężne	—	952 837
	2 211 425	**5 409 166**
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	64 038	108 517

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą głównie blokad środków pieniężnych na rachunkach bankowych w zakresie udzielonych gwarancji.

Inne aktywa pieniężne na dzień 31 grudnia 2011 roku o terminie wykupu poniżej trzech miesięcy od daty nabycia obejmowały głównie bony skarbowe w kwocie 952 819 tysięcy PLN, które w I kwartale 2012 roku zostały zrealizowane.

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych i w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej są tożsame.

20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Akcje i udziały	1 078	1 430
Prawa majątkowe do energii	45 115	—
Składniki majątku trwałego	18 426	27 095
	64 619	**28 525**

W 2012 roku Grupa sklasyfikowała jako przeznaczone do sprzedaży nieodpłatnie otrzymane prawa do energii żółtej, które nie zostały wykorzystane na potrzeby własne.

Składniki majątku trwałego na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku obejmowały głównie budynki i budowle, grunty, urządzenia techniczne i maszyny oraz środki transportu.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Stan na początek okresu		9 261	9 753
Utworzenie	31.2.	2 256	6 208
Odwrócenie	31.1.	(13 155)	(490)
Wykorzystanie		(106)	(6 792)
Reklasyfikacje		13 612	—
Różnice kursowe		(1 491)	582
		10 377	**9 261**

21. Kapitał własny

21.1. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym wynosi na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku 534 636 tysięcy PLN i podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 PLN każda.

Kapitał zakładowy składał się z następujących serii akcji

	Liczba wyemitowanych akcji		Liczba akcji zatwierdzonych do emisji	
	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Seria A	336 000 000	336 000 000	336 000 000	336 000 000
Seria B	6 971 496	6 971 496	6 971 496	6 971 496
Seria C	77 205 641	77 205 641	77 205 641	77 205 641
Seria D	7 531 924	7 531 924	7 531 924	7 531 924
	427 709 061	**427 709 061**	**427 709 061**	**427 709 061**

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako kolejna seria. Akcje wszystkich powyższych serii mają takie same prawa.

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Kapitał zakładowy	534 636	534 636
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	522 999	522 999
	1 057 635	**1 057 635**

Kapitał zakładowy na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

21.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji serii B, C i D nad ich wartością nominalną.

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058 450	1 058 450
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	168 803	168 803
	1 227 253	**1 227 253**

Kapitał zakładowy i kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

21.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń obejmuje wycenę i rozliczenie instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń.
Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym, ryzykiem stóp procentowych oraz ryzykiem towarowym wynikającym z działalności Grupy.

Grupa wyznacza instrumenty pochodne jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym w pozycji Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów. Zyski i straty ujęte w kapitale własnym (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, mogą być przenoszone do:

- skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów lub;
- wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych i w okresach następnych ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów poprzez odpisy amortyzacyjne.

21.4. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje różnicę pomiędzy wartością księgową netto a wartością godziwą nieruchomości na dzień jej przekwalifikowania z nieruchomości zajmowanych przez Grupę do nieruchomości inwestycyjnych.

21.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych obejmują efekt przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych spółek Grupy Kapitałowej z walut obcych na PLN na potrzeby konsolidacji oraz różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych w USD ujmowanych jako zabezpieczenie inwestycji netto w podmiocie zagranicznym. Dodatkowe informacje w zakresie rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym przedstawiono w nocie 35.6.3.

21.6. Zyski zatrzymane

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Kapitał zapasowy	20 951 298	18 605 124
Pozostałe kapitały	883 740	883 740
Zysk netto okresu przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 344 594	2 363 397
	24 179 632	**21 852 261**

21.7. Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Grupa Kapitałowa Unipetrol	1 669 234	1 953 228
Grupa Kapitałowa ANWIL	35 412	117 532
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia	55 150	51 423
Grupa Kapitałowa Rafineria Nafty Jedlicze	69	14 100
Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino" S.A.	56	2 928
Petrolot Sp. z o.o.	—	31 471
Pozostałe spółki	67 725	94 228
	1 827 646	**2 264 910**

W 2012 roku oraz w 2011 roku kapitały własne przypadające udziałowcom niekontrolującym zostały skorygowane o przypadający na nich udział w wyniku poszczególnych spółek Grupy, wypłacone i zadeklarowane dywidendy, odpowiednie części kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń i kapitału z aktualizacji wyceny oraz zmiany wynikające z wykupu akcjonariuszy/udziałowców mniejszościowych (zmiany udziałów jednostki dominującej w liczbie głosów).

21.8. Propozycja podziału zysku Jednostki Dominującej za 2012 rok

Zgodnie ze strategią Grupy ORLEN na lata 2013-2017 poziom dywidendy będzie uzależniony od średniego kursu akcji PKN ORLEN za poprzedni rok, z uwzględnieniem realizacji strategicznych celów i zachowaniu bezpiecznych wskaźników finansowych (takich jak dźwignia finansowa netto, wskaźnik dług netto/zysk operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA) i prognoz dotyczących otoczenia makroekonomicznego. Docelowo poziom dywidendy ma wynieść do 5% średniej rocznej kapitalizacji PKN ORLEN z roku poprzedniego. Powiązanie dywidendy ze średniorocznym kursem akcji uniezależni jej wysokość od chwilowych wahań kursu akcji. Metoda ta nie wiąże także poziomu dywidendy z zyskiem netto, który w branży rafineryjnej podlega dużej zmienności i często zawiera elementy o charakterze niegotówkowym, takie jak przeszacowanie zapasów czy kredytów, przez co nie w pełni odzwierciedla wypracowywane przez Grupę środki pieniężne.

Biorąc pod uwagę średnią kapitalizację PKN ORLEN S.A. w 2012 roku 16 796 135 tysięcy PLN oraz poziomy dźwigni finansowej w wysokości 26,0% i wskaźnika dług netto/EBITDA w wysokości 1,58 Zarząd rekomenduje przeznaczenie zysku netto za rok 2012 w wysokości 2 127 797 966,06 PLN w następujący sposób: kwota 641 563 591,50 PLN tj. 3,82% średniej kapitalizacji Jednostki Dominującej na dywidendę, zaś pozostała kwota, tj. 1 486 234 374,56 PLN na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

21.9. Podział zysku Jednostki Dominującej za 2011 rok

Na podstawie art. 395 § 2 pkt. 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt. 3 Statutu Jednostki Dominującej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A., w dniu 30 maja 2012 roku, po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, postanowiło przeznaczyć zysk za rok 2011 w wysokości 1 386 165 827,51 PLN w całości na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

21.10. Polityka zarządzania kapitałem własnym

Zarządzanie kapitałem własnym prowadzone jest w skali Grupy Kapitałowej i ma na celu zapewnienie zdolności Grupy do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Monitorowane są w szczególności następujące wskaźniki:
- dźwignia finansowa netto (dług netto do kapitałów własnych) Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 26,0% oraz 30,2%;
- wskaźnik długu netto do zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację. Na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 1,58 oraz 1,62;
- poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe – poziom dywidendy uzależniony jest od aktualnej sytuacji finansowej Grupy. W latach 2012 i 2011 nie wypłacano dywidend. Politykę dywidend przedstawia nota 21.8.

Dług netto = kredyty i pożyczki długoterminowe + kredyty i pożyczki krótkoterminowe – środki pieniężne i ich ekwiwalenty
Dźwignia finansowa netto= dług netto/kapitał własny (wyliczone wg średniego stanu bilansowego w okresie) x 100%.

22. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Kredyty	6 654 652	10 179 994	940 200	1 644 324	7 594 852	11 824 318
Pożyczki	1 078	—	480	10 055	1 558	10 055
Dłużne papiery wartościowe	1 022 716	357 798	353 961	805 420	1 376 677	1 163 218
	7 678 446	**10 537 792**	**1 294 641**	**2 459 799**	**8 973 087**	**12 997 591**

Grupa Kapitałowa ORLEN większość swojego finansowania opiera o zmienne stopy procentowe. W zależności od waluty finansowania są to stopy WIBOR, LIBOR, EURIBOR, PRIBOR oraz VILIBOR powiększone o marżę. Marża odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Grupy oraz zależna jest, w przypadku umów o charakterze długoterminowym, od poziomu wskaźnika długu netto do EBITDA (wynik operacyjny powiększony o amortyzację).

22.1. Kredyty

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
PLN	1 161 073	224 707
EUR	2 290 274	4 205 198
USD	3 867 718	7 061 057
CZK	273 716	332 323
LTL	2 071	1 033
	7 594 852	**11 824 318**

22.1. Kredyty cd.

• według rodzaju stopy procentowej

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
WIBOR	1 161 073	224 707
EURIBOR	2 290 274	4 205 198
LIBOR	3 867 718	7 061 057
PRIBOR	273 716	332 323
VILIBOR	2 071	1 033
	7 594 852	**11 824 318**

Na koniec okresu sprawozdawczego niewykorzystane otwarte linie kredytowe powiększone o należności krótkoterminowe (nota 17) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 19) przewyższały zobowiązania krótkoterminowe (nota 25) o 8 213 417 tysięcy PLN.

Grupa zabezpiecza również przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS).

Dodatkowe informacje dotyczące wartości kredytów, które były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocie 28.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów lub naruszenia innych warunków umów kredytowych.

22.2. Pożyczki

• w podziale na waluty

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
PLN	1 558	10 055
	1 558	**10 055**

• według rodzaju stopy procentowej

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
WIBOR	1 558	10 055
	1 558	**10 055**

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki naruszenia umów pożyczek.

22.3. Dłużne papiery wartościowe

• w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
PLN	1 022 716	763 428
CZK	353 961	399 790
	1 376 677	**1 163 218**

• według rodzaju stopy procentowej

	Obligacje o stałym oprocentowaniu		Obligacje o zmiennym oprocentowaniu		Razem	
	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Wartość nominalna	326 000	342 200	1 000 000	750 000	1 326 000	1 092 200
Wartość księgowa	353 961	399 790	1 022 716	763 428	1 376 677	1 163 218
Termin wykupu	2013-12-28	2013-12-28	2019-02-27	2012-02-27	—	—
Rodzaj zabezpieczenia	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń	—	—

23. Rezerwy

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Środowiskowa	327 555	292 413	45 845	42 416	373 400	334 829
Nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	279 427	254 568	34 886	36 604	314 313	291 172
Ryzyko gospodarcze	20 818	26 903	58 983	67 488	79 801	94 391
Koszty programów osłonowych	—	2 365	42 379	64 704	42 379	67 069
Emisje CO_2	—	—	378 009	542 054	378 009	542 054
Pozostałe	32 479	45 130	242 617	254 874	275 096	300 004
	660 279	**621 379**	**802 719**	**1 008 140**	**1 462 998**	**1 629 519**

Zmiana stanu rezerw w 2012 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisje CO_2	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2012	334 829	291 172	94 391	67 069	542 054	300 004	1 629 519
Utworzenie	70 608	52 139	22 111	9 303	388 490	139 125	681 776
Wykorzystanie	(22 276)	(24 706)	(10 190)	(24 899)	(537 861)	(13 969)	(633 901)
Odwrócenie	(5 615)	(2 191)	(21 442)	(8 094)	(2 294)	(132 305)	(171 941)
Dyskontowanie	—	—	—	—	—	(25)	(25)
Różnice kursowe	(4 146)	(2 101)	(5 069)	(1 000)	(12 380)	(17 734)	(42 430)
	373 400	**314 313**	**79 801**	**42 379**	**378 009**	**275 096**	**1 462 998**

Zmiana stanu rezerw w 2011 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisje CO_2	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2011	365 134	275 790	120 408	41 426	644 703	190 585	1 638 046
Utworzenie	5 978	39 922	26 175	40 637	558 475	165 679	836 866
Wykorzystanie	(28 224)	(23 247)	(11 515)	(15 144)	(669 023)	(45 224)	(792 377)
Odwrócenie	(15 017)	(4 803)	(44 115)	—	(18 450)	(36 820)	(119 205)
Dyskontowanie	—	—	—	—	—	(2 860)	(2 860)
Różnice kursowe	6 958	3 510	3 438	150	26 349	28 644	69 049
	334 829	**291 172**	**94 391**	**67 069**	**542 054**	**300 004**	**1 629 519**

Dodatkowe informacje dotyczące rezerw, które były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocie 28.

23.1. Rezerwa środowiskowa

Grupa jest prawnie zobowiązana do rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładów produkcyjnych, stacji paliw, terminali paliw oraz baz magazynowych.

W przypadku Czech, zobowiązania wynikające ze skażenia środowiska gruntowo-wodnego powstałe przed datą prywatyzacji obiektów spoczywają na państwie czeskim (tzw. ang. Old Ecological Burdens). W przypadku zanieczyszczeń, powstałych po dacie prywatyzacji podmiotu, obowiązek taki spoczywa na spółkach Grupy.

Potencjalne przyszłe zmiany regulacji prawnych i stosowanych praktyk dotyczące ochrony środowiska mogą wpłynąć na wielkość tych rezerw w przyszłych okresach.

W 2012 roku wartość rezerwy środowiskowej wzrosła głównie w wyniku zwiększenia współczynnika częstotliwości występowania procesów remediacji na stacjach paliw oraz wyraźnego wzrostu średniego kosztu remediacji stacji paliw. Rezerwa środowiskowa oszacowana na bazie założeń z roku 2011 byłaby niższa o 15 191 tysięcy PLN.

Dodatkowe informacje dotyczące dokonywania szacunku rezerwy na ryzyko środowiskowe przedstawiono w nocie 3.3.17.1.

23.2. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w 2012 roku

	Nota	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2012		161 309	129 863	291 172
Koszty bieżącego zatrudnienia		11 253	5 341	16 594
Koszty odsetek		7 792	6 058	13 850
Zyski i straty aktuarialne netto		18 194	870	19 064
Wypłacone świadczenia		(19 397)	(6 829)	(26 226)
Koszty przeszłego zatrudnienia		841	745	1 586
Zmiana struktury udziałowej		335	53	388
Róznice kursowe		(743)	(1 372)	(2 115)
	23	**179 584**	**134 729**	**314 313**

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w 2011 roku

	Nota	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2011		155 177	120 613	275 790
Koszty bieżącego zatrudnienia		9 310	4 230	13 540
Koszty odsetek		8 336	6 966	15 302
Zyski i straty aktuarialne netto		5 037	3 353	8 390
Wypłacone świadczenia		(18 148)	(8 181)	(26 329)
Zmiana struktury udziałowej		18	—	18
Różnice kursowe		1 579	1 761	3 340
Koszty przeszłych świadczeń		—	1 121	1 121
	23	**161 309**	**129 863**	**291 172**

Wartość księgowa zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku jest tożsama z wartością bieżącą.

Stan na	Nota	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń
31/12/2012	23	314 313
31/12/2011	23	291 172
31/12/2010		275 790
31/12/2009		261 531
31/12/2008		283 988

Łączna kwota kosztów ujętych w zysku lub stracie

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Koszty bieżącego zatrudnienia	(16 594)	(13 540)
Koszty odsetek	(13 850)	(15 302)
Zyski i straty aktuarialne netto	(19 064)	(8 390)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1 586)	—
Koszty przeszłych świadczeń	—	(1 121)
	(51 094)	**(38 353)**

Powyższe koszty ujmuje się w następujących pozycjach sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Koszt własny sprzedaży	(4 653)	(5 284)
Koszty ogólnego zarządu	(38 488)	(28 718)
Koszty sprzedaży	(7 953)	(4 351)
	(51 094)	**(38 353)**

W 2012 roku wartość rezerwy na świadczenia pracownicze uległa zmianie w efekcie aktualizacji założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta i przewidywanej inflacji oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń. Rezerwa na świadczenia pracownicze oszacowana na bazie założeń z roku 2011 byłaby wyższa o 7 131 tysięcy PLN.

Dla podmiotów polskich, do aktualizacji rezerwy na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa przyjęła następujące założenia aktuarialne: stopa dyskonta: 4%, przewidywana inflacja: 2,7 % w roku 2013 oraz 2,5% w pozostałych latach oraz stopa wzrostu wynagrodzeń w Grupie ORLEN: 0% w latach 2013-2017 oraz 2,5% w kolejnych latach.

Dla podmiotów zagranicznych Grupy główny wpływ na aktualizację rezerwy na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2012 roku miała stopa dyskonta, która kształtowała się w przedziale od 2,86 do 4,5%.

W oparciu o obowiązujące przepisy prawne, Grupa ma obowiązek odprowadzać składki do państwowych programów ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Wydatki te ujmuje jako koszty świadczeń pracowniczych. Grupa nie ma innych obowiązków w powyższym zakresie.

Dodatkowe informacje dotyczące programu wypłat nagród jubileuszowych i świadczeń po okresie zatrudnienia przedstawiono w nocie 3.3.17.2.

23.3. Rezerwa na ryzyko gospodarcze

Zmniejszenie stanu rezerw na ryzyko gospodarcze w roku 2012 wynikało głównie z weryfikacji statusu postępowań administracyjnych i sądowych dotyczących spornych kwestii użytkowania gruntów.

23.4. Rezerwa na koszty programów osłonowych

W związku z przeprowadzanymi w Grupie procesami restrukturyzacji w wybranych spółkach uruchomiono wypłaty pakietów osłonowych. W zależności od spółki zawierały one m.in. dodatkowe odprawy, pakiety szkoleń dla pracowników, odchodzących lub pakiety relokacyjne dla pracowników, którzy zmienili miejsce świadczenia pracy z inicjatywy pracodawcy obejmujące środki na zagospodarowanie oraz zwrot kosztów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

W 2012 roku nie uległy zmianie założenia do wyliczenia wartości rezerwy na koszty programów osłonowych w porównaniu z przyjętymi w roku poprzednim.

23.5. Rezerwa na emisje CO_2

Grupa tworzy rezerwy na szacowane w okresie sprawozdawczym koszty emisji CO_2. Koszty utworzenia rezerwy są kompensowane rozliczeniem salda przychodów przyszłych okresów z tytułu nieodpłatnie otrzymanych uprawnień do emisji CO_2. Opis stosowanych zasad rachunkowych w tym zakresie przedstawiono w notach 3.3.8.2 oraz 35.7.3.4.

23.6. Pozostałe rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na zobowiązania podatkowe w kwocie odpowiednio 121 558 tysięcy PLN i 114 671 tysięcy PLN oraz rezerwy na negatywne wyniki spraw sądowych w kwocie odpowiednio 50 319 tysięcy PLN i 57 094 tysiące PLN.

24. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	72 847	113 602
swapy procentowe	*60 487*	*113 602*
swapy walutowo-procentowe	*12 360*	*—*
Zobowiązania inwestycyjne	726	1 310
Leasing finansowy	74 829	69 336
Pozostałe	18 349	15 955
Zobowiązania finansowe	**166 751**	**200 203**
Zobowiązania niefinansowe	**4 258**	**3 479**
	171 009	**203 682**

25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Dostawy i usługi	8 815 143	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	641 759	586 144
Dywidendy	6 156	6 761
Leasing finansowy	27 075	28 579
Niezafakturowane usługi	118 139	80 840
Pozostałe	76 570	76 368
Zobowiązania finansowe	**9 684 842**	**11 763 221**
Zaliczki na dostawy	21 105	61 876
Wynagrodzenia	223 879	223 353
Opłata środowiskowa	9 633	10 588
Fundusze specjalne	13 047	12 725
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 479 195	1 720 017
Podatek od towarów i usług	849 354	899 070
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	94 393	98 538
Rozliczenia międzyokresowe bierne	270 917	295 547
Urlopy pracownicze	*54 046*	*50 351*
Rabaty i upusty dla klientów	*99 554*	*100 986*
Zwrot akcyzy dla kontrahentów przechowujących produkty w swoich składach podatkowych	*117 317*	*144 210*
Pozostałe zobowiązania	9 526	7 589
Zobowiązania niefinansowe	**2 971 049**	**3 329 303**
	12 655 891	**15 092 524**

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania denominowane w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiły odpowiednio 8 944 862 tysiące PLN i 10 549 206 tysięcy PLN.

Podział zobowiązań finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w nocie 35.7.3.1.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania związane z poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów/soli na 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wynoszą odpowiednio 48 846 tysięcy PLN i 43 864 tysiące PLN.

Informacje dotyczące zobowiązań z tytułu dostaw i usług, które były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocie 28.

26. Przychody przyszłych okresów

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Długoterminowe	**15 321**	**16 239**
Dotacje rządowe	15 003	15 781
Pozostałe	318	458
Krótkoterminowe	**168 305**	**136 379**
Dotacje rządowe	76 358	41 864
Program VITAY	74 684	72 632
Pozostałe	17 263	21 883
	183 626	**152 618**

Program VITAY jest programem lojalnościowym dla klientów indywidualnych, który funkcjonuje na rynku polskim od 2001 roku. Klienci dokonując zakupów w ramach programu otrzymują punkty VITAY, które następnie mogą wymienić na nagrody rzeczowe lub rabat przy zakupie wybranych produktów, także paliwa (źródło: http://www.vitay.pl). Dodatkowe informacje dotyczące programu VITAY przedstawiono w nocie 4.2.

26.1. Dotacje rządowe

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Nieodpłatne uprawnienia do emisji CO_2	60 180	39 938
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	31 181	17 707
	91 361	**57 645**

27. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	92 695	150 258
forwardy walutowe	*6 435*	*147 718*
swapy procentowe	*921*	*1 506*
swapy towarowe	*85 339*	*1 034*
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	29 202	284 810
forwardy walutowe	*10 514*	*264 420*
swapy walutowo-procentowe	*5 241*	*14 453*
swapy towarowe	*13 447*	*5 937*
Wbudowane instrumenty pochodne	99	7 240
swapy walutowe	*99*	*7 240*
	121 996	**442 308**

28. Informacje o ustanowionych zabezpieczeniach

	Stan na 31.12.2012		Stan na 31.12.2011	
	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Zobowiązania zabezpieczone aktywami	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Zobowiązania zabezpieczone aktywami
Kredyty	**1 384 933**	**396 089**	**1 266 419**	**402 153**
zastaw na rzeczowe aktywa trwałe	609 012	182 170	543 566	192 188
zastaw na zapasach	180 572	78 579	185 008	65 328
cesja należności	432 968	104 127	406 860	109 190
zabezpieczenie na rachunkach bankowych (środki pieniężne)	162 381	31 213	130 985	35 447
Pozostałe	**177 691**	**212 526**	**99 532**	**189 539**

Pozycja pozostałe dotyczy rzeczowych aktywach trwałych, zapasów, depozytów i środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań handlowych oraz rezerw związanych z postępowaniami podatkowymi.

Dodatkowo w Grupie Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2011 roku rzeczowe aktywa trwałe o wartości księgowej netto 29 012 tysięcy PLN oraz środki pieniężne o wartości księgowej 10 247 tysięcy PLN stanowiły zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku bieżącym, których wartość wyniosła zero.

W 2012 roku nie wystąpiły rzeczowe aktywa trwałe oraz środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku bieżącym, których wartość wyniosła zero.

Powyższe zabezpieczenia dotyczą w większości kredytów bankowych spółek Grupy i mogą zostać przejęte przez kredytodawcę w przypadku braku terminowej spłaty zobowiązań kapitałowych i odsetkowych. Dotychczas, sytuacja taka nie miała miejsca oraz nie stwierdzono ryzyka zaistnienia takiej sytuacji w przewidywanej przyszłości.

29. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Sprzedaż produktów	92 033 309	82 983 039
Sprzedaż usług	1 692 556	1 660 422
Przychody ze sprzedaży produktów i usług netto	**93 725 865**	**84 643 461**
Sprzedaż towarów	23 693 629	21 862 019
Sprzedaż materiałów	2 682 056	467 594
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów netto	**26 375 685**	**22 329 613**
	120 101 550	**106 973 074**

30. Koszty działalności operacyjnej

30.1. Koszt własny sprzedaży

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	(87 025 549)	(77 296 657)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(25 068 441)	(21 101 154)
	(112 093 990)	**(98 397 811)**

30.2. Koszty według rodzaju

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Zużycie materiałów i energii		(83 685 528)	(73 601 514)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		(25 068 441)	(21 101 154)
Usługi obce		(4 276 067)	(4 110 251)
Świadczenia pracownicze	30.3.	(2 154 175)	(2 078 987)
Amortyzacja	7,9.1.,9.2.,10	(2 260 122)	(2 379 948)
Podatki i opłaty		(496 170)	(440 619)
Pozostałe		(1 751 586)	(2 797 574)
		(119 692 089)	**(106 510 047)**
	Nota	**Rok zakończony 31.12.2012**	**Rok zakończony 31.12.2011**
Zmiana stanu zapasów		570 958	372 712
Świadczenia na własne potrzeby		317 551	224 078
Koszty operacyjne		**(118 803 580)**	**(105 913 257)**
Koszty sprzedaży		3 871 660	3 660 256
Koszty ogólnego zarządu		1 523 632	1 468 298
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	1 314 298	2 386 892
Koszt własny sprzedaży		**(112 093 990)**	**(98 397 811)**

W 2012 roku i w 2011 roku w kosztach usług obcych rozpoznano koszty nakładów na prace badawczo-rozwojowe w kwocie odpowiednio (29 184) tysiące PLN i (14 927) tysięcy PLN.

W 2012 i w 2011 roku w kosztach rodzajowych rozpoznano koszty związane z poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów/soli w kwocie odpowiednio (65 954) tysięcy PLN oraz (60 248) tysięcy PLN.

30.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2012
Wynagrodzenia		(1 642 176)	(1 617 323)
Przyszłe świadczenia		(23 141)	(6 684)
Ubezpieczenia społeczne		(363 153)	(344 757)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników		(125 705)	(110 223)
	30.2.	**(2 154 175)**	**(2 078 987)**

Przyszłe świadczenia obejmują zmianę stanu rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne.

31. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

31.1. Pozostałe przychody operacyjne

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2012
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		32 857	56 446
Odwrócenie rezerw		101 368	85 832
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności	17	61 285	129 817
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	15	99 432	60 656
Kary, grzywny i odszkodowania		81 814	301 054
Dotacje		8 228	20 628
Pozostałe		341 417	352 222
		726 401	**1 006 655**

W 2012 roku i w 2011 roku pozycja pozostałe obejmuje efekt rozpoznania nadwyżek ilości otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji CO_2 w porównaniu z faktyczną emisją oraz aktualizację wysokości rezerw na szacowane koszty emisji CO_2 w wysokości odpowiednio 137 981 tysięcy PLN oraz 259 612 tysięcy PLN.

W 2012 roku i w 2011 roku w pozycji pozostałe Grupa rozpoznała dodatkowo efekt ujęcia praw majątkowych do energii w związku ze spełnieniem przez PKN ORLEN wymagań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji w kwocie odpowiednio 130 032 tysiące PLN i 21 045 tysięcy PLN.

31.2. Pozostałe koszty operacyjne

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2012
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		(66 315)	(67 269)
Utworzenie rezerw		(127 258)	(136 892)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	17	(92 641)	(114 992)
Utworzenie innych odpisów aktualizujących		—	(237)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	15	(865 703)	(1 855 850)
Koszty z tytułu szkód, awarii, odszkodowań		(32 484)	(42 806)
Pozostałe		(129 897)	(168 846)
		(1 314 298)	**(2 386 892)**

W 2012 roku i w 2011 roku pozycja pozostałe obejmowała głównie efekty aktualizacji rezerw na emisje CO_2 oraz rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych i koszty likwidacji składników majątku obrotowego w kwocie odpowiednio (54 913) tysięcy PLN oraz (66 533) tysiące PLN. Dodatkowe informacje dotyczące odpisów aktualizujących przedstawiono w notach 7, 9 oraz 10.

32. Przychody i koszty finansowe

32.1. Przychody finansowe

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Odsetki		152 733	82 870
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych		929 082	320 287
Zysk ze zbycia akcji, udziałów		—	2 278 528
Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość należności	6.2.2,17	7 818	8 541
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych		481 654	68 110
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	6.2.2,15	478	320
Pozostałe		10 229	21 489
		1 581 994	**2 780 145**

32.2. Koszty finansowe

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Odsetki		(355 718)	(369 219)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych		(76 878)	(1 391 515)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności	6.2.2,17	(14 793)	(12 942)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych		(484 738)	(405 696)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	6.2.2,15	(184)	(2 070)
Pozostałe		(48 915)	(61 733)
		(981 226)	**(2 243 175)**

Zgodnie z MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego Grupa kapitalizuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia te koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów trwałych. W 2012 roku i w 2011 roku kwota aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego wyniosła odpowiednio (21 255) tysięcy PLN i (53 480) tysięcy PLN. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2012 rok i za 2011 rok wyniosła odpowiednio 2,05 % i 3,04 %.

33. Podatek dochodowy

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków lub strat		
Podatek dochodowy bieżący	(452 427)	(1 000 215)
Podatek odroczony	(2 026)	223 477
	(454 453)	**(776 738)**
Obciążenie podatkowe wykazane w składnikach innych całkowitych dochodów		
Instrumenty zabezpieczające	10 373	22 088
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej na moment przeklasyfikowania	(623)	(1 974)
	9 750	**20 114**
	(444 703)	**(756 624)**

33.1. Różnice pomiędzy kwotą podatku wykazanego w wyniku finansowym a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Zysk przed opodatkowaniem	2 624 443	2 791 741
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2012 i 2011 roku według obowiązującej stawki (19% w Polsce)	(498 644)	(530 431)
Różnica stawek podatkowych	(6 097)	(23 098)
Litwa (15%)	4 652	(12 743)
Niemcy (29%)	(10 749)	(10 355)
Wycena spółek metodą praw własności	(132)	35 632
Straty podatkowe	(11 265)	(183 676)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego od strat podatkowych z lat ubiegłych	91 995	—
Otrzymane nieodpłatnie prawa majątkowe do energii	23 859	4 005
Róznica wyceny wartości podatkowej akcji spółek wycenianych metodą praw własności	—	(44 246)
Pozostałe	(54 169)	(34 924)
Podatek dochodowy	(454 453)	(776 738)
Efektywna stawka podatku	17%	28%

Pozycja pozostałe w 2012 i w 2011 roku obejmuje głównie efekt przeszacowania wartości podatkowej niepieniężnych aktywów spółki Orlen Lietuva w związku ze zmianami kursów wymiany LIT/USD.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała nierozliczone straty podatkowe odpowiednio w wysokości 117 515 tysięcy PLN i 1 281 098 tysięcy PLN, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego. W 2011 roku nierozliczone straty podatkowe powstały głównie na skutek dokonanych odpisów aktualizujących wartość aktywów i dotyczyły spółek z Grupy Kapitałowej Unipetrol i Grupy Kapitałowej ANWIL.

33.2. Podatek odroczony

Zmiana stanu rezerw netto na podatek odroczony

	Stan na 31.12.2011	Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków lub strat	Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych ujęte w innych całkowitych dochodach	Stan na 31.12.2012
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	290 406	169 033	—	(7 677)	451 762
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	276 165	23 899	—	(4 027)	296 037
Niezrealizowane różnice kursowe	275 439	(145 248)	—	(67 352)	62 839
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	47 772	(11 350)	—	(2 923)	33 499
Strata podatkowa	224 207	83 792	—	(14 188)	293 811
Wycena i rozliczenie instrumentów finansowych	61 589	(50 400)	10 373	(53)	21 509
Pozostałe	49 188	14 793	(623)	(3 412)	59 946
	1 224 766	**84 519**	**9 750**	**(99 632)**	**1 219 403**
Rezerwy na podatek odroczony					
Ulga inwestycyjna	69 157	14 344	—	—	83 501
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	1 406 656	77 152	—	(54 999)	1 428 809
Nadwyżka aportu nad wartością objętych akcji	42 869	—	—	—	42 869
Wycena i rozliczenie instrumentów finansowych	—	15	—	(15)	—
Pozostałe	47 468	(4 966)	—	(3 614)	38 888
	1 566 150	**86 545**	**—**	**(58 628)**	**1 594 067**
	341 384	**2 026**	**(9 750)**	**41 004**	**374 664**

Powyższe pozycje aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego podlegają kompensacie na poziomie sprawozdań finansowych poszczególnych jednostek Grupy celem ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej ORLEN. Na dzień 31 grudnia 2012 roku aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczony wyniosły odpowiednio 296 939 tysięcy PLN oraz 671 603 tysiące PLN.

34. Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	Rok zakończony 31/12/2012	Rok zakończony 31/12/2011
Zmiana stanu pozostałych aktywów długoterminowych i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**(28 190)**	**(1 764 045)**
Zmiana stanu należności inwestycyjnych z tytułu:	120 375	(53 704)
zaliczek na środki trwałe w budowie	*106 184*	*(22 516)*
sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	*(770)*	*(12 820)*
udzielonych pożyczek długoterminowych	*(4 104)*	*(22 250)*
otrzymanych nieodpłatnie praw majątkowych do energii	*31 484*	*3 882*
otrzymanych nieodpłatnie jednostek redukcji emisji ERU	*(12 419)*	—
Zmiana stanu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	27 990	81
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych dotyczących prowizji bankowych	(13 153)	34 762
Różnice kursowe	(238 052)	473 862
Pozostałe	(4 521)	(10 140)
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**(135 551)**	**(1 319 184)**
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**1 285 470**	**(5 001 666)**
Reklasyfikacja zapasów z/na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	4 773	24 929
Różnice kursowe	(271 246)	411 717
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**1 018 997**	**(4 565 020)**
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**(2 469 306)**	**1 770 533**
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych z tytułu nakładów inwestycyjnych	(55 031)	294 519
Zmiana stanu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	40 755	(110 196)
Zmiana stanu zobowiązań finansowych	(3 384)	(7 329)
Różnice kursowe	458 652	(850 730)
Pozostałe	6 124	(15 998)
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**(2 022 190)**	**1 080 799**
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**(166 521)**	**(8 527)**
Wykorzystanie rezerwy na emisje CO_2 z roku poprzedniego	537 921	669 590
Wykorzystanie rezerwy na prawa majątkowe do energii z roku poprzedniego	2 687	—
Różnice kursowe	46 533	(66 888)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**420 620**	**594 175**

Pozostałe korekty w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej

	Rok zakończony 31/12/2012	Rok zakończony 31/12/2011
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	31 008	67 531
Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia do emisji CO_2	(533 027)	(727 722)
Otrzymane nieodpłatnie prawa majątkowe do energii	(130 032)	(21 945)
Pozostałe	(1 008)	(38 263)
	(633 059)	**(720 399)**

W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w roku 2012 oraz w roku 2011 obejmują efekt poszukiwań i oceny zasobów mineralnych węglowodorów/soli w wysokości odpowiednio (98 991) tysięcy PLN i (106 095) tysięcy PLN.

35. Instrumenty finansowe

35.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

stan na 31 grudnia 2012 roku

		Kategorie instrumentów finansowych				
Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpiecza-jące	Razem
Akcje notowane	13,18	—	—	1 078	—	1 078
Akcje/udziały nienotowane	13	—	—	39 824	—	39 824
Depozyty	18	—	22 262	—	—	22 262
Dostawy i usługi	17	—	6 897 977	—	—	6 897 977
Pożyczki udzielone	14,18	—	284 696	—	—	284 696
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	23 527	—	—	74 562	98 089
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	—	2 211 425	—	—	2 211 425
Pozostałe	14,17,18	—	142 460	—	—	142 460
		23 527	**9 558 820**	**40 902**	**74 562**	**9 697 811**

stan na 31 grudnia 2011 roku

		Kategorie instrumentów finansowych				
Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpiecza-jące	Razem
Akcje notowane	13,18	—	—	793	—	793
Akcje/udziały nienotowane	13	—	—	39 830	—	39 830
Depozyty	18	—	15 197	—	—	15 197
Dostawy i usługi	17	—	7 055 689	—	—	7 055 689
Pożyczki udzielone	14,18	—	17 156	—	—	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	48 183	—	—	225 991	274 174
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	—	5 409 166	—	—	5 409 166
Pozostałe	14,17,18	—	116 097	—	—	116 097
		48 183	**12 613 408**	**40 623**	**225 991**	**12 928 102**

Zobowiązania finansowe

stan na 31 grudnia 2012 roku

		Kategorie instrumentów finansowych				
Klasy instrumentów finansowych	Nota	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	—	1 376 677	—	—	1 376 677
Kredyty	22.1.	—	7 594 852	—	—	7 594 852
Pożyczki	22.2.	—	1 558	—	—	1 558
Leasing finansowy	24,25	—	—	—	101 9045	101 904
Dostawy i usługi	25	—	8 815 143	—	—	8 815 143
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	—	642 485	—	—	642 485
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	29 301	—	165 542	—	194 843
Pozostałe	24,25,27	—	219 214	—	—	219 214
		29 301	**18 649 929**	**165 542**	**101 904**	**18 946 676**

stan na 31 grudnia 2011 roku

		Kategorie instrumentów finansowych				
Klasy instrumentów finansowych	Nota	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	—	1 163 218	—	—	1 163 218
Kredyty	22.1.	—	11 824 318	—	—	11 824 318
Pożyczki	22.2.	—	10 055	—	—	10 055
Leasing finansowy	24,25	—	—	—	97 915	97 915
Dostawy i usługi	25	—	10 984 529	—	—	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	—	587 454	—	—	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	292 050	—	263 860	—	555 910
Pozostałe	24,25,27	—	179 924	—	—	179 924
		292 050	**24 749 498**	**263 860**	**97 915**	**25 403 323**

35.2. Pozycje przychodów i kosztów, zysków i strat w skonsolidowanym rachunku zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

za rok zakończony 31 grudnia 2012

		Kategorie instrumentów finansowych						
Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Przychody finansowe z tytułu odsetek	32	—	152 733	—	—	—	—	152 733
Koszty finansowe z tytułu odsetek	32	—	(11 601)	—	(283 364)	(53 918)	(6 835)	(355 718)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	32	—	(443 918)	—	1 287 291	9 270	(439)	852 204
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujacych należności ujęte w:								
pozostałych przychodach /kosztach operacyjnych	31	—	(19 706)	—	—	—	—	(19 706)
przychodach/kosztach finansowych	32	—	(6 975)	—	—	—	—	(6 975)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	32	(2 473)	—	—	—	(611)	—	(3 084)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	32	—	—	294	—	—	—	294
Pozostałe	32	—	(13 557)	1 765	(20 661)	—	—	(32 453)
		(2 473)	**(343 024)**	**2 059**	**983 266**	**(45 259)**	**(7 274)**	**587 295**
pozostałe, niepodlegające MSSF 7								
Dyskonotowanie rezerw	32							(6 233)
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujacych należności ujęte w:								
pozostałych przychodach /kosztach operacyjnych	31							(11 650)
								(17 883)

Za rok zakończony 31 grudnia 2011

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych						
		Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Przychody finansowe z tytułu odsetek	32	—	82 870	—	—	—	—	82 870
Koszty finansowe z tytułu odsetek	32	—	(8 942)	—	(300 551)	(53 009)	(6 717)	(369 219)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	32	—	571 630	—	(1 722 756)	79 907	(9)	(1 071 228)
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujacych należności ujęte w:								
pozostałych przychodach /kosztach operacyjnych	31	—	14 769	—	—	—	—	14 769
przychodach/kosztach finansowych	32	—	(4 401)	—	—	—	—	(4 401)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	32	(336 777)	—	—	—	(809)	—	(337 586)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	32	—	—	(1 750)	—	—	—	(1 750)
Pozostałe	32	—	(22 382)	1 287	(19 201)	—	—	(40 296)
		(336 777)	**633 544**	**(463)**	**(2 042 508)**	**26 089**	**(6 726)**	**(1 726 841)**
pozostałe, niepodlegające MSSF 7								
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	32							2 278 528
Dyskonotowanie rezerw	32							52
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujacych należności ujęte w:								
pozostałych przychodach /kosztach operacyjnych	31							56
								2 278 636

35.3. Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Akcje notowane	32.2.	(184)	(1 816)
Akcje/udziały nienotowane		—	(254)
Dostawy i usługi	32.2.	(14 793)	(12 942)
		(14 977)	**(15 012)**

35.4. Wartość godziwa instrumentów finansowych

		Stan na 31.12.2012		Stan na 31.12.2011	
	Nota	wartość godziwa	wartość księgowa	wartość godziwa	wartość księgowa
Aktywa finansowe					
Akcje notowane	13,18	1 078	1 078	793	793
Akcje/udziały nienotowane	13, 35.4.1.	—	39 824	—	39 830
Depozyty	18	22 262	22 262	15 197	15 197
Dostawy i usługi	17	6 897 977	6 897 977	7 055 689	7 055 689
Pożyczki udzielone	14,18	284 696	284 696	18 600	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	98 089	98 089	274 174	274 174
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	2 211 425	2 211 425	5 409 166	5 409 166
Pozostałe	14,17,18	142 460	142 460	114 801	116 097
		9 657 987	**9 697 811**	**12 888 420**	**12 928 102**
Zobowiązania finansowe					
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	1 378 801	1 376 677	1 163 231	1 163 218
Kredyty	22.1.	7 595 157	7 594 852	11 825 916	11 824 318
Pożyczki	22.2.	1 558	1 558	10 055	10 055
Leasing finansowy	24,25	92 565	101 904	90 558	97 915
Dostawy i usługi	25	8 815 143	8 815 143	10 984 529	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	642 485	642 485	587 454	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	194 843	194 843	555 910	555 910
Pozostałe	24,25,27	219 214	219 214	179 924	179 924
		18 939 766	**18 946 676**	**25 397 577**	**25 403 323**

35.4.1. Instrumenty finansowe, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała akcje/udziały nienotowane w spółkach, dla których nie jest możliwe sporządzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. Wartości akcji i udziałów ujęte zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odpowiednio w kwocie 39 824 tysiące PLN oraz 39 830 tysięcy PLN według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec okresu sprawozdawczego nie ma wiążących decyzji w zakresie sposobu i terminu zbycia tych aktywów.

35.4.2. Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej (hierarchia wartości godziwej)

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego Grupa nie dokonywała zmian metod wyceny instrumentów pochodnych.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obcej w stosunku do PLN.

Instrumenty pochodne wykazywane są jako aktywa, w przypadku gdy ich wycena jest dodatnia oraz jako zobowiązania, w przypadku wyceny ujemnej. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są odnoszone w zysk lub stratę roku sprawozdawczego.

Wartość godziwa akcji notowanych na aktywnych rynkach ustalana jest na podstawie notowań rynkowych (tzw. Poziom 1). W pozostałych przypadkach, wartość godziwa jest ustalana na podstawie innych danych dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio (tzw. Poziom 2).

35.4.3. Hierarchia wartości godziwej

		Stan na 31.12.2012		Stan na 31.12.2011	
	Nota	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa finansowe					
Akcje notowane	13,18	1 078	—	793	—
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	—	98 089	—	274 174
		1 078	98 089	793	274 174
Zobowiązania finansowe					
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	—	194 843	—	555 910
		—	194 843	—	555 910

W okresie sprawozdawczym i w okresie porównywalnym w Grupie Kapitałowej nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy 1 i 2 poziomem hierarchii wartości godziwej.

35.4.4. Metody i założenia przyjęte na potrzeby wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego wyceniono do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowano przy zastosowaniu stóp dyskontowych obliczonych na podstawie rynkowych stóp procentowych według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku na bazie kwotowań 1–miesięcznych, 3–miesięcznych i 6–miesięcznych powiększonych o marże właściwe dla poszczególnych instrumentów finansowych. W zdecydowanej większości na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 zastosowano kwotowania 1–miesięczne.

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
WIBOR	4,2100%	4,7700%
EURIBOR	0,1090%	1,0240%
LIBOR	0,2087%	0,2953%
PRIBOR	0,3300%	0,9400%
VILIBOR	0,5100%	1,0600%

35.5. Aktywa finansowe ustanowione jako zabezpieczenia zobowiązań lub zobowiązań warunkowych

Informacje o zabezpieczeniach przedstawiono w nocie 28.

35.6. Rachunkowość zabezpieczeń

35.6.1. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne:
- wynikające z przychodów operacyjnych z tytułu sprzedaży produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz kosztów operacyjnych z tytułu zakupu ropy przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (EUR/PLN dla sprzedaży, USD/PLN dla zakupów oraz sprzedaży),
- związane z realizacją projektów inwestycyjnych (EUR/PLN, USD/PLN) przed ryzykiem zmiany kursów walutowych, wykorzystując forwardy walutowe,
- związane ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn, oleju napędowego wykorzystując w tym celu swapy towarowe,
- związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS). Grupa przewalutowała obligacje PLN na stałą stopę w EUR poprzez zawarcie transakcji cross currency swap (CCS).

Transakcje zabezpieczające, których rozliczenie i wycena do wartości godziwej wpływa na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie zostały zawarte w latach 2009 – 2012.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowany termin realizacji i planowany termin wpływu na wynik zabezpieczanego przepływu:

- **wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie ujęta w zysku lub stracie**

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
Ekspozycja walutowa operacyjna		
2012 rok	—	(122 399)
2013 rok	38 594	—
Ekspozycja na stopę procentową		
do 1 kwartału 2012	—	(1 507)
do 4 kwartału 2013	(738)	—
do 1 kwartału 2014	(58 963)	(113 602)
do 4 kwartału 2015	(1 524)	—
do 1 kwartału 2019	(10 331)	—
Ekspozycja na ryzyko towarowe		
2012 rok	—	198 979
2013 rok	(83 825)	—
2014 rok	26 042	—
	(90 745)	**(38 529)**

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku różnice kursowe od zabezpieczanego przepływu pieniężnego wyniosły odpowiednio (907) tysięcy PLN oraz (242) tysiące PLN i prezentowane były w pozycji różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie ujęta w zysku przypadającym udziałowcom niekontrolującym wyniosła odpowiednio 703 tysiące PLN oraz 5 909 tysięcy PLN.

W przypadku ekspozycji na stopę procentową transakcje cross currency swap oparte są na 6–miesięcznym WIBOR, natomiast swapy procentowe zabezpieczające kredyty w EUR i USD oparte są na 1–miesięcznym i 6-miesięcznym EURIBOR i 1–miesięcznym LIBOR.

- **wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie zaliczona do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych, a w okresach następnych ujęta w wyniku finansowym poprzez odpisy amortyzacyjne**

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
2012 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	—	580
2013 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	(235)	79
	(235)	**659**

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku, w odniesieniu do zabezpieczenia przepływów pieniężnych spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, część nieefektywna wyniosła odpowiednio (612) tysięcy PLN i (810) tysięcy PLN.

35.6.2. Rozliczenie instrumentów zabezpieczających, których wycena wcześniej była ujęta w kapitale z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Przychody ze sprzedaży produktów	74 979	(34 420)
Różnice kursowe	28 210	96 524
Odsetki	(53 918)	(53 009)
Środki trwałe w budowie	355	(1 185)
Zapasy	253 358	337 790
	302 984	**345 700**

W odniesieniu do zabezpieczenia przepływów pieniężnych spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, część nieefektywna ujęta w zysku lub stracie za rok 2012 i za rok 2011 wyniosła odpowiednio 198 tysięcy PLN i 810 tysięcy PLN.

35.6.3. Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym

Od 2008 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym (net investment hedge). Zabezpieczenie inwestycji netto polega na zabezpieczeniu ryzyka walutowego od części inwestycji netto w podmiocie zagranicznym, którego walutą funkcjonalną jest USD.

Za instrument zabezpieczający udziały w aktywach netto Grupy Orlen Lietuva w USD zostały uznane zobowiązania finansowe w tej walucie. Ujemne różnice kursowe, z tytułu przeliczenia powyższych zobowiązań na PLN na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosły odpowiednio 693 950 tysięcy PLN 986 728 tysięcy PLN (z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego) i zostały ujęte w kapitale własnym w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych".

35.7. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Działalność Grupy Kapitałowej wiąże się przede wszystkim z narażeniem na następujące ryzyka finansowe:
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyka rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko cen towarów, ryzyko cen uprawnień do emisji CO_2)
- inne szerzej opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ORLEN w punkcie 3.6.

35.7.1. Ryzyko kredytowe

Grupa Kapitałowa prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. W celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego Grupa zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia.

Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Należności kontrahentów są regularnie monitorowane. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiane są procedury windykacji.

Przyjęty okres spłaty należności związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14 – 30 dni.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów:
- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

Podział należności nieprzeterminowanych według opisanego powyżej kryterium

	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011 (dane przekształcone)
Grupa I		5 403 937	5 609 465
Grupa II		874 546	920 950
	17	**6 278 483**	**6 530 415**

Analiza wiekowa aktywów finansowych, które są przeterminowane na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Do 1 miesiąca		622 467	513 577
Od 1 do 3 miesięcy		30 965	39 688
Od 3 do 6 miesięcy		13 212	8 803
Od 6 do 12 miesięcy		8 256	9 724
Powyżej roku		75 614	64 438
	17	**750 514**	**636 230**

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa dokonała reklasyfikacji kwoty 426 870 tysięcy PLN z pozycji należności krótkoterminowych do 1 miesiąca, które są przeterminowane na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości do pozycji należności nieprzeterminowanych w Grupie I.

Koncentracja ryzyka związanego z należnościami z tytułu dostaw i usług jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki polskiej, niemieckiej, czeskiej i litewskiej.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest uważane przez Grupę za niskie. Wszystkie podmioty, w których Grupa lokuje wolne środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Należą do nich banki krajowe oraz oddziały banków zagranicznych o wiarygodności kredytowej krótkoterminowej (rating) najwyższej jakości (82% zdeponowanych środków) oraz dobrej jakości (18% zdeponowanych środków).

Przez rating o najwyższej jakości rozumie się rating A–1 w agencji Standard & Poor's, F1 w agencji Fitch oraz Prime–1 w agencji Moodys, natomiast przez rating o dobrej jakości rozumie się rating A–2 oraz A-3 w agencji Standard & Poor's, F2 oraz F3 w agencji Fitch, Prime–2 oraz Prime-3 w agencji Moodys. Źródłem informacji o ratingach są publikacje na stronach internetowych każdego z banków, w których Grupa lokuje wolne środki pieniężne.

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych, jest uważane za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie niższym niż A.

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Maksymalna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe, w odniesieniu do poszczególnych klas odpowiada ich wartości księgowej. W celu zminimalizowania ryzyka Grupa na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku otrzymała gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe w wysokości odpowiednio 1 626 382 tysiące PLN oraz 1 665 742 tysiące PLN. Grupa dodatkowo przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci blokad środków na rachunkach bankowych, hipotek i weksli.

W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Informacje dotyczące wartości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy zostały przedstawione w nocie 35.2. oraz 35.3.

Grupa narażona jest na ryzyko kredytowe związane z gwarancjami udzielonymi na rzecz kontrahentów. Maksymalny poziom ekspozycji wynikającej z udzielonych gwarancji to maksymalna kwota, którą Grupa zmuszona byłaby zapłacić w przypadku żądania wypłaty gwarancji przez kontrahenta. Kwota poręczeń i gwarancji dotyczących zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła odpowiednio 456 952 tysiące PLN oraz 498 229 tysięcy PLN. Dotyczyły one głównie: gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy, gwarancji celnych, wadialnych, gwarancji płatności. W oparciu o prognozy na koniec okresu sprawozdawczego, Grupa uznała, że prawdopodobieństwo zapłaty takich kwot określić można jako niskie.

35.7.2. Ryzyko płynności

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania. W tym celu Grupa korzysta z różnych źródeł finansowania, takich jak kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe i cash pool.

Grupa utrzymuje na bezpiecznym poziomie wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej). Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 1,7 i 1,5.

W 2007 roku w Grupie został uruchomiony Program emisji obligacji. Emisje obligacji umożliwiają Grupie wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach jednostek Grupy Kapitałowej na rynku krajowym i zagranicznym. W 2012 roku i w 2011 roku dokonywane były emisje obligacji wyłącznie na rynku krajowym.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Grupie funkcjonuje system koncentracji środków finansowych w PLN (cash pool) obejmujący na dzień 31 grudnia 2012 roku 23 spółki Grupy Kapitałowej oraz międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony dla PKN ORLEN oraz zagranicznych Spółek Grupy Kapitałowej (Orlen Finance, ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland, Unipetrol a.s. wraz ze Spółkami Grupy Unipetrol).

Informacje w zakresie kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych przedstawiono w nocie 22.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych wynosiło odpowiednio 18 573 410 tysięcy PLN i 20 899 193 tysiące PLN. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku pozostało odpowiednio 10 804 527 tysięcy PLN i 7 562 831 tysięcy PLN.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych

		Stan na 31.12.2012					
	Nota	do 1 roku	od 1 do 3 lat	3–5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	353 961	—	—	1 023 198	1 377 159	1 376 677
Obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		—	—	—	*1 023 198*	*1 023 198*	*1 022 716*
Obligacje o stałym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		*353 961*	—	—	—	*353 961*	*353 961*
Kredyty – wartość niezdyskontowana	22.1.	935 078	693 068	5 958 615	9 987	7 596 748	7 594 852
Pożyczki – wartość niezdyskontowana	22.2.	480	958	120	—	1 558	1 558
Leasing finansowy	24,25	27 075	42 436	11 655	20 835	102 001	101 904
Dostawy i usługi	25	8 815 143	—	—	—	8 815 143	8 815 143
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	641 759	380	301	45	642 485	642 485
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	121 996	60 487	—	12 360	194 843	194 843
Wymiana środków pieniężnych brutto		*30 543*	*1 524*	—	—	*32 067*	*32 067*
Wymiana środków pieniężnych netto		*91 453*	*58 963*	—	*12 360*	*162 776*	*162 776*
Pozostałe	24,25,27	200 865	18 349	—	—	219 214	219 214
		11 096 357	**815 678**	**5 970 691**	**1066425**	**18 949 151**	**18 946 676**

		Stan na 31.12.2011					
	Nota	do 1 roku	od 1 do 3 lat	3–5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	805 584	357 798	—	—	1 163 381	1 163 218
Obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		*763 592*	—	—	—	*763 592*	*763 428*
Obligacje o stałym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		*41 992*	*357 798*	—	—	*399 790*	*399 790*
Kredyty – wartość niezdyskontowana	22.1.	1 629 224	460 932	8 992 623	744 651	11 827 430	11 824 318
Pożyczki – wartość niezdyskontowana	22.2.	11 539	—	—	—	11 539	10 055
Leasing finansowy	24,25	28 579	44 105	9 212	16 236	98 132	97 915
Dostawy i usługi	25	10 984 529	—	—	—	10 984 529	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	586 144	905	271	134	587 454	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	442 308	113 602	—	—	555 910	555 910
Wymiana środków pieniężnych brutto		*433 830*	—	—	—	*433 830*	*433 830*
Wymiana środków pieniężnych netto		*8 478*	*113 602*	—	—	*122 080*	*122 080*
Pozostałe	24,25,27	163 969	15 955	—	—	179 924	179 924
		14 651 876	**993 297**	**9 002 106**	**761 021**	**25 408 300**	**25 403 323**

35.7.3. Ryzyka rynkowe

W Grupie Kapitałowej jest stosowana spójna polityka hedgingowa w zakresie ryzyka walutowego, ryzyka stopy procentowej i ryzyka towarowego. Grupa Kapitałowa ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi wynikającymi z powyższych czynników w oparciu o politykę zarządzania ryzykiem rynkowym, która określa zasady pomiaru poszczególnych ekspozycji, parametry i horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka oraz instrumenty zabezpieczające. W PKN ORLEN zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN, Zarządu PKN ORLEN i Rady Nadzorczej PKN ORLEN. Za zarządzanie ryzykiem w spółkach Grupy Kapitałowej odpowiadają Zarządy poszczególnych spółek pod nadzorem Rad Nadzorczych. Za realizację transakcji zabezpieczających w imieniu poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej objętych spójną polityką hedgingową odpowiada PKN ORLEN, który na mocy odpowiednich umów otrzymał stosowne pełnomocnictwa.

Efektywność i wykonanie transakcji zabezpieczających monitorowane jest przez poszczególne spółki Grupy Kapitałowej i przedstawiane do wiadomości Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN oraz Zarządu PKN ORLEN poprzez Biuro Zarządzania Finansami PKN ORLEN.

Celem procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie niepożądanych wpływów zmian czynników ryzyka rynkowego na przepływy pieniężne oraz wyniki w krótkim oraz średnim horyzoncie czasowym.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się za pomocą strategii zabezpieczających, wykorzystujących instrumenty pochodne. Instrumenty pochodne są stosowane wyłącznie do ograniczenia ryzyka zmian wartości godziwej i ryzyka zmian przepływów pieniężnych. Grupa Kapitałowa ORLEN stosuje tylko te instrumenty, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu. Pozyskując wycenę rynkową instrumentów, Grupa polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych. Transakcje zawierane są wyłącznie z wiarygodnymi partnerami, dopuszczonymi do udziału w transakcjach w wyniku zastosowania odpowiednich procedur i podpisania odpowiedniej dokumentacji.

35.7.3.1. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych oraz przyszłych planowanych przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży i zakupów towarów oraz produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. Dla kursu EUR/PLN hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od EUR są częściowo równoważone przez odsetki od kredytów oraz zakupy inwestycyjne w tej samej walucie.

Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	EUR	USD	CZK	LTL	JPY	Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe							
Depozyty	—	7 182	—	—	—	—	22 262
Dostawy i usługi	455 118	225 410	6 042 730	167 905	—	—	3 743 057
Pożyczki udzielone	746	11	59 282	—	—	—	12 747
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	7 910	16 383	24 365	3 768	—	—	91 573
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	87 472	340 301	2 827 614	26 166	—	4 859	1 909 141
Pozostałe	4 993	1 229	36 141	70 957	—	809	114 934
	556 239	**590 516**	**8 990 132**	**268 796**	**—**	**5 668**	**5 893 714**
Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	—	—	2 171 539	—	—	—	353 961
Kredyty	560 216	1 247 812	1 679 239	1 750	—	—	6 433 779
Leasing finansowy	—	—	5 424	—	—	—	884
Dostawy i usługi	363 013	1 698 064	4 657 197	118 469	53 331	896	7 649 596
Zobowiązania inwestycyjne	9 284	3 121	338 048	4 072	102 320	248	111 510
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	9 859	38 709	185 875	—	—	—	190 585
Pozostałe	6 428	9 531	211 594	14 117	—	2 591	109 617
	948 800	**2 997 237**	**9 248 916**	**138 408**	**155 651**	**3 735**	**14 849 932**

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2012 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN):

	Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(274 013)	–15%	274 013
USD/PLN	+15%	(137 409)	–15%	137 409
JPY/PLN	+15%	(860)	–15%	860
		(412 282)		**412 282**

	Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(265 289)	–15%	265 289
USD/PLN	+15%	(5 768)	–15%	5 768
		(271 057)		**271 057**

	Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	23 706	–15%	(23 706)
USD/PLN	+15%	(962 082)	–15%	962 082
CZK/PLN	+15%	(7 728)	–15%	7 728
LTL/PLN	+15%	22 485	–15%	(22 485)
		(923 619)		**923 619**

	Razem			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(515 596)	–15%	515 596
USD/PLN	+15%	(1 105 259)	–15%	1 105 259
CZK/PLN	+15%	(7 728)	–15%	7 728
JPY/PLN	+15%	(860)	–15%	860
LTL/PLN	+15%	22 485	–15%	(22 485)
		(1 606 958)		**1 606 958**

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

	Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	93 248	–15%	(93 248)
USD/PLN	+15%	174 866	–15%	(174 866)
CZK/PLN	+15%	718 808	–15%	(718 808)
		986 922		**(986 922)**

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

	Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(446 054)	–15%	446 054
USD/PLN	+15%	31 689	–15%	(31 689)
CZK/PLN	+15%	718 808	–15%	(718 808)
JPY/PLN	+15%	(860)	–15%	860
		303 583		**(303 583)**

Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	EUR	USD	CZK	LTL	JPY	Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe							
Depozyty	1 420	—	—	6 977	—	—	15 197
Dostawy i usługi	370 962	191 498	6 433 206	173 136	—	14 799	3 629 885
Pożyczki udzielone	790	33	79 209	—	—	—	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	1 629	62 276	297 330	—	—	—	270 891
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	48 627	78 724	2 260 585	46 081	4 846	13 958	943 712
Pozostałe	624	11 986	376 411	—	—	—	108 120
	424 052	**344 517**	**9 446 741**	**226 194**	**4 846**	**28 757**	**4 984 961**
Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	—	—	2 336 579	—	—	—	399 790
Kredyty	952 092	2 066 207	1 942 271	809	—	—	11 599 612
Pożyczki	—	—	—	—	—	—	—
Leasing finansowy	—	—	14 169	—	—	—	2 424
Dostawy i usługi	350 301	2 064 999	3 744 484	118 272	29 473	3 247	9 400 660
Zobowiązania inwestycyjne	48	8 517	430 010	—	—	—	102 893
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	79 476	33 644	247 497	13 742	35 750	—	527 507
Pozostałe	6 733	9 794	419 328	—	—	—	134 953
	1 388 650	**4 183 161**	**9 134 338**	**132 823**	**65 223**	**3 247**	**22 167 839**

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2011 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN):

	Wpływ na zysk przed opodatkowaniem			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(667 162)	–15%	667 162
USD/PLN	+15%	(790 641)	–15%	790 641
JPY/PLN	+15%	(1 177)	–15%	1 177
		(1 458 980)		**1 458 980**

	Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(185 575)	–15%	185 575
USD/PLN	+15%	(41 749)	–15%	41 749
		(227 324)		**227 324**

	Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	7 050	–15%	(7 050)
USD/PLN	+15%	(1 216 633)	–15%	1 216 633
CZK/PLN	+15%	(11 671)	–15%	11 671
LTL/PLN	+15%	29 638	–15%	(29 638)
		(1 191 616)		**1 191 616**

	Razem			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(845 687)	–15%	845 687
USD/PLN	+15%	(2 049 023)	–15%	2 049 023
CZK/PLN	+15%	(11 671)	–15%	11 671
JPY/PLN	+15%	(1 177)	–15%	1 177
LTL/PLN	+15%	29 638	–15%	(29 638)
		(2 877 920)		**2 877 920**

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2011 roku

	Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	101 618	–15%	(101 618)
USD/PLN	+15%	14 416	–15%	(14 416)
CZK/PLN	+15%	863 379	–15%	(863 379)
		979 413		**(979 413)**

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na 31 grudnia 2011 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Łączny wpływ na inne całkowite dochody			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(751 119)	–15%	751 119
USD/PLN	+15%	(817 972)	–15%	817 972
CZK/PLN	+15%	863 379	–15%	(863 379)
JPY/PLN	+15%	(1 177)	–15%	1 177
		(706 889)		**706 889**

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych kursów walut oraz prognoz analityków.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchyleń kursów walut na wartość godziwą przy niezmiennych poziomach stóp procentowych. Wartość godziwa forwardów walutowych i swapów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

35.7.3.2. Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z pożyczek, kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych opartych o zmienne stopy procentowe oraz transakcji pochodnych zabezpieczających ryzyko przepływów pieniężnych.

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Stan na 31.12.2012					
		EURIBOR	LIBOR	PRIBOR	VILIBOR	WIBOR	Razem
Depozyty	18	—	22 262	—	—	—	22 262
Pożyczki udzielone	14,18	3 049	34	9 664	—	271 949	284 696
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14	—	—	—	—	2 029	2 029
		3 049	**22 296**	**9 664**	**—**	**273 978**	**308 987**
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	—	—	—	—	1 022 716	1 022 716
Kredyty	22.1.	2 290 274	3 867 718	273 716	2 071	1 161 073	7 594 852
Pożyczki	22.2.	—	—	—	—	1 558	1 558
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	40 353	21 056	—	—	17 600	79 009
		2 330 627	**3 888 774**	**273 716**	**2 071**	**2 202 947**	**8 698 135**

Klasy instrumentów finansowych		Stan na 31.12.2011					
		EURIBOR	LIBOR	PRIBOR	VILIBOR	WIBOR	Razem
Depozyty	18	6 272	—	—	8 925	—	15 197
Pożyczki udzielone	14,18	3 489	113	13 554	—	—	17 156
		9 761	**113**	**13 554**	**8 925**	**—**	**32 353**
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	—	—	—	—	763 428	763 428
Kredyty	22.1.	4 205 198	7 061 057	332 323	1 033	224 707	11 824 318
Pożyczki	22.2.	—	—	—	—	10 055	10 055
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	64 745	48 857	—	—	1 507	115 109
		4 269 943	**7 109 914**	**332 323**	**1 033**	**999 697**	**12 712 910**

Analiza wrażliwości na stopę procentową

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych na zysk przed opodatkowaniem oraz na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą istotnych stóp procentowych.

Stopa procentowa	Założone odchylenia		Wpływ na wynik finansowy brutto		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości		Razem	
	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
WIBOR	+50	+50	(9 567)	(4 991)	(1 787)	930	(11 354)	(4 061)
LIBOR	+50	+50	(19 227)	(35 305)	6 823	17 981	(12 404)	(17 324)
EURIBOR	+50	+50	(11 436)	(20 977)	33 145	15 932	21 709	(5 045)
PRIBOR	+50	+50	(1 320)	(1 594)	—	—	(1 320)	(1 594)
			(41 550)	**(62 867)**	**38 181**	**34 843**	**(3 369)**	**(28 024)**
WIBOR	–50	–50	9 567	4 991	1 817	(932)	11 384	4 059
EURIBOR	—	–50	—	20 977	—	(16 271)	—	4 706
PRIBOR	–50	–50	1 320	1 594	—	—	1 320	1 594
			10 887	**27 562**	**1 817**	**(17 203)**	**12 704**	**10 359**

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie obserwacji wahań stóp procentowych w bieżącym i w poprzednim rocznym okresie sprawozdawczym oraz na podstawie dostępnych prognoz.

Niski poziom stóp procentowych EURIBOR i LIBOR na koniec 2012 roku oraz prognozy rynkowe spowodowały, że Grupa nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu spadku stopy procentowej EURIBOR i LIBOR.

Na koniec 2011 roku niski poziom stóp procentowych oraz prognozy rynkowe spowodowały, że Grupa nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu spadku stopy procentowej LIBOR.

Grupa nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu stopy procentowej VILIBOR ze względu na nieistotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w ujęciu rocznym.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej.

W przypadku instrumentów pochodnych w analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalnie możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

35.7.3.3. Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Działalność operacyjna Grupy ORLEN obejmuje ryzyka:
- zmiany cen ropy naftowej zużywanej do przerobu;
- związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw
- zmian wysokości tzw. dyferencjału Ural/Brent (różnice notowań tych gatunków rop);
- zmian cen sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które uzależnione są od notowań ropy naftowej i produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen surowców i produktów naftowych wynikające z zabezpieczenia przepływów pieniężnych w związku ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn i oleju napędowego oraz marż na produktach.

Rodzaj zabezpieczonego surowca/produktu	Jednostka miary	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Ropa naftowa	BBL	9 681 914	7 294 035
Olej napędowy	MT	121 279	85 190
Benzyna	MT	384 128	12 737
Bitumen	MT	14 815	11 140
Olej opałowy	MT	2 404	—
Paliwo lotnicze JET	MT	—	253

Analiza wrażliwości instrumentów zabezpieczających na zmianę ceny ropy naftowej, oleju napędowego, benzyn, bitumenu, oleju opałowego i paliwa lotniczego JET

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2012 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców naftowych:

	Wpływ na zysk przed opodatkowaniem			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	22%	(61 730)	-22%	61 730
Olej napędowy USD/MT	19%	(62 237)	-19%	62 237
Benzyna USD/MT	21%	(202 998)	-21%	202 998
Bitumen EUR/MT	22%	4 371	-22%	(4 371)
Olej opałowy USD/MT	22%	(2 809)	-22%	2 809
		(325 403)		325 403

	Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+22%	546 683	-22%	(546 683)
Olej napędowy USD/MT	+19%	(5 596)	-19%	5 596
		541 087		(541 087)

	Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	22%	484 953	-22%	(484 953)
Olej napędowy USD/MT	19%	(67 833)	-19%	67 833
Benzyna USD/MT	21%	(202 998)	-21%	202 998
Bitumen EUR/MT	22%	4 371	-22%	(4 371)
Olej opałowy USD/MT	22%	(2 809)	-22%	2 809
		215 684		**(215 684)**

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2011 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców naftowych:

	Wpływ na zysk przed opodatkowaniem			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	(191 818)	-27,5%	191 818
Olej napędowy USD/MT	+23%	(10 430)	-23%	10 430
Bitumen EUR/MT	+25%	5 699	-25%	(5 699)
Paliwo lotnicze JET USD/MT	+22%	186	-22%	(186)
		(196 363)		**196 363**

	Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	540 009	-27,5%	(540 009)
Olej napędowy USD/MT	+23%	36 529	-23%	(36 529)
Benzyna USD/MT	+28%	11 221	-28%	(11 221)
		587 759		**(587 759)**

	Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	348 191	-27,5%	(348 191)
Olej napędowy USD/MT	+23%	26 099	-23%	(26 099)
Benzyna USD/MT	+28%	11 221	-28%	(11 221)
Bitumen EUR/MT	+25%	5 699	-25%	(5 699)
Paliwo lotnicze JET USD/MT	+22%	186	-22%	(186)
		391 396		**(391 396)**

Powyższe odchylenia cen ropy naftowej, oleju napędowego i benzyn skalkulowano na podstawie zmienności historycznej za 2012 rok i za 2011 rok oraz dostępnych prognoz analityków.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku, wpływ zmian cen zaprezentowano w ujęciu rocznym. Wartość godziwa swapów towarowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ zmian cen ropy naftowej, oleju napędowego i benzyn na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

Wartość księgowa instrumentów zabezpieczających dostawy ropy naftowej, oleju napędowego i benzyn na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła odpowiednio (57 784) tysiące PLN oraz 207 239 tysięcy PLN.

35.7.3.4. Ryzyko cen uprawnień do emisji CO_2

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, spółki Grupy Kapitałowej decyzją Rady Ministrów otrzymały przydział uprawnień do emisji CO_2.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W 2012 roku Grupa zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień, które w przyszłości zostaną umorzone jako rozliczenie emisji CO_2. Wyceny tych transakcji nie podlegają ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, gdyż zakupione prawa do emisji wykorzystane zostaną na potrzeby własne.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku zobowiązania finansowe z tytułu ujemnej wyceny kontraktów forward za zakup uprawnień do emisji CO_2 wynosiły 222 449 tysięcy PLN, w 2012 roku kontrakty forward zostały rozliczone.

Więcej informacji dotyczących uprawnień do emisji CO_2 przedstawiono w nocie 9.3.1.

36. Leasing

36.1. Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca

Leasing operacyjny

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2012 i na dzień 31 grudnia 2011 roku nieodwoływalne umowy leasingu operacyjnego.

Umowy leasingowe o charakterze operacyjnym (dzierżawa, najem) dotyczą głównie zbiorników, stacji paliw, środków transportu i sprzętu komputerowego. Przedmiotowe umowy zawierają klauzule dotyczące warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadków istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Łączna wartość opłat z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego ujętych jako koszty okresu w 2012 roku i w 2011 roku wyniosła odpowiednio (119 077) tysięcy PLN i (124 507) tysięcy PLN.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Do jednego roku	77 407	91 473
Od 1 roku do 5 lat	267 150	330 403
Powyżej 5 lat	652 330	634 778
	996 887	**1 056 654**

Dodatkowe informacje dotyczące prawa wieczystego użytkowania gruntów w leasingu operacyjnym przedstawiono w nocie 10.

Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2012 i na dzień 31 grudnia 2011 roku umowy leasingowe o charakterze finansowym.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma szczególnych ograniczeń i dodatkowych warunków oraz istnieje możliwość ich przedłużenia. Umowy leasingu finansowego nie zawierają klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych i stwarzają możliwości zakupu przedmiotu leasingu.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Do jednego roku	31 040	28 820
Od 1 roku do 5 lat	61 889	57 684
Powyżej 5 lat	25 816	20 603
	118 745	**107 107**

Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Do jednego roku		27 075	27 140
Od 1 roku do 5 lat		53 995	54 539
Powyżej 5 lat		20 835	16 236
	24,25	**101 905**	**97 915**

Różnica pomiędzy łączną kwotą przyszłych minimalnych opłat leasingowych, a ich wartością bieżącą wynika z dyskontowania opłat leasingowych za pomocą właściwej dla danej umowy stopy procentowej.

Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Rzeczowe aktywa trwałe	153 944	169 327
Budynki i budowle	27 470	20 873
Urządzenia techniczne i maszyny	47 441	55 141
Środki transportu	77 382	91 818
Pozostałe	1 651	1 495

Ujawnienia wynikające z MSSF 7 dotyczące leasingu finansowego są ujęte w nocie 35 i są prezentowane łącznie z innymi instrumentami finansowymi.

36.2. Grupa Kapitałowa jako leasingodawca

Leasing operacyjny

Grupa Kapitałowa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku posiadała nieodwoływalne umowy leasingu operacyjnego.

Łączna wartość opłat z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego ujętych jako przychody okresu w roku 2012 i w roku 2011 wyniosła odpowiednio 6 074 tysiące PLN i 5 741 tysięcy PLN.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Do jednego roku	6 074	5 741

Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingodawca nie posiadała na dzień 31 grudnia 2012 i na dzień 31 grudnia 2011 roku umów leasingowych o charakterze finansowym.

37. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych wraz z kosztami finansowania zewnętrznego poniesionych w 2012 roku oraz w 2011 roku wynosiła odpowiednio 2 033 814 tysięcy PLN i 2 133 454 tysiące PLN, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska odpowiednio 113 742 tysiące PLN i 102 565 tysięcy PLN oraz związane z poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów/soli odpowiednio 98 576 tysięcy PLN i 63 649 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów inwestycyjnych wyniosła odpowiednio 1 961 006 tysięcy PLN i 449 293 tysiące PLN.

38. Zobowiązania warunkowe

	Stan na 31.12.2011	Zwiększenia / (zmniejszenia)	Stan na 31.12.2012
Postępowanie antymonopolowe UOKiK	14 000	(14 000)	—
Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej	16 845	(12 807)	4 038
	30 845	**(26 807)**	**4 038**

Postępowania antymonopolowe UOKiK zostały opisane w nocie 44.1.2.2.

Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku dotyczą głównie roszczeń wynikających z umów handlowych z kontrahentami i roszczeń pracowniczych.

Spółka Grupy Kapitałowej ANWIL – Spolana a.s. utworzyła rezerwy na rekultywację gruntów, na których mieści się składowisko popiołów.

Spolana a.s. została objęta gwarancjami Ministerstwa Środowiska w wysokości około 1 330 000 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 (co odpowiada około 8 159 000 tysięcy CZK) na pokrycie kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczeń powstałych w latach poprzedzających prywatyzację spółki (do 1992 roku). Gwarancje dotyczą realizacji zdefiniowanych co do zakresu i kwoty projektów ekologicznych w Spolanie. Wydatki związane z rekultywacją gruntów należących do Spolana a.s. poniesione przez rząd Republiki

Czeskiej, które objęte były wyżej wymienionymi gwarancjami, wyniosły do dnia 31 grudnia 2012 roku łącznie około 789 000 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 4 839 000 tysięcy CZK).

Ponadto Spolana jest objęta gwarancją udzieloną przez spółkę Unipetrol a.s. na rzecz ANWIL S.A. na pokrycie kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczeń, w przypadku gdyby kwota realizacji jednego z projektów gwarantowanych przez Ministerstwo, przekroczyła kwotę otrzymanej gwarancji rządowej na jego realizację, maksymalnie jednak do równowartości 40% ceny nabycia akcji Spolana a.s. (około 50 000 tysięcy PLN).

Poza powyższym, aktualnie Spolana a.s. prowadzi produkcję chloru przy wykorzystaniu elektrolizy rtęciowej. Jak wynika z posiadanego zintegrowanego pozwolenia środowiskowego (IPCC) obowiązującego do 2014 roku, w przypadku zaprzestania produkcji, spółka jest zobowiązana do przedstawienia programu rekultywacji po zakończeniu wykorzystywania środków trwałych. Na dzień 28 lutego 2013 wniosek Spolany dotyczący przedłużenia IPPC został oddalony przez lokalne władze. Obecnie Zarząd Spolany podejmuje administracyjne kroki odwoławcze. Równolegle, rozważane są alternatywne sposoby związane z produkcją PCV przy użyciu innych technologii. Będzie to wymagało dostosowania budynku elektrolizy do nowej funkcji – magazynu wyrobów gotowych PVC opakowanego.

Na tym etapie nie przewiduje się fizycznej likwidacji budynku, a tym samym poniesienia potencjalnych kosztów rekultywacji. W 2012 roku Spolana utworzyła rezerwę w wysokości 4 972 tysiące PLN na spodziewane koszty dostosowywania budynku elektrolizy do nowej funkcji. Koszty te zostały oszacowane przez niezależnego rzeczoznawcę.

39. Zabezpieczenia i gwarancje

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru wynosiły na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku odpowiednio 1 729 558 tysięcy PLN i 1 550 080 tysięcy PLN.

Informacje dotyczące gwarancji przedstawiono w nocie 35.7.1.

40. Informacje o podmiotach powiązanych

40.1. Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W 2012 roku i w 2011 roku w Grupie nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

40.2. Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami

W 2012 roku i w 2011 roku osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim spółki Grupy nie udzieliły zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Jednostki Dominującej i jednostek z nią powiązanych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku nie wystąpiły pożyczki udzielone przez spółki Grupy osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

W 2012 roku i w 2011 roku nie wystąpiły istotne transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

40.3. Transakcje kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi

W 2012 roku i w 2011 roku kluczowy personel kierowniczy Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy na podstawie złożonych oświadczeń o zawartych transakcjach ze stronami powiązanymi wykazał:

Rodzaj powiązania poprzez kluczowy personel kierowniczy spółki Grupy Kapitałowej	Sprzedaż		Zakup	
	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Osoby nadzorujące	402	30	—	—
Osoby zarządzające	361	48	7	13
Pozostały kluczowy personel	289	94	38	—
	1 052	172	45	13

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku kluczowy personel kierowniczy Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy nie wykazał w złożonych oświadczeniach żadnych sald dotyczących należności i zobowiązań z podmiotami powiązanymi.

40.4. Transakcje oraz stan rozrachunków spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi

rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Sprzedaż	1 905 300	68 455	1 973 755
Zakupy	606 590	43 719	650 309
Przychody finansowe, w tym:	12 416	143	12 559
Dywidendy	*11 876*	—	*11 876*
Koszty finansowe	62	1	63

stan na 31 grudnia 2012 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	403 803	11 218	415 021
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	251 411	8 122	259 533

rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Sprzedaż	1 857 217	133 983	1 991 200
Zakupy	539 943	124 886	664 829
Przychody finansowe, w tym:	61 826	2 757 105	2 818 931
Dywidendy	*60 057*	*250 013*	*310 070*
Koszty finansowe	32	61	93

stan na 31 grudnia 2011 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	345 136	17 557	362 693
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	243 599	8 108	251 707

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują głównie sprzedaż i zakupy produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz sprzedaż i zakupy usług remontowych, transportowych i innych. Transakcje sprzedaży i zakupu z podmiotami powiązanymi dokonywane były na warunkach rynkowych.

Udzielone w Grupie poręczenia i gwarancje jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich wyniosły na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku odpowiednio 2 346 022 tysiące PLN oraz 2 117 823 tysiące PLN. Dotyczyły one terminowego regulowania zobowiązań przez jednostki zależne.

41. Świadczenia łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej zgodnie z MSR 24

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki:	11 502	11 952
– wynagrodzenia i inne świadczenia	6 454	6 498
– premia wypłacona za rok poprzedni	4 186	5 454
– wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki pełniących funkcje w latach poprzednich[1)]	862	—
Premia potencjalnie należna Członkom Zarządu Spółki, do wypłaty w roku kolejnym[2)]	5 718	5 460
Wynagrodzenia należne Członka Zarządu, do wypłaty w roku kolejnym[3)]	570	1 140
Wynagrodzenia i inne świadczenia członków kluczowego personelu kierowniczego	182 439	179 015
– pozostały kluczowy personel kierowniczy Spółki	31 023	32 762
– kluczowy personel kierowniczy spółek zależnych Grupy Kapitałowej	151 416	146 253
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1 222	1 322

1) Wypłacone wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji oraz wypłacona premia za rok poprzedni.
2) Wysokość premii oszacowana przy założeniu pełnej realizacji celów przez Członków Zarządu.
3) Wynagrodzenia z tytułu należnej odprawy za rok zakończony 31 grudnia 2012 oraz z tytułu należnej odprawy i zakazu konkurencji za rok zakończony 31 grudnia 2011.

41.1. Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej ORLEN

W 2012 roku kluczowa kadra menedżerska była objęta rocznym systemem premiowania MBO (zarządzanie przez cele). Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są konstruowane w sposób promujący współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami, w celu osiągnięcia najlepszych wyników w skali Grupa ORLEN.

Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, którego dotyczą, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania.

Regulamin daje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają istotny wkład w wyniki osiągane przez Grupę ORLEN.

Od stycznia 2012 roku nastąpiła nowelizacja Regulaminu Premiowania Dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN. Celem nowelizacji było dalsze zwiększenie elastyczności i motywacyjnego charakteru systemu.

41.2. Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześcio- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych. Ponadto umowy przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześcio- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W przypadku pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Członkowie Zarządu standardowo zobowiązani są od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy. W tym okresie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50% sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Natomiast odprawa z tytułu odwołania z zajmowanego stanowiska wynosi standardowo trzy- lub sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

42. Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej jest KPMG Audyt Sp. z o.o. Zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku z późniejszymi aneksami KPMG Audyt Sp. z o.o. wykonuje przeglądy śródroczne i badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy 2005 – 2012.

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o. w odniesieniu do Jednostki Dominującej	**1 668**	**1 645**
Badanie rocznych sprawozdań finansowych: PKN ORLEN oraz Grupy ORLEN	620	647
Przeglądy sprawozdań finansowych	558	572
Usługi pokrewne, w tym:	490	425
doradztwo podatkowe	*15*	*80*
Wynagrodzenie spółek KPMG w odniesieniu do jednostek zależnych Grupy Kapitałowej	**4 153**	**4 714**
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	2 436	2 585
Przeglądy sprawozdań finansowych	1 559	1 750
Usługi pokrewne	158	379
	5 821	**6 359**

43. Struktura zatrudnienia

43.1. Przeciętne zatrudnienie w osobach

	Rok zakończony 31.12.2012	Rok zakończony 31.12.2011
Pracownicy fizyczni	12 485	12 733
Pracownicy umysłowi	9 630	9 728
	22 115	**22 461**

43.2. Stan zatrudnienia w osobach

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Pracownicy fizyczni	12 299	12 618
Pracownicy umysłowi	9 657	9 762
	21 956	**22 380**

Przeciętne zatrudnienie wyliczone jest w oparciu o aktywnych pracowników, stan zatrudnienia obejmuje wszystkich pracowników.

W efekcie działań restrukturyzacyjnych prowadzonych w Grupie ORLEN Lietuva, Grupie Unipetrol oraz Grupie Trzebinia, zatrudnienie w Grupie ORLEN spadło o 586 osób. Działania rozwojowe w tym, rozwój segmentu wydobywczego (ORLEN Upstream), wejście na nowe rynki (powstanie ORLEN Apsauga UAB) i pozyskanie nowych kontraktów (ORLEN Transport, ORLEN Wir) spowodowały wzrost zatrudnienia o 162 osoby.

44. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

Na dzień 31 grudnia 2012 roku spółki Grupy Kapitałowej ORLEN były stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

44.1. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej ORLEN są stroną pozwaną

44.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

44.1.1.1. Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

Wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku Trybunał Arbitrażowy w Pradze oddalił w całości powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę 3 172 709 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 19 464 473 tysiącom CZK) wraz z odsetkami oraz zobowiązał Agrofert Holding a.s. do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez PKN ORLEN. Sprawa dotyczyła zapłaty odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem czynów nieuczciwej konkurencji oraz bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s.

Orzeczenie Trybunału Arbitrażowego z 21 października 2010 roku zakończyło ostatnie z czterech postępowań arbitrażowych zainicjowanych przez Agrofert Holding a.s. w związku z nabyciem przez PKN ORLEN akcji spółki UNIPETROL a.s.

3 października 2011 roku PKN ORLEN otrzymał z sądu w Pradze (Republika Czeska) skargę o uchylenie powyższego wyroku sądu arbitrażowego.

Dnia 16 stycznia 2012 roku PKN ORLEN złożył w sądzie odpowiedź na skargę, w której ustosunkował się do zarzutów Agrofert Holding a.s., wniósł o oddalenie skargi i obciążenie Agrofert Holding a.s. kosztami postępowania.

W dniu 10 stycznia 2013 roku odbyło się posiedzenie sądu w Pradze, podczas którego ustalono zasady dalszego procedowania w sprawie. Sąd w Pradze wyznaczył termin kolejnego posiedzenia na 23-25 kwietnia 2013 roku.

PKN ORLEN stoi na stanowisku, że rozstrzygnięcie zawarte w wyroku Trybunału Arbitrażowego z dnia 21 października 2010 roku jest słuszne i nie ma podstaw do jego uchylenia.

44.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

44.1.2.1. Postępowania podatkowe

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeciwko Rafinerii Trzebinia S.A. toczą się postępowania podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres maj – wrzesień 2004 roku.

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celny postępowania, ustalono zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj – wrzesień 2004 roku w kwocie około 100 000 tysięcy PLN. Zarząd Rafinerii Trzebinia złożył odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie (Dyrektor IC) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. Rafineria złożyła skargę na wyżej wymienione decyzje. Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny (WSA) przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia, uchylając decyzje Dyrektora IC.

maj-sierpień 2004

W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie (organ pierwszej instancji) wydał decyzje zwiększające zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego za miesiące maj – sierpień 2004 roku o kwotę około 80 000 tysięcy PLN. W dniu 14 października 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od powyższych decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie. W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie uchylił decyzje organu pierwszej instancji w całości i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W dniu 23 marca 2011 roku Naczelnik Urzędu Celnego zawiesił postępowania. Rafineria Trzebinia wniosła do WSA w Krakowie skargi na decyzje Dyrektora Izby Celnej. W dniu 20 kwietnia 2011 roku WSA oddalił skargi Rafinerii Trzebinia.

W dniu 29 czerwca 2011 roku spółka złożyła do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) skargę kasacyjną od wyroku WSA. W dniu 20 marca 2013 roku NSA oddalił skargę kasacyjną. Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego postępowania przed Naczelnikiem Urzędu Celnego są zawieszone.

wrzesień 2004

W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) w Warszawie w zakresie podatku akcyzowego za miesiąc wrzesień 2004 roku, którą NSA wyrokiem w dniu 25 sierpnia 2009 roku oddalił. Postępowanie powróciło na etap postępowania w Urzędzie Celnym.

W dniu 24 listopada 2010 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie ponownie wydał decyzję określającą zobowiązanie z tytułu podatku akcyzowego za wrzesień 2004 roku w kwocie 37 612 tysięcy PLN. W dniu 15 grudnia 2010 roku Rafineria Trzebinia S.A. wniosła odwołanie od powyższej decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie.

W dniu 9 maja 2011 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzję w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Celnego. W dniu 19 maja 2011 roku Rafineria Trzebinia S.A. złożyła skargę do WSA w Krakowie na decyzję Dyrektora Izby Celnej, a w dniu 13 czerwca 2011 roku uzupełnienie tej skargi.

W dniu 25 stycznia 2012 roku WSA w Krakowie oddalił skargę Rafinerii Trzebinia S.A. i wydał wyrok podtrzymujący decyzję Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w zakresie zobowiązania w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku. W dniu 27 lutego 2012 roku Rafineria Trzebinia S.A. otrzymała uzasadnienie wyroku i w dniu 28 marca 2012 roku złożyła skargę kasacyjną od powyższego wyroku.

Sąd Rejonowy V Wydział Ksiąg Wieczystych na wniosek Naczelnika Urzędu Celnego dokonał wpisu hipotek przymusowych kaucyjnych na łączną kwotę 111 334 tysiące PLN na nieruchomości Rafinerii Trzebinia tytułem zabezpieczenia roszczenia wynikającego z decyzji za wrzesień 2004 roku.

Skarga kasacyjna nie została dotychczas rozpoznana.

Rafineria Trzebinia S.A. utworzyła w ciężar kosztów 2011 roku rezerwę na pokrycie ewentualnych szacowanych negatywnych skutków finansowych związanych z realizacją zobowiązań w podatku akcyzowym.

44.1.2.2. Postępowania antymonopolowe

- Postępowanie antymonopolowe było prowadzone w związku z podejrzeniem stosowania w latach 1996-2007 przez PKN ORLEN, Stację Paliw Kogut Sp.j. oraz Spółkę MAGPOL B. Kułakowski i Wspólnicy Sp.j. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku hurtowej sprzedaży benzyn i oleju napędowego polegającej na ustalaniu detalicznych cen sprzedaży benzyn i oleju napędowego. W dniu 16 lipca 2010 roku Prezes UOKiK wydał decyzję, w której uznał, że PKN ORLEN i Stacja Paliw Kogut Sp. j. uczestniczyli do dnia 16 lipca 2007 roku w praktyce ograniczającej konkurencję i nałożył na PKN ORLEN karę pieniężną w wysokości 52 700 tysięcy PLN. W dniu 2 sierpnia 2010 roku PKN ORLEN złożył odwołanie od decyzji z 16 lipca 2010 roku do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W wyroku z dnia 25 września 2012 roku Sąd uwzględnił w części odwołanie Spółki od decyzji nakładającej karę pieniężną i obniżył wysokość kary do kwoty 26 368 tysięcy PLN. Od wyżej wskazanego wyroku Spółka złożyła apelację wnosząc o jego zmianę poprzez niestwierdzenie stosowania przez PKN ORLEN praktyki ograniczającej konkurencję, ewentualnie poprzez dalszą redukcję kary pieniężnej. Sprawa jest w toku przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.
- Prezes UOKIK prowadził postępowanie antymonopolowe wobec ORLEN OIL Sp. z o.o. w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez zawarcie z autoryzowanymi dystrybutorami porozumienia dotyczącego ustalania cen odsprzedaży produktów z linii Platinum. W decyzji z dnia 31 grudnia 2012 roku, doręczonej pełnomocnikowi procesowemu ORLEN OIL Sp. z o.o. w dniu 10 stycznia 2013 roku Prezes UOKIK nałożył karę w wysokości 1 994 tysiące PLN. W dniu 24 stycznia 2013 roku ORLEN OIL Sp. z.o.o. złożył odwołanie od tej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. ORLEN OIL Sp. z o.o. utworzyła w ciężar kosztów 2012 roku rezerwę na pokrycie ewentualnych negatywnych skutków finansowych związanych z toczącym się postępowaniem.

44.1.2.3. Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA-OPERATOR S.A. (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGA OPERATOR S.A. Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGA – OPERATOR S.A. a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej. Strony uznały, iż ma ona charakter cywilnoprawny w związku z czym kwestia spornej opłaty powinna zostać rozstrzygnięta przez właściwy sąd powszechny.

W 2003 roku ENERGA – OPERATOR S.A. zawezwał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA – OPERATOR S.A. w wysokości 46 232 tysiące PLN. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA -OPERATOR S.A. w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN kwotę 31 tysięcy PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA – OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA – OPERATOR S.A. w dniu 10 września 2009 roku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku i zasądził zapłatę przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA – OPERATOR S.A. kwoty 46 232 tysięcy PLN powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN ORLEN dokonał zapłaty. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną. Skarga kasacyjna została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania. W dniu 28 stycznia 2011 roku Sąd Najwyższy po przeprowadzeniu rozprawy kasacyjnej uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W marcu 2011 roku ENERGA – OPERATOR S.A. dokonała zwrotu części zapłaconej przez PKN ORLEN kwoty w wysokości 30 163 tysięcy PLN. Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 28 listopada 2011 roku ENERGA OPERATOR S.A. dokonała na rzecz PKN ORLEN zapłaty kwoty 45 716 tysięcy PLN, tytułem zwrotu części kwoty zapłaconej przez PKN ORLEN na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2009 roku.

Rozprawy odbyły się w dniach 30 kwietnia 2012 roku i 19 listopada 2012 roku. Sąd Okręgowy zlecił biegłemu sądowemu sporządzenie opinii w zakresie wyliczenia szkody. Po sporządzeniu opinii zostanie wyznaczony nowy termin rozprawy.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym

W 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wezwał PKN ORLEN jako przypozwanego w sprawie PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA – OPERATOR S.A.

W marcu 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądzający od ENERGA – OPERATOR S.A. na rzecz PSE kwotę 62 514 tysięcy PLN wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 143 tysięcy PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. Spółka ENERGA – OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku. Na podstawie opinii prawnej niezależnego eksperta PKN ORLEN nie wniósł apelacji. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 19 marca 2009 roku oddalił apelację ENERGA – OPERATOR S.A. od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego wymienioną kwotę. Pozwany złożył od tego wyroku skargę kasacyjną, która w dniu 5 lutego 2010 roku została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

W dniu 21 września 2011 roku Sąd Apelacyjny ogłosił wyrok, w którym oddalił powództwo PSE – Operator S.A. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu oraz nakazał zwrot wyegzekwowanej przez PSE Operator kwoty 122 000 tysięcy PLN na rzecz ENERGA – OPERATOR S.A.

Spółki PSE Operator S.A. oraz ENERGA – OPERATOR S.A złożyły skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego. W dniu 11 stycznia 2013 roku po przeprowadzeniu rozprawy Sąd Najwyższy wydał wyrok, którym oddalił skargę kasacyjną ENERGA – OPERATOR S.A., uwzględnił w części skargę kasacyjną PSE Operator, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu sądowi orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Orzeczenie w tej sprawie nie skutkuje powstaniem zobowiązań bezpośrednio dla PKN ORLEN, który jest jedynie interwenientem ubocznym, jednakże dokonana w niej wykładnia przepisów prawa może rzutować na stanowisko sądów rozpoznających wyżej opisaną sprawę z powództwa ENERGA – OPERATOR S.A przeciwko PKN ORLEN.

44.1.2.4. Odszkodowanie z tytułu przymusowego wykupu akcji spółki PARAMO a.s.

Spółka UNIPETROL a.s. jest stroną w postępowaniu wszczętym w 2009 roku z powództwa byłych akcjonariuszy mniejszościowych PARAMO a.s. o zmianę wysokości wynagrodzenia w związku z przymusowym wykupem akcji tejże spółki dokonanym przez UNIPETROL a.s. w 2009 roku. Spór dotyczy różnicy między oficjalnie zatwierdzoną ceną akcji PARAMO a.s. na dzień wykupu w wysokości 977 CZK za akcję, a ceną żądaną przez akcjonariuszy w wysokości od 1 800 do 3 200 CZK za akcję. Łączna kwota roszczeń wynosi maksymalnie około 49 552 tysiące PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 304 000 tysiącom CZK). UNIPETROL a.s. wyżej wymienione roszczenia byłych akcjonariuszy spółki PARAMO a.s. uważa za nieuzasadnione.

Sąd potwierdził, iż uchwała walnego zgromadzenia spółki PARAMO a.s. zatwierdzająca przymusowy wykup akcji jest w pełni ważna i skuteczna. Od tej decyzji sądu dwóch powodów złożyło skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego w Czechach. Zostanie ona rozpoznana jedynie w przypadku uznania przez Sąd Najwyższy, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

44.1.2.5. Pozew I.P.-95 s.r.o. przeciwko UNIPETROL RPA s.r.o. o odszkodowanie

W dniu 23 maja 2012 roku UNIPETROL RPA s.r.o. otrzymał z Sądu Okręgowego w Ostrawie pozew spółki I.P.-95 s.r.o. o odszkodowanie związane ze złożeniem przez UNIPETROL RPA s.r.o. w listopadzie 2009 roku wniosku o ogłoszenie upadłości spółki I.P.-95 s.r.o. Łączna wartość odszkodowania wynosi około 291 535 tysięcy PLN przeliczone według kursu z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 1 788 559 tysiącom CZK). UNIPETROL RPA s.r.o. jest jednym z ośmiu podmiotów pozwanych solidarnie o zapłatę wyżej wymienionej kwoty.

W ocenie UNIPETROL RPA s.r.o. roszczenie jest nieuzasadnione i bezpodstawne. Sprawa jest w toku przed Sądem Okręgowym w Ostrawie. Strony oczekują na wyznaczenie terminu pierwszej rozprawy.

44.2. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej były stroną pozywającą

44.2.1. Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Londynie wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mazeikiu Nafta). Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB ORLEN Lietuva na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB ORLEN Lietuva. PKN ORLEN dochodzi zwrotu kwoty około 774 900 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 250 000 tysiącom USD), zdeponowanej na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB ORLEN Lietuva, w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył odpowiedź na wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Podczas pierwszego posiedzenia Trybunału Arbitrażowego w Londynie PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji Trybunału Arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN złożył w dniu 3 maja 2010 roku pozew, w którym dochodzi od Yukos International zapłaty kwoty około 774 900 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 250 000 tysiącom USD) wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania. W dniu 31 grudnia 2010 roku, Yukos International złożył odpowiedź na pozew, w którym uznał roszczenia PKN ORLEN za bezzasadne oraz wniósł o ich oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz Yukos International zwrotu kosztów postępowania. W dniu 11 lipca 2011 roku PKN ORLEN złożył replikę, w której odniósł się do argumentów podniesionych przez Yukos International w odpowiedzi na pozew. W dniach 28 listopada – 8 grudnia 2011 roku w Londynie odbyła się rozprawa dowodowa przed Trybunałem Arbitrażowym, w trakcie której pełnomocnicy PKN ORLEN i Yukos International podsumowali stanowiska stron oraz przesłuchani zostali świadkowie i biegli powołani przez strony postępowania.

Zamykając rozprawę Trybunał Arbitrażowy zobowiązał strony do złożenia w marcu i kwietniu 2012 roku pism procesowych podsumowujących rozprawę oraz pism dotyczących kosztów postępowania.

W dniu 29 lutego 2012 roku PKN ORLEN złożył pismo podsumowujące rozprawę dowodową. Pismo takie zostało również złożone przez Yukos International. W dniu 30 marca 2012 roku PKN ORLEN i Yukos International złożyły odpowiedzi na wyżej wymienione pisma podsumowujące rozprawę dowodową. W dniach 13 i 27 kwietnia 2012 roku strony złożyły pisma dotyczące kosztów postępowania. Po wymianie wyżej wymienionych pism przez strony, PKN ORLEN oczekuje na wydanie orzeczenia przez Trybunał Arbitrażowy.

44.2.2. Odszkodowania z tytułu poniesionych szkód majątkowych

- Rafineria Trzebinia S.A. występuje jako oskarżyciel posiłkowy w sprawie karnej prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Krakowie dotyczącej nadużyć związanych z wykonaniem inwestycji – instalacji do estryfikacji olejów roślinnych, w wyniku których Rafineria Trzebinia S.A. miała ponieść szkodę, szacowaną na 79 000 tysięcy PLN. Akt oskarżenia w niniejszej sprawie wniesiony został w grudniu 2010 roku. Spółka złożyła wniosek o orzeczenie wobec oskarżonych obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody. Postępowanie jest w toku przed sądem pierwszej instancji. W dniu 12 lutego 2013 roku sąd umorzył postępowanie. Spółka wniosła zażalenie na decyzję sądu, które nie zostało jeszcze przez sąd rozpoznane.

- AB ORLEN Lietuva jest stroną powodową w postępowaniu przeciwko RESORT MARITIME S.A., The London Steamship Owners' Mutual Insurance Association Limited, Sigma Tankers Inc., Cardiff Maritime Inc., Heidenreich Marine, Heidenreich Maritime Inc. oraz Heidmar Inc. o zapłatę odszkodowania za szkodę spowodowaną uderzeniem tankowca w boję Terminala w Butingė w dniu 29 grudnia 2005 roku. Łączna kwota roszczenia wynosi około 71 040 tysięcy PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 60 000 tysiącom LTL). Postępowanie toczy się w pierwszej instancji przed sądem okręgowym w Kłajpedzie.

44.2.3. Postępowania podatkowe

Spółka UNIPETROL RPA s.r.o., jako następca prawny CHEMOPETROL a.s., jest stroną w postępowaniu dotyczącym ustalenia ważności podatkowej ulgi inwestycyjnej na rok 2005. UNIPETROL RPA s.r.o domaga się zwrotu podatku dochodowego zapłaconego przez CHEMOPETROL a.s. w 2006 za rok 2005 w związku z brakiem zastosowania ulgi inwestycyjnej. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 52 975 tysięcy PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 325 000 tysiącom CZK).

44.2.4. Postępowanie arbitrażowe przeciwko Basell Europe Holding B.V.

W dniu 20 grudnia 2012 roku PKN ORLEN S.A. przesłał do Basell Europe Holding B.V. wezwanie wszczynając postępowanie arbitrażowe ad hoc w związku z Umową Joint Venture zawartą w 2002 roku pomiędzy PKN ORLEN S.A. a Basell Europe Holding B.V. PKN ORLEN dochodzi odszkodowania na rzecz swoją lub w zależności od decyzji sądu, na rzecz Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. w kwocie 112 110 tysięcy PLN (co odpowiada około 27 423 tysiącom EUR) plus odsetki. Odszkodowanie dotyczy ceny produktów Basell Orlen Polyolefins sp. z o.o., które nabywa Basell Sales & Marketing Company B.V. (spółka powiązana z Basell Europe Holdings B.V. w rozumieniu wyżej wymienionej Umowy Joint Venture) dla celów ich dalszej odsprzedaży w swojej sieci. Postępowanie arbitrażowe będzie toczyło się w Londynie przed Trybunałem Arbitrażowym ad hoc działającym w oparciu o Regulamin Arbitrażowy Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL). Obecnie trwa powoływanie członków Trybunału Arbitrażowego.

45. Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

PKN ORLEN S.A. poinformował, że umowa depozytowa z dnia 26 listopada 1999 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiająca globalne kwity depozytowe PKN ORLEN („GDR") zawarta z The Bank of New York Mellon uległa rozwiązaniu z końcem dnia 27 lutego 2013 roku. Rozwiązanie Umowy Depozytowej wynika z wypowiedzenia Umowy Depozytowej przesłanego przez PKN ORLEN do Banku Depozytowego w dniu 29 listopada 2012 roku oraz upływu 90-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia wyżej wymienionego wypowiedzenia, przewidzianego przez Umowę Depozytową.

Zgodnie z warunkami Umowy Depozytowej, możliwie szybko po rozwiązaniu Umowy Depozytowej, Bank Depozytowy powinien sprzedać posiadane akcje PKN ORLEN związane z niewymienionymi dotąd GDR-ami. Środki pieniężne z tej sprzedaży Bank Depozytowy powinien przekazać posiadaczom tych GDR-ów proporcjonalnie do liczby akcji reprezentowanych przez posiadane przez nich GDR-y.

W związku z rozwiązaniem Umowy Depozytowej, GDR-y zostały wyłączone z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz wycofane z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych z dniem 27 lutego 2013 roku.

PKN ORLEN S.A. poinformował, że umowa depozytowa z dnia 10 kwietnia 2001 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiająca amerykańskie kwity depozytowe PKN ORLEN („ADR") zawarta z The Bank of New York Mellon uległa rozwiązaniu w dniu 4 marca 2013 roku. Rozwiązanie Umowy Depozytowej wynika z:

- wypowiedzenia Umowy Depozytowej przesłanego przez PKN ORLEN do Banku Depozytowego w dniu 29 listopada 2012 roku,
- wypowiedzenia przesłanego przez Bank Depozytowy posiadaczom ADR-ów w dniu 3 grudnia 2012 roku, oraz
- upływu co najmniej 90-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia wyżej wymienionego wypowiedzenia posiadaczom ADR-ów, przewidzianego przez Umowę Depozytową.

Zgodnie z warunkami Umowy Depozytowej posiadacze ADR-ów mogą wymieniać ADR-y na akcje PKN ORLEN w ciągu jednego roku po rozwiązaniu Umowy Depozytowej, tj. do dnia 4 marca 2014 roku. Po upływie tego okresu, Bank Depozytowy może sprzedać wszystkie pozostałe akcje związane z niewymienionymi ADR-ami. Posiadacze ADR-ów będą mogli wymieniać ADR-y na proporcjonalny udział pieniężny z tej sprzedaży lub na akcje PKN ORLEN, jeżeli Bank Depozytowy nie dokonał sprzedaży.

W dniu 28 marca 2013 roku wygasła umowa dotycząca gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej, którą PKN ORLEN zawarł w dniu 28 marca 2012 roku z Ashby Sp. z o.o. W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił ropę naftową posiadaną przez Ashby Sp. z o.o. Wartość transakcji wyniosła 1 194 552 tysiące PLN przeliczone kursem z dnia 27 marca 2013 roku (co odpowiada 366 034 tysiącom USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe. Przekazanie środków przez PKN ORLEN a tym samym przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN, nastąpiło w dniu 28 marca 2013 roku. W dniu zawarcia umowy, PKN ORLEN zabezpieczył cenę zakupu ropy kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej powiększyło cenę zakupu surowca o 123 615 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 27 marca 2013 roku (co odpowiada 37 878 tysiącom USD). W wyniku tych działań PKN ORLEN rozpozna w pierwszym kwartale 2013 roku zakup ropy naftowej o wartości 1 318 167 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 27 marca 2013 roku (co odpowiada 403 912 tysiącom USD). Dodatkowo, w trakcie trwania umowy gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej Ashby Sp. z o.o. ponosił opłatę na rzecz PKN ORLEN z tytułu gwarantowania przechowywania zapasów.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły czynniki i zdarzenia poza opisanymi powyżej, które mogłyby mieć wpływ na przyszłe wyniki Grupy.

46. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało autoryzowane przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 28 marca 2013 roku.

Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

Piotr Chełmiński
Członek Zarządu

Krystian Pater
Członek Zarządu

Marek Podstawa
Członek Zarządu

Rafał Warpechowski
Dyrektor Wykonawczy ds.
Planowania i Sprawozdawczości

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna
ul. Chemików 7, 09–411 Płock

Centrala:
tel.: (24) 256 00 00
(24) 365 00 00
fax: (24) 367 70 01
www.orlen.pl

Biuro w Warszawie
tel.: (24) 256 92 92
(24) 256 92 93
fax: (24) 365 53 93
e-mail: media@orlen.pl

Biuro Prasowe
tel.: (24) 256 92 92
(24) 256 92 93
(22) 77 80 109
(22) 77 80 091
e-mail: media@orlen.pl

Biuro Relacji Inwestorskich
tel.: (24) 256 81 80
fax: (24) 367 77 11
e-mail: ir@orlen.pl

Unipetrol a.s.
Na Pankráci 127
140 00 Praha 4
tel.: +42 225 001 444
fax: +42 225 001 447
e-mail: info@unipetrol.cz

AB ORLEN Lietuva
Juodeikiai
89467 Mažeikių r., Lietuva
tel.: +370 443 9 21 21
fax: +370 443 9 25 25
e-mail: post@orlenlietuva.lt

ORLEN Deutschland GmbH
Ramskamp 71–75
25337 Elmshorn
tel.: +49 (4121) 4750 – 0
fax: +49 (4121) 4750 – 4 3000
e-mail: info@orlen-deutschland.de

ORLEN

www.orlen.pl

Zobacz Raport Roczny 2012
w wersji on-line
www.raportroczny.orlen.pl